INDEX
RHETORICUS
ET
ORATORIUS,

cholis & institutioni teneriores
ætatis accommodatus.

Cui adjiciuntur
ORMVLÆ ORATORIÆ,
ET
INDEX POETICUS.

Opera & studio
THOMÆ FARNABII.

Editio quarta prioribus emendatior.

SENEC. 64. Epist.

t si omnia a veteribus inventa essent: hoc tamen semper novum erit, usus & inventorum ab aliis scientia & dispositio.

LONDINI,
Impensis *Philemonis Stephani*, sub aureo Leone in Cœmeterio *Paulino*.
1646.

Joseph Jewall
Q. 6. 10 Ejus Liber

Joseph Jewall
His Book
1705

J Jewall
Jewall

Thomas Penn

Joseph 9.6.10

Illuſtriſsimo Viro
DOMINICO MOLINO
Senatori Veneto,

MAturius ſolicitare Gratias, felicius ciere Muſas jamdudum oportuiſſe me ſenſi: & debui certè, tam gratis invimentorum, tam Muſæis literarum beneficiis, eque privatis tantum iis, ab Excellentia tua ties cohoneſtatus: Sed & has invitas funeaſſe, & illas præcipites traduxiſſe mè vereor, ii virum in excelſiſſima virtutum & honom arce extra omnem ingenii aleam poſitum, ſummo prudentiſſimæ Eloquentiæ faſtigio ludi hujus Rhetorici pulverem, nec erudim ſatis, devocare auſus ſim. Cujus ex præptis, ſi, ut fabricæ hujus veſtibula honeſta ſent adituſque illuſtres, iniquum Nominis i rationem habuiſſe viſus fuero: Tu pro ſinilari tua humanitate veniam indulge, ut ſi atiam, quam indipiſci volueram, aſſequi neuquam liceat, offenſam tamen eluctari detur. uod ſi inter lemniſcatas illas tibi à tot clatis genriis, Italis, Gallis, Belgis delatas lauros, noſtras haſce Helicone procul ſub Arctoo lere natas hederas non dedignatus ſerpere paris; ad uberioris gratiæ ſpem ales tenuem cunque muſam illius, qui eſt, erit uſque

Excell. Tuæ ſervus humill.

THO. FARNABIUS.

Ad Lectores.

VErnulam è famulitio Rhetorico Tropoſchematologum ante annos viginti manu emiſeram. Rudi quidem illum verſu conditum, inconcinnum, fateor, & incomptum. Sed in quem, poſtquam publicum indeptus obtinuerat, jamque in precio eſſe & lucelli aliquantulum ſpondere cœperat, mvolavit plagiarius quidam, eumque, ſub nullius nomine aut patrocinio errantem, in ſervitutem aſſeruit, ſuæque adſcripſit familiæ, non ceſſurus ipſi patrono peculium ſuum in libertatem ſecundum vindicias poſtulanti. Cujus editionem ut anteverterem, & fruſtratui haberem, videbam mihi properandum. Conſilium itaque tanquam gladiator in arena cepi, & temere vel ſic non pauca immutavi, alia quædam ejuſdem generis adjeci, quæ olim à me congeſta, recenſui, ex patribus majorum minorumque in hac arte gentium, Ariſtotele, Hermogene, Sopatro, Dionyſio Halicarnaſſenſi, Demetrio Phalereo, Menandro, Ariſtide, Apſino, Longino, Theone, Aphthonio, aliiſque Rhetoribus & Sophiſtis Græcis, tum Cicerone imprimis & Fabio Quintiliano, necnon Martiano Capella, Curio Fortunatiano, Mario Victorino, Sulp. Victore, Emporio, Aur. Auguſtino, Ruffino, G. Trapezuntio, P. Ramo, L. Vive, Cypriano Soare, Jul. Cæſ. Scaligero, Sturmio, Strebæo, Keckermanno, Alſtedio, N. Cauſſino, I. Ger. Voſſio, Andrea Valladero, aliiſque innumeris. A quorum inſtitutionibus ſicubi receſſerit hoc compendium; ſi in genere Judiciali, Inventione, Diſpoſitione pareior viſus fuero preſſiorque; ſcient juxta mecum eruditi non ſine cauſa & ratione id factum: immutare quippe Oratoriæ ſcenam, in alio nos foro litigare, exoleviſſe cauſas forenſes, quibus olim ſtudebant & præparabantur juvenes; Demonſtrativas & Suaſorias delegari pueris, quibus inſtituendis hæc qualiacunque præcepta ſunt accommodata. Proinde ibi elaborandum diligentius in Elocutione & ejus partibus, propterea quod invenire & collocare ſententias, proprium ſit ingenii magis & prudentiæ quam artis. Si ergo in præceptis de verborum delectu habendo, compoſitione, periodo, ornatu, ſtylo formando, acuendo, exercendo, fuſior, prolixiorque

prolixiorque fuerim, agnoscent consilium meum viri docti; cui expediendo, si haud quaquam par cesserit facultas, ignoscent candidi. Nam quod oggannium Lucumones nepti, inquientes, Quid loqueris nobis de præceptis artis & stylo? Nos non curamus ut puer consumat tam multum laborem & tempus, discere Linguam bestiæ, neque legere profanos autores & poetas qui fuerunt destructio multorum hominum. Erit sufficienter aptus ire ad Universitatem, si potest mediocriter intelligere Latine, et loqui congrue: *securus unice nil moror quid dicant, quid sentiant (dicunt tamen ut plurimum contra quam sentiunt, ultra quam intelligunt) malevoli isti ignarures, buccones maledici, qui inertiæ suæ velum sanctimoniæ obtendentes, autoritatis suæ, si Dius placet, fascibus scientiarum turbam summovent; artes omnes, tanquam profanas, atque simplici, quam profitentur, sinceritati officientes, à sacris suis arcent. Et quia vulpibus hisce caudam, fugæ clavum, corporis ornamentum decurtaverit propriæ stupiditatis, inopiæ, aut pravitatis laqueus; cæteris etiam persuasum eunt, oneri hanc esse iis & impedimento. Verum enimvero ita demum rem suam sartam tectam volunt, si quod ex pelle Theologica desit, è cauda Pædagogica assuant. Memini, me puero multis adeo per transitorium hoc docendi forum potuisse iter ad sacra illa penetralia. Jam vero, inverso rerum ordine & in Mandrabuli, quod dicitur, morem, præposteri & retrogradi cedunt. Namque ubi jam in Academia plus satis morati fuerint, ibique annorum potius progressu, quam animorum profectu stadia & spatia confecerint Milones isti, fidemque fecerint proverbio*; Posse eum ferre bovem qui vitulum tulerit: *Inde jam vel furcillis ejecti, vel nauseantis quasi Matris vomitu exputi, mox etiam & Ecclesiæ futuri propudia & rejicula, Sacris se sacramento obligant; quibus tamen se postmodo indignos, impares, & meptos fatentur. Sive enim infirmitatis suæ deterriti conscientia; sive exhausta quam aliunde utendum sumpserant supellectile; sive quod iis ex animi sui sententia non cedat promotio, aut amplioris alibi fulgeat lucelli spes: stivæ sacræ, cui manum admoverant, renunciant, & post terga respiciunt. Quorum alii tanquam ἀμφίβια terra & aqua alternis victitant, culeo sane*

digni puericidæ, qui dividunt operas, quarum alterutra totum poscit hominem: alii prorsus deficiunt ab equis, ut aiunt,—Dionysii, qui se impares regendis viris experti transferunt ad imperium puerorum. Sed & justum videri laborat defectum, causasque irreligiosæ religioni invenit eorum ὑπόκρισις. Di melius, quam ut illa sit hæc Rhetorica Actio! Non est. Imò nec contemplatio quidem; sed Factio & mera Dissimulatio: qua se insinuant muliercul is, quibus se viros approbant; & cerdonibus, quibus cœperunt esse in precio & verendi: deinde libidine quadam nativa, & sua, calumniandi, jacto hoc fundamento artis pessimæ, quam solam callent optime, Ne cujus famæ parcant; fore enim ut quamvis consolidetur vulnus, maneat cicatrix; nullius sibi meriti aut virtutis conscii, ex censura quam sibi assumunt, homines moribus improbi, studiorum rudes, literarum profani, experies artium nisi sordidarum, audent de rerum summa, & in qua ipse felicitatis articulus, & rectè vivendi cardo vertitur, juventutis nimirum educatione decernere & præscribere. Famque in viros literatos, qui, dum publicum in privato agunt, de re publica & literaria merentur optime, scholarum moderatores, clandestinæ calumniæ tragulam adornant, eorumque famam depeculatum eunt. Hunc tumidum nuncupant Pædantium, protervi insolentem adolescentiæ, neque eum cujus gravitas ferociores à licentia deterreat; illum annis provectiorem & locupletiorem, quam qui laborem hunc ferre possit, aut etiam velit: Hunc supercilio tristi severum causantur, vultu tetrico austerum, esse suis terrori & odio; illum dissoluta comitate futurum discentibus contemptui & exemplo malo: hunc insimulant eruditionis parum probatæ; illum religionis suspectæ. Deinde ubi vident graphici isti Sycophantæ se clancularii is susurris detraxisse aliquid de aliorum fama, veneno huic aliquid de suo latice admiscent: operam pollicentur suam festivi & meraco scientiæ juxta atque sanctitatis incocti succo, artem venditant suam. Heu docentium impia, discentium misera conditio! ubi, dum fovent custodes isti à doctrina simul & pietate alieni, Et succus pecori, & lac subducitur agnis.

Sed modus sit. Neque enim è dignitate Artis aut Eloquentiæ est, iram utcunque justam distringere in pecudes inertes,

inertes, animalia ſpurca, ſacerrima capita: quorum nequitia tamen nihil iniquius, quorum imperitia nihil impudentius, quorum ignorantia nihil arrogantius. Neque ſi falſarios iſtos duces, hæreſeos ſuæ convictos, in gyrum doctrinæ ducere poſſet recta Ratio, velit tamen rude vulgus ſupra ſe ſapere & injuriæ ſuæ litare: quin malit ſibi os oblini & naſo ſuſpenſos inſtar urſorum trahi, quàm auribus duci ad ſaniorem mentem ab Herculis Ogmii catena. Decipiant ergo illi, deſipiant hi cũ venia. Vos autẽ ſi ſapius, imo ut ſapiatis, Mercurialem admittite Indicem, qui vobis primum quidem una Synopſi & quaſi per compendii tranſennam copias & opes Oratoriæ commonſtret, deinde Partitiones Oratorias elucidet, mox digitum ad ipſos fontes intendat. E quibus plenos ſumite hauſtus; ut ſeu Juriſprudentiæ foro, ſeu Theologiæ choro præparamini, Suadelæ virtute ac viribus inſtincti, relinquatis in audientium animis aculeum: Hermetis inſtructi caduceo pectora mulceatis, animos regatis, doceatis, ſervetis. Quod ut fiat, tranſibunt præcepta in vota; ut benigno vobis dextroque numine adſit Deus; Suadam, Gratiamque inſpires ſuam; voſque, quos eſſe juſſit Oratores, faciat.

THO. FARNABY

RHetorica eſt facultas de unaquaque re dicendi bene, & ad perſuadendum accommodate.

1. Officium eſt
- Delectare
- Docere
- Concitare

ad
- conciliationem
- fidem
- movendos affectus

gratia
- ſuavitatis,
- neceſſitatis,
- victoriæ.

ubi requiritur oratio
- lenis: tas.
- acumen.
- vis.

2. Materia eſt, quæcunque res ſub diſceptationem cadit, poteſtque perſuaderi. Quæ & *Quæſtio* dicitur; eſtque

vel
- Simplex; unius ſcilicet thematis; ut, de *Virtute, conjugio, bello, pace.*
- Conjuncta; Proxunciati alicujus, quod argumentis probatur: eaque.
  - Infinita, Theſis: quæ univerſaliter quærit; ut, *An ducenda ſit uxor.*
  - Finita, Hypotheſis: quæ univerſalē reſtringit ad circumſtantias; ut, *Sine Philoſopho, ſeni, indotata, extera uxor ducenda.*

Atque Finita hæc quæſtio eſt materia oratoris maxime propria. Verum examinandi, explicandi, ornandique cauſa, hanc orator ſubinde revocat à Finita, circumſtantiis ſuis exuta, ad Infinitam: ut in Practica & Civili quæſtione excurrit aliquando ad Theoreticam.

Cujus Hypotheſeon ceu Finitarum Quæſtionum tria ſunt genera:
- Demonſtrativum, quod in laude aut vituperio verſatur.
- Deliberativum, quod in futuri temporis proviſione ſuadet aut diſſuadet.
- Judiciale, quod in præterriti diſceptatione accuſat vel defendit.

quorum propoſita ſunt
- Honeſtas, Turpitudo.
- Utilitas, Inutilitas.
- Æquitas.

finis
- Delectatio, au Deteſtatio.
- Spes aut Metus.
- Clementia vel Sævitia.

3. Media

3. Media

- Corporis, Vox ſonora, diſtincta, ſuavis; latera firma; Oris totiuſque corporis venuſtas & ſpectabilitas.
- à Natura eaque
  - Animi,
    - Ingenium, ad excogitandum acutum & ſagax, ad explicandum facile, ad ſtudia incitatum & docile, firmum atque diuturnum ad memoriam, quæ à Natura & Exercitatione potius eſt quam ab Arte. Judicium ſolidum & Diſcretio.
- ab Arte, quæ tradit præcepta
  - Inventionis, quæ excogitat argumenta ad perſuadendum idonea.
  - Diſpoſitionis, quæ res inventas diſcernit, apteque per partes diſtribuit.
  - Elocutionis, quæ res inventas diſpoſitaſque exornat flore verborum, & lumine ſententiarum.
  - Pronunciationis, quæ cum vocis apta modulatione & corporis geſtu orationem profert.
- ab Exercitatione, quæ aſſiduitate Legendi, Commentandi, Scribendi, Variandi, Imitandi, & Dicendi, Naturam Artemque perficit.

Inventio.

Inventio est excogitatio argumentorum, quæ ad persuadendum sunt idonea. Argumentum est probabile inventum ad fidem faciendam.

Argumenta sunt

- Ἔντεχνα Artificialia
  - Ad Fidem, ex locis docentibus λόγοις
    - Certis, unde fiunt Demonstrationes.
    - Ratiocinantibus à Causis, efficiente, materiali, formali, & finali; Effectis, Subjectis, Adjunctis, Definitione, Divisione; Genere, Specie, Toto, Partibus, Comparatis, Paribus & Similibus, Oppositis, relatis, contrariis, privantibus & contradicentibus, &c. quorum disciplina petenda à Dialecticis.
    - Probabilibus, & Verisimilibus.
  - Ad Motum, ex locis Patheticis, quæ versantur in
    - Excitandis vel sedandis affectibus; Amore, odio, ira, contemptu, lenitate, metu, pudore, gratia, misericordia, indignatione, invidia, æmulatione.
    - Summi erit artificis, nosse; qui, & erga quos, & quibus de causis, hoc vel illo affectu soleant homines commoveri.
  - Ad Conciliationem, ex Moribus
    - Oratoris: in quo requiruntur, Prudentia, Probitas, Benevolentia, Modestia.
    - Nationis, aut Civitatis in qua degit. Respiciat ergo in
      - Republica, libertatem.
      - Democratia, legum disciplinam.
      - Aristocratia, divitias.
      - Monarchia, custodiam Principis.

Audi-

Auditorum, qui differunt

- Affectibus; ira, lenitate, misericordia, lætitia, spe, dolore, metu, odio, æmulatione, &c.
- Habitibus; virtutibus & vitiis.
- Ætate; juventute, senectute.
- Fortuna; qua nobiles, potentes, divites, fortunati, &c.

Ἄτεχνα, *Inartificialia*. Quæ non parit ars Oratoris, sed aliunde ad se delata tractat; ejusmodi sunt Testimonia Divina, Oracula sc. & vaticinia, vel humana: atque hæc, vetera ex Autoribus, recepta proverbia, sententiæ, appophtheg mata; aut nova, ore tenus, Jusjuranda, aliaque Instrumenta forensia, Leges, Pacta, Testes, Tabulæ, ut & Signa, Circumstantiæ, exempla; quorum copia instructus debet esse Orator.

Trium generum communes loci sunt:

- Possibile, & impossibile, ut doceatur potuisse aut non potuisse fieri.
- Magnum & Parvum, ut ostendatur Comparative, aliud alio esse utilius, honestius, &c.

Fidem tantum facere, præ se ferendum est: Conciliatio & Motus in Exordio quidem & Peroratione proprium habent locum, sed in perpetua oratione, sicut sanguis in corpore, fusa esse debent.

De Genere Demonstrativo.

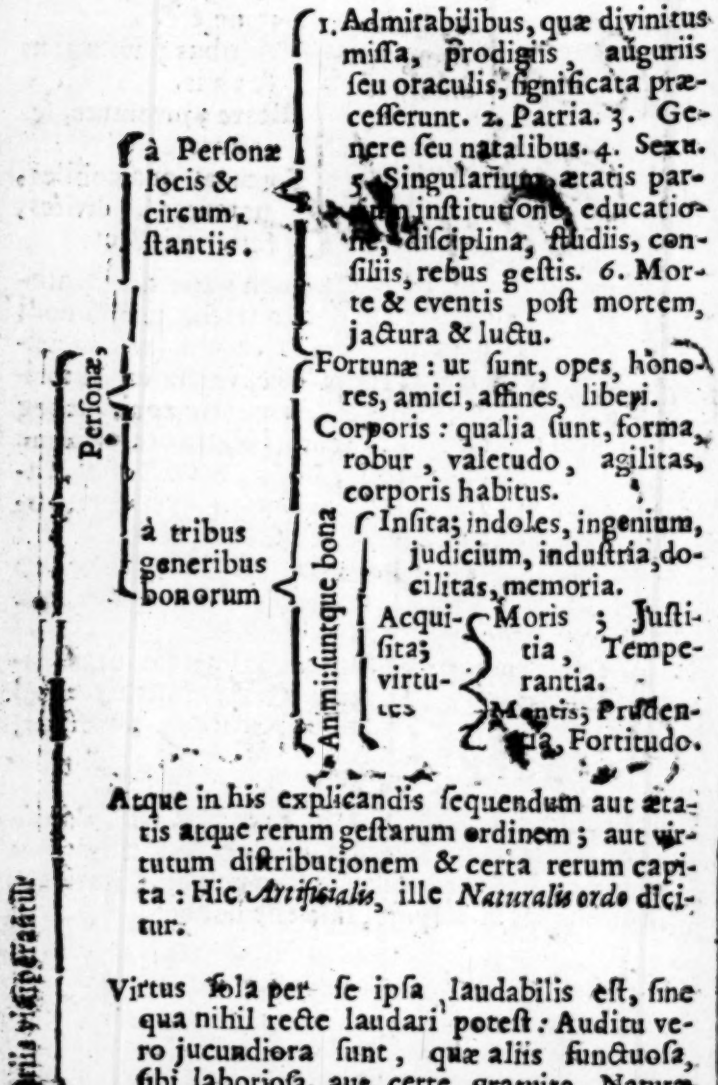

Atque in his explicandis sequendum aut ætatis atque rerum gestarum ordinem; aut virtutum distributionem & certa rerum capita: Hic *Artificialis*, ille *Naturalis ordo* dicitur.

Virtus sola per se ipsa laudabilis est, sine qua nihil recte laudari potest: Auditu vero jucundiora sunt, quæ aliis functuosa, sibi laboriosa, aut certe gratuita. Naturæ & Fortunæ bona tractantur, quod in eorum

Laudantur: aut à con-* rum usu ac moderatione virtus maxime cernitur, prout quis iis recte vel male usus sit: si non habuerit, sapienter caruisse; si amiserit, moderate tulisse.

Cautio est, ne ementitas laudes adsciscamus, neque iis quæ multis competunt aut rerum leviorum laudationibus immoremur.

Facta
- Ab Honesto, qui proprius est Demonstrativi generis locus, continetque Decorum, Legitimum, i. æquum in homines, pium in Deos, Justum & Glorioſum; ab Utili, Difficili, & cæteris Deliberativi generis locis. quos vide suo loco.
- A Circumstantiis; Persona, Re, Causa, Tempore, Loco, Modo: unde Amplificationi præbeatur ansa; quod quis primus fecerit, aut solus, aut cum paucis, aut præcipue, aut tempore maxime necessario, aut sæpe, &c.

Res; ut loca, regiones, urbes; & animi habitus, virtutes
- A causa efficiente, & Definitione; ab antiquitate, origine, honestate; à singularibus cujusque, rei aut loci virtutibus, situ, amœnitate, utilitate, voluptate. Subjectis item, adjunctis, effectis.

Et Comparative inter se tractantur Personæ, Facta, Res, idque vel
- Collatione similium.
- Contentione dissimilium.

Hæc

Hæc oratio ad populum habita, ad animi motus, non ad fidem faciendam accommodata, expoſitionem factorum, non argumentationem requirit: Eſtque illuſtranda verbis inſignibus, tranſlatis, floridioribus: nec non luculentis per διατύπωσιν expreſſionibus, digreſſionibus, amplificationibus.

Arist. Rh. l. 1. c. 9. Aut. ad Heren. 2. l. Cic. de Invent. 2. l. Cic. Partitiones. Quint. 3. l. 9. c. Menand. Rh. περὶ μεγεθῶν διαίρεσις περὶ ἐπιδεικτικῶν.

Amplificantur Res & Facta, 1. Aſcendendo ab Hypotheſi ad Theſin: vel contra. 2. Individuorum exemplis illuſtrando, quod generatim dictum eſt. 3. Circumloquendo, per definitiones, aut deſcriptiones, eaſque conglobando. 4. Uſurpando ſpecies aut partes pro toto. 5. Adjiciendo cauſas, effecta & accidentia. 6. Comparando à ſimili aut diſſimili, pari aut impari. 7. Ab oppoſitarum & inter ſe pugnantium rerum conflictione. 8. A teſtimoniis ſtipatis condenſatiſque. Vide Amplificationem infra in Confirmatione.

M. Capella 5. l. Theon. Aphthonius, Emporius, R. Hiperius c. 2. Soarez. l. 1. c. 42. Voſſ. l. 2. c. 15. Al. Or. l. 4. c. 6. Cauſsi. l. 10. qui & ex empla adjicit, ut & Dreſſerus & Voſsius.

*De genere Deliberativo.

* Arist. Rh. l. 1. c. 4. Author. ad Heren. 2. l. Cic. de Invent. 2. l. de Oratore 2. l. Quint. l. 3. c. 10. Emporius. Rh.

Deliberantur, id eſt, ſuadentur aut diſſuadentur res quælibet contingentes, & poſitæ in noſtra poteſtate: Publicæ vero, Pecuniæ ceu vectigalia, Pax & Bellum, regionum Præſidia, Quæ exportantur aut importantur, Leges, in deliberationem veniebant.

M. Capell. 5. l. Soarez. l. 1. c. 10. Breſſ. l. 1. p. 216. Hier. c. 3. p. 333. Voſſ. 1. l. 5. c. Alſt. Or. l. 4. c. 6. Cauſsin. l. 12. c. 1.

Honeſtum:

Loci ſunt

Honeſtum: de quo in Genere Demonſtrativo.

Utile: ex laude natum, ſemperque cum dignitate conjunctum, conſiſtit in conſervatione præſentium, & comparatione ſequentium commodorum: atque in eorum quæ his contraria ſunt, evitatione. Atque hic locus Deliberativi proprius eſt.

Neceſſarium; quod aliter fieri non poteſt: vel, ſine quo ſalvi eſſe non poſſumus.

Jucundum: quod delectationem voluptatemque animi aut corporis, aut utriuſque adfert.

Eventus: cujus profectio & conſideratio teſtatur Dilemmate.

Facile: quod comprehenditur ſub Poſſibili; generali omnium cauſſarum Loco.

Dialectici: à proprio, adjuncto, ab effectis, ab antecedentibus, connexis, conſequentibus, comparatione à majori, minori, contrario; à teſtimonio: Maximè autem hic dominantur, quaſi familiam ducunt, atque utramque faciunt paginam Exempla, ſi appoſita ſint, neque ex iis ſolis conſtet oratio.

* Arist. Rhet. lib. 1 cap. 3. Aut. ad Heren. 2. lib. Cic. de Invent. 2. 1. de Orat. Quintil. lib. 3. cap. 11. Capella lib. 5. Grof. lib, 4. cap. 1. Kecker. lib. 1. Sp. Rhet. cap. 9. Yoſsius, lib. 1, cap. 6. Cauſsin. 12. lib. 13.

* De Genere Judiciali.

Accuſator reum arguat facti quod in controverſia poſitum eſt.

Depellat defenſor oppontq; aut
1. Non eſſe factum.
2. Si factum fateatur, non eam vim, non id nomen habere, non id eſſe quod criminetur.
3. Jure id eſſe factum.

Ex accuſatoris autem intentione & defenſoris depulſione naſcitur Status
1. Conjecturalis,
2. Finitivus.
3. Qualitatis ſeu Juridicialis.

Reperto Statu, ſubjiciat Reus rationem, quam depellendi cauſa adfert.

Accuſator contra adferat firmamentum, quo Rationem illam infirmet.

Ex rationis autem & firmamenti confectione Judicatio conſtituitur, in Finitivo & Qualitatis ſtatu.

* 1. Sta-

* 1. Status Conjecturalis, in quo quæstio est, An res facta sit nec ne.

* Cyrus περὶ διαφορᾶς στάσεως. Hermogenes περὶ τῶν στάσεων. Aut. ad. Heren. Quint. 3. lib. cap. 6. M. Capell. 5. lib. Fortunatianus. l. 1. Sulpic. Vict. Alcuinus. Cassiodorus. Soarez. lib. 2. 11. c. Alst. Or. 4 lib. 7. cap. Voss. lib. 1, cap. 6. Caus. lib. 2. cap. 30. Valladerus lib. 7, disp. 2.

Arguat accusator à

- Causa
  - Impulsiva: ira, odio, avaritia, invidia, inimicitiis, aliisque affectionibus. Atque hic persona cum suis circumstantiis diligenter excutiatur.
  - Ratiocinante à
    - Spe bonorum; præmii, voluptatis, honoris, &c. Cui bono fuisset.
    - Evitatione malorum; incommodi, infamiæ. &c.
- Facultate; in occasionibus, spe perficiendi, celandi, impunitatis: circumstantiis rei, loco, tempore, nec non circumstantiis personæ, de quibus supra in Demonstrativo genere.
- Signis; quæ sunt dicta aut facta antecedentia, consequentia, vel cum ipsa re cohærentia: quæ nocentes comitari fere solent, quasi indicia & impressa facti vestigia. Fuga, trepidatio, verba tertiata, vultus dejectus.

Defensor

- Infirmet Causas & Facultates.
- Diluat & refellat Signa & Consequentia Absolutione vel Inversione.

2. Status Finitivus, in quo quæstio est de nomine rei, & quid sit.

Definiat

Definiat uterque, quam maxime poteſt, ad communem ſenſum ac vim verbi: deinde adductis ſimilibus exempliſque aliorum qui ita locuti ſunt, ſuam definitionem, ſententiamq; confirmet, & contrariam infirmet.

Accuſatori locus eſt: Minime concedendum, ut is, qui de re confitetur, verbi ſe interpretatione tueatur.

Defenſor æquitate nitatur: & ea cum ſecum faciat, non re ſed verbi depravatione ſe urgeri ſueratur. Quo in genere utetur Similibus, Contrariis, Conſequentibus.

3. Status Qualitatis ſeu Juridicialis, eſt vel
- Rationalis, de jure facti. (b)
- Legalis, de ſententia legis aut ſcripti. (c)

(b) Defendat Reus
- Aſſumptive
  - Abſolute: cum ſimpliciter quod factum eſt, recte factum eſſe defendimus: jure ſcilicet naturæ, legis, conſuetudinis, judicati, æqui, pacti.
  - Comparatione: cum alterutrum neceſſe fuerit fieri: hoc ſatius.
  - Relatione: cum culpa transfertur in ipſum qui malum accepit.
  - Remotione: cum culpa rejicitur in rem aliam, legem vel perſonam.
- Conceſſione: cum non defendit factū, ſed ignoſci ſibi poſtulat
  - Purgatione: qua excuſat factum eſſe non Voluntate ſed Neceſſitate, Fortuna, vel Imprudentia.
  - Deprecatione: a meritis & ſpe futura.

(c) Le-

(c) Legitimi species sunt.

- Leges contrariæ: cum lex eadem secum, vel duæ leges inter se videntur pugnare.
- Scriptum & sententia: cum scriptoris voluntas à scripto videtur dissidere.
- Ratiocinatio: cum quod nulla propria lege cautum est, ex aliis conjicitur.
- Ambiguum: cum scriptum plures accipit sententias, dubii accentus, aut vocis divisæ junctæve ratione.
- Translatio: cum res accusatorem, judicem, tempus, locum mutandos dicit.

Atque hactenus quidem de tribus generibus universe & in genere: habent tamen sibi subjectas alias species, quæ particularem considerationem & disciplinam desiderant.

Panegyrica vetus. In qua laudatur qui ludo præest. 2. Gens vel urbs. 3. Certamina & ludi cum ortu eorum, comparatione cum aliis, loci & temporis ratione. 4. Præmia. 5. Princeps certaminum præses. 6. Voto denique clauditur. Panegyrica nova exorsa ab occasione quæ nos ad dicendum movit, progreditur ad Principis laudationem ex locis Demonstr. ad publicæ felicitatis prædicationem, clauditur voto & exhortatione ad lætitiam, obsequium & concordiam.

Vide Dionys. Halicarnassensis περὶ τῶν παντηγυρικῶν. Menandri Rhetoris γενεθλίων διαίρεσιν τῶν ἐπιδεικτικῶν. I. Cæs. Scalig. 3. l. poet. 100. c. N. Causs. n. 10. l. 9. cap. & I. Ger. Vossium lib. 2. Institutio. Or. c. 13. & l. 2. Partitionum. c. 17. Vernul. c. 5. l. 2.

Nuptialem, ut & Ephithalamium auspicamur à Diis Genialibus, naturæ & legum instituto; conjugii mox enumerantur commoda, privata, publica: laudatio sequitur sponsi, & sponsæ: concipiuntur vota utriusq; nomine, ut feliciter cedant nuptiæ mutuo amore

more constantique junctis, ut videant liberos, nepotes, & qui nascentur ab illis, super quibus etiam omen, præsagium & votum.

In Natalitia, sive quis sit prole recens auctus, sive provectus ætate mactetur oratione anniversaria, respicitur tempus nativitatis, annus, mensis, dies, hora: locus; virtus parentum; familia. Subsequitur spes, gratulatio, precatio & votum.

Funebris orditur à querimonia, exclamatione, aut interrogatione, ratio deinde personæ ad quam dolor pervenit, habetur, laus defuncti ex locis Demonst. generis, mortis genus; desiderium, cujus testes dolor & luctus, his subjicitur consolatio.

Gratiarum actio beneficium acceptum læta agnoscit, amplitudinem & commoditatem ejus prædicat atque amplificat: spondet vicem referendi parem gratiam: aut id si minus suppetat, animi grati memorisque officium: adeoque ad vota confugit.

Propemptica, Apopemptica, Hodœporica, Monitoria, Suasoria, Adhortatoria, Consolatoria, Consultatoria, Petitoria, &c. carmine frequentius & epistolis quam Orationibus celebrantur. Eorum itaque præcepta cum exemplis expressis aut citatis videbit qui volet apud Menandrum Rhet. Dionysium Halicarness. Erasmum, libello utilissimo de conscribendis Epistolis: Julium Cæs. Scaligerum. 3. lib. Poetices cap. 103. & 104. I. Lipsium. de re Epistolica. Bar. Keckerman. lib. 1. Rhet. Special. cap. 14. &c. I. Ger. Vossium lib. 2. Institut. Orat. cap. 13. & Partition. lib. 2. cap. 19.

Dispo-

a *Disposítio.*

Invenire præclare, enunciare magnifice, interdum etiam barbari solent: disponere apte, commode, varie, nisi eruditis negatum est. Pulsatis itaq; omnibus omnium locorum, tam qui circumstantiarum & causarum singularum proprii sunt, quam dialecticorum & communium foribus, lustrataq; omni materiæ sylva; ubi supellectilem congesseris variam, eamque vel memoriæ firmiter impressam, vel una chartæ facie, quasi synopsi, delineatam tibi subjeceris; acre adhibendum est Judicium, consilium solidum, & electio accurata. Rejiciantur omnino quæ levia sunt, utpote vitiosa, aperte falsa, contraria, communia, fatua. In iis etiam quæ adhibenda videntur vel ad probandum vel ad movendum, delectus est habendus, proprius cuique locus assignandus: ut firmissima quæque sint prima ad conciliationem, ubi auditor maxime attendit expectatque: æque validâ reserventur in exitum ad victoriam; quia quæ postremo dicuntur maxime inhærent: mediocria in medium agmen conjiciantur, specie & numero pugnatura. † Discernendum itidem, ut quod boni habet causa, id exornes, ibi tabernaculum constituas; ibi commoreris si quid habet causa vitii, id vel dissimules; vel si quid causæ fauces premat, totum illud bono tuo exaggerando obruere labores; caveasque ne tanquam prævaricator in hostium castris versëris, neque veluti desertor terga vertas; sed vel locum strenue tuearis, vel cum specie quadam & pompa dicendi recedas, teque eo conferas, quo vel argumentanti, vel concilianti, vel permoventi patet confugium.

Julius Serverianus. Antonius apud Ciceronem 2.

a Arist. Rh. 3. l. 13. c. Hermogenes περὶ εὑρέσεως. πρμ. &. Cic. de Inventione l. 1. & ad eum Marius Victorinus. Cic. de oratore l. 2. Partitiones Cic. Quintil. l. 7. Fortunatianus l. 2. Sulp. Victor. p. 4. 7. Martianus Capella. 5. l. p. 179. ex ed. H. Grotii. Soarez. 2. lib. 1. cap. Dressérus. lib. 1 pag. 52. Hiperius. 4. 405. Kecker. Sæst. Rh. lib. 1. cap. 9. Causinus. 6. lib. Vossius 2. lib. 1. cap. Vallad. l. 4 disp.

† De disponendis argumentis de Oratore.

(b) Dis-

* De judicio & consilio Quintil. 6. l. 6. Fortunatianus 3. l. p. 69. Sulp. Victor. p. 246. Alst. Orator. l. 1. c 15. Valladar. 4. l. disp. 4.

* Disponat autem Orator rem suam vel ex

- Arte; quæ, perscribente ipsa Natura docet præfari, exponere, nostra probare, contraria refutare, concludere.
- Judicio; quod, dictante prudentia, Artis superstitionem & Partes, prout postulant circumstantiæ, transponit vel etiam omittit.

† Sunt qui statuunt quinque partes, sunt qui quatuor, & in contentione includunt propositionem confirmationem & confutationem.

Orationis partes traduntur † sex: Exordium, Narratio, Propositio, Confirmatio, Confutatio, Peroratio.

Exordium.

Cic. 2. de Orat. præcipit, post omnia de Exordio cogitandum, contra Fab. 3. l. 12. c. & Vall. l. 4. dis. 3. q. 3. περὶ παντὸς προοιμίου, καὶ ἐκ πόσων μερῶν συνέστηκε, ἐκ προτάσεως, κατασκευῆς, ἀποδόσεως, βάσεως, &c. Hermogen. περὶ εὑρέσεων τομ. α'.

Causa diligenter perspecta, locisque inventis, considerandum ultimo loco quod in primo ponendum est, quo sit utendum Exordio. Nimirum, ut non sit alienum à causa & questione, non commune, quo adversarius uti potest; non grande & inflatum, non vulgare, non affectatum, non longum: neque vulgi sentinam, neque tamen artificii oleat myrothecia: verum ut ex re nata & ipsis causæ visceribus sumptum, sit acuratum, acutum, instructum sententiis, floridum verbis, causæ proprium, verecundum, conciliationi natum, circumstantiis accommodatum, sequentibus connexum. Vestibula honesta sint, aditusque illustres.

Estque

Eſtque
- Principium; quo in cauſa Honeſta ſtatim & aperte Benevolentia, Attentio, & Docilitas parantur.
- Inſinuatio; qua in cauſa Turpi, Dubia, Humili vel Obſcura, turpitudinis partem diluimus, profeſſique nos dicturos de rebus magnis, neceſſariis, novis, utilibus, jucundis præparamus Auditores, reddimuſque benevolos, attentos, dociles.

De ratione conficiendi Exordii & ext. partium Orationis in omni genere, vide Valladerum l. 8.

Ducitur in genere
- Judiciali, à Perſona * Oratoris, † Rei ‖ Judicum, Auditorum, * Adverſarii, à Prolepſi, cum ea quæ obſtare poſſunt orationi, præoccupantur, amoventur, & ſolvuntur; vel etiam ab ipſa Re.
- Deliberativo, à Criminatione, Depulſione, Amplificatione, Diminutione, vel Ornatu.
- Demonſtrativo, à Laude, Vituperatione, ſpecioſa aliqua hiſtoria, naturali obſervatione, Fabula, Similitudine, Contrario, Apophthegmate, Sententia, Exemplo, Alluſione, vel generali pronunciato; unde ad propoſitam Quæſtionem commode tranſeatur.

* Qui, ſi vir bonus credatur, non ſtudium Advocati videtur afferre, ſed pene teſtis fidem. Exiſtimetur veniſſe ad agendum ductus officio aliquo, vel neceſſitate, &c. Quintil. 4. l. 1. c.

† In Reo commendatur dignitas, infirmitas, merita. Multum agit ſexus, ætas, conditio.

‖ Mores judicum velim noſſe. Nam prout aſperi, lenes, jucundi, graves, duri, remiſi erunt, aut aſſumere in cauſam naturas eorum, qua competent; aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit. * Adverſarii perſona prope eiſdem omnibus, ſed contrario ductis, impugnari ſolet. Nam & potentes ſequitur invidia, & humiles abjectoſque contemptus, & turpes ad nocentes odium.

Narra-

Narratio.

Narrationis virtutes, vitia, typos expressos atq; exempla, vide apud Caussinum. lib. 6. Eloq. Humanæ.

Narratio est rerum gestarum utilis ad persuadendum id quod intenderis commemoratio; sedes & fundamentum fidei, atq; argumentorum seminarium.

In Deliberativo, ubi de futuris consultatur, supervacua est Narratio, nisi quæ extrinsecus incidat: ut & in Demonstrativo, quæ continua quasi Narratio est. In Judiciali etiam omittitur, sicubi parum pro nobis faciat, aut ante innotescat *.

* Si adversarius prior narraverit, non ita ut quæ acta sunt, nude, sed rem exasperavit, adjecitque invidiam: nos eadem, sed non eodem modo exponemus, alias causas, alias circumstantias referemus. Verbis elevare quædam licebit.

Sitque
- Perspicua; verbis propriis & usitatis, ordine temporum prout res gestæ sunt servato: non interrupta.
- Verisimilis; circumstantiis naturæ legi & moribus consentanea, ad rumorem & opinionem accommodata.
- Suavis; quæ contineat nova, inexpectata, magna, gravia, exitus jucundos.
- Brevis; re non altius petita, non extra causam: ita tamen ut nihil desit.

† Δεῖναι δὲ καὶ ἔκφυλοι αἱ παρεκβάσεις, &c. Longinus c. περὶ φαντασίας.

† Narratione exposita licebit excurrere in lætum aliquem & plausibilem locum, quæstioni prævium, aut rei amplificandæ animisq; excitandis idoneum, sed caute & modeste, ne materiæ modum excedamus, aut tædio auditores satiemus.

De Egressione Fabius 4. l. 3. c. & Vall. l. 4. disp. 3. quæst. 13. & eundem de Transitionum varietate. l. 4. disp. 2. quæst. 10. Παρέκβασις est alienæ rei, sed ad utilitatem causæ pertinentis, extra ordinem excurrens tractatio, Quint. l. 4. c. 3.

Propo-

Propoſitio

est vel
- Simplex; qua ſtatus & ſumma totius cauſæ breviter comprehenditur.
- Sejunctio; quæ tantum in genere Judiciali adhibetur; per quam ſtatuimus quid nobis cum adverſario conveniat, & quid in controverſia relinquatur.
- Partitio; qua in omnibus cauſarum generibus uti licebit: qua enumeramus quot & quibus de rebus ſimus dicturi, atque is ut plurimum in dicendo ſervabitur ordo, qui hic exponitur.

Facillime auditor diſcit, & quid agatur intelligit, ſi neq; prudentiam ejus impedias confuſione partium, neque memoriam multitudine. Cic. Partit.

Partitio commendatur brevitate, abſolutione & paucitate partium; trium ſcilicet, aut, ſummum, quatuor.

Confirmatio.

Etſi fidem tantum facere præ ſe ferendum ſit oratori: quoniam tamen duæ ſunt animi auditoris partes in quibus tractandis verſatur flexanima & Ψυχαγωγὸς Πειθὼ, *Intellectus*, qui, quaſi animæ oculus, reficiendus eſt colore, illuſtrandus eſt lumine rationis & veri, quod proprium eſt Intellectus pabulum; & *Voluntas*, quæ, tactus more, mollium rerum aut durarum oblatione flectitur trahiturque: uſu venit ut cauſa quandoque cadat orator nihilque conſequatur, ſi Voluntas, quæ libera eſt, neque ſtatim obtorto collo in jus rapitur, cervice quaſi obfirmata non obſequatur. Quocirca caduceus iſte geminis armandus eſt anguibus, qui inter veſtes lapſi & levia pectora, volvantur attactu nullo

nullo, fallant ſenſus, ſe in mentis intima, præcordia inſinuent, & quem volent affectum oſſibus ac medullis implicent. Neque enim Oratori ſatis erit Dialecticis lacertis, utcunque validis, mittere ferro præfixas haſtas; niſi & eas artificii nitore exornet, * Motus amento inſtruat. Arida illa argumentorum oſſa, corpus firmamentorum exangue, horridum quaſi nudarum rationum ſceleton, ne tædio ſint & terrori, Argumentationum carne inveſtiat Orator, Motuum nervis firmet, Delectationum muſculis ſolidet, Artis ſucco & ſanguine diſtendat. Confirmandi itaque ſibi comparet cum Materiam tum Formam. Materia, ſunt † Argumenta, hoc eſt, probabilia inventa ad faciendam fidem, quæ non ſecus atque metalla è fodinis, aut pharmaca ex Apothecis ſuis ſingula, petuntur è Locis Inſitis & Aſſumptis, Artificioſis & artis expertibus, Dialecticis, & Rhetoricis certis, probabilibus atq; veriſimilibus, ‖ Circumſtantiis, de quibus ſupra in præceptis Inventionis & generum ſingulorum dictum. Neque ſolum ex armamentariis Dialecticorum promat argumenta quæ Doceant; ſed & ex Ethicorum fontibus atque Rhetorum hauriat quæ Concilient, quæ Moveant. Ne ſit hoſpes in Humanitate neque peregrinus domi, ſed norit omnino * Mores, qui dicentem deceant, qui Reip.

* Ut faveat Oratoris qui audit, movendi ſunt Affectus, Lætitia, Dolor, Spes, Timor, Amor, Odium, Ira, Manſuetudo, Gratia, Contemptus, Invidia, Commiſeratio, Indignatio, Æmulatio

† Quid Argumentum diſtet ab Argumentatione, & de ſpeciebus Argumentationis, vide Jul. Scalig. l. 3. poetic. c. 70. De inven. arg. & Locis, Cic. de Invent.

l. 1. & 2. Atque ad eum Marius Victorinus. 2. de Orat. Topic. ad Trebatium. Aut. ad Heren. 1. & 2. Quintil. 5. l. 10. c. & 13. Mart. Capel. l. 5. l. p. 154. Soarez. l. 1. c. 12, &c. Dreſſerus l. 1. p. 46. Hiper. c. 2. Voſſ. Inſt. l. 1. c. 2. Cauſinus l. 4. c. 2. Vall. 3. diſ. 4.

† Hermogenes, περὶ εὑρέσεων τομ. γ. c. περὶ διηγήματος τομ. Theon. περὶ διηγήματος. Vall. l. 3. diſp. 3. qu. 3. & Rhetores omnes. ‖ De mor. ἤθεσι, Affectibus πάθεσι lenibus, & gravibus, & de iis movendis, Ariſt. 2. l. Rhet. totus. Hermog. περὶ ἰδεῶν. Apſini τέχνη ῥητ. Aut. ad Heren. 2. & 3. l. Cic. de Orat. l. 2. Quint. 6. l. 3. c. & 12. l. 2. c. Mart. Capel. 5. l. 162, p. Reck. ſp. Rh. l. 1. c. 9. &c. Rh. Eccl. l. 1. c. 3. Jul. Sever. Dreſſer. l. 1. p. 109. Hiper. cap. 10. p. 422. Voſſ. Inſt. l. 2. totus. Cauſ. El. l. 8. Vall. l. 3. diſ.

degit, iis apud quos dicit insideant
atura insiti, vel ab ætate aut fortunis
cquisiti. Norit Affectuum maria, qui-
æque ventis concitentur, sedentur:
at, qui Affectus, in quantum, in qui-
erga quos sint movendi; quibus de
,& qua ratione incitentur animi facul-
Concupiscens & Irascens, ad appeten-
a quæ videntur bona, ad aversandum
æ apparent noxia, quomodo disponа-
ea vel præsentia vel absentia, Amo-
udio, Odio, Dolore, Spe, Ira, Metu;
nari sciat in Affectuum regno, atque
ere certo Et premere & laxas dare habe-
ut ait poeta: hoc est, in lætitia dilatare
audientium, in mœrore contrahere.

Argumentationis ergo, quæ tractandi * Jul. Scal. 3. Poet. c. 70.
nenti est forma, varia sunt genera: per-
ma tamen atque usitatissima ex iis
Epichirema sive Syllogismus Rheto-
Enthymema, Inductio, & Exem-
atque hæc quidem versantur circa
docent probantque: circa Affectus
commovendos, illa quæ Amplificatio
ur.

Epichirema sive Syllogismus Rhetori- † Hermogenes περὶ εὑρέσεως. τομ. γ'. περὶ ἐπιχειρημάτων & πάξεως αὐτῶν. & Minuc. l. περὶ ἐπιχειρημάτων. Autor ad Herenn. l. 2 Quint. 5. l. 14. c Soarez. 2. l. 17. c. Dress. l. 1. Hiper c. 8. Vall. lab. Rh. p. 21. Sandersoni dial. 3. c. 7. Eras. de conscrib. epist. Vos. inst. lib. 3. c. 5. Causin. El. 6. l. 25. c. Vall. 4. l. 2. dis. 3. quæst.
onstat ex 1. Propositione Majori, cui
citur ipsius 2. Ratio, una pluribusve in-
iis probata; Deinde 3. Propositione
ori seu Assumptione, quæ & 4 Rationem
habet adjunctam; 5. Complexione
que seu Conclusione; ut, 1. *Melius ac-*
tur, quæ consilio geruntur, quam quæ
consilio administrantur. 2. *Domus ea, quæ*
ne regitur, omnibus rebus est instructior,
am quæ temere & nullo consilio administra-
r. Rursum, Navis optime cursum conficit,

quæ scientissimo gubernatore utitur: eadem est Exercitus & cæterorum ratio. 3. *Nihil autem omnium rerum melius quam mundus administratur.* 4. *Nam & signorum ortus obitusque definitum quendam servant ordinem: & diurnæ nocturnæque vicissitudines immutatæ perstant.* 5. *Consilio igitur regitur mundus.*

* Vallad. 4. l. disp. 2. q. 9. & 12.

* Varietatis gratia, ne cognoscat artem qui audit, adeoque defatigetur similitudinis satietate, invertantur subinde argumentationum partes; quandoque etiam vel alterius Propositionis Ratio, vel ipsarum Præmissarum altera tanquam pro manifesta ac concessa omittatur. Adjiciatur aliquando Exornatio aut Amplificatio; Interrogatorie proponatur pars una aut altera; argumentorum puncta occultantur. Artis est celare artem.

† Arist. Rhet. l. 2. cap. 23, 24, 25, 26. Hermogenes περὶ ἑυρέσεων πρ. γ. Apsini τέχνη ῥητορική. Soarez. 2. cap. 19. Causin. lib. 6. cap. 28. Vossius lib. 3. cap. 5. Vallad. libr. 4. disput. 2. quæst. 5.

† Enthymema est imperfectus Syllogismus; in quo nimirum Major Minorve desideratur: *Pius fuit, fortis, sapiens. Deum quippe coluit, hostes contudit, fortunam utramque moderate tulit, imo superavit.* Optimum est illud Enthymema, quod ex contrariis conflatur, quodque, ut acutius sit, per Interrogationem non raro effertur; ut, *Quem alienum fidum invenies, si tuis hostis fueris?*

‖ Inductio est illatio ex enumeratione præcipuarum partium, vel collatione illustrium aliquot individuorum; ita ut ex multis singularibus probetur universale; ut, *Plebs Romana optime de Milone sentit, Equester ordo optime sentit, Senatus optime sentit. Totus ergo populus Romanus optime de Milone sentit.* Clarior tamen est illa Inductio Socratica, quæ per Interrogationem vel Subjectionem adversarium premit; ut, *Quod*

‖ Quint. 5. lib. 11 c. Soarez. 2. lib. 20. c. Vos. lib. 3. cap. 5. Caus. 4. l. 56. cap. Vallad. 4. lib. 2. 7. quæst.

nam

nam pomum eſt generoſiſſimum? Nonne quod optimum? Et quis equus generoſiſſimus? nonne qui velociſſimus? Quis autem ager? certe qui fertiliſſimus. Ita & hominum, non qui natalium ſplendore, ſed qui virtutis gloria præſtant, habendi ſunt generoſiſſimi.

* Exemplum eſt Inductio imperfecta, ſeu probatio & menſura à ſimili quod utriq; convenire arguitur, quando ſcilicet ex uno ſingulari aliud ſingulare probatur; ut, *Jure occiſus eſt Saturninus res novas moliens, ſicut Gracchi.*

* Ariſt. Rh. lib. 2. c. 21. & ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. c. 22. Apſini τέχνη ῥητορική. Quint 5. l. c. 11. Eraſ. cop. rer. Soarez. 2. l. cap. 21. Cauſsin. l. 4 c. 55.

In Judiciali genere præcipuum inſtrumentum eſt Enthymema; in demonſtrativo dominatur Amplificatio; in Deliberativo familiam ducunt & utramque paginam faciunt Exempla.

Exempla illuſtrant, potius quam probant.

Cautio eſt, ne tota oratio ſit conflata ex condenſatis Exemplis aut Teſtimoniis. Neq; ipſa argumenta conferto agmine ſtipentur. Magiſque ex uſu & re noſtra fuerit, dum affectus movemus, ſententiis quam argumentis uti. Segnius enim moventur Affectus in caſtris cordis ad volendum: quamdiu in arce capitis Intellectus occupatur in excutiendo Vero.

* Περὶ αὐξήσεως καὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς. Longinus περὶ ὕψους. Hermog. περὶ μεθόδου δεινότητος. Cic. de Orat comprehendit Amplificationem ſub Elocutione. Quint. 8 l. c. 4. Soar. l. 1. 2. c. 34. ad 41. Streb. l 2. c 21. Caul. l. 3. c. 2. Chytræus addit Hypotheſin reductâ ad Theſin. Sturm. de rat. El. c. 30. & 35. Keck. Syſt. Rh. l. 1. c. 7. Voſ. Inſt. 3 l. c 5. Cauſ. l. 5. totus ubi octo modi ponuntur; quos etiam habuit Eraſ. lib. de copia rerum

* *Amplificatio eſt gravior quædam affirmatio ad ciendos affectus potens.*

Amplificatur
- Verbis, illuſtribus, ſuperlatis, aſyndetis, iteratis, relatis, ad ſuperiora gradatim aſcendentibus, ſynonymis.
- Rebus
  - Incremento: gradibus ad ſummum, ac etiam ſupra, inſurgendo; ut, *Facinus eſt vincire civem Romanum, ſcelus verberare, prope parricidium necare: quid dicam in crucem tollere?*
  - Comparatione: à minoribus, ad majora argumentando; ut: *An vero vir ampliſſimus P. Scipio Pontifex Max. Tib. Gracchum mediocriter labefactantem ſtatum Reipub. privatus interfecit: Catilinam orbem terrarum cæde atque incendio vaſtare cupientem, nos Conſules perferemus?*
  - Ratiocinatione: ex iis quæ dicta ſunt, quidpiam reipſa majus innuendo; ut, *Tu iſtis faucibus, iſtis lateribus, iſta gladiatoria totius *corporis firmitate, tantum vini exhauſeras, ut tibi opus eſſet vomere,* &c.
  - Congerie: aliis atque aliis modis eandem rem efferendo; ut, *Quid enim tuus ille, Tubero, diſtrictus in acie Pharſalica gladius agebat? cujus latus mucro ille petebat? quis ſenſus erat armorum tuorum? quæ tum mens, oculi? manus? ardor animi? quid cupiebas? quid optabas?*

* Amplificationis præcipui loci ſunt, Cauſa, Effectum, Subjectum, Adjunctum, Partes, Comparata.

Exte-

Extenuatur à præceptis contrariis.
Vide & quæ ſupra in calce generis Demonſtrativi ſuper hac ipſa re dicta ſunt.

Huc & Hypotypoſin referunt nonnulli.

Confutatio.

Confutatio, eſt diſſolutio argumentorum quæ objecta ſunt, vel objici poſſunt, iis quæ cauſæ noſtræ fauces premere videntur, ad primam impreſſionem, occurrens, vel etiam arte deludens, aut cuniculis rem agens.

Huic fere cum confirmatione communia ſunt natura, utilitas, & tractatio.

Argumenta adverſarii refutantur.

- Si, ex iis quæ ſumpta ſunt, non concedatur unum aliquod aut plura. — Reprehenditur ſc. Adverſarii argumentatio, ſi oſtendatur vel Materia vel Forma eſſe vitioſa.
- Si oſtendimus falſa eſſe pro veris aſſumpta.
- Si ex his conceſſis id conſequi negetur.
- Si contra firmam argumentationem, alia æque firma aut firmior adducatur.
- Si, quibus ſerio reſpondere haud in promptu eſt, elevemus *joco, atque ipſos contemptu aut increpatione deluſos falſe faceteque derideamus. — * De facetiis, ridiculis, leporum aſpergine, & quaſi jocandi arte, Ariſt. Rh. 3. l. c. 10. 11. & 18. Cic. 2. de Orat. Quint 6. l. 4. c. Caſtilionis Aulicus 2. l. Voſſ. Inſtit. 3. l. 5. c. Vall. 3. l. diſp. 4. qu. 5. & diſ. 5. qu. 4.

Accedendo ad ſingula argumenta, & primum validiora diſcutiendo, univerſa infringentur melius.

Confutatio præmittitur confirmationi, quando arx cauſæ requirit ut via muniatur ad veram ſententiam.

Peroratio.

Est que vel
- Enumeratio, quæ potissima argumenta rerumque capita * recenset, idque vel simpliciter, vel per Interrogationem, Ironiam, aut Collationem. Atque hac in Judiciali uti licet; in Demonstrativo & Deliberativo rarissime.
- Affectuum concitatio, ad quam valent in
  - Demonstrativo; quæ in laudatione, expectationem, amorem, admirationem, voluptatem, æmulationem moveant: in vituperatione, odium, invidiam, contemptum.
  - Deliberativo; bonorum ac malorum enumerationes & exempla.
  - Judiciali; accusatori, quæ † ad indignationem; defensori, quæ ad misericordiam.

* Ordine sc. quo tractata erant in confirmatione & confutatione, idque breviter.

† Exaggeratur crimen à circumstantiis exemplo malo, indignitate rei per Apostrophen, & Hypotyposin. Defensor contra reum non ex voluntate, sed infirmitate, necessitate, aut fortuna errasse arguens misericordiam implorabit.

In affectibus movendis adhibenda sunt quæ magna habentur
- Natura.
- Usu
  - Charitate.
  - Honestate.
  - Utilitate.

Atque hic omnes eloquentiæ fontes sunt aperiendi.

Huc facit Amplificatio, de qua supra in genere Demonstrativo & Confirmatione.

Sit Peroratio brevis, acris, & aculeata: ne tædium pariat aut indignationem.

ELOCU-

ELOCUTIO.

Elocutio consistit in Elegantia. [2] *Compositione, &* [3] *dignitate.*

* Arist. Rh 3. lib Dem. Phalereus περὶ ἑρμηνείας. Cic.

e Orat. 3. l. & Partition. Quintilian. 8. lib. Mart. Capella 5. 165. p. Fortunatianus l. 3. Soarez. l. 3. c. 1. Sturm. de rat. locutionis. Keck. Rh. Syst. l. 1. c. 1. Alst. Or. l. 4 c. 16. Causin. 7. l. Vos 4 l. 1. c. Vall. l. 3. Streb. l. 1. de delectu & collocatione verborum. Vincent. specul. Doct. l. 4. c. 108.

1. *Elegantiæ munus est ut* dicatur *Pure & Perspicue.*

Pure, verbis, sive illa simplicia sint sive conjuncta, puris lectisque, urbis alumnis, aut civitate certe donatis; non obsoletis, intermortuis & conclamatis; non obscœnis, peregrinis aut barbaris, antiquata vero & multis annis desita tanquam scopulos declinet: nec Grammatice tantum, servata casuum, temporum, generum & numeri structura, adhibito spiritus & accentus justi temperamento: sed † Latine, quoad phrasim & locutionem; ex autoritate & more probatissimorum autorum, atque eorum præcipue qui in virili Romanæ eloquentiæ ætate flornerunt, Ciceronis imprimis, deinde qui eum proxime accedunt, Cæsaris, Livii, Velleii, Curtii, Fabii, mox etiam Terentii, Plauti, Salustii, Agellii, Taciti.

† Cicero de Orat. 3. lib. Dresser. l. 2 Hiper. 13. cap. pag. 430 Alst. Orat. 4. lib. 7. c. Causin.

; lib. 2. cap. Voss. lib. 4. cap. 1. Vallad. lib. 5. d. 1. quæst. 3.

Plane & * *perſpicue*, verbis uſitatis ac pr
prie ſignificantibus citra verbi aut ſermo
ambiguitatem, quammaxime oratoriis, n
nimis longa verborum ſerie continuatis, n
tamen conciſe nimis: non durius tranſ
tis, non diſcerptis ſententiis, non præpoſ
ris temporibus, non confuſis perſoni
perturbato ordine.

* Quint. lib. 8. 2. c. Alſt. Orat. l. 4. c. 8. Voſſ. 4. l. 2. Vallad. l. 5. diſp. 1. qu. 4.

2. † Compoſitio reſpicit *Junctu*
dinem, *Periodum* & *Numerum*. *Junctu*
ex molli elementorum, ſyllabarum & voc
congmentatione reddit orationem cohære
tem, lenem, æquabiliter fluentem, ſuave
plenam, ſonoram. Cavet ſcilicet, ne in ver
borum commiſſione hiulca ſit oratio propte
colliſionem vocalium; ut *Rem anxie quæ*
re, atque adepta egere, avari animi eſt: Ne ſ
horrida & aſpera propter concurſum diver
inſtrumenti conſonantium; ut, *Conſulu*
dignitas gravem tumultum civium repreſſi
ſed ut priorem à vocali terminatam inſe
quens dictio à conſonanti inchoans excip
at, aut contra à conſonanti elauſam aper
at dictio incipiens à vocali vel conſonant
ejuſdem organi, labiorum ſcilicet, dentium
aut palati. Mollitiem quippe fluoremqu
præſtat concatenata vocalium & conſonan
tium alternatim in claudendis aperiendiſqu
vocibus miſtura; ut, *E cujus ore melle dulci*
effluebat oratio.

† Dionyſ. Hallicarnaſſ. & Dem. Phal. Περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Autor. ad Heren 4. I. Cicero de Orat. 3. lib. Fabius 9. lib. 4. cap. Ac neſcio negligentia in hoc, an ſolicitudo ſit pejor. Ruffinus verſu. Sturm. lib. 3. Elocution. Rhetoric. cap. 4. Jul. Scal. 4. lib. poetic. 2. cap. Soarez. 3. lib. cap. 31. & 33. Strebæus 2. lib. de

Nec ultima præcedentis dictionis ſyllab
ſit eadem cum prima ſequentis; ut, *Æquor*
tuti tacent. *ſpuma maris riſit*. Quamvi
hæc compoſitio quibuſdam è veteribus pla
cuiſſe in tantum videtur, ut etiam in deli
ciis fuerit atque obtinuerit inter Schemata
locum, & nomen, Parecheſis nuncupata.

electione & collocatione verborum cap 3, 4, & 5. Voſſ. lib. 5. cap. 2. Cauſin. 7. lib. 3. cap. Vallader. lib. 5. diſp. 2. quæſt. 13. & 15.

Vocabula

Vocabula denique mediocria præferuntur longis continuatis, aut monosyllabis condensatis.

*Ordo cavet 1. ne decrescat oratio in amplificando, sed insurgat: *Non enim furem, sed direptorem; non adulterum, sed expugnatorem pudicitiæ; non sacrilegum, sed, &c.* in extenuando, contra submittatur. 2. Ut præcedant minus necessaria, quæ item natura vel dignitate priora & præstantiora sunt: *Dies nocti, vir fœminæ, oriens occidenti.* 3. Ut claudatur sensus verbo, quod tanquam sententiæ clavis expectatur, nisi lex numeri vetet. 4. Ut Genitivus plerumque præcedat Nomen unde regitur, & eleganter interjiciatur Genitivus aut aliud aliquid inter Substantivum & Adjectivum: *Cujus vita turpitudinis conscientia vacat, ejus nomen ab invidiosa, quantum in nobis est, malevolentia vindicetur.* 5. Ut vocum insuaviter ὁμοιοτελεύτων κακοφωνία declinetur, vel aliarum interpositione, vel ipsarum immutatione; dicaturque potius, *Clarorum consilia virorum*; aut, *illustrium virorum*; vel *clarissimorum hominum*; quam *clarorum virorum.*

* Soarez. l. 3. c. 32. Voss. l. 5. c. 1. Vall. l. 5. dis. 2. quæst. 14.

† *Periodus* sententiam Commatis & Colis julte perficit.

† Arist. Rh. l. 3. c. 9. Hermogen. περὶ εὑρέσεως τομ. δ'. & sequenti c. περὶ πνεύματος.

Comma, seu Incisum, est sensus non expleto numero conclusus, à duabus syllabis ad septem usque aut circiter extensus, è quibus Periodus non raro constat: ut, *Stetit soleatus prætor P. R. cum pallio purpureo, tunicaque talari, muliercula nixus in litore.*

Sturm. 3. lib. cap. 2. de ratione Elocutionis. Dem. Phaler. περὶ ἑρμηνείας. Cic. 3. de Orat. Fab. l. 9. c. ult. Jul. Scal. l. 4. poetic. c. 25. Heck. Rhet. l. 2. c. 22. Soarez. l. 3. c. 17. Dress. 3. l. Streb. l. 2. c. 16. Voss. l. 5. c. 2. Causs. 7. lib. 5. c. & de Period. implendæ artificio. 7. l. 13. c. Vall. 5. l. disp. 2. quæst. 17.

Colon ſeu Membrum ſenſum numeris concluſum abſolvit, ſed à Periodo avulſum ſuſpendit auditoris expectationem, ut non perficiens ſententiam, progrediturque à duodecima ſyllaba ad decimam octavam, quandoque ad viceſſimam quartam.

Periodus conſtat duobus Colis (quandoque & Commatis) quorum prius vocatur θέσις, poſterius ἀπόδοσις, ſeu redditio: vel tribus, vel etiam quatuor conſtat membris, quæ aut æqualia ſunt, aut in acri oratione poſtrema ſunt breviora, in ornata productiora. Pulcherrima tamen eſt illa Periodus, quæ membris quatuor abſolvitur, ut quæ animum ſuſpendat & aures impleat: *Si quantum in agro locisque deſertis audacia poteſt, tantum in foro atque judiciis impudentia valeret: non minus in cauſa cederet A. Lecinna Sexti Ebutii impudentiæ quam tum in vi facienda ceſſit audaciæ.* * Quid quod hic concinnitatem advertis & gratiam Periodo conciliatam ab εὐρυθμίᾳ ex ὁμοιοπτώτοις & ὁμοιοτελεύτοις? Quam & præſtant ἀντίθετα, Oppoſita ſeu Contrapoſita; *Conferte hanc pacem cum illo bello, hujus prætoris adventum cum illius imperatoris victoria, hujus cohortem impuram cum illius exercitu invicto, hujus libidines cum illius continentia: ab illo qui cepit conditas, ab hoc qui conſtitutas accepit, captas dicetis Syracuſas.* Ut & ἰσόκωλα ſeu paria paribus relata; *Bellum extrema hyeme apparavit, ineunte vere ſuſcepit, media æſtate confecit.* Eſt ubi omnes hæ in una periodo conſpirant virtutes; ut, *Eſt enim hæc non ſcripta, ſed nata lex; quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex natura ipſa arripui-*

* De Concinnitate; videndi, Demetr. Phalereus περὶ ἑρμηνείας. Strebæus de electione & collocatione verborum. libr. 2. cap. 7, 8, 9, 10. Vallad. lib 5. diſputat. 2. quæſt. 16. de Homoioteleutis, Homoioptotis, Paribus, Antithetis, idem lib. 5. diſp. 1. quæſt. 11.

mus-

mus, hausimus, expressimus: ad quam non docti, sed facti, non instituti, sed imbuti sumus. Neque interim gratia sua laudeque carent quæ intertexta repetuntur: *Tenuerunt illum locum servi, fugitivi, barbari, hostes; sed neque tam servi illi dominorum, quam tu libidinum; neque tam fugitivi illi à dominis, quam tu à jure & legibus; neque tam barbari lingua & natione illi, quam tu natura & moribus; neque illi, tam hostes hominibus, quam tu diis immortalibus. Quæ deprecatio igitur est ei reliqua, qui indignitate servos, temeritate fugitivos, scelere barbaros, crudelitate hostes vicerit?* Atque hic *buccæ Noscenda est mensura tuæ*, ne brevior sit periodus quam aures expectent, neque longior, quam vires & anima ferant: sed rotunda comprehensione & justa orbem suum conficiat.

* Numerus rationem habet quantitatis syllabarum quas in membrorum initiis & accuratius aliquanto in periodorum clausulis ad tres aut minimum duos pedes restringit. neque enim poterit illud placere quod statim quasi in vestibulo offendit, neque laudem demereri quod non feliciter exeat: media, quia latent, minus observantur; ubi tamen oratio concitata fluit brevibus syllabis, gravis retardatur longis, moderata temperatur utrisque.

In principiis laudatur Molossus, Sī quīs jūdices. Creticus, Quōd prĕcātŭs à Diis immortalibus sum. Pæan primus, Pāucă sŭpĕr hac re. Dochimus, Nŏvæ crīminātiones. Dichoræus, Si qŭis antĕa P. C. Quandoque Anapæstus, ănĭmādverti judices.

Ne claudatur Periodus termino versus

* Arist. Rh. 3. l. cap. 8. Cic. de Orat. 3. lib. Cic. Oration. perfectus. Dionys. Halicarn. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Fabius l. 9. c. 4. M. Capellin. lib 5. Ruffini vers. Caulerus 5. l. 14. cap. Strebæus lib. 2. cap, 12, & 13. Soarez. 3. lib. cap. 35. & 39. Jovitæ Rapicii libri quinque super hoc argumento. Keck. Rhet. spec. 2. l. c. 21. Caus. 7 l 4 c. Voss. 5. l. c 9.

notioris

notioris, Heroici, Pentametri, aut Aſclepiadei. Optime cadunt, clauduntque ſententiam hi pedes: Creticus præpoſitus Dichoreo, Glōrĭam cōmpărāvĭt. Choreus ante Moloſſum, Mēmbrā firmāntūr. Dochimus, rēĭpūblĭcæ. Diſpondeus Iambo poſtpoſitus, Rēūm cōndēmnārūnt. Pæan primus inſequenti Spondæo, ēſſe vĭdeātūr.

Atque in his tamen alii pedes aliis præferendi, pro Characteris & Materiæ ſubjectæ majeſtate, acumine, vehementia, gravitate, aut alia ratione.

Ad cavendam ſatietatem & tædium, diſſimulandum eſt artificium, & præ ſe ferendum numeros ſponte fluxiſſe. Videndumque ne pes idem ſæpius ducat, claudatve ſententiam; ut abſit odium ſimilitudinis, qua nihil eſt in hac arte vitioſius.

Neque monoſyllaba ſæpius, neque productiora verba claudant ſententiam.

3. *Dignitas præſtat ut dicatur*

Ornate
- Tropis, qui vocem à propria & genuina ſignificatione deflectunt ad alienam:
- Schematibus, quæ habitu & forma elegantiori figurant.
  - Verba, ex apta eorum inter ſe collocatione, jucunde ſonantia.
  - Sententias ratione & pondere firmatas, aut animi motu affectas

Apte, ut deceat; ex orationis facie, pro varia materia, formatæ propria Idea & charactere, ¶.

Vole-

Volebam certe, quæ de Tropis & Figuris verſu qualicunque compacta ſequuntur, oratione ſoluta, uti par fuerat, cæteris continuaſſe. Sed religio eſt averſari judicium vulgi, qui iſta olim publicum indepta faventer excepit, excepta jam deſiderat. (mira ſane quæ populo placeant!) Feras igitur, lector benevole, quod corrigere eſt nefas, verſus per teſquæ & ſalebras, quod in technico doctrinali neceſſe eſt, quandoque cæſpitantes: atque adlabeſcat cum eruditis ſentire, cum vulgo loqui. Auſa tamen eſt hæc Editio Rhetoricas figuras Oratoriis exemplis illuſtrare

Tropi. 4.

DAt propriæ ſimilem tranſlata * Metaphora vocem:

Cæpiis aſpirant. Irarum fluctuat æſtu.
Læta ſeges. Gemmant vites. Duo fulmina belli.
Ingenii flumen. Mens ferrea. Claſſis habenas.

* Non eſt alius Tropus frequentior quam Metaphora, non florentior: quippe quæ lumen & ſtella ſit orationis, brevis & contracta in unam vocem ſimilitudo: faciatque ad copiam, majeſtatem, evidentiam & feſtivitatem.

Atque Metonymia imponit nova nomina rebus:

1. Efficientis, ut Inventoris; *Marte. Lyæo.* a Subjectum pro accidente.
Autoris: *legitur Juvenalis. Livius ingens.* b Continens pro contento.
Materiæ: *Pinus, Ferrum, æris acervus, arando.* c Locus pro incolis
Autinſtrumenti: *gladius, lingua, arma, manuſq;* d Locus pro geſtis in loco.
2. Effecti: *clades Libyæ. mors frigida pallet.*
3. Subjecti: a *Curii,* b *patera.* c *Germania.* d *Noſtra.*
e *Ut calegon* f *cor, os.* g *patronus.* h *nox.* i *Amaryllis.*
4. Adjuncti k *faſces.* l *ſcelus.* m *ætas nulla,* n *libelli*

e Poſſeſſor pro re poſſeſſa. f Sedes pro qualitate inhærente. g Patronus aſſumit perſonam clientis. h Tempus pro re in illo geſta, vel habitu ejus, i Signatum pro ſigno. k Signum pro ſignato l Qualitas pro perſona ſubjecta, m Tempus pro ſubjectis illius, n Locatum pro loco,

Con-

Confundit totum cum parte Synecdoche Partis,

o Species aut individuum pro genere.
p Pars pro toto.

o *Myrtoum*; *Auster*; p *hyems*; *tectum*, *mucro*. q *Annibal*: r *Anglus*.

2. Totius: ſ *orator*. *color*. t *annus*. u *vixit*. x *Atrides*.

q Dux pro exercitu, velut pars primaria. r Numerus pro numero, ſingularis pro plurali & contra. Finitus pro infinito: & contra. ſ Genus pro ſpecie aut individuo. t Totum pro parte. u Antecedens pro conſequente. hoc tamen alii Metonymiæ, alii Metalepſi adjudicant. x Patronymicum commune pro certo & determinato.

Contra quam ſentit ſolet Ironia jocari.
Scilicet; *egregiam laudem*; *pulchre*; *bone cuſtos*.

4. *Troporum Affectiones.*

Durior impropriæ eſt Catechreſis abuſio vocis:
Vir gregis: *ultorem promiſi*: *pulchra minatus*.

Tranſcendit mediis gradibus Metalepſis ad altum.
Hinc movet Euphratès bellum. *Mirabar ariſtam* (verum:

y Quæ dicitur Meioſis, diminutio.
x Quæ dicitur Auxeſis, ſublatio, amplificatio.

y Extenuans, z augenſve excedit Hyperbole *Aſtra ferit*. *pluma levior*. *volat ocyor Euro*.

Continuare tropos Allegoria adſolet: *Abſq; Et Cerere & Baccho Venus alget*. *Claudite rivos*.

Tropi falſo habiti.

a Species Synecdoches & Metonymiæ.
b Species Synecdoches.
c Metonymiæ ſpecies.

a Antonomaſia imponit cognomen; ut, *Irus*: *Impius*: *Æacides*: *Pœnus*: *Cytherea*: *Poeta*.

Non equidem laudo, eſt b Litotes: *nec munera* (*ſperno*:

A ſonitu voces c Onomatopœia fingit:
Bãbalio; *Clangor*; *ſtridor*; *tarat antara*; *murmur*,

d Ant-

d Antiphrasis voces tibi per contraria signat;
Lucus; sacra fames; Euxinus; Symphora; Parcæ.

Dat d Chariẽtismus pro duris mollia verba:
At bona verba precor; ne sævi magna sacerdos.

d Astismus jocus urbãus, seu scõma facetũ est
Qui Baviũ non odit, amet tua carmina, Mævi;
Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Insultans hosti illudit d Sarcasmus amare:
En agros motire jacens. Hinc nuncius ibis
Pelidæ referens. Satia te sanguine, Cyre.

d Ironiæ species. Verum quam futile sit hoc Grammaticorum scitum, quam intutum Etymologistarum asylum, vide I. Cæs. Scalliger. Poetic. lib. 3. cap. 90. G. Finkium lib. 1. Schediasm. 42. C. Becmanum de originibus Ling. Lat. & I. Ger. Voss. lib. 4. Institut. Orat. cap. 13.

Æthiopẽ, laterẽve lavare: e Parœmia dicta est.

e Ænigma obscuris tecta est sententia verbis
Filiolas Cadmi profert Nilotis arundo,
Quas serit è Cnidio distillans sepia nodo.

e Allegoriæ species.

Schemata Rhetoricæ dictionis.

Ejusdem sit f Epizeuxis repetitio vocis:
Ah Corydon, Corydon. me, me. bella, horrida bella.
Talis amor Daphnim (qualis cum fessa juvencã
Per nemora atq; altos quærẽdo bucula lucos, &c.
Talis amor teneat, nec sit mihi cura mederi.

Adeste, adeste, sceleris ultrices Deæ. Sen. Med.

Excitate, excitate eum, si potestis, ab inferis. Cic. pro Mil.

Crux, crux, inquam, infelici & ærumnoso comparabatur. 7. in Verr.

Totum hoc quantumcunque est (quod certe maximum est) totum est, inquam, tuum. Cic. pro Marcello.

f Ad Emphasin & affectum expressa. fit autem vel eadem voce repetita immediate vel una interjecta, aut pluribus per Parenthesin.

Est.

g In vehementiori animi motu adhibeta emphasin habet,

Est g Anadiplosis quoties ex fine prioris Membri, principiũ fit dictio prima sequentis: *Pierides, vos hæc facietis, maxima Gallo: Gallo, cujus amor tantum mihi crescit in horas.*

Hic tamen vivit. Vivit? imo vero in senatum venit. 1. Catalin.

Sed pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras;

Pallentes umbras Erebi, noctemque profundam. Virg. 4. Æn.

Principum dignitas erat pene par: non par fortasse eorum qui sequebantur. pro Ligario.

h Conoinnat connectitque venuste multas causas à se dependentes. Cujus in Sorite usus est.

Continua serie est repetita gradatio h Climax:

Quod libet, id licet his; & quod licet, id satis audent:

Quodque audent faciunt; faciunt quodcunque molestum est.

In urbe luxuries creatur: ex luxuria existat avaritia necesse est: ex avaritia erumpat audacia: inde omnia scelera ac maleficia nascuntur. Cic. pro Roscio Amer.

Si stas, ingredere: si ingrederis, curre: si curris, advola. Epist. 23. l. 2. ad Attic.

Quid enim, per Deos immortales, potest Reip. prodesse nostra legatio? prodesse dico? quid si etiam obfutura est? obfutura dico? quid si etiam nocuit? Philippic. 12.

Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupita. Ovid. 3. fast.

Torva leæna lupum sequitur, lupus ipse capellam;

Florentem cytisum sequitur lasciva capella. 2. Eclog. Virg.

i Florida figura, quæ varias enumerationes ductat,

Diversis membris frõtẽ dat i Anaphora eandẽ

Ter conatus ibi collo dare brachia circum;

Ter frustra comprensa manus effugit imago.

asseverat, exaggerat.

* In

* Tu pugnare potes, mihi sacri est consilii vis: Tu vires sine mente geris, mihi cura futuri est.

* Elegantissime geminatur cum res oppositæ inter se penduntur

Nihil te nocturnum præsidium palatii? nihil urbis vigiliæ? nihil timor populi? nihil consensio bonorum omnium? nihil hic munitissimus habendi Senatus locus? nihil horum ora vultusque moverunt? Catilinaria. 1.

Accusant ii, qui in fortunas invaserunt: Causam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquerunt. Accusant ii, quibus occidi patrem Sexti Roscii bono fuit: causam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, verum etiam egestatem. pro Roscio Amer.

Sic oculos, sic ille manus, sic ora movebat. 3. Æn. Virg.

Flebile nescio quid queritur lyra; flebile lingua
Murmurat exanimis; respondent flebile ripæ
Met. Ovid. 11.

Cõplures clausus cõcludit kEpistrophe eodẽ Dicto: Crede mihi, si te quoq; pontus haberet; Te sequerer, conjux, & me quoq; pontus haberet.

k Festive & eleganter periodum concinnat.

Doletis tres exercitus Pop. Romani? interfectos? interfecit Antonius. Desideratis clarissimos cives eos quoque eripuit vobis Antonius. Auctoritas hujus ordinis afflicta est? afflixit Antonius. 2. Philippica.

Surgamus; solet esse gravis cãtantibus umbra:
Juniperi gravis umbra: nocent & frugibus umbræ. Virg. 10. Eclog.

Symploce eas jũngit cõplexa utrãq; figuram

Quam bene, Caune, tuo poteram nurus esse parenti!
Quam bene, Caune, meo poteras gener esse parenti!

Quis legem tulit? Rullus. Quis majorem populi partem suffragiis privavit? Rullus. Quis comitiis præfuit? idem Rullus, Cic. pro lege Agraria.

Quis

Quis postulavit? Appius. Quis produxit? Appius. pro Milone.

l Res graves cum majestate inculcat.

Incipit & voce exit l Epanalepsis eadem: *Pauper amet caute, timeat maledicere pauper.*

Vidimus tuam victoriam prœliorum exitu terminatam: gladium vagina vacuum in urbe non vidimus. pro Marcello.

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa. Virg. Æn.

Victus amore tui, cognato sanguine victus. Æn. 12.

Una dies Fabios ad bellum miserat omnes.
Ad bellum missos perdidit una dies. Ov. 2. fast.

Phosphore, redde diem; quid gaudia nostra moraris?

Cæsare venturo, Phosphore, redde diem. Mart. 21. ep. l. 8. Vide ep. 99. l. 9. *Rumpitur invidia* & l. 4. ep. 91. & alia ejusdem epi. ut & Catulli in eodem desinunt versu à quo ordiuntur.

Una dies aperit, conficit una dies. Ausonii rosa. (ima

m Distinctiones & Argumentationes concinnat.

Prima velut mediis, mediis ita m Epanodos Cõsona dat repetens: *Crudelis tu quoq; mater, Crudelis mater, magis an puer improbus ille? Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.*

Gratiam qui refert, habet: & qui habet, in eo, quod habet, refert. pro Plancio.

Ecquam putatis civitatem pacatam fuisse, quæ locuples sit? ecquam locupletem, quæ tibi pacata esse videatur? pro lege Manilia.

Demophoon, ventis & verba & vela dedisti: Vela queror reditu, verba carere fide. Ovid. Epist. 2.

n Eleganter in conversionibus jocatur, pungitque simul.

Voce parum mutata alludit significatum n Paranomasia: *tu prædo, non prætor, amari Me juvat,* Antanaclasis erat, *si nil sit amari.*

Estque

ſtq; Ploce, *Corydon, Corydon eſt tempore ab illo.*
Inceptio eſt amentium, haud amantium. Te-
en. Andr.
Tibi parata erunt verba, huic verbera. Te-
ent. Heaut.
Qui de hujus urbis, atq; adeo orbis terrarum
exitio cogitent. Catilinaria 1. *Itaque plebiſci-*
um, quo magis veneratus quam honoratus ſum,
vimus antiquo abrogoq; Liv. 22. *In quo motu,*
a quo metuitam cito, tam ſcite. Sero, ſed ſerio.
uem tibi habe, & have. In ſtadio & ſtudio
rtutis. ab Exordio ad Exordium. Periſti &
mul periiſti. Confiſis & confuſis. Vero affectu,
ulci effectu. Mirari, non vimari. Ita Marſyas
a pœnam cecinit & cecidit. Floruit, & corruit.
ον κτῆσις ſed χρῆσις. mutant τόπον & τρό-
πον. μωμεῖσθαι ῥᾴδιον ἢ μιμεῖσθαι. Non flu-
ere ſed ruere videtur. Niſi quis aut cœnum aut
lum dividere vellet. Flor. 3. 17. *Amor &*
elle & felle eſt fœcundiſſimus. Plaut. Ciſtell.
Nata ſalo, ſuſcepta ſolo, patre edita Cœlo.
uſon. epigr. 30.

ſto o Polyptoton, vario ſi dictio caſu — o Pulchre exponit, contraponit, repetit.
onſonet: *arma armis, pede pes, dẽſuſq; viro vir.*
Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo,
ſe minax enſis, pede pes, & cuſpide cuſpis.
at. 8. Theb.
Res cum re, cauſa cum cauſa, ratio cum ra-
ne pugnabit. pro Cælio. *Cedere juſſit aquam,*
ſſa receſſit aqua. Ovid. 3. art.
Certus locus, certa lex, certum tribunal, quo
c reſervetur. Verrin. 7. *Sed pleni omnes ſunt*
ri, plena ſapientum voces, plena exemplo-
m vetuſtas. pro Archia.
Huc & παρηγωμένον referunt, ubi ſc. voces
riantur à derivatis vel conjugatis. *Is de-*
um miſer eſt, cujus nobilitas miſerias nobilitat.
ctius. *Candidas ales modo movit alas.* Se-
ec. Hippol.

Sche-

Species Hypotheſeωs ſunt

Schemata ſententiæ ad Explicationem.

p Pragmatographia, q Topographia & topotheſia, r Proſopographia, ſ Pathopœia. t Chronographia, u Diatypoſis, Enargia, Characteriſmus.

p Res, q loca, r perſonas, ſ affectus, t tempora, geſta, Exprimit, atque oculis quaſi ſubjicit u Hypotypoſis.

Deſcriptionum exempla, quia paſſim obvia, & longiora ſunt quam quæ admittat inſtituta & profeſſa hæc brevitas, nulla adjicio. Scias obiter pleriſque tranſitoria hæc eſſe fora, ad digreſſiones. Operæ itaque precium erit, hæc adnotare, & in uſum reponere.

x Paralogiſmum conſequentis arguit.

Explicat, oppoſitum addens x Paradiaſtole: *Obumbrat Virtutem fortuna; tamen non obruit illam.*

Fit magna mutatio loci, non ingenii, Cic. pro Quintio.

Non enim furem, ſed direptorem: non adulterum, ſed expugnatorem pudicitiæ: non ſacrilegum, ſed, &c. 3. Verrina.

Oppoſita Antimetabole mutat dicta: *Poema Eſt pictura loquens; mutum pictura poema.*

In dominatu ſervitus: in ſervitute dominatus, pro Dejotaro.

Vere dici poteſt, magiſtratum eſſe legem loquentem, legem autem mutum magiſtratum, Cic. 3. de legibus.

Ut qui pacem belli amore turbaverunt, bellum pacis caritate deponerent, Tacit. 2. hiſt.

Ut novorum optima erunt maxime vetera, ita veterum maxime nova. Quint. 1. 10.

Inter vivos fœmina, inter fœminas vir.

y Comparando illuſtrat delectatque.

Librat in Antithetis contraria y Enantioſis: *Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.*

Obſequium amicos, veritas odium parit. Terent. Andria.

Negue

Neque me pœnitet mortales inimicitias, amicitias sempiternas habere. pro Posthumo.

Ubi vivos homines mortui incursant boves. Plaut. Asinaria.

Sed quam urbs ipsa opportuna oppugnantibus erat, tam inexpugnabiles hostium animi. Liv. 3. 3.

Odit populus Rom. privatam luxuriam: publicam magnificentiam diligit. Cic. pro Muræna. vid. in eadem oratione Antithesin satis longam, *Vigilas tu de nocte, ut tuis consultoribus respondeas : ille, ut,* &c. & supra in Periodo. pag. 33, 34.

z Synœceiosis duo dat contraria eidem : *Tam quod adest, desit, quam quod non adsit, avaro.* z Asseverat & exaggerat.

Cum eo nimirum hoste res est, qui nec bonam nec malam fortunam ferre potest: seu vicit, ferociter instat victis; seu victus est, cum victoribus instaurat certamen. Annibal. de Marcello. Liv. 3. 7.

† Oxymoron *iners* erit *ars, concordia discors.* † Ludendo elevat, pungit tamen.

Strenua non exercet inertia. Hor. Ep. 11. l. 1. λυκυπικρὸν. Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα. Soph. Ajax. Χάρις ἄχαρις.

Insanientis dum sapientiæ consultus erro. Hor. 1. l. 34. ode.

Id aliquid, nihil est. Ter. Andr. *Tu pol, si sapis, quod scis, nescias.* Eun. *Ut cum ratione insanias.* ibid.

Arte opus est, ut tibi parma cadat. i. ut erret. Martial. 9. 39. *Innumeri numeri. Cum tacent, clamant.* Catalinaria. 1. *Concordia discors.* Met. 1. *Injustaq; justa peregit.* 11. Met. Ovid.

His, ut quæq; pia est, hortatibus impia prima est, Et, ne sit scelerata, facit scelus. Ovid. 7. Met.

Tu non inventa reperta es. Ovid. 1. Met. Sperabam me reperturum filiam meam virginem; reperi vaccam. quem locum & ipse

Ov

Ov. interpretatur. 5. l. 6. fab. de Proserpina. *En quæsita diu tandem mihi nata reperta est: Si reperire vocas amittere certius; aut Scire ubi sit reperire vocas.* contra quam disputant magistelli apud Alex. ab Alexand. l. 1. c. 21. & quam L. Valla distinguit inter *invenire* & *reperire*, l. 5. eleg. c. 2.

Ad Probationem.

a Refellenti congruit atque redarguanti.

Propositi reddit causas a Ætiologia: *Sperne voluptates: nocet empta dolore voluptas. Intelligo, quam difficili scopulo sq; verser loco. Nam cum omnis arrogantia sit molesta; tum illa ingenii atq; eloquentiæ molestissima.* Divin. in Verr.

Arguit allatam rem contra Inversio pro se: *Imo equidem; neq; enim si occidissem, sepelissem. Romulo in cœna parcius bibenti, dixit quidã, Romule, si istuc omnes faciant, vinum vilius sit, is respondit, Imo vero carum, si quantum quisq; volet, bibat: nam ego bibi quantum volui.* A. Gel. l. 11. c. 14.

b Et Procatalepsis. A priore parte dicitur Præsumptio, Objectio, Anteoccupatio: à posteriore, Subjectio, Anthypophora: Estque Proœmiis & Confirmationibus accommodatissima.

Anticipãs, quæ quis valet objecisse, b Prolepsis Diluit: *Hic aliquis mihi dicat, Cur ego amicum Offendam in nugis? Hæ nugæ seria ducent In mala, derisum semel exceptumque sinistre.*

Dicet aliquis, Hæc igitur est tua disciplina? sic tu instituis adolescentulos, &c. Prosapodosis seu Responsio. *Ego si quis, Judices, hoc robore animi atque hac indole virtutis, &c.* Cic. pro Cælio.

Occupationis Formulæ sunt. *Si quis adsit legum ignarus, qui —— Si quis miretur —— Ne cui mirum videatur —— Hic forte mihi objiciat aliquis. —— Quod si quis me roget —— Quid ergo? audacissimus ego ex omnibus —— Quæret quispiam, &c.*

Plane

Plane aut dissimulans permittit c Epitrope factum.

Cedo equidem: neq; te teneo, neq; dicta refello. I, sequere Italiam ventis, pete regna per undas.

Sit fur, sit sacrilegus, sit flagitiorum omnium vitiorumque princeps: at est bonus Imperator & felix, &c. dissimulantur in Verrem. *Tribuo Græcis literas: do multarum artium disciplinam: non adimo sermonis leporem, &c. testimoniorum religionem & fidem nunquam ista natio coluit.* pro Flacco. *Habes, Tubero, quod accusatori est maxime optandum, confitentem reum: sed tamen ita confitentem, &c.* pro Ligario. *Imo habeat, valeat, vivat cum illa. Profundat, pereat, perdat, nihil ad me attinet.* Ter. Adelph.

c Causæ fiduciam præ se ferens, consilio acquiescit suo: huic affinis est Synchoresis.

Ad Exaggerationem & Amplificationem.

Ad summum ex imo gradibus venit d Incrementum:

Non plebs prava jubet; sola nec mente, tyranni Vis fera dimoveat justum; non turbidus Auster; Fulminei non dextra Jovis; non, si ruat, orbis.

Eo proruperam esse audaciam, ut non clam, verum etiam hic in foro, ante tribunal tuum, M. Fauni, ante pedes vestros, Judices, inter ipsa subsilia cædes futura sint. pro Rosc. Amer. *Miserum est exturbari fortunis omnibus, miserius, &c.* pro Quintio. vide supra in Amplificatione. pag. 24.

d Supra in Confirmatione. vide Amplificationem.

Ad affectuum concitationem.

Quærit e Eroteſis, poterat quod dicere recte. *Et procul, ô miseri, quæ tanta insania, cives!*

e Vim vitamque orationi addit, premitque adversarium; & cujus in Enthymemate atque Inductione usus frequens.

Creditis

Creditis avectos hostes? aut ulla putatis
Dona carere dolis Danaum? sic notus Ulysses?
Quousq; tandem, Catalina, abutere patientia nostra? & quæ seq. exempla passim occurrunt.

f Post res magnas graviter expositas ciet Affectus.

Concitat f Ecphonesis & Exclamatio mentem. *Heu pietas! O spes falsas! proh vana voluptas!*
O tempora! O mores! Catil. 1. *O frustra mihi suscepti labores!* pro Mil. *O miserum me! consumptis enim lacrymis, infixus tamen pectori hæret dolor.* Phil. 2. *O cœlum! O terra! O maria Neptuni!* Ter. Adelph. *O stultos Camillos, Curios, &c.* in Pisonem.

g Rei probatæ apponitur quasi sigillum, aut tanquam coronis imponitur operis fastigio.

Narratæ subiit & rei g Epiphonema probatæ: *Tanta molis erat Romanam condere gentem.*
Quam ut adipiscantur, omnes optant: eandem accusant adepti. Tanta est stultitia & perversitas. Cic. de Senec.
Tantum religio potuit suadere malorum. Lucret. 1.

h Prævaricatur, & joco jugulat.

Est h Epanorthosis positi correctio sensus: *O clementia, seu potius patientia mira!*
Filium unicum adolescentulum habeo: ah, quid dixi, habere me? imo habui, Chreme. Nunc habeam, necne, incertum est. Terent. Heaut.
Quod quidem facerem vehementius, nisi inimicitiæ mihi intercederent cum istius mulieris viro: fratrem volui dicere: semper hic erro. Cic. pro Cœlio.

i Res tristes, turpes, notas, suspectas tacet, irato minantique conveniens.

i Aposiopesis sensa imperfecta relinquit: *Quos ego — sed motos præstat componere fluctus.*
Quem quidem ego si sensero — sed quid opus est verbis. Terent. Andr.
Si quis me quæret rufus — Præsto est, desine. Phormio.
De nostrum enim omnium — non audeo totum dicere. Cic.
Eia, Benedicite, Plaut. Asinaria.

Con-

Consulit addubitans quid agat, dicatve * Aporia.

Quid faciam? roger, anne rogem? quid deinde rogabo?

Equidem, quod ad me attinet, quo me vertam nescio. negem fuisse illam infamiam corrupti judicii? negem illam rem agitatam in conciliabus, jactatam in judiciis, &c. Respons.

Non est nostri ingenii, vestri auxilii est, Judices, &c. pro Cluent.

Quid primum queram? aut unde potissimum, Jud. credam? aut quod, aut à quibus auxilium petam? Deorumne immortalium? populine Romani? pro Roscio Am. & apud poetas passim deliberant, Dido, Medea, Althæa, Narcissus.

* Addubitatio; Exordiis Confirmationibus & Amplificationibus utilis, expectationem atque attentionem facit.

Consultat cum aliis † Anacœnosis: *Si ita haberet*

Se tua res, quid consilii aut rationis inires?

Quæro à te C. Aquili. L. Luculle, P. Quinctili, M. Marcelle, vadimonium mihi non obiit quidam socius, &c. Pro Quintio.

Quem virum aut heroa lyra vel acri tibia sumes celebrare, Clio.

Quem Deum? Hor. 1. 12. od. sequitur responsio interrogativa etiam. *Quid prius dicam solitis parentis laudibus.* ut appareat hæc cum præcedente figura species esse Dialogismi seu sermocinationis.

† Quasi fretæ simplici & rectæ causæ se insinuatis urget; tacitamq; alterius confessionem extorquet. ‖ Invidiam à se amolitur in personam quam inducit monentem, objurgantem, &c. hujus species sunt *Mimesis* & *Dialogismus*.

Personam inducit ‖ Prosopopœia loquentem: *Hosne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem Officiique refers? quod adunci vulnera aratri Rastrorumque fero, totoque exerceor anno.*

Elegantissimæ habentur Prosopopœiæ in oratione, pro Cœlio. App. Clodii Cæci, & Sext. Clodii. *Patriæ*, 1. Catilinaria. ubivis.

Sermonem à præsenti avertit * Apostrophe: *Et auro*

* Invocationibus inservit, atque excitat attentionem.

Vi potitur. Quid non mortalia pectora cogis
Auri sacra fames?

Tum tu, O Jupiter, qui iisdem quibus h
urbs auspiciis à Romulo es constitutus, que
Statorem hujus urbis, &c. 1. Catilinar.

Vos, vos appello, fortissimi viri, qui multu
pro patria sanguinem effudistis. pro Milon
Omnibus vero numeris perfectissima Proso
videatur 5. Tusc. quæst. Homoioptotis, Ho
moioteleutis, Polyptotis exculta. *O vi*
Philosophia dux, &c. Sed & exemplorum
apud poetas opimam metere est messem, ve
invocantium, *Vos ô clarissima mundi Lumi*
na. vel ὑπερειδόντων τὸ πίπτον τοῦ μέτρου, ut
Munera, Bacche, tua; & *unguibus, accipite*
saucia facta tuis.

Ad Copiam.

Verba * Synonymia addit rem figuan
eandem:
Enses & gladii. Superatue & vescitur aura
Ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbri

Diversas specie res multas congerit Hirmo
Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes,
Augur, schenobates, medicus, magus; omni
novit.

Quod denique belli genus esse potest, in
illum non exercuerit fortuna Reipublicæ? Civi
le, Africanum, Transalpinum, Hispaniam
mistum ex civitatibus, atq; ex bellicossimis
tionibus, servile, navale bellum, varia & div
genera bellorum, & hostium, non solum gesta
hoc uno, sed confecta. pro lege Manilia. *Omn*
norat, omnium aditus tenebat, &c. 3. Catali
Non dico, Apophasis. *Taceo, Mitto,* est Par
lepsis:

Omnia illa quæ sæpe audivistis & memori
tenetis, prætermitto, &c. Nec ea dicam, quæ
dicam

* Dignitatem, gravitatem, & acrimoniam orationi conciliat; affectusque vehementiam arguit.

...ictum, infirmare non possis, 1. Verrin. Itaque ...on sum prædicaturus, Quirites, quantas ille ...s domi militiaque, terra marique, & quanta ...licitate gesserit, &c. pro lege Manilia.

...em circumloquitur per plura Periphrasis ... unam:
...rojani belli scriptor: Chironis alumnus.

* Schemata Grammaticæ Orthographia.

...rosthesis apponit capiti, quod Aphæresis ... aufert:
...gnatus. temli. ruit. & non temnere divos.
...yncope de medio tollit quod Epenthesis ... infert:
...elligio. Mavors. jusso. surrexe. repostum.
...ufert Apocope finem, quem dat Paragoge:
...geni. Hymen. curru'. Tyrio vestirier ostro.
...iterulam Antithesis mutat quod & Anti-... stœchon:
...li subridens. vostrum servom. faciundo.
...ransponitque elementa Metathesis; ut, ...tibi † Thymbre.

...am. † Quod & descendere potest à nominativo Thymbris; fre-...entior autem est apud Græcos Transpositio; ut, κραδία ...ραθον, θρασύς.

* Contra forte quam lex καθ' ἑαυτὸ requirit facio, qui figuris Rhetoricis heterogeneas Grammaticales admisceam: adjicere tamen allubuit, ne desiderentur quæ in prioribus editionibus usui esse adver-...

Metri seu Prosodiæ.

...Ecthlipsis M, vocales aufert Synalæpha:
...i in me ita es, hem! in te ut ego sum: ac tu me ...ibi ama, ut te ego amo hic jam.
...Systole ducta rapit; correpta Diastole du-...t: Recidimus steterunt naufragia, semisopita.
...yllaba de binis confecta Synæresis esto:
...Æripides. alveo. cui. tenuis. parietis. aurea.

...m illum, non, ab aere propter celeritatem, ἀελλόποδα, con-...ndit Jos. Scal. ad Ausonium l. 1. c. 16.

|| Quæ & Ectasis.
* Vel Synecphonesis.
† Ab aere tamen χαλκόποδα dici cer-...

Dividit in binas partita Diæresis unam:
Evolüisset. aheneus. evohe. materiai.

Syntaxeōs ex defectu.

Dicitur Ellipsis, si ad sensum dictio desit:
Non est solvendo. dicunt quid plura? quid

Suppositis multis si verbum inserviat
Aut Adjectivum, fit Zeugma: *hic illius*
Hic currus fuit, hircus erit tibi salvus &

Personā genus & numerū conceptio
Accipit indignum Syllepsis sub mage
Tuque puerque eritis. Rex & Regina

Post totū partes capiet generale Prolepsis
Procedunt castris hinc Acron, inde Quir
Alterum in alterius mactatos sanguine

Dialyton tollit junctura & Asyndeton,
Articulus faciet: *Rex, miles, plebs*
Frange toros, pete vina, rosas cape, tinge

In Excessu.

Conjunctura frequens vocum * Polysyn-
ton esto:
Fataq; fortunasq; virum moresque
Vocibus exuperat † Pleonasmus, & em-
sin auget.
Auribus his audivi, oculis vidi, ore
Syllabicum adjectum sit vocis fine Pa-
con.
Quipote. nummam. etiamnum. eho
Sosia adesdum.
Membrum interjecto sermone Paren-
auget.
Credo equidem (nec vana fides) genus
rum.

* Trepidanti convenit & multa per celeritatem atque animi impetum congerenti.

† Graviter rem producit, faciteque ut major, quam sit, appareat.

In Contextu.

ersonam ad primam * Revocatur, sive se- *Evocatio
cundam, (unio.
ertia. *Quì legis hæc. Populus superamur ab*
casu substantiva † apponuntur eodem: † Appositio.
urba molesta proci. mons Taurus. fons Aga-
nippe.
ro toto positæ partis, quam passio signat,
uartum vel sextũ casũ Synecdoche tradit
ssivis, neutris, adjectis, participiisque:
entibus alba. caput doleo. spoliata lacertos.
ntiptosis amat pro casu ponere casum:
bem quam statuo vestra est. trabeate salutas.
Hellenismus erit phrasis aut constructio ‖ Sive Græcismus.
Græca:
sine clamorum. fallunt. ardebat Alexin.
ompositæ in partes est Tmesis sectio vocis:
ua mihi cunq; placent. septem subjecta trioni.
endiadis unum in duo solvit, mobile fixum
ans: *auro & pateris. chalybem fraenisque mo-*
mordit.
rsonam numerum commutat * Enallage * Heteroe sis etiam dicitur, & Allœotheta.
tempus,
umq; modo genus; ut, *Pereo quod charius*
est mî.
faciat. vici. præsto est. hinc spargere voces.
ntheſis est sensu tantũ, non congrua voce:
rba ruunt. aperite aliquis. pars maxima casu.
gna præire solet postponere Anastrophe
verba:
nstra per Italiam contra. maria omnia circũ.
vocũ inter se turbatus Hyperbaton ordo:
a, bonus quæ deinde cadis onerarat Acestes,
tore Trinacrio, dederatq; abeuntibus, heros
vidit.
su transposito submutat Hypallage verba:
pia trabs. videt hos ortus, date classibus Au-
stros.
ysteron & Proteron sive Hysterologia se-
cundo

* Prolepsin hanc & prosnaphonesin appellat A. Gellius l. 10. c. 6. † Præpositionis compositione regimen nuncupant hoc Grammaticorum ‖ Hoc meram Hysteron Proteron esse volunt.

Prima loco ponit: * *Lavinaque littora ven* † *Detrudunt naves scopulo.* ‖ *neutri peperi*

Qui orationem illustrare volet, lumen à *Tropis, Metaphora imprimis, & Allegor* qui jucundam reddere; ad Rhet. dictioni figuras se conferet, verborum iterationes, contentiones, paria paribus relata, similiu cadentia, immutatæ literæ venustates: qui gr vem efficere; sententiarum ornamentis exp pondere utetur: qui affectus cieve vult; am plificationum atroci vehementia insurget.

¶ *Apte, ut pro varietate materiæ subjectæ aut motus animi varietur dicendi genus, formeturque orationis Character.*

Arist. l. 3. Rh. 7. c. περὶ πρεπ. Dem. Phal. περὶ ἑρμηνείας. Εἰσὶ δ' πάσαρες ὁι ἁπλοῖ χαρακτῆρες, &c. Aristides περὶ πολιτικῶν λόγων καὶ περὶ ἀφελῶς λόγου. Cic. Or. Perfectus Fab. 11. l. c. 1 & 12. l. c 10. Agel. 7. l. 14. c. Her. περὶ ἰδέων, quem Sturmius quem & vid. l. 1. c. 4. de ratione Elocut. Rhet. & l. 3 c. 6. ut & l. 2. de Imitatione c. 4. Soar. l. 3. c. 51. Str. l. 2. c. 1. &c Jul. Cæs. Sca. 4. l. poet. 1. c. Keck. lib. 1. Spec. Rh. 26. c. Alt. Orat. 5. l. c. 6. & 11. Caulerius l. 5. Dress. l. 3. p. 909. Hiper. l. 1. p. 430. D. Thorn. Tul. Str. 1. Sect. 1. Caus. 2. l. c. 27. & 40. Vos. 5. l. 4. c. Val. l. 5. d. 2. q. 20. De Asiano, Laconico, Attico, Rhodio, antiquo genere. Streb. l. 2. c. 22. Keck. 1. l. spec. Rh. c. 28. N. Caus. 2. l. Æquabilis hujus & temperatæ virtutis oratores Cicero vocat, *Statorios.* de clar. Orat. quin & ipsum Ciceronem Senec epist. 40. appellat *Gradivum.*

induere,

induere, in re sobria bacchari, in tenui turgescere atque intonare, ut neque è contra in argumento sublimi humi serpere, atque humi affigere, ut ait ille, divinæ particulam auræ. Mutantur subinde circumstantiæ: ad earum momenta convertatur & Eloquentiæ facies, dispiciat orator non minus quid deceat, quam quid expediat. Ut vero deceat; auditori, personæ, tempori, causæ, quandoque variis causæ partibus, ornamenta propria, figuram & habitum accommodabit. ita demum nativo succo, suoque colore nitebit oratio. Sciat in docendo requiri acumen, in conciliando lenitatem, in movendo gravitatem, eum denique omne eloquentiæ tulisse punctum, qui humilia subtiliter, grandia elate, mediocria temperate potest dicere. uti alius ornatus Principi, alius privato convenit; aliud schema militem, aliud agricolam, mercatorem aut philosophum aliud decet: ita & diversa materia diversos habitus; diversos exigit characteras. Pro re itaque nata & materia subjecta vertet stylum, ut unum formet ex iis quæ dicendi genera, Characteras, Ideas nuncupant, numerantque tres: *Humilem*, *Mediam*, *Sublimem*. Quæ omnes à se invicem discernuntur, cum Verbis & Sententiis, tum Luminibus eorum & Ornamentis; nec Periodis minus, Compositione & Numero.

Humilis itaque Idea, erit elegans, pressa, verecunda, leniter fluens, simplex munditiis: non tamen inculta aut sicca, non enervis aut arida.

Media insurgat aliquanto altior, translationibus crebrior, sed modestis; figuris florida, egressionibus amœna, sententiis fluens, levius tamen, ad modum lucidi amnis crepante pede per calculos defluentis, pictas utrinq; floribus & inumbratas sylvis ripas lambentis.

* Ἀκρότης τὸ ἐξοχή τις λόγων ἐστὶ τὰ ὕψη, &c. Long. πέντε τόποι τοῦ ὕψους. Idem. Exempla singulorum characterum habes apud Cornificium.

* *Sublimis*, verborum tum singulari delectu, tum audaci pondere, atroci figurarum dignitate, gravi sententiarum majestate, periodorum respiratione crebra, validioribus vibrata numeris, rapido affectuum æstu, conglobatarum amplificationum acta impete, non fulgure tantum coruscet, aut tonitru terreat, sed & fulmine feriat: aculeum post se relinquat ὁρμὴ διάπυρος. neque in sensus irrepat, sed irruat: instar rapidi torrentis hybernis nivibus aut montano flumine aucti, pontemque aggeremque indignati, sternat agros; saxa devolvat; viam ubi non invenit, faciat; secum auditorem, vel contra nitentem, ferat, cogatque ire quo rapit.

† *Pronunciatio.*

† Cic. 3. de Orat. Aut. ad Heren. 3. lib. Fab. 11. lib. 3. cap. Mart. Capel. 5. lib. Fortunatianus 3. l. Soarez. 3. lib. 56, 57, & 58. cap. Dress. 3. lib. p. 931. *Vox. Gestus.* Melch. Jun. meth. El. cap. 21. Hip. cap. 16. Keck. Syst. Rh. lib. 3. cap. 2, 3, 4. Alst. Or. 4. lib. 17. cap. Caus. lib. 9. cap. 1, 7, 8. Vossius. 5. lib. cap. 8, 9. Vallad. lib. 6. disp. 1.

Hæc tandem est illa virtus, cui Oratorum Græcorum facile princeps primas, secundas, tertias dedit. Idque jure optimo. Est enim Pronunciatio, sermo & Eloquentia corporis, imo ipsa totius Eloquentiæ vultus, anima & vita. Quid enim? Annon languent Affectus, intermortua jacet Delectatio, omnis Fidei perit fides, nisi vivæ vocis face animentur, nisi significi Gestus facie figurentur? Hic quippe ad animum per oculos, ilia per aures penetrans, intellectum expugnat, affectus in vincula abducit. Huic itaque tanto futuro bono, etjam à balbutiente infantia, summa adhibeatur cura, parcaturque in lubrico à pueritia in adolescentiam transitu; ut vox formetur firmeturque clara, facilis, distincta, flexibilis, quæ prout erit dicendi, asseverandi, monendi usus; prout suggerent

ira,

ira, vis, voluptas; dictabunt metus, miseratio, modestia, aliusve quispiam affectus; varie & per gradus intendere se ac remittere, sonoque inflexo reddere lene, asperum, vehemens, tenerum, grave, acutum valeat. Camœnarum hæc princeps Calliope chorum ducat; pro rerum, affectuum, ipsarumque Orationis partium ratione omnes sonorum gradus variet. In Exordio non protinus vasta erumpat; sed à subtimida & tremula voce paulatim exurgat. In Epilogo vocem de industria infringet, dabitque operam ne dissimilis sit Orationi Orator. Atque huic suffragentur, Vultus, animi speculum; & Oculi, quos Demosthenes lucernas animi appellat, in ira & odio concitandis, non minus quam in gratia & amore conciliandis duces; qui indignationem flamma scintillantes, qui lætitiam juxta ac dolorem lacrymis manantes testentur; modesti sibiq; constantes, ne rigeant aperti nimis, neque tremuli nictent. Manus multiplicis habitus artifices, utcunque mutæ, faciles tamen animi indices, & per omnes gentes atque nationes linguis diversas, communis sermonis interpretes. In agendo dextra principatum obtineat, subserviat sinistra. Tanto autem acriores in animis audientium exardescent faces, quanto vehementiori vocis gestusque intentione affectuum flammas suo ipsius conceptas & quasi accensas pectore significarit expresseritque orator.

——*Si vis me flere, dolendum est Primum ipsi tibi: tunc tua me infortunia lædent.*

In lætitia & voluptate leniter se effundat.

In Iracundia insurgat acuta, & incitata.

Semper verò norit mensuram buccæ suæ, nec modum excedat.

Vultus.

Oculi.

Manus, sine quibus truncа esset ratio, & debilis oratio, ne sint otiosæ & quiescentes; non tamen gesticulosæ aut vastæ, mimicum aut scenicum referentes:

sed temperatæ & quæ forum deceant. Dextra præcipue agat; huic sinistra subserviat.

Exercitatio.

Cic. 1. de Orat. Soar. l. 1. c. 10. Keck. Rh. sp. 2. l. c. 2. Sopatri Rhetoris Græci διαίρεσις ζητημάτων, de componendis declamationibus causis positis & controversiis utrinque delineatis liber utilissimus. Nigronii Orat. 8. & 9. de exercitatione dicendi.

EXposita sunt Naturæ primordia & Artis adminicula. supersunt Exercitationis subsidia; sine quibus corruunt illa & jacent. Agricolæ peritissimi solum vel optimum squallet situ, sentibus dumisque horret, nisi colatur, nisi exerceatur. Subacto, inquit ille, mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, sed novato atque iterato; quo meliores fœtus possit & grandiores edere. Subactio autem est Usus, Auditio, Lectio, Literæ. Quibus enim donis cumulati, quibus exculti artibus, ipsam Eloquentiæ arcem conscenderunt veteres illi oratores? An utique credimus eorum nascentium labris insedisse flexanimam Suadam, cujus quasi Gratiis afflati evaderent aliquando in Deos mortales, suoque arbitrio moderarentur animorum habenas? An utique opinamur eos è pigris enchiridion, formularum, observationum rivulis, hausisse, quod suspensa aure biberent audientes? An putamus eos ex insulsis Rhetorum placitis, insubidis scitis, inertibus officinis prompsisse arma, quibus humanas mentes percellerent; artes, quæ altius infixos aculeos post se relinquerent? Errat, longe errat, quisquis virtutem diam in putidis latere puteis, Eloquentiam angustis clausam fistulis tam male habitare arbitratur. Ditioris venæ est purum hoc aurum, ab altiore fonte pura hæc aqua. Semina quidem in commune sparsit natura, fovet ea gremio ars præparatque: verum fructus omnis, perfectio, consummatio est à lectione, studio, cura. Ex tripode penitissimæ sapientiæ est illud * Apollonii: Ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως ἐστί. Lectione velut lætiore pabulo

* Apollonii Rhodii citat. Theon. progymnasmat. 1 c. Senec 85. epist.

bulo alitur atque enitescit facundia. quippe hinc multijuga exundat eruditio, rerum omnium exuberat scientia, unde parantur amplissimæ dicendi opes. Lectionis vero cum duplex sit usus: unus in orationis corpore formando, alter in anima ejus & mente firmanda; ibi verba & compositio requirantur ad styli imitationem, hic sensus & dispositio ad rerum cognitionem; utrumque autem prospiciat, ut, qui minus ingenio valent, aliorum subsidio sibi facultates comparent: maxime erit è re præsenti, quantum fieri potest, utrique consulere. Quamprimum igitur puer è Grammaticis excesserit, & emendatæ jam sanæque structuræ stipendiis emeritus certo pede figit terram, exerceatur probe vertendo è vernaculo in Latina, necnon transferendo è lingua Latina in vulgarem, atque eadem vicissim, interjecto modico tempore, Latine reddendo. Atq; hic solicite & accurate versabitur in * verborum electione atque phraseως accommodatione. Deinde tingatur mihi leviter † Compositionis præceptis, mox etiam ‖ Variationis, ita demum instructo expeditior ad Imitationem sternetur via, ad * Imitationem, statuam illam Mercurialem, quæ quasi digito viam rectam & compendiariam ad Eloquentiæ arcem commonstrat. Quicquid enim manu suscipitur dextre, quicquid mente concipitur feliciter; omne illud exemplari huic virtuti accepta referat initia & incrementa; pene dixeram, exitus & per-

* Vide Longinum περὶ ὕψους c. περὶ ὀνομάτων. ἐκλογῆς. & I. L. Strebæum de electione & oratoria collocatione verborum, & Phrases Schori. & Rerum.

† Supra. ‖ Ex præceptis Eras. lib. de copia Verborum B. Keck. 2. l. Rh. c. 23. Rod. Agricola 3. l. de Invent. c. 5. Imitatio.

* Cic. de Or. 2. l. & in Bruto l. ad Her. Fab. 10. l. 2. c. πῶς κοινὰ διανοήματα ἐν ὠσαμεν. Herm. περὶ μεθόδου δεινότητος L. Vives 4. l. de caus. corr. art. & 4. l. de tradendis disciplinis, ubi adjicit exempla Sturm. tribus l. & in nobilitate literata. p. 332. Paschal. de opt. genere Elocut. Treutler. meth. Ei. c. 14. Dress. l. 3. Keck. 2. l. sp. Rh. 2. c. Alst. Or. 2. l. Caus. l. 3. c. 9. & 15. Val. 2. l. 10. q.

fectionem.

fectionem. Quid enim aliud ſunt operæ ſummorum artificum? Quid aliud Ideæ mente conceptæ? quam exempla quædam prototypa, originales quidam moduli; quæ imitetur ſolertia, quos ars exprimat. Imo quid aliud ſunt Artes ipſæ, quam Naturæ ſummæ illius opificis pediſſequæ & diſcipulæ, cujus veſtigia quo preſſius ſequuntur, eo propius à perfectione abſunt. Quoniam igitur in hujus efficaciſsimæ virtutis cardine vertitur Eloquentiæ janua; prono ſtudio, affectu, conſilio feratur Oratoriæ candidatus, ut alicujus in dicendo ſit ſimilis, quem tota mente atque omni animo defixus intueatur, ut quæ domi non naſcuntur, aliunde petantur commoda. Ille autem ſit Unus, quo æquabilior componatur ſtylus; atque idem in ſuo genere Optimus & perfectiſſimus, in quo & optima quæque ſibi proponat imitanda: namque minus errabit qui recte collimabit ad ſcopum. Jam vero, quem Ciceronem præferendum aut parem invenias? conclamatiſſimo omnium conſenſu, Latinæ linguæ parenti, genio, Semoni, Deo. cujus ingenium ſuo par Imperio nacti ſunt Romani rerum Domini. Qui vel hoc nomine ſe imitatione dignum præſtitit, quod & ipſe, cum ſe totum (elogium eſt † Fabii, maximi in hac arte magiſtri) ad imitationem Græcorum contuliſſet, videtur effinxiſſe vim Demoſthenis, copiam Platonis, jucunditatem Iſocratis. Nec vero quod in quoque optimum fuit, ſtudio conſecutus eſt tantum, ſed plurimas vel potius omnes ex ſeipſo virtutes extulit immortalis ingenii beatiſsima ubertate. Non enim pluvias (ut ait Pindarus) aquas colligit, ſed vivo gurgi-

† 10. l. Inſtit. 1. c. contra & pro Cic. vide Cauſ. lib. 2. L. Viv. 4. l. de cauſ. cor. art. Eraſm. Ciceronianum &

Rami Ciceronianum Alſt. Orat. Præcognita. Nigronii Orat. 15. & 16. De laudibus & imitatione Ciceronis Alios.

te

te exundat, dono quodam providentiæ genitus, in quo totas vires ſuas eloquentia experiretur. Sciat ergo ſe multum profeciſſe cui placebit Cicero. Perpetuus itaque ſit orationis dictator, diſertiſſimus ille Romuli nepotum. Ex illius felici facilitate proponat alumno ſuo Rhetor, propinetque periodum unam aut alteram primo, quæ facile admittat imitationem, poſſitque intelligi, characteris humilis aut mediocris. Subminiſtret illi argumentum aliquod materiæ ſequacis, & quæ eandem cum exemplo propoſito formam undequaque poſſit induere. Oſtendat deinde Imitandi artem & rationes; ut vel eidem corpori aliam veſtem induat, vel eidem veſti aliud quærat corpus, hoc eſt, 1 ut manentem * ſententiam alia inveſtiat oratione; 2 aut ſententiæ ſuæ ac novæ habitum illum orationis modice immutatum conformet atque adaptet. Docear, 3 quæ ab alio breviter dicta fuerunt, Fuſius proſequi & Dilatare; 4 quæ fuſe ab aliis explicata ſunt, Contrahere; 5 Addere ex proprio; 6 Subtrahere ornamenta, & res vel nude Exponere, vel ornate Variare; 7 ex Græca aliave lingua ſumptum ſua Latinitate donare; 8 Orationem numeris ſtrictam aſſerere in libertatem, ſolutique juris facere; 9 locutionis figuram, membra, ordinem, exornationem Mutare atque Invertere: ita par & ſimile adferre, ut ſit tamen diverſum, & aliud quidpiam eſſe videatur: ut ars appareat, lateat artificium. Deducat ita inſtructum in Imitationis arenam, componat cum Exemplo, exigatque artis ſpecimen, quod diligenter conferet cum exemplari; monebit ubi ab exemplo & arte receſſum: ipſe emendabit, ſupplebit quæ deerant, circumcidet ſi quid redundet. Hinc progrediantur licebit

* Sententiam veteres quod animo ſenſiſſent vocaverunt. Sed conſuetudo jam tenuit, ut mente concepta ſenſus vocaremus.

cebit ad longiora, difficiliora, altiora: ad periodos artificioſe concinnatas, ad narrationes, confirmationes, argumentationum ac amplificationum formulas, ad paradoxa ejus & orationes denique integras; eaſque tractandas vel æmulatione parili, vel contrariis cauſarum partibus ſuſceptis. Monebit interea, compilatoris eſſe, non imitatoris, ex alienis centonibus conſarcinatis ſibi trabeam aut virgatum ſagulum conſuere: ſervi pecoris eſſe, unam aliquam prætextam purpuream repræſentare, non poſſe corpus univerſum effingere: tardi hominis eſſe in furto deprehendi. Videat itaque ne fiat repetundarum reus, ne peculatus aut plagii poſtuletur, ne de vi aut dolo malo arceſſatur. Proinde, neque curet verbum verbo reddere tanquam fidus interpres aut religioſus explicator, neque in venuſtatis ornatuſq; cuticula curanda ſit ſolicitus, ſed & rei naturam laboret penitus ſcire: characterem advertat, circumſtantias obſervet, atque illius, quem ſibi imitandum ſuſceperit, conſilium, acumen, animi indolem, variæ eruditionis carnes, oſſa & medullam, argumentorum lacertos & tractationem validam exprimat potius quam verba & ſtylum. Et cum pigri ſit ingenii, maleque de ſe judicantis acquieſcere inventis, † impreſſis uſque veſtigiis inſiſtere, & dum in re tenui ſolicitam curam adhibet, fateri ſe rebus magnis imparem; hortetur eum jam æmulari, jam ſe cum duce ſuo conferre, ſi quid ſupra fieri poſſit, aggredi, præſcripta tranſcendere, nare ſine cortice, in altum vehi, ſeque jam ventis permittere. Ad quem palum jam probe exercitatus tyro noſter, ubi viſus eſt firmaſſe pedem habitu certo & æquabili Ciceronianæ orationis filo, deducatur per progymnaſmata, chreias, locos communes,

† Annicetis apud Ælianum Var hiſt. lib. 2. c. 27.

Etho-

Ethologias, ‖ &c. in lætiorem campum oratorum Demonſtrativarum, latiorem Suaſoriarum. Neque enim hujus ætatis, neque ſane noſtri fori ſunt Judiciales, quarum ſcientia & arte jam non indigemus, ultra quam requirit eorum quæ ſcripta ſunt Analyſis & artificii obſervatio; poſtquam, ſublata dicendi ſcena, deſcivit ab orationum ſplendore forenſis illa pompa, formularum quarundam anguſtiis terminata. Ut ergo ab ipſis Eloquentiæ cunabulis legitime ſtudeat & per omnes numeros progrediatur candidatus noſter; petenda illi cognitionis rerum facultas atque opes ex ipſis ſapientiæ penetralibus; 1. Auditione attenta, multa, 2. Lectione preſſa, 3. Commentatione ſeria, 5. Præceptis artis, 5. Diligenti Stylo, 6. Dicendi denique uſu. Utilis apprime eſt Auditio; tum quia auris eſt ſcientiæ organum, & quæ ab aliis multo diutinoque ſtudio fuerunt inventa, nobis transfundit horula una: tum quia dicentis viva voce ac ſpiritu movemur magis, excipimuſque nova illa velut naſcentia cum favore & ſolicitudine; trahimuſque inſuper in exemplum ſi quid in pronunciatione, eo quod decuit, placeat. Auditione tamen ut uberior, ita certior & liberior eſt Lectio. audita enim volucri quadam delectatione abeunt irrevocabilia: lecta repetere licet, ſive artem, prudentiam & conſilium, quæ celavit diſertus artifex, propius advertere; ſive res ipſas memoriæ penitus affigere velimus. Hoc orationis adeoque eruditionis atq; ſcientiæ pabulum voremus, &, ut ita dicam, helluemur. Hoc veluti quotidiano cibo alatur pingueſcatque oratio. Exhauſta enim eloquentiæ fontis vena ſtatim inareſcit, niſi quotidiana lectione refercias. Niſi oleum continenter inſtilles, extinguitur lucerna. Studiorum navem regat fixa

‖ De primis apud Rhetorem exercitationibus, Fabius l. 1, c. 15. & l. 2. c. 1. & 4. Priſcianus ex Her. pag. 322. Theon. Aphthon. Emporius de Ethopœia ac loco communi. L. Viv. 4. l. 1. Alſt. Orat. l. 3. 2. ſect. 4. 2.

1. *Auditio.*

2. *Lectio.*

fixa hæc ſapientiæ polo Cynoſura, ſomni inertiæq; Oceanum nunquam ſubitura Helice. Firma ſit lectio, certa, aſſidua, & conſtans: non deſultoria levitate intermittens aut vaga. Quoeirca teneram hanc & muſteam ætatem, ut neque depulſam in totum lactea illa Ciceronis ubertate, ita neque uno utut pulcherrimo prato coercitam velim, at creſcentem, per floreos autorum agros liberius vagari; adultam, aperto gaudere cœlo. Idque Zeuſidis exemplo; qui Crotoniatis Helenam picturus, non putavit omnia quæ ad venuſtatem quæreret, uno in corpore reperiri poſſe: plures itaque præberi ſibi virgines popoſcit, ut mutum in ſimulachrum ex animali exemplo veritas transferetur. Vorandæ plane ſunt * orationes non Ciceronis modo, ſed quæ habentur apud Cæſarem, Livium, Saluſtium, Curtium, Tacitum. Concoquendæ hiſtoriæ eorundem, nec non Suetonii, Flori, Velleii, & quorum eſt hiſtoria quæ dicitur Auguſta, naturalis hiſtoria Plinii ſuperioris, junioris epiſtolæ, Valerii collectanea. Hiſtoria quippe oratorem alit, narrandi facultatem ſuppeditat, inſtruit exemplis, quæ quaſi præjudicata ſunt & experimenta quæ de futuris concludant. Depaſcendæ Fabii inſtitutiones, & quæ illi adſcribuntur declamationes, panegyricæ Plinii & aliorum, Pacati imprimis. Comœdiæ Plauti & Terentii. Libandi adultioribus, Agellius, Capella, Apuleius cæterique Africi nuperi, denique Petrarcha, Politianus, Lipſius, Strada, &, quo nunc calet non tantum juventus omnis, Barclaius. Ante omnia, humanioris eruditionis ſtudioſos immorari decet atque innutriri ſummis illis ingeniis & Moralis ſcientiæ oraculis, Platoni, Senecæ, Plutarcho. Quam ſalutaris autem vel neceſſarius potius ſit futuro oratori poetarum han-

* Inprimis orationes pro Archia poeta, pro Milone, M. Marcello, Ligario, Roſcio Amerino, Deiotaro, Murena, Sylla, Cœlio; Philippic. 2. In Catilinam 1. 2. & 3. In Verrem 6. & 7. Vide & Keck. l. 2. ſpe. Rh. cap. 1. & Vall. 2. l. 11. c.

haustus, Oratorum princeps, Oratoriæq; primores consentiunt. Legendi, † inquiunt, sunt Poetæ, quorũ lectio plurimũ confert oratori. namq; ab his & in rebus spiritus, & in verbis sublimitas, & in affectibus motus omnis, & in personis decor petitur. Quippe divino quodam numinis afflatu concitati, immortale quiddam ac cœleste spirant, sententiarum concinnitate mirabiles, lumine verborum conspicui, numerorum modulatione suavissimi. Meminerimus tamen non per omnia poetas esse oratori sequendos, nec libertate verborum, nec licentia sententiarum: neque * totos versus aut hemistichia solutæ orationi infarcienda. Verum ne memoria tot tantarumque rerum multifaria & confusa lectione obruatur: ne quid ex iis quæ legimus, audivimus, cogitando ipsi invenimus, desideretur: utile imprimis erit, quæ illustria sunt & notanda videntur, librorum custodiis concredere, tanquam cellæ penuariæ & succenturiato memoriæ subsidio. Quorum altero notentur verba rara, nova aut novo sensu usurpata; phrases insigniores suis quæque distinctæ titulis; formulæ elegantiores, ad Contextum, & Materiam, quarum exhibetur tabella infra, & in sequentibus specimen. Altero adnotabuntur Ornamenta & Argumenta, Similitudines, & Translationes, quæ sunt in unam vocem contractæ similitudines, allegoriæ, imagines, exempla, acutiora dicta, sententiæ, allusiones aut quæ alludi vel inverti possunt; eaque digesta omnia, & per ordinem alphabeticum suis titulis atque capitibus tanquam favis cellisq; subjecta. Quoniam vero, ut ait ‖ ille, nemo percipere tot reconditas aut tam varias res potest, nisi ut scientiæ meditatio,

† Cic. 1. Orat. Quint. 10. l. 1. c. Tragici inprimis, cum verborum delectu, numerorum suavitate, sententiarum pondere admirabiles; tum decori observantissimi.

* περὶ χρήσεως ἐπῶν ἐν πεζῷ λόγῳ. Hermogenes, περὶ μεθόδου δεινότητος. *Nos apes debemus imitari, & quæcunque ex diversa lectione congessimus, separare. melius enim distincta.* Sen. 84. epist. & 33. *Ad rerum excerpta habentur sub hujus libelli calce communium locorum capita, si quis curæ habeat hanc curam.*

‖ Messalla in dialogo, quem alii Tacito, alii Quintiliano adjudicant.

me-

3. *Meditatio & Commentatio.*

meditationi facultas, facultati vis eloquentiæ accedat: per quæ colligitur eandem esse rationem & percipiendi quæ proferas, & proferendi quæ perceperis: ne condi magis alienorum effatorum quam nostrorum conceptuum promi simus; intingendus tandem in nostram animi mentem erit calamus, senatus convocandus in corde consiliarius; stylusque inde acuendus. Nec quæ legeris, in codicum aut etiam memoriæ adversaria tam referenda erunt, quam mentis: curandumque ut eant in ingenium. quippe cujus in vasculo liberius ac frequentius tingatur stylus quam memoriæ. Tot tamque variarum undecunque congestarum opum, quo propriæ fiunt nostriq; juris, immutanda est qualitas & proprietas, ut vulgo loquuntur. Ne patiamur itaque illa quæ haustimus manere integra & quasi solida innatare stomacho, quem ægrum atque infirmum arguunt quoties eadem specie redduntur cibi qui sumpti sunt: sed ea naturæ beneficio concoquamus in chylum, ut hinc in sanguinem & alimentum transeant. Non tam memoni vomitu cruda regeramus, quam ingenii fermento tot granorum miscellanea in panem convertamus. Tot roris gemmas, tot florum succos ita spiritus nostri proprietate mutemus, ut diversa libamina & sapores in unum mel coalescant. Ita in unum conspirent voces variæ & instrumenta diversa ut singulorum lateant voces, omnium appareant; ut ex tot dissonis fiat chorus unus, concentus unus. Eruditum itaque hunc pulverem prorsus intenti studii radio exaremus, acrem ingenii rotam quasi figulinam versemus, ad judicii stateram omnia perpendamus, ex ingenii pixide per inventionem propriam, vel ex ærario mentis per recordationem promamus quæ ad rem nostram faciant: Quod

fiet,

fiet, ſi mentis dexteritate, elicio ſtudii atque animi conflictu & quaſi obſtetricia meditationis opera, res varie miſtas ita temperemus atque in unum corpus redigamus, ut etiamſi appareat unde ſumptum ſit, aliud tamen quam unde ſumptum ſit, appareat. Lecta hæc ſemina novali ſubacto credita prement aliquando terram ſegete, rumpent meſſe horrea: ſi accedat æque diſerta periti cultoris ſolertia. Præceptor igitur & ipſe minime rudis & maxime exercitatus ex hoc noſtro aut alio Rhetorices compendio artis præcepta enarrabit: locos inventionis, definitiones eorum, Maximas, tractationes, adjectis exemplis illuſtrabit. Non tamen omnia accurate & ad tenue: vel ab hoc, quod magiſtrum fere artis reperias neminem, teſte Cicerone, qui ipſe eloquens fuerit: nudæ enim illæ artes nimia plerunque ſubtilitatis affectatione frangunt atque concidunt quicquid eſt in oratione ipſoque ſpiritu generoſius, omnem ſuccum ebibunt & oſſa detegunt. Noviſſime docebit proprios Affectuum motus & concitationes. Et jam tandem proponet rhetorculo ſuo argumenta, è fabulis poeticis, tragicis ut plurimum, hiſtoricis, Ethicis, declamanda, atque ea quandoque in partes contrarias: verum hæc veritati quammaxime conſona, & quorum ſit uſus aliquis in vita deincipe futurus; licebitque aliquando experiendi exercendique ingenii gratia proponere paradoxa & abſurda. Præformabit illi primum declamandi materiam & ſupellectilem, delineabit veſtigia, digitum ad fontes lectionis intendet, commonſtrabit argumenta, ſuppeditabit colores; mox eum ſibi permittet, ſuis ut viribus abſque adminiculo poſſit progredi. Progreſſus autem faciet non ſine ſumma ſpe ad laudes ampliſſimas, ſi ſe totum

4. Præcepta Artis.

5. Stylus. tum & rite tradiderit Stylo, optimo & præſtitiſſimo dicendi magiſtro, autori, effectori: Hic enim vires ingenii experitur, mentem exacuit, memoriam excitat, judicium formar, artis præcepta illuſtrat, lectionis fructum exigit: ſtudii practica, cogitationum Hermes, mandatorum nuncius: ſcientiarum monimentum. quem cum multi per ignaviam fugiunt, quia magni eſt laboris, tum plurimi per inſcitiam averſantur, eo quod rationem ejus neſciant profani, & illotis pedibus, aut manibus potius, tantæ artis penetralia aggreſſi. His autem myſteriis initiatus *hoc agat*, rem curæ tam ſeriæ, conſilii tam ſacri etiam atque etiam recta reputet via. Prius igitur quam calamum in manum ſumat, operam det penitus intelligere quæſtionis & rei, de qua dicendum ſit, naturam, genus, ſtatum. Deinde ſibi aurem pervellet exigetque à memoria ſua, ſi quid uſpiam audiverit ſuper ea re legeritve. centuriata habebit autorum capita, ſententiaſque eorum quaſi per ſaturam anquiret: ſuæ meditationis advocabit obſtetriciam manum, ſolertis ingenii aciem intendet, omnia diligenter verſabit. quæſtionem ſi finita ſit, ad infinitam avocabit, circumſtantias perpendet: hinc latibula argumentorum luſtrabit, eruet quæcunque ad conciliationem, fidem, motum faciunt. Delectum habebit copiarum. levia quæ ſunt & futilia rejiciet plane, exautorabit, caſſabitque, ut iſti loquuntur: quæ virtute valent & pondere, diſtinguet etiam; ut Velites expediantur, in acie ſtent Haſtati, Principes collocentur medii, ſubſidçant in poſtremis Triarii. Quas omnes argumentorum, exemplorum, ſimilitudinum, ſententiarum copias ubi explicuerit in una tabellæ facie, ut ibi in procinctu & ſtatione appareant, evocandæ

Orationes 6. & 7. Nigronii de

prout

prout fuerit opus: cogitandum erit non tantum quo ordine, ſed & quo apparatu, quam valido, quam ſplendido inſtructæ procedant: ut oratio verborum ſtellis, ſideribus phraſium, ſententiarum luminibus diſtincta, niteat Elegantia, Compoſitione fluat, Ornatu ſplendeat. Et tum denique ab indagationis induſtria & ſolertia commentationis ſe ad ſcribendum conferet. Ad commodiorem autem meditandi curam ſcribendique laborem conducet plurimum, ſi in quietum aliquem locum, ſecretum atque arbitris liberum ſe recipiat, eundemque obſcurum. ſeceſſu quippe, ſilentio, tenebriſque alitur mens; ſibi vacua, altiuſque operi intenta, quoties intrinſecis avocamẽtis diſtracta non impeditur. Hic tandem ſtringat calamum, acuat ſtylum; in exercitationis hujus incunabulis, tardum; in progreſſu temporis & facultatis, velociorem; ſemper diligentem, ita tamen diligentem, ut videat, ne quando penna ad ingenium ſuum redeat, præcipiti acta feſtinatione. neque enim verendum eſt, ne manum de tabula neſciat tollere. At ne quando à propoſito extra oleas, quod aiunt, vagetur: ſuſpiciendum erit ſubinde thema; ne maceriæ extruantur & arena ſine calce, repetenda ſæpius erunt proxime ſcripta: tum ad ſtyli commiſſuram, quo melius connectantur præcedentibus ſequentia: tum ad cogitationis calorem, qui, ſi ſcribendi intercapedine refrixerit, ex integro recipiet vires, &, quod in certamine ſaltus fieri ſolet, velut repetito ſpatio ſumet impetum. Sequitur ut examinet præceptor & emendet quæ ille ſcripſerit, improba & ocioſa expungat, proba & gravia ponat, in locum fortuitorum ſufficiat lecta, pro inſuavibus dulcia, pro confuſis compoſita ſuggerat, antiquitatis horrorem

exco-

excolat, floridæ novitatis ambitionem coerceat. Aliquantulum veniæ tamen indulgebit ubertati & elegantiæ, quinimo alet potius indolem lætam, generosus conatus & vel plura justo concipientem spiritum fovebit, & satiari veluti quodam jucundioris disciplinæ cibo lacteque patietur. Volo, inquit Orator, se efferat in adolescente secunditas. Nam facilius sicut in vitibus revocantur ea quæ sese nimium profuderunt, quam si, nihil valente materia, nova sarmenta cultura excitentur: ita volo esse in adolescente unde aliquid amputem. Luxuriem quippe depascet increscens cum ætate stylus, multum inde anni decoquent, multum ratio limabit, aliquid ipso usu deteretur. Non autem potest in eo esse succus diuturnus, quod nimis celeriter est maturitatem assecutum. Nec placet mustum quod in lacu statim est austerum: id fiat annis, fit & annos feret, & cum ætate proficiet. Denique ne pereat gratia Musicæ occultæ, ut virtuti celatæ inuratur nota sepultæ inertiæ; supererit, ut materiæ ita formatæ habitus producatur in actum: ut arte studioque decurata & domi elaborata oratio in solem & pulverem prodeat, in castra & aciem procedat, cui rei à Memoria maximum est subsidium. Quam ut fixam, firmam, fidamque habeas, devorandum est tædium illud scripta aliena & tua ad verbum ediscendi, quæ penitus cognita atque intellecta, rite atque ex artis methodo disposita diligenter leges, adverteseque res primo, deinde verba: eaque per intervalla & certas partes divisa, edisces ex iisdem tabellis quibus scripseris, tenacius quippe Memoria (quæ non est quid ab Intellectu, nisi ratione distinctum) apprehendit eorum vestigia, quæ sibi familiaria non incurioſi tra-

Cic. 1. de Oratore.

Actio sive Pronunciatio.

Nigron. Orat. 15. de Memoria.

tradiderunt oculi. Quæ itaque imprimenda animo curaveris apud te tacite ſub ſomni tempus, quo plus firmitatis adferat noctis interpoſitæ quies & ſilentium; repoſces exigeſque à memoria poſtero mane, defæcato à cibi decoctione & curarum æſtu, animo. Deinceps probe meditata & comprehenſa in ſolitario aliquo loco recitabis, Voce clara, diſtincta, non ſtridula aut intenta (In Exordio minime) non unius toni, ſed modulata pro varia materiæ, argumentorum, ſententiarum, affectuum ratione, cui Vultus conſentiat, ſubſerviatque Geſtus, rebus quæ agunrur congruus; non vaſtus, neque hiſtrionicus tamen, ſed decorus & temperatus. Quæ omnia ut cum gratia, venuſtate & judicio præſtare valeas, operæ precium, imo neceſſarium erit, ut ipſe audias alios, te alii, iique artifices, qui exemplo feliciter præant, conſilio fideliter moneant, quæ ſequaris, quæ fugias; atque id certe diſertius quam vel eburnea Gracchi fiſtula, vel Demoſthenis ſpeculum tibi vocem modulentur, geſtum figurent. Tum demum bona cum tui fiducia prodire in publicum licebit. Actio autem uſu repetita relegabit metum, ſolicitudinem, iram, ruſticum pudorem, cæteroſque affectus qui memoriæ ac liberiori geſtui præjudicant & officiunt.

Artis præcepta levidenſi quodam filo & ſoloci pertexui. quæ compendii ſtudio omiſerim, ex iis ipſis quos indicavi fontibus facile licebit petere. Præceptis his ſi felicis ingenii veſtri (Opt. Juvenes) facultatem excolere, ſi habitum & diſertam dicendi facilitatem uſu acquirere non pigebit; ibunt indolis veſtræ flores (quos Naturæ produxit tellus, Artis firmat ſol, Exercitationis educat imber) in Eloquentiæ & Prudentiæ fructus. Summus ille Naturæ parens

fructus

fructus. Summus ille Naturæ parens fr[u]ctus hoſce, quorum ipſe ſparſit ſemina, it[a] benigno foveat numine: ita radiis ſuis illu[ſ]tret animetque æternus Juſtitiæ & Sapientiæ Sol: ita gratiæ ſuæ aura mulceat, im[-]bre riget Sacroſanctus Favonius: ut canescentes illi indies ad maturitatem in animis veſtris, vos ipſos ad conſummatiſſimæ Virtutis arcem evehant, ad faſtigatiſſimi Honoris apicem promoveant: in Reip. emolumentum, Divini nominis gloriam, veſtram ſalutem æternam.

FINIS.

Et quia illorum mentio facta eſt ſupra pag. 61. adjicienda curavimus concenturiata Communium Locorum capita; in eorum gratiam quibus cura erit ſtudiumque conficiendi memoralia volumina.

Abſtinentia. Abuſus. Academia. Actio. Accuſatio. Adoleſcentia. Adverſæ res. Aaulatio. Adulterium. Ædificia. Æmulatio. Æquabilitas animi. Æqualitas. Ætas. Affectus. Affinitas. Agricultura. Alienæ. Amicitiæ. Amicitia. Amor. Amor ſui. Angeli. Anima. Animantia. Animus. Arrogantia. Ars. Artes liberales. Artes. Aſperitas. Avaritia. Audacia. Auditus. Aula. Aurum. Auſpicia. Autoritas. Auxilium.

B

Bellum. Beneficentia. Bona naturæ, fortunæ, animi. Boni. Bonitas. Bonum. Brevitas.

C

Cædes. Calumnia. Caſtitas. Cauſæ. Cæremoniæ. Cibus. Civis. Civilium rerum uſus. Clementia. Cœlibatus. Cœlum. Comitas. Communio rerum. Concordia. Confeſſio. Conjugium. Conjuratio fides. Conſcientia bona. Conſcientia mala. Conſilium. Conſolatio. Conſtantia. Conſuetudo. Contentus animus. Contractus. Conversatio. Convivium. Corpus. Correctio. Corruptio. Crudelitas. Crudelitas. Curæ. Cura præpoſtera. Curioſitas.

D

Damnum. Decorum. Debitum. Deformitas. Degeneratio. Delicia. Deſperatio. Detractores. Dies. Diſcipulus. Diſciplina. Diſcordia. Diſſimulatio. Dives. Divitiæ. Divinatio. Doctrina. Dolor. Dolus. Dos. Dux.

E

Ebrietas. Educatio. Elementa. Eloquentia. Error. Eventus. Exemplum. Exercitatio. Exilium. Experientia.

F

Facil tas. Fama. Fames. Familia. Fatum. Favor. Felicitas. Fides. Finis. Forma. Fortitudo. Fortuna. Forum. Fratres. Fraus. Frugalitas. Fruges. Fuga. Furor. Furtum.

G

Garrulitas. Gaudium. Gestus corporis. Gloria. Gratitudo. Gula.

H

Hæredes. Historia. Histriones. Homo. Honestas. Honor. Horti. Hospites. Humanitas. Humilitas.

I

Jactantia. Ignavia. Ignorantia. Imitatio. Imperium. Impietas. Impudentia. Indoles. Industria. Infamia. Infantia. Inferi. Infirmitas. Ingenium. Ingratitudo. Inhumanitas. Inimicitia. Injuria. Injustitia. Innocentia. Institutio. Infamia. Interitus. Inventa. Invidia. Ipse. Ira. Irrisio. Judicium. Juris scientia. Jus. Jusjurandum. Justitia.

L

Labor. Lacrymæ. Lætitia. Leges, jura, consuetudines gentium. Legatus. Levitas. Liberalitas. Liberi, Libertas. Libido. Licentia. Licita. Lingua. Lis. Locus. Lucrum. Ludus. Luxus.

M

Magistratus. Magnificentia. Majestas. Mala. Maledicentia. Mali. Malitia. Medicina. Mediocritas. Meditatio. Memoria. Mendacium. Mens. Mercatura. Meretrix. Metalla. Meteora. Metus. Militia. Miracula. Miseria. Misericordia. Modestia. Mora. Morbi. Mores. Morum gravitas. Mores gentium varii. Mors & sepultura. Mulier. Mundus. Munera. Mutationes. Mutus.

N

Natura. Naturales res. Navigatio. Necessitas. Nobilitas. Nosce teipsum. Noverca. Novitas. Nox. Numerus. Numina. Nuptiæ & ritus.

O

Obedientia. Obsequium. Oblivio. Occasio. Oculum. Oculus. Odium. Officium. Omina. Opinio. Opus. Oracula. Oratio. Ordo. Ornatus.

P

Parentes. Parricidium. Passio. Patientia. Patria. Paupertas. Pax. Peccatum. Peregrinatio. Perfidia. Perjuria. Perseverantia. Petitio. Pestis. Philosophia. Pietas. Pictura. Pœna. Pœnitentia. Poeta & Poesis. Politia. Potentia. Potentioribus non adversandū. Præceptores. Præsentibus fruendum. Principes. Principium. Prodigalitas. Prodigia. Proditio. Promissa. Prospera res. Providentia. Prudentia. Principis obsta. Pudor. Pudicitia. Pueritia. Pulchritudo. Quæstiones curiosæ. Querelæ.

R

Rapina. Ratio. Recreatio. Regnum. Religio. Reprehensio. Repugnantia. Repulsa. Respublica. Rhetores, Risus. Robur. Rus.

S

Sacerdotes. Sacrificium. Sacrilegium. Sapientia. Scelus. Scientia. Scriptum. Securitas. Seditio. Secta. Sensus. Senectus. Servus, & Servitus. Severitas. Silentium. Similitudo. Simultas. Simulatio. Simulachra. Sitis. Sobrietas. Societas humana. Societas honesta. Societas prava. Solitudo. Solertia. Somnus. Somnia. Species recti. Spectrū Spes. Studium. Stultitia. Subditi. Subditus vitæ cōditio. Superbia. Superstitio. Suspicio

T

Taciturnitas. Tadium. Temeritas. Temperantia. Templa. Temporum res gestæ. Tempus Terræ gionesq;. Testis. Testamenta. Timor. Tormenta. Tranquillitas. Tueri parta. Turpitudo. Tyrannis.

V

Valetudo. Varietas. Venatio. Venia. Veneficia. Verbum. Verecundia. Veritas. Vestitus. Vetio. Vicini. Vicissitudo rerum. Victoria. Vigilantia. Vindicta. Vinum. Virtus. Virginitas. Vis Vita. Vita privata. Vitia. Vitiorum fuga. Ultio. Ultio divina. Unitas. Voluntas. Voluptas. Vota. Urbs. Usura. Usus. Utilitas. Vulgus. Vulnus. Vxor.

FINIS.

De FORMULARUM *Usu & Imitatione.*

FOrmulæ aliquot Oratoriæ à me olim, quasi parectato, rudi quadam farragine congestæ, non ita pridem sub alienis auspiciis vexilliſque in aciem processerant. Has, quia semel, ipsius, qui ediderat, rogatu, publici juris feci, nec dum mihi satis apparuit causæ, cur prolem illam, quæ vel adeo implumis ad fidem solis educta (nisi infidus sit amicorum portus, affectu quam judicio fallacior) exploratores ignes irretorto contueri lumine sustinuit, unguibus sævis laniatam nido præcipitem darem: agnitam & vindicatam fovere hic lubet, suscipere, & proferre: si pauca prius de consilio in iis meo, ipsarumque usu dixero. Atque in his quia Imitatio utramque paginam facit, utrumque munus, & staminis & subteminis subibit; non pigebit ab illius exemplo telam ordiri.

Inter Georgica Hesiodi præcepta decantatissimum est illud & πολυθρύλλητον.

Ab Aristotele etiam laudatum, Ethic. ad Nicomachum, l. 1.

Οὗτος μὲν παναρίστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ
Φραδσσάμενος τό κ' ἔπειτα καὶ εὖ ἐς τέλος ἴδηται·
ἀγαθὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται·
Ὃς δέ κε μήθ' αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὅδ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.

Quo respiciens T. Livius, * orationem Minutii, cujus temeritatem fortuna deprehenderat, maleque mulctarat, nubes ea, quæ in montium jugis sedebat, solicitata imbrem dedisset, h. e. nisi legionibus Minutianis in extremo jam discrimine laborantibus Fabiana se acies repente velut è cœlo demissa ad auxilium, ostendis-

* Decad. 3. l. 2.

set: Orationi, inquam, illi, quam Minutio affingit T. Livius milites suos hortaturo, supplices se, gratosque Fabio præstarent, hoc præfigit exordium; *Sæpe ego audivi, Milites, eum primum esse virum, qui sibi ipse consulat, quid in rem suam sit: secundum, eum, qui bene monenti obediat: qui nec ipse sibi consulere, nec alteri parere scit, eum extremi ingenii esse, &c.* Quod idem ante oculos habuit dubio procul Seneca *. *Nemo*, inquit, *per se satis valet, ut emergat: oportet manum aliquis porrigat, aliquis educat. Quosdam ait Epicurus ad veritatem sine ullius adjutorio contendere; hos maxime laudat, quibus ex se impetus fuit, qui seipsos protulerunt: Quosdam indigere ope aliena, non ituros, si nemo præcesserit, sed bene secuturos; egregium hoc quoque, sed secundæ sortis ingenium. Nos ex illa prima nota non sumus, bene nobiscum agitur, si in hanc secundam recipimur. Neque hunc quidem contempseris, qui alieno beneficio salvus esse potest: & hoc multum est, velle salvari. Præter hac adhuc invenies aliud genus hominum, ne ipsum quidem fastidiendum, eorum, qui cogi ad rectum compellique possunt, quibus non duce tantum opus sit, sed adjutore, &, ut ita dicam, coactore. hic tertius color est. Itaque alteri magis gratulatur; alterum magis suspicit. Quamvis enim ad eundem finem uterque pervenerit, tamen major est laus idem effeciſſe in difficiliore materia, &c.* Mox. *Quædam ingenia facilia, & expedita quadam manu, quod aiunt, facienda sunt, & in fundamentis suis occupanda. Itaq; ego illum feliciorem dixerim, qui nihil negotii secum habuit: hunc quidem de se melius meruisse, qui malignitatem naturæ suæ vicit, & ad sapientiam se non perduxit, sed extraxit. Hoc durum & laboriosum ingenium nobis datum, scias licet, imus per obstantia. Itaque*

* Epist. 52.

pugnemus, aliquorum invocemus auxilium. Quem, inquis, invocabo, hunc, aut illum? Tu vero etiam ad priores revertere, qui vacant, adjuvare nos possunt, non tantum qui sunt, sed & qui fuerunt, &c. Nec veritas tantum, O Philosophe, in Democriti puteo latet, indigetq; Delio urinatore, sed & doctrinæ Moly, flore nitens lacteo nigra squallet radice, χαλεπὸν δ' τ' ὀρύσσειν Ἀνδράσι γε θνητοῖσι: sed & aureum scientiæ ramum *tegit omnis Lucus, & obscuris claudunt convallibus umbra.* Quem, quia *pauci, quos æquus amavit Jupiter, aut ardens evexit ad æthera virtus, Diis geniti potuere* ingenii sui Marte eruere; liceat modo Mercurii indiciis oblatum capere, aut Veneris auspiciis rite repertum carpere. * Ἀ δ' οὐ κεκτήμεθα Μίμησις ἤδη ταῦτα συνθηρεύεται. In magnis illis animi ad artes & virtutes formandi Georgicis, εὐδαίμονας illos & θεοφίλους pronunciat Plutarchus, quibus divinitus contigere ad consummatam perfectionem tria illa absolute necessaria; 1 ingenii solum fertile, 2 institutionum bona semina, 3 diligens institutoris cultura & exercitatio. Natura quippe ab arte promovetur, utraque ab exercitatione firmatur atque perficitur. Quis itaque Eloquentiæ, quo non præstantius aliud munus homini à Deo datum est, fructum? quis, non dico, Suadæ medullam, sed vel illibatum orationis florem à pueris expetat, aut etiam expectet, quibus nondum per ætatem aut studium datur sapere, quibus inventionis facilitas, ingenii felicitas, ipsius rationis vixdum illuxit lumen? *Stratus humi palmes viduas desiderat ulmos.* Pedamenta itaque admoveantur ab Arte & Imitatione, ut quæ ex se non habent, mutuo aliunde sumant; atque ita sumant, ut lecte, libere, prudenter instituta imitatione, ex suo

* Synes. tit. Deus.

uo ipsius cerebro prognata hæc Pallas pa-
entis referat imaginem; non aperte, servi-
iter, inepte suscepta, opus Musivum aut
ento eruditis bilem concitet, aut furtivis
udata coloribus cornicula risum moveat.
Imitandi rationem, methodum, modos,
ρύψιν, gradus, supra attigimus Inditis Rhe-
orici pag. 57. & seq. hic πράξιν exercitatio-
emque cur referre pigeat, cum summi in-
enii viros in hac arena desudasse non pu-
duerit? Quot loca ex Platone & Aristote-
e, Dialogis suis & Rhetoricis inseruit E-
oquentiæ Romanæ parens Cicero, hæc ver-
endo, illa explicando, alia imitando? Ad
Demosthenis vim ubique affectat viam, non
emper assequitur. Philippicæ certe Cicero-
is in totum olent Demosthenis lucernam.
Necnon * ipse Demosthenes quatuor annos
mpendit orationibus Isæi imitandis. Ut
cæteros Poetas taceam, (quos † Galaton
inxit catillantes quæ vomuerat Homerus)
uid Virgilius? annon Homeri, Hesiodi,
Theocriti, Pindari etiam, Apollonii, atque
liorum presse & quasi religiose insistit ve-
tigiis? Plinius ‖ vero honori sibi duxit Ci-
ceronem æmulari, nec fateri erubuit; *Est
mihi*, inquit, *cum Cicerone æmulatio, nec sum
ontentus eloquentia nostri seculi.* Quod &
lios factitasse ut liqueat, adducam locum
lum * Isocratis: Τῆς ἀρετῆς μὲν οὐδὲν κτῆ-
ρα σεμνότερον, οὐδὲ βεβαιότερον ἐστί. κάλλος
μὲν ἢ χρόνος ἀνάλωσεν, ἢ νόσος ἐμάρανε,
πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον, ἢ καλοκαγαθίας
ἐπηρέτης ἐστὶν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥᾳθυμίᾳ παρα-
σκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρα-
καλῶν, ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν,
ἄνευ δὲ ταύτης, πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε. Καὶ
τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, τῶν δὲ τῆς
ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπισκότησεν: ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς
κτῆσις, οἷς ἂν ἀκεβδήλως ἐν τῷ διανοίαις συν-

* Plura ali. in vita Demost.
† Ælian. Var. hist. 13 l. 22. c.
‖ 1. l. 5. epist.
* Or. ad Damonicum.

αὐξηθῇ, μόνη μὲν οὐ γηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δὲ εὐγενείας ἐστί. Quem crispo & rorundo sane agmine complexus est Salustius in Catalinaria præfatione, *Divitiarum & formæ gloria fluxa atque fragilis est: virtus clara æternaq; habetur.* in Jugurthina prolixior. *Præclara facies, magnæ divitiæ, ad hoc, vis corporis, & alia hujuscemodi brevi dilabuntur: at ingenii egregia facinora, sicut anima, immortalia sunt. Postremo corporis & fortunæ bonorum, ut initium, sic finis est: Omniaq; orta occidunt, & aucta senescunt: animus incorruptus, æternus, rector humani generis, agit atq; habet cuncta, nec ipse habetur.* Hunc fusius expressit Plutarchus, * τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπινα, καὶ μικρά, καὶ οὐκ ἀξιοσπούδαστα καθέστηκεν. Εὐγένεια καλὸν μέν, ἀλλὰ προγόνων ἀγαθόν. Πλοῦτος δὲ τίμιον μέν, ἀλλὰ τύχης κτῆμα, ἐπειδὴ τῶν μὲν ἐχόντων πολλάκις ἀφείλετο, τοῖς δ' οὐκ ἐλπίσασι φέρουσα προσένειμε. καὶ ὁ πολὺς πλοῦτος σκοπὸς ἔκκειται τοῖς βουλομένοις βαλλάντια τοξεύειν, κακούργοις, οἰκέταις, καὶ συκοφάνταις. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι καὶ τοῖς πονηροτάτοις μέτεστι. Δόξα γε μὴν σεμνὸν, ἀλλ' ἀβέβαιον. Κάλλος δὲ περιμάχητον μέν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον. ὑγίεια δὲ τίμιον μέν, ἀλλ' εὐμετάστατον. ἰσχὺς δὲ ζηλωτὸν μέν, ἀλλὰ νόσῳ εὐάλωτον καὶ γήρᾳ. τὸ δὲ ὅλον, εἴ τις ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ φρονεῖ, μαθέτω γνώμης διαμαρτάνων. πόστον γάρ ἐστιν ἰσχὺς ἀνθρωπίνη (ἤτοι) τῆς τῶν ἄλλων ζῴων δυνάμεως; λέγω δὲ οἷον ἐλεφάντων, καὶ ταύρων, καὶ λεόντων. Παιδεία δὲ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον. † Apuleius ægre illum ambulare judicans, qui pedem semper ponit in alieno vestigio, nec sibi metas præstituit, nec se intra alieni ingenii pomœria terminavit: sed liberius, pro more suo & patrio vagatus, ita lusit, *Aliena voco quæ parentes pepererunt, & quæ fortuna largita est. &c. Generosus est? parentes laudas. Dives est?*

* Περὶ παίδων ἀγωγῆς.

† De Deo Socratis.

non

non credo fortuna. Magis ista dinumero. Validus est? agritudine fatigabitur. Pernix est? abibis in senectutem. formosus est? expecta paulisper, & non erit. At enim bonis artibus doctus, & adprime est eruditus, & quantum licet homini, sapiens & boni consultus est? tandem aliquando ipsum virum laudas. Hoc enim nec à parte hæreditarium est, nec casu pendulum, nec à suffragio ammiculum, nec à corpore caducum, nec ab ætate mutabile. Quamvis hic, ut & alibi, Senecam * ob oculos & in mente habuisse mihi ex Proleptico artificio videtur. *Ratio ergo perfecta proprium hominis bonum est. cætera illi cum animalibus satisq; communia sunt, Valet? & leones. formosus est? & pavones. velox est? & equi. non dico, in his omnibus vincitur. Non quæro quid in se maximum habeat, sed quid suum. Corpus habet? & arbores. habet impetum & motum voluntarium? & bestiæ, & vermes. habet vocem? sed quanto clariorem canes, acutiorem aquilæ, graviorem tauri, dulciorem mobilioremq; Luscinie? Quid in homine proprium? Ratio. hac recta & consummata felicitatem hominis implevit.* A quo exemplari non admodum discedit Boethius † *Quid enim? pecuniamne congerere conaberis? sed eripies habenti. Dignitatibus fulgere velis? dantì supplicabis: & qui præire cæteros honore cupis, poscendi humilitate vilescas. Potentiamne desideras? subjectorum insidiis obnoxius, periculis subjacebis. Gloriam petis? sed per aspera quæque distractus, securus esse desistis. Voluptariam vitam degas? sed quis non spernat atque abjiciat vilissimæ fragilissimæq; rei corporis servitium? jam vero qui bona præ se corporis ferunt, quam exigua, quam fragili possessione nituntur? Num enim elephantos mole, tauros robore, superare poteritis? num tigres velocitate præibitis? Forma vero nitor; ut rapidus*

* Epist. 76.

† De consol philosophiæ, l. 3. prof. 8.

pidus est, ut velox, & vernalium florum mutabilitate fugacior! Respicite cœli spatium, firmitudinem, celeritatem: & desinite aliquando vilia mirari. Videte deniq; hos subsecutum Minucium Felicem. *Rex es: tam times, quam timeris, & quamlibet sis multo comitatu stipatus, ad periculum tamen solus es. Dives es: sed fortunæ male creditur, & magno viatico breve iter non instruitur sed oneratur. Fascibus & purpuris gloriaris: vanus error hominis, & inanis cultus dignitatis, fulgere purpura, mente sordescere. Nobilitate generosus es: parentes tuos laudas: omnes tamen pari sorte nascimur; sola virtute distinguimur.* Quorsum hæc omnia? certe, ut intelligatur etiam gravibus viris, & in altum eloquentiæ provectis Imitationem præluxisse cursus sui Helicen & Cynosuram. Non itaque pudori, nec tædio esse debet teneræ ætati, cui instituendæ hæc qualiacunque, inserviunt, τοῖς νεκροῖς συγχρατιζομένους majorum virtutes intueri animisque ad virtutem hanc accendi. Præclara illa vox est, & viro summa digna, si cui datur eam vere de se protulisse, *Libera per vacuum posui vestigia princeps, Non aliena meo pressi pede.*

Verum enimvero in secundis, aut etiam tertiis stare aliquid est. Si negatur Jovis non imitabile fulmen vibrare; proximos tamen illi honores, etsi proximos longo post intervallo, & manubias secundas tractare Palladi liceat, juvetque sequi patrem, licet *non passibus aquis.*

Prima itaque & præcipua probi atque legitimi Imitatoris cura sit, Rerum, ac Sensus: proxima, Verborum & Coloris. ut ejus, quem imitandum suscepimus, primo animi consilia, & altam vegetæ mentis vim intelligamus; hæc probe concocta acri meditatione in animi nostri venas trajiciamus, ut

corpus

corpus ipſum orationis, quæ ſpeculum animi eſt, ſolidum & ſucci plenum efformetur, argumentorum oſſibus firmum, ſententiarum medulla diſtentum, motuum nervis validum. Deinde, ut circa carnis cutiſque colores verſemur, vocum, figurarum, phraſium, formularum. Ejuſmodi oratio non intra labra natans, ſed in penitiſſimi cordis penetralibus nata, vivet, ſpirabit, movebit, aget, rapietque auditores quo volet. Atque hæc omnia, quamvis intimis animi præcordiis adamantino ſtylo inſculpi neceſſe fuerat, quoniam tamen labilis res eſt memoria & fluxa, quæ onerata fatiſcit, referta confunditur; ex uſu erit illam ſublevare; & ea, quæ nobis legentibus, audientibus, aut meditantibus placuerunt, dignaque adnotatu viſa ſunt, Librorum fidei concredere, uti ſuprà monuimus pag. 61. &c. Indicis Rhetorici.

Adventitiis tamen his ſubſidiis ita uti, ne ſenſus ipſos, ne formulas eodem habitu, quo admiſſa ſunt, quaſi per vomitum, quod infirmi ſtomachi indicium eſt, regeramus: verum, tum adjiciendo, tum detrahendo, qua varie concinnando, qua artificioſe invertendo; ita immutare, ut ex ingenii noſtri fonte, fornace, officina; non ex memoriæ lacu, ærario, taberna videantur deprompta: Mentis agitatione, Commentationis igne ea omnia, quantumvis varia, & diſſimilia, ita conflare; miſcere, aſſimilare, ut & ipſis Artificibus fœtum hunc noſtræ mentis ingenuam potius approbemus, quam accerſitas bracteas, aut emendicata analecta prodamus. Formulas itaque ſubjeci ipſis autorum unde ſumptæ ſunt verbis dimenſas, ut aliquid relinquerem Oratoriæ candidato, in quo exerceret ſe ſtyli acies, laboraret ingenii acumen; tanquam ſi placeat exemplum iſtud. Apud. A. Gell. * nec non Ælianum

* A. Gell. lib. 9. c. 8.

Ælianum * invenio; *Quod Theophrastus verba in Areopago facturus deturbatus verecundia obticuerit, quodque idem hoc Demostheni apud Philippum Regẽ verba facienti evenerit.* Quod hunc in modum dilatari poterit. *Quod Theophrasto oratori parum vehementi, cujus tamen ex ore melle dulcior effluebat oratio; quod Demostheni torrentis in modum fluminis, aut zorti potius fulminis auditorum animos percellenti, contigisse fertur; ut hic Philippi regis majestate exanimatus, ille verecundia (ut creditur) deturbatus in ipso orationis limine repente obticuerit: Idem ne mihi novo Rhetori atq; in hac dicendi arena minime versato accideret prorsus extimescerem, nisi me animaret rei ipsius, de qua dicturus sum, dignitas, nisi me confirmaret gratiosorum juvenum, qua cinctus sum, corona nitissima benignitas. Jubet me res, ut inter vitiosi pudoris Scyllã, & impudentiæ Charybdi, ingenuam & prætextatæ hujus ætatis florẽ verecundiã per mediũ fretũ, qua virtutis via est, plenis pro viriũ meariũ & artis modulo gloriæ velis feram. Vos itaq; evandi sitis (syrocinii hujus litterarii commilitones mei) cum in ipsius argumenti vestra hac ætate dignissimi gratiam, tum pro candore quem in pectoribus vestris inclusum, huc affertis, ut fragili hujus Orationis meæ naviculæ, sine scientiæ labarra, sine judicii clavo, sine artis velis timide fluitanti, lenis favẽtiæ vestræ aura aspirans, eã decurso felicius spatio in optatũ portũ deducat.* Quas vero formulas ex lectione in adversaria & cõmentarios referre placet, id, si ita videtur, facere ex mẽte & methodo subsequẽtis tabellæ licebit.

* Ælian. var. hist. lib. 12.

Supra Naturæ fundamina, Artis; structuram, inter Exercitationis subsidia, ad Eloquentiæ fastigium erigendum, validissimi adminiculi vim & viam occupat Imitatio. Ad cujus perfectionem, studiosè & cum fructu legenti, audienti, commentanti observanda veniunt.

Ordiendi:

1 Formulæ ad

Contextum

- Ordiendi: (volentiam.
- Petendi attentionem & bene-
- Narrandi.
- Proponendi & Partiendi.
- Continuandi.
- Transeundi.
- Abrumpendi.
- Confirmandi.
- Exempla citandi.
- Testimonia citandi.
- Objiciendi & Confutandi.
- Claudendi.

Materiam

- Rogandi & Petendi.
- Gratias Agendi & Debendi.
- Opem offerendi & Pollicendi.
- Laudandi.
- Vituperandi.
- Corrigendi.
- Hortãdi, Suadẽdi, & Consulẽdi.
- Exclamandi, Querendi, & Detestandi.
- Monendi.
- Excusandi.
- Deliberandi.
- Illudendi.
- Minandi.
- Metuendi & Obstupescendi.
- Male & bene precandi.
- Consolandi.
- Moderandi & Dijudicandi.

2 Ornamenta & Firmamenta

- Similitudines.
- Allegoriæ.
- Imagines.
- Acutiora dicta.
- Sententiæ.
- Exempla.

3 Dictiones

- Verba rara, nova, aut novo sensu usurpata.
- Phrases insigniores & nitidiores

Ordiendi formulæ.

Lib. 2. de Orat.

REbus omnibus probe consideratis, tum demiq; inquit M. Antonius apud Ciceronem, id quod primum est dicendum, postremo soleo cogitare, quo utar exordio. Nam si quando id primum invenire volui, nullum mihi occurrit, nisi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare, atque commune. Principia autem dicendi semper cum accurata, & acuta, & instructa sententiis, atque verbis, tum vero causarum propria esse debent. Prima est enim quasi cognitio & commendatio orationis in principio: quæ continuo eum qui audit, permulcere atque allicere debet, &c. mox. Appareat eas non esse communes, nec in alias causas posse transferri; sed penitus ex ea causa, quæ tum agatur, effloruisse. Omne autem principium, aut rei totius, quæ agitur, significationem habere debebit, aut aditum ad causam, & communitionem; aut quoddam ornamentum & dignitatem. Sed oportet ut ædibus ac templis vestibula & aditus; sic causis principia pro rebus & rerum portione præponere. Disputat Quintilianus contra quam censuit Ciceronis Antonius, præcipiens. Nec ideo tamen eos probaverim, inquit, qui scribendum quoq; proœmium novissime putant. Nam ut conferri materiam omnem oportet, & quid quoque loco sit opus, constare debet, ante quam dicere aut scribere ordiamur; ita incipiendum ab iis quæ prima, sunt, &c. Sed post veteres dicendi magistros in utraq; lingua, & præter ea quæ nos supra diximus, p. 16 &c. de virtutibus, vitiis & legibus Exordii, videatur Caussinus, l. 6. Eloq. c. 7. Valladerus l. 8. Vossius l. 3. instit. Orat. c. 2. &, si tædium ferre possis, Exordiorum formulæ variis ex locis desumptæ à Melchiore de Cerda in Campis Eloquentiæ. Nec non aliæ per omnia genera & partes orationis à Vernulæo allatæ, ut &

3. l. orator. instit. c. 11.

ab Eraſmo, li. de copia & conſcribendis epiſtolis. Neque tamen iſta quæ ſequuntur rejicienda protinus ſunt, ut quæ, ex præcepto & exemplo in præfatione modo præmiſſis, in hanc vel illam ſententiam facile transferri poſſint.

Roſcius hiſtrio nobiliſſimus, qui propter artis ſuæ præſtantiam & venuſtatem aſſecutus erat, ut in quo quiſque artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur: quo ſpectante, geſtum agere in ſcena videbatur eſſe hominis impudentis: ille, inquam diſcipulus Hortenſii, magiſter Ciceronis, ille propter probitatem indignus, propter artem ſolus ſcena adeoque immortalitate dignus judicatus, ille utcunque exercitatiſſimus, nunquam tamen niſi geſtus & actionem accurate meditatus ſe dabat in publicum —— Cic. 1. de Or. & Val. Max. l. 8. c. 7.

Si Porcius Latro, Declamatoriæ virtutis unicum exemplum, cum pro reo in Hiſpania Ruſtico Porcio propinquo ſuo diceret, uſq; eo fuerit confuſus, ut à ſolœciſmo inciperet; nec antea potuerit confirmari, tectum ac parietes deſiderans, quam impetravit ut judicium ex foro in baſilicam transferretur: quam toto me animo conſternari putatis? qui. —— Sen. præf. ad l. 4. controv. Quint. l. 10. c. 5. Nigron. l. Orat.

Equidem in me ipſo experior ſæpiſſime, ut exalbeſcam in principiis dicendi, & tota mente atque omnibus artubus contremiſcam. Adoleſcentulus vero ſic in initio accuſationis exanimatus ſum, ut hoc ſummum beneficium Q. Maximo debuerim, quod continuo concilium dimiſerit, ſimul ac me fractum ac debilitatum metu viderit. Craſſus apud Cic. 1. de oratore

Cicero manumiſit Erotem ſervum; quod judicium quoddam graviſſimum in diem poſterum fuiſſe dilatum nunciaſſet. Plut. in apoph.

Atheneſius cum cogeretur de gloria diſſerere coram Philone (cujus jam aures cognovo-

noverat & Demosthenicæ Eloquentiæ imitatas calamistris, & Atticæ dictionis puritate delicate politas) illum somniavit absentem, ne tanti viri cogitatio medium sibi dictionis filum intercideret. Sic ego hodie divina Endymionis virgula, &c.

Cic. r. de Natura Deor.

Cum à Simonide quæsivisset Hiero tyrannus, quid, aut qualis esset Deus, deliberandi causa sibi unum diem postulavit. Cum idem ex eo postridie quæreret, biduum petivit. Cum sæpius duplicaret numerum dierum, admiransque Hiero quæreret cur ita faceret; Quia quanto, inquit, diutius considero, tanto mihi res videtur obscurior.

Cic. de oratore 2. l.

Cum Annibal Carthagine expulsus Ephesum ad Antiochum venisset exul, proque eo, quod ejus nomen erat apud omnes in gloria, invitatus est ab hospitibus suis, ut Phormionem Peripateticum, si vellet, audiret: cumque is se non nolle dixisset, locutus esse dicitur homo copiosus aliquot horas de imperatoris officio, & de omni re militari. Tum cum cæteri qui illum audierant, vehementer essent delectati, quærebant ab Annibale, quidnam ille ipse de illo philosopho judicaret, hic Pœnus, non optime Græce, sed tamen libere respondisse fertur, Multos se deliros senes sæpe vidisse, sed qui magis quam Phormio deliraret, vidisse neminem. Neque mehercule injuria. Quid enim aut arrogantius, aut loquacius fieri potuit quam Annibali, qui tot annos de imperio cum populo Romano omnium gentium victore certasset, Græcum hominem, qui nunquam hostem, nunquam castra vidisset, nunquam denique minimam partem ullius publici muneris attigisset, præcepta de re militari dare.

Plutarch. apophth.

Sophistæ Herculis laudes recitanti, Quo vero, inquit Antalcidas, eum vituperat?

Si aut collegam (id quod mallem) Æmyli, tui similem haberes, aut tu collegæ tuo similis esses, supervacanea esset oratio mea. nam & duo boni Coss. etiam me tacente omnia è rep. fide vestra faceretis: & mali nec mea verba auribus vestris, nec consilia animo reciperetis. Liv. 3. l. 2. l. Fabius.

Tacuissem hodie (P.C.) ne quid in omnium gaudio minus lætum quod esset vobis loquerer: Nunc interroganti senatori, si reticeam, aut superbus, aut obnoxius esse videar: quorum alterum est hominis alienæ libertatis obliti, alterum suæ. Liv. 3. d. 3. l. Hanno.

Qui me voluistis dicere ex tempore, accipite rudimentum post experimentum. Quippe, prout mea opinio est bono periculo periculum faciam, postquam re probata meditata sum dicturus incogitata, &c. Apul. de Deo Socratis.

In rebus subitariis venia prolixior. Scripta enim pensiculatis & examinatis; repentina autem noscitis simul & ignoscitis. Ibid.

Pericles, quotiescunque verba facturus in concionem prodiret, optabat, ut sibi nullum ejusmodi verbum excideret quod populum exasperare atque irritare posset: aut quod illi contrarium esset & cum ipsius voluntate pugnare videretur. Aelian. hist. 4. l. 10. c.

Si quantum in agro locisque desertis audacia potest, tantum in foro, atque judiciis impudentia valeret, non minus nunc causa cederet A. Cæcina Sex. Æbutii impudentiæ, quam tum in vi facienda cessit audaciæ. Verum &, &c. Cic. pro Cæcina.

Nunquam mihi defuturam orationem, qua exercitum meum alloquerer, credidi: non quod verbà unquam potius quam res exercuerim, sed quia prope à pueritia in castris habitus assueveram militaribus ingeniis: apud vos quemadmodum loquar, nec consilium nec oratio suppeditat: quos nec Liv. 3. d. 8. l. Scipio.

quo

quo nomine quidem appellare debeam, scio cives? qui à patria vestra desciviſtis. an milites? qui imperium auſpiciumque abnuiſtis, ſacramenti religionem rupiſtis. hoſtes? corpora, ora, veſtitum, habitum civium agnoſco: facta, dicta, conſilia, animos hoſtium video. Quid enim vos, &c.

Turn. or. 21. Quam conſuetudinem illi ex ſchola politi oratores tanquam legem ſervaverunt, ut in magnis cauſis ſibi à Diis precarentur concedi orationem, vel Cic. conſperſam floribus ad aures audientium ſuavitate delinendas, vel Demoſthenis vinctam nervis ad animos eorum pondere perfringendos: eandem ego coram vobis hoc ipſo ex loco hodie perſecutus fuiſſem, ſi id quod ago, putaſſem potius orationis eſſe ex infimo artificio promptæ, quam mentis cujusdam divinitus afflatu concitatæ: verum cum eos mihi motus ſive inuſſerit ratio, tanquam ex terra homini, ſive inſculpſerit Deus, tanquam ex cœlis Chriſtiano, ut putem hanc rem quam conor, non tam orationis eſſe quam rationis; imo vero non tam rationis quam ſpiritus cujusdam, &c. tantum abeſt ut illa optem, &c. ut potius, &c.

Oratio rebus dubiis inventa eſt. itaq; nec ego accuſando eum apud vos tempus teram, à cujus crudelitate voſmet ipſi armis vindicaſtis; nec iſtum ad cætera ſcelera impudentiam in defendendo ſe adjicere patiar.

Val. Max. præf. ad Tiberium. Nam ſi priſci Oratores ab Jove Opt Max bene orſi ſunt, ſi excellentiſſimi vates à numine aliquo principia traxerunt; mea parvitas eo juſtius ad tuum favorem accurrerit, quod cætera divinitas opinione colligitur; tua præſenti fide, paterno avitoque fideri par videtur.

Quintil. 10. l. c. 1. Ut Aratus à Jove incipiendum putat

(ſic

(ἐκ Διὸς ἀρχώμεθα) ita nos rite cœpturi ab Homero videmur.

Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis ſolicitior, aut pro me ſecurior. Nam mihi exitium parari, libens audio, mortemque in tot malis hoſtium ut finem miſeriarum expecto. Veſtri me pudet miſeretque, adverſus quos, &c. Tacit hiſt. 4. Vocula.

Eſt, (Auditores) eſt in magnorum virorum non ſolum judiciis, ſed etiam oculis quædam divina latenter implicita, quam cum antiquis oratoribus timerem, totiſque rostris exhorrerem, ſi ut illi ex his ſubſeliis quærerem meæ aut ignorantiæ tegendæ velum, aut ambitioni fovendæ ſegetem. Verum cum hoc quicquid in iſto circulo ſudo vel algeo referatur eo, non ut orner, ſed ut ornem, non ut mihi libem eloquentiæ laudem, ſed ut virtutis laudem derivem in animum: tantum abeſt ut Brutos & Camillos timeam, ut potius in ſinu geſtiam Brutos mihi & Camillos hodie obtigiſſe audiores. Turn. 3. or.

Viri Athenienſes, aliis quidem ſapientior, aliis fortior ſum. Sapientior iis qui Piſiſtrati natus non animadverterunt; fortior iis qui fuerunt quidem, ſed metu ſilent. Solon. apud Diog. Laert.

Muſonius Rufus equeſtris ordinis miſcuerat ſe legatis Vitellii ad Flavianos de pace illis, ſtudia Philoſophiæ & Stoicorum placita æmulatus. Cœptabatque permixtus populis, bona pacis & belli diſcrimina referens, armatos monere. Id pleriſque ludibrio erat, pleriſque tædio. nec deerant qui procul carent hominem propellerentque, ni admonitu modeſtiſſimi cujuſque & aliis minitantibus, omiſiſſet intempeſtivam ſapientiam. Tacit. 3. hiſt.

Petendi

Petendi attentionem formulæ.

Turn. Or. QUod si res trita sit, tritæ rei novam promitto, nec pervulgatam orationem, ut per humanitatem, quam inclusam in pectoribus domo huc attuliſtis semper, rogandi mihi sitis vehementer, ne potius contemnatis illam quia trita fuit, quam hanc attendatis, quia nova erit.

Cic. pro A. Cluentio. Si quis mihi Deus vestram ad me audiendum benevolentiam conciliarit; efficiam profecto ut intelligatis nihil esse homini tam timendum quam invidiam, nihil innocenti susceptæ invidia tam optandum quam æquum judicium——

Pro Archiapoeta. Quæso à vobis ut in hac causa mihi detis hanc veniam accommodatam huic reo, vobis, quemadmodum spero, non molestam, ut me pro summo poeta atque eruditissimo homine dicentem, hoc concursu hominum literatissimorum, &c.

3. Or. Turn. Verum, ne quis forte arbitretur me pervulgato Rhetorum more debere rogare, patientiam huc, & attentionem afferatis, velim intelligat, me nolle rogare: quin potius Circea potione ita hodie ex Oratore factum Philosophum, ut tam possim esse generose contemptor, si difficiles contemnatis fructuosa docentem; quam velim esse gratus, si patientes audiatis breviter dicentem. Quorum utrumque contendam, ut commode possitis, si attendatis: ut vero attendatis rogat vos beata——

Cic. pro Rosc. Amer. Quapropter vos oro atque obsecro, ut attente bonaque cum venia verba mea audiatis. fide sapientiaque vestra fretus plus oneris sustuli quam ferre me posse intelli-

Hoc onus si vos aliqua ex parte allevatis, feram ut potero, studio & industria Jud. sin à vobis (id quod non spero) deserar, tamen animo non deficiam, & id quod suscepi, quoad potero, perferam.

Ineptus sane ipse siem (Aud.) si pervulgatas Rhetorum præceptiones ad excitandam attentionem consectarer; cum videatur jam T. ipse & quod Martyr fuit, expressisse vobis audiendi cupiditatem, & quod noster fuit impressisse imitandi studium. Turn. 9. or.

Attendite ergo, vestræque benevolentiæ quadam quasi aura favete audenti. 31 ro.

Date paulisper aures animumque in dictionem meam, à me certe stabitis & sentietis.

Quod ut plenius cognoscatis, quæso vos ut dum breviter vitæ meæ rationem adumbratam explico, dicentem me, id quod vultus vestri tacite pollicentur, benigne atteneque audiatis.

Quare à vobis, qui nihil de me credidistis, ut eam voluntatem, quam semper habuistis, erga me retineatis, peto: à vobis autem, &c. 3. Agrar.

Quin & Mercurium veteres in dedicandis fanis, adjunxerunt Gratiis, significaturi, orationem maxime flagitare benignas & amicas aures. Plutarch. de Auditione.

Itane, inquit, de Asini umbra audire vultis, de rebus gravibus, & seriis non vultis? Suidas. Aristoph. interpres.

Qua de re quia multa dici possunt digna vestris auribus atque hac nobilissima, qua cingor, corona—— Nigr. 1. or.

Reficite quæso vos, Auditores, ad ea quæ sequuntur, graviora, subtiliora, admirabiliora, flagitant attentionem ea non minorem quam præstitistis. Ex qua etiam factus certior benevolentiæ vestræ, adeo ut de vobis omnia sperem, mihi omnia de vestra humanitate pollicear. Ibidem.

Cujus

Idem 2. or. Cujus dignitas ac venuſtas quia ſine adventitiis illecebris rapere ad ſe & detinere auditores valet: negligam hodiernæ diei, quas in principiis dicendi quidam ſolicito animo atque anxio quærunt, inſinuationem aucupandæ benevolentiæ auditorum; quam apud vos de integro captari minime neceſſarium mihi eſſe intelligo; tum ex attentione quam ſuperius præſtitiſtis, tum ex hodierna frequentia.

Idem 7. or. Alacritas veſtra & ardor me nonnihil hærentem facile adduxerunt, ut citius quam ſtatueram, ſublatis anchoris rurſus in altum è ſtatione, benevolentiæ magis veſtræ Favonio datis velis, quam mearum virium remigio fretus, orationem impellerem.

Ibid. 2. or. Quare vos illud unum oro atque obteſtor per veſtram præclaram indolem ingenii, morum, virtutis, perque illam cupiditatem gloriæ, qua vos liberalis ambitio titillat, ut oculos mentis in Eloquentiam intendatis acerrime, dum ejus vim ac poteſtatem, in qua ſuccum, ſanguinem, nervos, robur, gratiam ejus ac pulchritudinem arbitror collocatam, in orationis meæ quaſi tabula vel ſpeculo, &c.

5. Or. Quam dum explico atque expedio, vos oro atque obteſtor, ut oratoris, ſi minus boni, at omnium veſtrum amantis, verba benevolis auribus ac mentibus excipiatis: quæ hac ſpe humanitatis veſtræ fretus, plus ſi quanto complexus eſt animo, ſine temeritatis ſuſpicione, quam ætas & ingenium poſſtulare aut ferre videatur.

Ibid. 15. or. Sed quod vobis ſum pollicitus; quod vos avidiſſime exoptatis, ut tam inſignis exemplaris virtutes non decantatis & tritis, ſed novis, reconditis, inauditis laudibus celebrem, oculis vultuque repoſcitis. Habeo igitur ingenii mei qualiſcunque laxatis

remissis ; cupiditatis vestræ calcaribus admotis, per patentissimum hunc campum oratio mea effuso cursu spatietur.

Narrandi formulæ.

ATque ut inde oratio mea proficiscatur, unde hæc omnis causa ducitur. Cic. pro lege Manilia.

De quo neque quomodo dicam, neque quomodo taceam reperire possum. Si enim taceo, &c. Cic. pro Rosc. Am.

Atque ut facilius intelligere possitis, Jud. ea quæ facta sunt, indigniora esse, quam hæc sunt, quæ diximus ; ab initio res quemadmodum gesta sit, vobis exponam, &c. Ibid.

Quid primum querar, aut unde potissimum exordiar, Judices ? &c.

Reliquum est, Judices, ut nihil aliud jam quærere debeatis, nisi ut uter utri insidias fecerit : quod quo facilius argumentis perspicere possitis, rem gestam vobis dum breviter expono, quæso diligenter attendite. Cic. pro Mil.

Id quo facilius facere possitis, dabo operam ut à principio, res quemadmodum gesta ac contracta sit, cognoscatis—— Cic. pro Quintio.

Hujus difficultatis fontem ut aperire & ipsa adyta penetrare possimus, paulo altius res repetenda est. Morin. exer.

Primum ego officium scriptoris existimo unum suum legat, atque identidem intergere se, quid cœperit scribere, sciatque si materiæ immoratur, non esse longum : longissimum, si aliquid accersit atque attrahit. Plin. l. 6. ep.

Proponendi & Partiendi.

NOn videam potius quæ dicam, quam quomodo dicam. Quare cum hujus difficultatis expediendæ una videatur & simplex via, ut pauca dicam ; orationi meæ Nigr.

eam

eam hodie statuam legem, ut unius tantum aut alterius coercita cancellis.

Cic. pro lege Manilia. Primum mihi videtur de genere belli; deinde de magnitudine; tum de Imperatore deligendo dicendum.

Pro Sextio Sed quoniam singulis criminibus cæteri responderunt, dicam ego de omni statu P. Sextii, de genere vitæ, de natura, de moribus, de incredibili amore in bonos, de studio conservandæ salutis communis atque otii; contendamque, [illegible] modo id consequi potero, ut in hac confusa atque universa defensione nihil à me quod ad vestram quæstionem, nihil quod ad reum, nihil quod ad Rempub. pertineat, prætermissum esse videatur.

Philippic. 7. Cur igitur pacem nolo? quia turpis est; quia periculosa; quia esse non potest. quæ tria dum expono, peto à vobis P. C. ut eadem benignitate qua soletis, verba mea audiatis.

Cic. pro Quintio. Et me facile vestra existimatione revocabitis, si extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipse circundedi.

Continuandi formulæ.

IN singulis rebus materies est ejusmodi [illegible] dies singulos possis consumere.

Cic. pro Rosc. Amer. Hæc si haberet in causa, tempus hercu[illegible] citius, quam oratio deficeret.

De quo si paulo altius ordiri ac repe[illegible] memoriam religionis videbor, ignoscite: [illegible] magnitudo me breviter perstringere atro[illegible]tatem criminis non sinit.

Turn. 11. Profecto (Auditores) quod homini [illegible] loca dumetis ac spinetis undique horr[illegible]centia facienti iter accidit, ut dum sin[illegible] fiori se dumo explicat, asperiori spina [illegible]plicetur: id mihi hodie in I. ornando [illegible]

venit; in cujus ſingulis laudibus ita mira-
cula nectuntur ex miraculis, ut dum hinc
miraculum fugio minus, inde in miraculum
impingam majus.

Quod utinam mihi pro amplitudine au-
ditorii prolixa ſuppeteret oratio, ac non hic
maxime clauderet, ubi me facundiſſimum
cuperem.

Sed quid faciam? novam quandam pa-
ror ex copia difficultatem. Quid, inquam,
aciam?

Quid in verba & rationes ſtylum tor- Put. Di-
queo? ipſam rem audi— atr. 2.

Sed quid? jamne ſeorſim ſentientium co- Ibid.
iæ in ditionem meam veniunt? an ſumpta
gide in pugnam numero eo, acrius præ-
aturus? —

Quas ego omnes auſus contexere, prope
ihi infinitum laborem proſpicio, & ipſa
gitatione ſuſcepti muneris fatigor; ſed
randum eſt quia cœpimus, & ſi viribus
ficiamus, animo tamen perſeverandum.

Sed par eſt, quæ paucis breviter ac ſtri- Nigron.
m dicta ſunt, pluribus, copioſius ac plani- or.
explicare, ne in tanta rerum ubertate ac
ofluentia, diſputantes de flumine elo-
entiæ, ſicci atque aridi videamur.

Quorum de crudeliſſima morte, &c. di- Cic. 6.
m, cum eum locum tractare cœpero, & ita Verrin.
cam, ut ſi me in ea quærimonia quam ſum
biturus de iſtius crudelitate & de civium
indigniſſima morte, non modo vires, ve-
n etiam vita deficeret, id mihi præclarum
jucundum putem.

Lineam hanc ſequar, & neceſſaria magis Put. Di-
am curioſa ſubtilitate, pauca etiam quæ atr. 2.
iquitus tradita comperi, aut quæ in-
ntione nova concepi, non per guttas du-
m ſtillabo, ſed impetu quodam effun-
m—

Ibid. Quemadmodum ii, quos casus aliquis in gurgitem detulit, arbitrium admittunt sui, & aguntur violento raptu: ita ego vix pedem in divinis illis æterniſque corporibus posui, & velocissimo illo motu transferor, nec intra sermonis mei fines queo consistere. Num invitus? Si cum dispendio id fiat vestro, lubens desisto, si cum voluptate aliqua aut fructu, pergo. Nec tamen longule me abduci patiar, sed vim mihi ipse inferens, hic vela complicabo.

Cic. 6. Verrin. Quid nunc agam cum jam tot horas de uno genere, ac de istius nefaria crudelitate dicam? cum prope omnem vim verborum, ejusmodi quæ scelere istius sunt digna, aliis in rebus contempserim; neque hoc providerim ut varietate criminum vos attentos tenerem; quem ad modum de tanta re dicam? opinor unus modus atque ratio est. Rem in medio ponam, quæ tantum habet ipsa gravitatis, ut neque mea, quæ nulla est, neque cujusquam ad inflammandos vestros animos eloquentia requiratur.

Plin. paneg. ad Trajanum. Sed quid singula consector & colligo? quasi vero aut oratione complecti, aut memoria consequi possim, quæ vos, P. C. ne qua interciperet oblivio, & in publica acta mittenda, & in ære incidenda censuistis.

Put. 5. diatr. An respiro & quiesco? imo vero lorum capio, & instructam hanc inscendo trigam, ut pauxillulum hoc, quod supereſt, pulveris emensus, curriculo ad metam pervehar.

Verum cum versor in illo stadio, quod perangustis inclusum regionibus non finit orationem, veluti equum, excurrere libet & ad metam præfinito redire, contineor quasi contractis habenis intra circum, ut in his & studui & temporis angustiis plurimum videar dixisse, si id qd. dicit C. addam CC.

Quod si qua caligo meis verbis offusa impediat,

impediat, quo minus clare intelligar, illa oppositu quasi quodam solis facile dejicietur, si mecum cogitaveritis.

Hoc etiam addo, & velut auctarium huic capiti constituo. Put. 2. dict.

Transeundi formulæ.

NOn me hæc movent, quæ perspicue falsa sunt, &c. sed hæc omittam: d illa quæ me magis moverunt, respondebo. Cic. pro Cælio.

Verum, si placet, quoniam hæc satis, spe- vobis quidem, certe majoribus molesta putida videri, ad reliqua aliquanto odiora pergamus. Cic. 3. de orat.

Nunc ad reliqua progrediar, meque ad eum munus, pensumque revocabo. Ibid.

Etenim quoniam fidem magistri cogno-, cognoscite nunc discipuli æquitatem. Pro Rosc. Amer.

Sed quoniam emersisse jam è vadis, & ppulos prætervecta videtur oratio mea, facilis mihi reliquus cursus ostenditur. Pro Cæsi

Sed texo ut nimis brevem pro rebus, sic tempore nimis longam orationem. Tusc. 1.

Quare ut res sequantur tempus, in alteri veri bonique Epinotam orationis meæ lus est derivandus——

ed in hanc sententiam cum multa ham dicere, non abutar hac patientia ve-, qua me attentissimis animis, summa evolentia attendistis; veniam itaque

---

ccipite nunc aliud ejus facinus nobile, 3. Verrin
ultis locis sæpe commemoratum, & modi, ut in uno omnia maleficia inesse antur; invenietis id facinus natum à ditate, auctum per stuprum, crudeli- perfectum & conclusum.

ara de illo archipirata dixi quam volui, Cic. Verrin.

& tamen ea quæ certissima sunt hujus c minis argumenta prætermisi.

Nihil addi jam videtur (Judices) ad hanc improbitatem, amentiam, crudelitatemque posse: & recte videtur: nam si cum aliorum improbitate certet, longe omnes multumque superabit: sed secum ipse certat, id agit ut semper superius suum facinus novo scelere vincat.

Put. Diat. Nimirum diu nos in procinctu; quin coronas sumimus, & Musæum hoc auspicamur certamen.

Vos P. & T. memoria ac religione complector, qui animadverto fore, ut ponderet laudis quam meruistis, obrutus, magis imbecillitatem ingenii mei detegam, quam vestram virtutem, sicut par est, repræsentarem.

Nigr. 5. or. Nolo commovere dolorem vulnera retractando, & quæ visu tristia, sensu molesta, perpessu difficilia fuerunt, ea duriora & acerbiora facere commemorando.

Suetonius de Calig. Hactenus de principe, quæ sequuntur de monstro dicenda.

Nam ut reliqua, quæ multa sunt, quæ magna sunt, &c.

Val. Mar. 5. l. 3. c. Bene egissent Athenienses cum Miltiade, si eum post 300 millia Persarum Marathone devicta in exilium misissent, ac non

Sen. c. 5. ep. Sed ut omisso principio, rem ipsam grediar, &c.

Pacati poneg. ad Theodos. Hactenus in te prædicata sunt dom torum: nunc ad ea proferamus gradum, tibi debes.

Idem. Sed quod facere, magnas urbes ingr solemus, ut primum sacras sedes, & di summo numini delubra visamus, tum atque gymnasia, & pro suis extenta por bus ambulacra & claustra miremur: ita laudibus tuis sanctos palatii ritus, & p

æquanda cæremoniis, inſtituta venerati, gradum ad illa proferimus quæ in medio conſtituta ad publicos uſus facientia, non partim, ſed in commune conducunt, nec parietibus, ſed orbe clauduntur; nec tecto, ſed cœlo operiuntur.

Sed jam tempus eſt in Latium de Græcia demigrare. Apul. de deo Socrat.

Miſſum igitur hunc locum faciam, in quo non mihi quidem tantum, ſed ne Platoni quidem meo quiverunt ulla verba pro rei amplitudine ſuppetere. Quid igitur faciam in rebus mediocritatem meam ſuperantibus? receptui canam, tandemque orationem de cœlo in terram devocabo. Ibid.

Ne is qui ſedulo laboro, ut ne quid maculæ, aut inhoneſtamenti in me admittam, videar cuipiam, ſi quid ex frivolis præteriero, id agnoviſſe potius quam contempſiſſe. Apul. Apol.

Sed jam tandem in gradum redeamus, extra lineas oleaſque aliquantulum exſpatiati.

Sed quid opus pluribus? ſit jam hujus loci finis.

Expoſui breviter ac de his jam ſatis.

Audiviſtis hactenus magna, ſed audietis majora.

Sed hæc de re, nunc de te reliquum eſt ut dicamus.

Verum de his plus ſatis.

Sed mittamus hæc.

De his jam ſatis diſputatum, vel dictum.

Quid his immoror?

Sequitur ut paucis agamus.

Reſtat pars altera.

Ad alteram jam partem accedamus.

Sed de his diximus multa, & alibi dicemus.

Hactenus mihi tractaſſe videor.

SEd vereor ne ingeniis veſtris videar diffi
dere, ſi de tam perſpicuis rebus diutiu
diſſeram.

Me vero temporis anguſtiis excluſu
perſpicio.

Quorum non eſt nunc narrandi locus.

Nimium multa de re minime dubia lo
quor, hoc tamen dico, non modo ſi, &c. ſe
niſi, &c.

Dies me jam deficiet, ſi quæ dici in ea
ſententiam poſſunt coner exprimere.

Ac ne plura, quæ ſunt pene innumera
bilia, conſecter, comprehendam brevi, ſi
enim ſtatuo.

Immenſa oratio eſt, nam me dies, vox
latera deficiant, ſi hoc nunc vociferari vo
lim, quam miſerum indignumque ſit, &c.

Neque ego nunc iſtius facta omnia nume
rare conor, neque opus eſt, nec fieri ull
modo poteſt.

Sic. 5. ver. Non obtundam diutius aures veſtras
Jamdudum vereor ne oratio mea aliena
judiciorum ratione & quotidiana dicen
conſuetudine eſſe videatur; hoc dico, &c
ſi vero——

Invitus in hac parte orationis, Quiritc
moror. Sic enim agere debent, qui, &c.

Itaque ſuccumbam oneri, neque aggre
diar narrare quæ differendo minora ve
facio.

Videtis quam multas laudes in quam bre
vem complicationem conjecerim.

In ſingulis enim ſi hæreret oratio me
ità multa ſunt & magna, ut me potius vo
quam verbum, latus quam res dicentem de
ficeret.

Sed intelligo, Aud. me in hoc crimine
pro

pro re pauca, pro vestra prudentia satis, pro tempore nimis etiam multa dixisse.

De qua quia brevius mihi dicendum est, quam tanta res dici possit; peto à vobis, ne rerum pulcherrimarum magnitudinem ex mea oratione potius, quam ex rerum pondere æstimetis.

Argumentum suadet, Auditorium urget; obsequar: & quam quisque in omni materia poscit, dabo brevitatem. Putean. Laconism.

Verum his de rebus non necesse habeo dicere ea quæ me P. Q. cupit commemorare: tametsi causa postulat, tamen quia postulat, non flagitat, præteribo. Cic. pro Quintio.

Verum ista lubens tacitus prætereo, meq; intra tuta silentii præmia tenebo. accepi enim non minus interdum oratorium esse, tacere quam dicere. Plin. 7. l. 6. epist.

In stupris vero & flagitiis nefarias ejus libidines commemorare, pudore deterrer. Divinatio in Verrem.

Sed ista malui silentio obducere, quam eloquio qualicunque proferre; Timanthem Val. Max. 8. l. 11. c.

mitatus, qui luctuosum immolatæ Iphigeniæ sacrificium in tabula repræsentaturus, cum Calchanta tristem, mœstum Ulyssem, gemantem Ajacem, lamentantem Menelaum circa aram statuisset, caput Agamemnonis velo involvit, summi mœroris acerbitatem arte exprimi non posse confessus.

Omnia præteribo quæ mihi turpia dicturo debuntur: neque solum quid istum audiat, verumetiam quid me deceat dicere, considerabo. Verrin.

Hic nolite expectare dum ego hoc cri- men agam ostiatim. 5. Ver.

Ex his viris quorum exempla persequi Tum. 10. nec omnes volumus, nec omnes debemus.

Melius vobis, levius mihi, satis rei virum 15. or. rum aut sacerdotem levi quasi brachio insilire.

Ibid. Non ſequor hoc filum, iter illud varium & non iſtius temporis, quod circumſcripſi orationi meæ.

Ibid. Rem late patentem ut ſubſtringam, ſuadet tempus, ratio, patientia veſtra.

Lipſ. 2. ep. 2. cent. Sed diffundor, peccatum meum ſolenne cum ad te ſcribo. nunc emendo, & ſileo, & te valere jubeo.

Put. Diatr. Amplius fuſiuſque qui laudare velit, violet; qui defendere, tradueat. Verborum lacinias & ſyrmata abeſſe ab hac veſte fas ſit undas ab hoc rivo. De re tali optimus ſanſermo qui breviſſimus.

Lipſ. ep. 2. cent. Sed amor pon't me extra circum, quem hujus materiæ curro. vere curro, nam reſquæ, &c. non ſimunt calamum in ſinguli hærere.

Sen. 30. ep. Sed vereri debeo ne tam longas epiſtolas pejus quam mortē oderis. itaq; finē faciam.

Put. 1. diatr. Ne incautus ſermonem hunc lente ducentem & abducentem ſequar, ſubſiſto & conquieſco.

Sen. 54. epiſt. Sed ne Epiſtolæ modum excedam, quæ non debet ſiniſtram manum legentis implere, in aliam diem hanc litem cum Dialecticis differam.

Nunc quia diligentiæ meæ anguſtia temporis obſtat; cogimurq; more Athenienſium ad Clepſydram dicere, moderator ego——

Ne vaga aut libera nimis ſit oratio mea, ſed adductis habenis moveam in hoc gyro quæ poſita ſunt in ſuſpicionibus, de quibus ſi cœpero dicere, pluribus verbis ſit diſſerendum, ea veſtris ingeniis conjecturæque committo.

Sed ne longior faciat ſermo faſtidium: unum ex omnibus ejus officium perſequemur.

Macrob. 1. Sat. 24. c. Ita ſibi certos ſententiæ fines, & velut quædam pomœria effata poſuerunt ultra quæ egredi nefas, &c.

Verum

Verum ne mihi tandem vox, vobis aures pari laſſitudine fatiſcant. Put. Diatr.

Igitur eundem mihi curſum, eundem terminum ſtatuo, idque jam nunc apud te ſubſigno, & ſi me longius avehi videris, in Jus, voces ad hanc epiſtolam meam, & quieſcere jubeas, cum inertiæ crimen effugero. Plin. l. ep. 3. l.

Nunc igitur manum de tabula. quia Pindari calculo, Juſtam ad cauſam tria verba ſufficient. Put. Diatr.

Magnitudo rei longam orationem fortaſſe deſiderat: conjunctio vero noſtrorum animorum brevitate contenta eſt. 2. l. Plin. epiſt.

Proinde in veſtra manu ſitum eſt noſtra vela ſinuare, & mittere; ne pendula, neve flaccida, neve reſtricta, neve caperata ſint. Apul. de deo Socrat.

Tamen quia ipſa obſtat magnitudo, rerumque diverſitas aciem intentionis abrumpit, faciam quod ſolent qui terrarum ſitus pinguntj in brevi quaſi tabella totam ejus imaginem amplectar. Florus in prologo.

Sed parco nominibus viventium, veniet eorum laudi ſuum tempus, ad poſteros enim virtus durabit, non perveniet invidia.

Ne longum loquar, aut obvia referam.

His atrocioribuſque(credo)aliis,quæ præſens rerum indignitas haudquaquam relatu ſcriptoribus facilia ſubjicit, memoratis.

Confirmandi.

Quod ne affirmem potius, quam probem. Macrob. ſ. Sat. 8. c.

Sed ne videar uno aut levi tibicine hoc munimentum fulcire velle, argumenta inſuper dabimus, rationes,teſtes non ſemodio aut modio, ſed toto horreo. Suart. Anal. Plaut. Maynechm.

Quam ego rem argumentis, non multis, ſed probis validiſque probatum eo.

Verbis tam diſertis,rationibus tam claris

confirmata, ut non atramento, sed solis radio exarata videantur.

Ne tamen maceriam congessisse dicar, aut etiam arenam sine calce; primum ponam Naturæ fundamina, deinde Rationis firmam columnas, tabulata insuper extendam Legum, contignationes denique insternam Testium fide dignissimorum.

Non pectines solis suspendo; neque enim Lamiæ turres extruo: sed arcem munitissimam fortissimis instruo propugnatoribus.

Neque enim Velites emittam Opinionum; sed in aciem & justum prælium educam validissimarum Rationum Hastatos, rerum certissimarum Principes, locupletissimæ fidei Triarios.

Non fumum vendo, nec fucum facio: verum ipsam rem Naturæ voce promulgatam, jure gentium sancitam, usu denique & consuetudine firmatam adfero.

Citandi exempla.

Tractantur autem plerumq; à simili, dissimili, contrario, majori, minori, pari. necnon per optationem, præsitionem, apostrophen, citationis formam, comparationem, &c.

PLurima & sunt obvia exempla.

Exempla si quærantur illustria virorum——

Exemplorum pleni libri, plenæ memoriæ——

Exemplorum nullum illustrius, quam illud Thaletis.

Inter multa præclara facinora alia, nihil clarius quam quod——

Atque ne hæc obscura & nuda videantur sine exemplorum appositione, videte quæso——

Quoniam vero jure id fieri videtur, quod exemplo fit——

Quam quidem rem probe intellexisse & recta reputasse via mihi videntur, qui——

Pridiana

Priſtinam veritatis faciem Hiſtoria priſca retegit. huc provoco.

Lubetne à familiari exemplo diffuſum præcepti uſum diſcere?

Strictim & rotundo agmine.

Eadem enim eſt paupertas apud Græcos in Ariſtide juſta, in Phocione benigna, in Epaminonda ſtrenua, in Socrate ſapiens, in Homero diſerta. Eadem paupertas etiam populo Romano imperium à primordio fundavit proque eo in hodiernum Diis immortalibus ſimpuvio & catino fictile ſacrificat. Apul. apol.

Quod ſi modo judices de cauſa iſta ſederent C. Fabricius, Cn. Scipio, Manius Curius, quorum ſi Poplicola regum exactor, & Agrippa populi reconciliator, quorum—— Apul. apol.

Quid? dolemus viros nobiles in itinere tardatos? Echeneis hæc remorata eſt. Dolemus duces in acie deſertos? ſurdus ille coluber prodidit. dolemus ſummos imperatores è medio ſublatos? vipera vi & dolo ſuſtulit.

Non ego obſoletam & intermortuam jam olim conſuetudinem è ruderibus atque tumulo ad lucem & vitam revoco: ſed viventem etiamnunc & vigentem exemplo meliorum cito. Put. diatr.

Non referam tibi Socratem, Chryſippum, Zenonem & cæteros, magnos quidem viros, majores tamen, quia in laudem veteſtorum invidia non obſtat.

Pythagoras mihi primus è memoria in linguam venit, Italiæ ſplendor clariſſimus. Niger 141

Cato, virtutum ille viva imago. Put. diatr. 7.

Quod ad mores indolemque, quid juſtius? quid ſanctius, in omni antiquitate? Virtus ipſa domicilium Lacedæmone habuit: & conſenſu quodam in laudes maſculi populi conſpiraſſe Scriptores fere omnes videntur. Put. diatr. 7.

Severus

Severus Imperator gravis, & vir nominis sui.

Senec. ep. Paulo ante Demetrium retuli: quem mihi, videtur rerum natura nostris retulisse temporibus, ut ostenderet, nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi posse. Virum exactæ, &c.

Plut. dia. tr. Hæreo in exemplo: ac nescio profectò, Indumne potius an Macedonem admirer. ille bello victus, hic sermone: ille mora, hic momento, &c.

Plin. 6. Prodeat Pericles ille, cujus fulgura, tonitrua, fulmina in concione visa & audita metuerunt Athenæ; cujus leporem in ore sessitantem admirabantur; cujus aculeos in animis auditorum relictos sentiebant.

Testimonia citandi.

NEque mihi difficile erit, neque vobis, uti spero, molestum, si auxiliares Elogiorum copias conscripsero eduxeroque.

Hæc ita clara, ita explorata sunt, ut frustra sit, qui testium nubem in fidem vocaverit.

Ne forte vana ista aut vilia videantur autoritate & fide destituta, prodite huc legislator Solon, divine Plato, naturæ rimator Stagirita, tuque Eloquentiæ pater Cicero, *Merito cui doctior orbis Submissis dedit fascibus imperium.*

Cujus verbo in præsidium advoco.

Habete testem non passis solutisque verbis, sed numerorum vinculis sensa stringentem gravia.

Nec dissentiunt à me prudentes: Plato mihi præit, sequitur Arist.——

Ad veteres provoco, & Antiquitatis magnum illud & venerabile tribunal.

Quod poeta his versibus depinxit.

Aureum, facetum & verum Bionis illud—— Exoscu-

Exoſculor illam vatis non vani ſententiã.

Digniſſima eſt aureis inſcribi literis, menti commendanda penitus, & ſæpe memoria retractanda illa M. C. ſententia.

Quod effatum Ammonio, Dodonæo, Delphico, & alio quovis oraculo verius protulit C.

Ad rem, & appoſite Tullius.

Nec vates ille vanus qui cecinit.

Decumanus eſt ille philoſophi locus.

Præclara illa vox & præclaro viro digniſſima.

Plinius à me ſtat & fidem facit.

Oraculi pondus & inſtar habet illud Socratis.

Idque ampliſſima Taciti cenſura.

Cum Catone & dico & ſentio.

Seneca paucis verbis & vere.

A Xenophontis ore aureo purum putum illud aurum accipite.

Hunc vero reſpexiſſe videtur Homerus.

Hic vero audiendus Cicero.

Solonis quidem ſapientis grave eſt illud elogium.

Non injuria exclamat ille.

Livius breviter & cogitate ſcripſit.

Doctiſſimum rerum vatem L. ſi aſtricta aure audiamus, ecce vobis certum ſolidumque ſententiæ noſtræ firmamentum: verſus ejus eſt——

Judicio meo ſuffragatur Philoſophus: Hujus rei locupletiſſimus teſtis eſt——

Atque huic opinioni adſtipulatur Seneca.

Quocunque me oculis & cogitatione convertero, ſive judicium vetuſtatis, ſive lumen rationis, ſive honeſtatis decus, noſtræ ſententiæ ſerviunt & ſuffragantur omnia.

Ad Patres ſi quando licebit accedere, confectum eſt prælium; tam ſunt noſtri, quam——

Thea-

Theatrum universitatis rerum ponamus ob oculos, quicquid est uspiam peragremus. omnia nobis argumentum suppeditant.

Egregii sunt Euripidis versus, quibus apud A. Gellium Chrysippus detestatur cupediarum indagines.

Audiatur antiquitas, & quod nos alteri suspecti non possumus, illud omnium seculorum, veneranda canities decidat arbitrio.

Prodeant Duumviri ratæ elegantiæ, priscæ doctrinæ, veræ virtutis.

Non temere igitur dictum. Si Hesiodo credimus. Ideo Plato prudenter monet.

Diserte & appositè canit ille vates.

Hoc verum esse testatur Catonis illa præclara sententia.

Exurge præco, fac populo audientiam, citato testimonium illius Naturæ à secretis, magni illius scribæ Naturæ Plinii.

Audite illud Virgilii: Aureum est illud Aristotelis dictum.

Hinc ori. Prohibent hoc subsidia literarum, quæ sunt altrices laudum, educatrices gloriæ, famæ nutrices, antiquitatis testes, memoriæ custodes, & immortalitatis conservatrices, quarum beneficio, pleni sunt libri poetarum, plenæ laudationes oratorum, plena historicorum monumenta laudibus eloquentium, &c.

Quare bene, sciteque præcipit Philosophus ille haud vanus.

Illud sapientiæ sine luminibus venerandum lumen, Democritus.

Herodotus Lac Musarum.

Thucydides oculus verecundiæ.

Homerus: Poetarum antiquissimus, quem septem urbes sibi vendicarunt: Phœbus ille Poetarum. cujus tempora incerta, verba certissima. Qui multa animo vidit, lumine cæcus erat.

Ae-

Ἄριστος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν. Sic enim Homerum appellat Socrates in Ione Platonis.

Homerum quidem ostentasse iter: ipsum autem aberrasse sine fræno.

Homeri musam appellabat mulierem aulicam, nullius enim pudere eam, nutricem insanæ sapientiæ.

Virgilius: Qui cantu Musas, Phœbumque æquavit honore.

Latinus Homerus. Mantuanus ille vates. Poetarum Plato.

Cujus terga omnes poetas spectare notum est. ipsum esse extra metas.

Poetarum princeps: Conatus ultimus Musarum.

Virgilii Musa, Matrona.

Hesiodus: Divino afflatu Poeta verus: Ascræus ille senex.

Horatius: Numerosus ille Horatius: Latinus Pindarus, Lyricorum princeps, Venusinus ille vates: λόγου καὶ φθόνου κρείττων. Romanæ fidicen lyræ.

Plato: Princeps ingenii & doctrinæ: Ille philosophorum quasi Deus: Moses Atticus: Qui philosophiam de cœlo devocavit: Non solum intelligendi, sed etiam dicendi gravissimus author. Divinus ille philosophus.

At Plato, Ciceroni Deus in philosophia, palmam tulit. Is orationem speculum mentis nuncupavit. Quis tibi Plato pulcherrimam hanc cogitationem immisit? Quam sublime, contemplans vim orationis, animus tuus ascenderat, cum hanc palmarem protulisti sententiam? Tetigisti rem non acu, quod dici solet, sed acie, sed acumine mentis. Nigr. orig-

Seneca: Latinorum philosophus: Præstantissimus animorum medicus: Optimus magister pessimi illius Neronis.

De-

De ſuo ævo loquatur Seneca, noſtrumque ſugillet. Quid Romanæ porticus Zeno præcipiat, audi. Lubet ipſius verbis Senecæ proferre ſententiam.

Livius: Mare tranquillum.

Quid *Lucretius*, verſu poeta, re philoſophus?

Demoſthenes: Frequens & magnus auditor Platonis: quo nec Athenæ magis Atticæ fuerant:

——— *quem mirabantur Athenæ*
Torrentem, & pleni moderantem frena Theatri.

Græcorum oratorum lex & norma bene dicendi.

Qui unus inter omnes emicuit omni dicendi genere.

Cicero: exundans ille eloquentiæ fons. Perpetuus orationis Dictator.

Quaſi Deus Oratorum: πατρὸς χρυσοῦ ῥέοντος.

Ἄνθος λόγου καὶ φιλόπαιγις, Flos illibatus populi, Suadæque medulla.

In quem natura omnes vires effudit: Anima eloquentiæ. Parens Eloq.

Longe omnium qui ſcripſerunt aut locuti ſunt, copia dicendi & gravitate princeps.

Diſertiſſimus omnium Romuli nepotum.

Iſocrates. Eloquentiſſimus juxta & ſapientiſſimus ſcriptor.

Ex cujus ludo tanquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt.

Qui verbis ſolutis numeros primus adjunxit.

Ariſtoteles. Venator Philoſophiæ maximus. Naturæ interpres.

Atlas ille Philoſophiæ. Philoſophorum oculus.

Peripateticorum princeps. Inambulantis ſcholæ Dictator.

Hu-

Humanæ ſapientiæ promicondus ille. ὁ τῆς φύσεως θαῦμα.

Cato. Qui cum vitiis——Romanorum bella geſſit.

Viva & expreſſa virtutis Imago.

Ἔμψυχον ille βιβλιοθήκην καὶ ἱστορικὸν μουσεῖον. De Longino Eunapius.

Plutarchus. Qui ſummam Philoſophiæ ſcientiam cum hiſtoriarum eloquentia conjunxit.

Plautus. Decima illa Muſa Plautus.

Qui inter comicos familiam ducit.

Cujus verbis Muſæ uterentur, ſi Latine loquerentur.

Audite Novenо choro fratrem additum, jocorum patrem, riſuum, facetiarum.

Objiciendi & Confutandi.

FAta mihi opponis? futilis hic aries, Langi, & qui Stoicorum nervis dirigitur parum firmis, libere dico, & illa ego ſperno, & Parcas, & cum Plautino milite, totum hoc anile agmen, uno ſpiritu diffiaverim, ut folia ventus. Lipſ. conſt.

Quæ objicis, Sibyllæ quaſi folia ſunt, flatuque rationis cito diſpelluntur.

Scire prius aveo quid ingenioſa hic uberas potuerit, quos aggeres, pluteos, vineas in mœnia noſtra egerit. Put. diatr. 7.

Quod vero objicis inſtar Achilleæ panoliæ, nec hilum habet nec micam bonæ frugis.

Reclamat hic & tumultuatur adverſarius, argumentum hoc non ſecus ac Ajacis ſeptemplicem clypeum objiciens, aut Gorgonis caput intentans. Morin. exer.

His te literis, Homo audaciſſime atque mentiſſime, quaſi Bellerophonteis jugulam non ſentis?

Annon vides, quam miſerabiliter teipſum Salmaſ. in Cercoetis.

sum per caput & pedes in præceps dederis?

Idem. Calumniæ, strophæ, convicia, maledicta circulatricis linguæ probra, tota deniq; proluvies oris impuri, &c.

Cic. 1. de Orat. Quod vero in extrema oratione, quasi tuo jure sumpsisti, oratorem in omnis sermonis disputatione copiosissime posse versari, id, nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem, multisque præessem, qui aut interdicto tecum contenderent, aut te ex jure manu consertum vocarent, quod in alienas possessiones tam temere irruisses. Agerent enim tecum lege primum Pythagorei omnes atque Democritici, cæterique in suo genere Physici, vindicarentque.

E. Suart. Pectines sunt isti Solis, turres Lamiæ, funes ex arena.

In quibus omnibus ne una gutta est sensus veri aut cordatæ sententiæ.

Nam aut arietem, cujus vi, & impetu maxime contendunt hoc nobile Morum ædificium diruere, verbo repellam.

Lipſ. adverſ. Dialogiſt. Oberras usque eadem chorda. quod de luscinia Lacon, Vox es, præterea nihil.

Impetus & malleolos hujus objectionis retundere in promptu est, in proclivi, facile.

Tilen. Omnia conquisivisti lenocinia, omnia sesplasiariorum myrothecia profudisti, ut putida rancidi dogmatis salsamenta tanquam papavere ac sesamo sparsa nauseanti stomacho commendes: sed frustra, nam ——

Ibid. Aheneo bonæ tam conscientiæ quam cassæ muro fretum bruta Æneorum fulmina & Claudiana tonitrua non tangunt, certe non frangunt.

Virg. 6. Æn. *Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen*
Ære & cornipedum curſu ſimulabat equorum.
Ac pater omnipotens den'a inter nubila telum
Contorſit (non ille faces, nec fumea tædis
Lumina) præcipitemq; immani turbine adegit.

Quod

Quod argumentum quia non ex Tripode, ed ex anicularum Trivio (quod in proverio dicitur) aeceptum eſt——

Hoc effugium unicum eſt, quod cum alia veritatis ſpecie hujus argumenti aciem oſſit obtundere, quam tamen elumbe ſic & lumbeum telum, cernite—— Morin. exer.

Vires argumenti non eludere modo, ſed lidere aggredior. Ibid.

Sed quid laboramus opinionem ſic inem verbis verberare, cum ipſa rei vanitas reſellat? Macrob. Sat. 7. 14.

Bona verba, quaeſo. Sedatis agamus aniis; viam ſapientum conſignatam veſtigiis ramus; non affectu aut opinione de curculo majorum devii. Nigr. Z. Or.

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Qui iſta credis de homine, potes & facere: ui non potes facere, non debes credere. Tertul. Apol. c. 2.

Difficultas nimirum obſtat, remoramque cit. Ego tollam; curſumque univerſum cilem & expeditum reddam, levi quodam verticulo ſive flexu. nec in tranſverſum aire penitus eſt animus. Put. 9. diatr.

Sed erroris cubile deprehendi; novi leem in quo ſe jactent; adverto divertieum, quo ſe recipiant ——

Cum in picta tabula quidem videret Laones ab Athenienſibus interfici, &, O fors, exclamaret, Athenienſes! ſuperveniens te Lacon, In tabula, inquit. Ita tabula e te fortem oſtentat, ſed picta. colores ndem tollamus aut velum, videamuſque is pinxerit leonem. Plut. apoph.

Duplices ſunt opiniones, quædam habent iquid ſtabilitatis, nec ſunt examinandæ: ædam adeo ſunt abſurdæ & ridiculæ ut ſponte evaneſcant; tales itaque non os habent refutatione, ſed potius caſtigaone & reprehenſione. Arist. 1. Top. 8. & Eth. 1. ad Eudem. Cic. 5. Tuſc.

Me-

Justin. 2. 1. de Scythis. Memor itaque cum servis præliandu verbera in aciem, non arma adferenda du omisso itaque ferro, virgas ac flagella pa Respice ad hæc.

Campian. 8. rat. Sit ingeniosus, sit eloquens, sit exerci tus, sit omnium librorum helluo: tan aridus appareat & balbus necesse est, c hæc tam ἀδύνατα sustinebit.

Rat. 9. Scitum est inter cæcos luscum regna posse. Apud rudes sæpe valet fucata dis tio, quam schola Philosophorum exhib

Ecce um quos gyros, quas rotas fabric nugator hic verborum, atque sophisma architectus? nescio cui formidolosus c queat, molestus erit fortasse. molesti prudentia vestra sublevabit, formidinem eripuit.

Ibid. Qui sic agunt, nonne se produnt? no facile refutantur? Nonne in confessu tan virorum tenentur, at minimo negotio c stringuntur?

Rat. 2. Videbitis fore, ut milites istos qui principia latent in Solem, pulverem & a em è suis umbraculis evocatos non meis ribus, sed valentissima causa & certis veritate debilitem.

Fumulos hosce, ad veritatis lucem ventum erit, minime laborioſum erit pellere.

Origenes cyclicarum fundamenta ut ratione tanquam machina (ariete) ita c movit, altera tanquam fulmine ita lab ctavit: ut, &c.

Nigri Punctim ferit sæpius, quam cæsim, quoties repetit ictum (repetit autem s toties adversarium de gradu deturbat: terret tantum cum fulgurat, sed munim hostis disjicit.

Virg. 4. Georg. *Hic motus animorum atq; hæc certamina t*
Pulveris exigui jactu compressa quiescunt.

Profiliat nunc aliquis factionis adversæ agistellus, attollat supercilia, suspendat sum, frontem perfricet, quos ille ludos, os jocos dabit? Camp-rat.

Cur non prodeunt adversarii, ut eos pa- m refellant, in quos ranunculi coaxant è vernulis? Ibid.

Sed fremas & sævias quantumlibet; ma- bit in unitate Ecclesia, &c. Turn. or.

In anginam ego nunc me velim verti, ut neficæ illi fauces prehendam, atque ene- m scelestam stimulatricem. Plaud. Mostell.

Grunniant gulones, gumiæ nostri, quique tatem inter fercula conterunt, non audio. Put. 1. diatr.

Levia & infirma, quibus ludas magis am lædas; quæ rumpantur & recidant ad imum statim contactum contuitumque ictæ frameæ orationis. quare sic repugno. Ibid.

Quid ais? Satisne firmum hoc tibi, quis- is es, in rem nostram videtur? an à teipso atrocinium, adversarie, petam? Ibid.

Eloquii tui machinas dejicere repentino mbo propositum mihi non est; inspicere otius & examinare, an validæ per se & ex- gnando sint, &c. Diatr. 7.

Quid tu vero? veteres nobis, an novos li- os revolvis? si novos; nulla authoritate onvellimur: si veteres; loca & verba pro- r, uti moveamur. in hac ipsa oratione tua, latonem, Isocratem, Hesiodum video, & men quæro. prodeant ipsi, & vocis suffra- ia coram ponderentur, tuis verbis Plato robat, Isocrates negat, Hesiodus refert: uid si neque probet, neque neget, neque eferat? *Semper occultæ sunt manus nostræ, edunt quod vident*, &c. Ibid.

Quæ in singulos effundis, inspiciam obi- er, & verborum acrimoniam in os autoris etorquebo. 12. Diatr.

Quid igitur? nodum stringam; obeliscolyo- Ibid.

lychnum inferam verum & lucerna utar. Nam detegenda hæc malitia eſt; & ſimul confodienda.

Ibid. Hæc linea premenda erat. Tu omiſſa hypera pedem ſectaris, & laciniam neſcio quam apprehendis. fallaci ſtylo oppugnas quod conceſſum eſt, & extra cauſam eſſe poteſt.

Ibidem. Enimvero, ut aliquid ageres, agere hic nihil debuiſti. vel, ne ociosus eſſes in tuo choro occupari. Nunc ingenii tui ſepta tranſilire voluiſti, & de curru delapſus es.

Ibid. Quia nullo ingenio extorquere à pertinaciæ fomite ignem potes, verborum fumo & fuligine moleſtus es, & rerum lucem involvis.

Diam. 7. Caput tollet preſſum inani quadam argumentorum mole, non oppreſſum. molem enim magis ſentio quam pondus; & verborum inſidias potius quam vires. Quid mirum? Sic munita rationibus ſtetit cauſa noſtra, ut niſi dolo ingenioque tentari non potuerit.

Claudendi.

DIogenes ad Mindios, Claudite portas, O Mindii, ne per amplas portas excurrat oppidulum.

Senec. de tat. 7. l. Benef. 1. c. Bonum, mi Liberalis, habeas animum: In manibus terræ; non hic te carmine longo, Atque per ambages & longa exorſa tenebo.

Turn. 1. Or. Quare eloquentiæ amorem, quaſi quendam igniculum, in veſtris hodie animis excitarem, niſi è dignitate eloquentiæ putarem non eſſe, vel tam pulchræ virgini ambire procos, vel tam potenti dominæ aſpectatores conciliare.

Cic. 2. de Or. Habetis ſermonem bene longum hominis utinam non impudentis: illud quidem certe, non nimis verecundi, qui quidem cum te,

Catule,

Catule, tum etiam L. Craſſo audiente de dicendi ratione tam multa dixerim.

His autem rebus Sol me ille admonuit, ut brevior eſſem, qui ipſe jam præcipitans, me quoque hæc præcipitem pene evolvere coegit. 3. de Or.

Nec cum Plauto, Jovis magni cauſa, plaſum emendicare ſtatui. Plaut. Amph.

Reliqua quæ &c. ſi perſequerer, non deeſſet oratio, deeſſent latera, quibus exclamarem, adeo, &c. O Deam philoſophiam. Turn. or.

Sed finis ſit: neque enim præ lacrymis am loqui poſſum, & hic ſe lacrymis defendi vetat. Cic. pro Mil.

Sed ut & orſa eſt in eodem terminetur oratio mea. Cic. pro Marcello. Turn. Or.

Non poſſum, Auditores, pergere, altitudo myſterii ſuperat meæ dictionis tenuitatem, quare non eſt cur pergam. Orationis igitur vela contraho, vos videritis, &c. utrum, &c.

Sed dum unitatis rationem ardore probo &c. non ſatis veſtræ patientiæ conſuluiſſe videar. Idem.

Sed videor non tam veſtræ humanitatis quam meæ felicitatis rationem habuiſſe, qui tum, &c. ſim perſecutus, in meo gaudio explicando nimis me effuderim. orationi igitur meæ modum ſtatuo, à Deo immortali precatus, ut, &c. Idem.

Quanta ergo? Non queo (Aud.) ſtatuere nec volo dicere: reliquam utriuſque laudem alio venerari tacendo, quam dicendo imminuere. Id. 10. or.

Quod utinam cum bono aliquo publico ſit! voveo, & omnia tibi fauſta. Put. 62. Epiſt. l. 2.

De qua non plura dicam, ne veſtræ benignitatis aures, quæ longius quam ſtatuerim provexit orationem meam, diutius obtundam ingratus. Nigron. 1. Or.

Jam

Id.2.or.4. Jam vero ne in veſtram humanitatem injurioſa longitudine peccet hæc oratio mea; demittam & complicabo vocis meæ flaccescentis velum, non intermiſſo benevolentiæ veſtræ flatu; ſed virium mearum tanquam ſpiritu deficiente. jaciam anchoram in media navigatione, ut nova paucis poſt diebus velificatione ſubeam portum diſputationis inchoatæ, atq; fidem oppignoratam liberem.

Turn.Or. Sed ut aliquando extremum habeat oratio mea, finem jam faciam, eo quidem libentius quod mihi vultus veſtri, & iſti in me oculorum intuitus ſpem faciunt vobis cauſam eſſe probatam.

Idem; Videtis eo ſpectare orationem meam, quo debent referri cogitationes, actiones, conatus omnes. Quo? non ad epulas, non ad honores, non ad Zelum. Quam rem? expreſſi notam ſacerdotis, hanc exprimite notam ſacerdotes. Quam rem? explicavi perfectionem Chriſtiani hominis, hanc explicate Chriſtiani homines. quam rem? oſtendi confeſſoris ſummam, lauream Martyris; hanc oſtendite ſummam confeſſores, ut laurean conſequamini Martyres, quam intuebitur terra, quod fuit confeſſoris, & ſtupebit cœlum, quod eſt Martyris.

Quod ſi ego in his orationis tenebris aggrediar, non ſolum videar velle veſtra abuti humanitate, ſed meæ etiam tenuitatis penitus oblitus eſſe.

Quam ego vobis Nobiliſſi. fratres gratulor & æternum voveo.

Auſon. Panegyr. Concludam orationem meam, piiſſime Auguſte, ſermonis magis fine quam gratiæ. Namque illa perpetua eſt; & ſpacio non tranſmeabit, terminum calcis ignorat.

Nigr.3.or. Igitur finem dicendi faciam: præſertim, cum ex affectuum valle, in Capitolium Rationis ac Mentis aſcendere parantem cur-

rum

rum orationis meæ, quo pene triumphans invehitur eloquentia, temporis ad dicendum præscripti definitio, timorque satietatis vestri sufflaminat ac detineat.

Rogandi & Petendi.

MOlestum verbum, onerosum, & demisso vultu dicendum, *Rogo*, &c. Senec 2. Benef. 1.

Nulla res charius constat quam quæ precibus empta est.

Nam quod ad thesauros Gallicos attinet, rem suapte natura facilem, difficilem vestra interrogatio facit. cur enim quæritis quod scitis? cum quod in sinu vestro est excuti jubetis potius quam ponatis? Liv.

(Mihi quoque, quoniam respondi Himilconi, interrogare jus fasque est) velim seu Himilco seu mago respondeat. Idem.

Tribuere dignare votis suis, precibus meis, moribus tuis, ut ad soliditatem, &c. te patrocinante proveniat. Sidon. ep. 5. l. 3.

Et gratiam tuam tuique similium malo, quam facto, magisque sum tantæ amicitiæ cupitor, quam gloriator; quoniam cupere nemo nisi vere putat potest, potest verò quivis falso gloriari. Apul. 3. Florid.

Itaque C. Cæsar sic tibi gratias ago, ut omnibus me rebus à te non conservato solum, sed etiam ornato, tamen ad tua innumerabilia in me merita, quod fieri jam posse non arbitrabar, maximus hoc tuo facto cumulus accesserit. *Refertur & ad formam Gratias agendi.* Cic. pro Marc.

Precatus deinde, si divus, si diva esset, qui sibi præpetem misisset, volens propitius adesset. Livius.

Alterum responsum, salutem, victoriam, lucem & libertatem: alterum ominari horreo quæ ferat.

Plin. ep. 13. l. 2. Extenderem preces, niſi & tu rogari diu nolles, & ego tota hac Epiſtola feciſſem. Rogat enim & quidem efficaciſſime, qui reddit cauſas rogandi.

Lipſ. 2. cent. 3. ep. Sed amabo te, ita perpetuum fama te amet & virtus, ignoſce.

Idem 5. ep. 2. cent. Benigne ad amicitiam provocas, laudes adjungis: è quibus has vix agnoſco, illam appeto pari tecum voto.

Plin. ep. 20. l. 2. Quouſque & tibi & nobis invides, tibi maximam laudem, nobis voluptatem? Sine per ora, &c.

Plin. c. l. 8. ep. In ſumma, noſti facetias hominis, quas velim attendas, ne in bilem & amaritudinem vertat injuria, &c. Quanquam quid denunciationibus & quaſi minis ago? quin potius ut cœperam rogo, oro des operam, ne ille ſe, quod validiſſime vereor, à me, ego me neglectum à te putem; dabis autem, ſi hoc perinde curæ eſt tibi, quam illud mihi

Plin. paneg. ad Trajanum. In fine orationis, præſides cuſtodeſque imperii Deos, ego conſul pro rebus humanis, ac te præcipue, Capitoline Jupiter, precor ut beneficiis tuis faveas tantiſque muneribus addas perpetuitatem. Audiſti quæ malo principi precabamur, exaudi quæ pro diſſimilimo optamus. Non te diſtringimus votis, non enim pacem, non concordiam, non ſecuritatem, non opes oramus, non honores: ſimplex cunctaque iſta complexum, unum omnium votum eſt, ſalus principis.

Symmach. 36. ep. 1. l. Injurium quippe eſt magnopere flagitare quod ſperes, ne quod eſt voluntarium videatur extortum.

Voſſ. interp. Cic. 4. l. c. 9. Gratias tibi agam propediem, Cic. id eſt, non dubito quin præſtiturus ſis quod peto.

Gratias

Gratias Agendi & Debendi.

TIbi & ſummæ obſervantiæ & gratiſſimi animi officioſa ſtudia debere me ingenue fateor, & præſtiturum ſanctiſſime recipio.

Qui ſi vitam pro dignitate tua profundam, nullam partem videar tuorum erga me meritorum aſſecutus.

Cui nihil amplius in votis, quam ut ſummæ obſervantiæ, officii, ſtudii, & grati animi argumentum aliquod apud te relinquam teſtatum.

Plurimis me tibi officiis devinctum habes: habes (ita me Deus amet) & ad quævis pro virili alacrem.

Dignum præſtabo me etiam pro laude meritis. Horat. ep.

Maximas tibi omnes gratias agamus C. Cæſar, majores etiam habemus. Cic. vid. Agel. l. 4.

Næ ego nequiter ingratus ſum ſupraque modum indignus, qui apud tantum Regem in ulla aut laude ſim aut gratia, ſi non cum ſummo obſequio atque obſervantia primam quamque occaſionem captavero teſtificandi, gratias animus meus quam multas habeat, quam plures debeat.

Qua digna ratione tam honorificam benignitatem tuam celebrem, qua remuneratione dicendi gloriam tui facti æquiparem, nondum hercle reperio. Sed quæram ſedulo & connitar, *Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos regit artus.* Apul. 3. Flor.

Nam nunc inpræſentiarum, neq; enim diffrebor, lætitia facundiæ obſtrepit, & cogitatio voluptate impeditur, ac mens occupata delectatione mavult gaudere quam prædicare. Quid faciam? cupio gratus videri, ſed præ gaudio nondũ mihi vacat gratias agere. Ibid.

Ibid. Quinetiam universo ordini vestro pro amplissimis erga me meritis quantas maximas possum gratias ago atque habeo.

Cic. pro Mar. Tantum apud me grati animi fidelis memoria valuit, ut nulla non modo cupiditate, sed ne spe quidem prudens & sciens tanquam ad interitum ruerem voluntarium.

Plin. ep. 12. l. 10. Cui referre gratiam parem nec audeo quidem quamvis maxime debeam.

Itaque ad vota confugio Deosque precor, ut iis quæ in me assidue confers non indignus existimer.

Paneg. ad Gratianum. Solvere se quod debebat, & adhuc debere quod solverit. Gratianus Imperator.

O mentis aureæ dictum bracteatum! O de pectore candidissimo lactei sermonis alimoniam!

Accipe igitur & hos labores nostros C. C. animi grati erga liberalitatem tuam specimen, majora & me debere & majestatem tuam decere certo scio. Sed in eo fastigio Deus Opt. Max. te collocavit ut animum benevolum ac gratum non minus velis, quam relatam gratiam.

Val. Max. 4. l. 7. c. Cui animum gratum quia in materia læta exhibere non contigerat, in ea quam iniquam fortuna esse voluit, magna cum laude, majore cum fide præstitit.

Tilen. Siquis hoc præstiterit, næ ille munus, aurum contra non charum, obtulerit tantú ab eo beneficiú accepisse me profitebor, quantum homini ab homine tribui potest maximum: neque vero sibi detraxerit, quod mihi contulerit. tam gaudebit ille dato, quam ego accepto. gratias agam usquequaque, referam quoque, si potero, & vicem rependam poscenti: σῶμα debebo etiam non poscenti.

Ov. Met. 7. *Tibi se semper debebit Iason.*

Plaut. Trinum. Lætus, lubens laudes ago & grates gratiasque habeo.

Ago

Ago tibi gratias, Imp. Auguſte, ſi poſſem etiam referrem. Sed nec tua fortuna deſiderat remunerandi vicem, nec noſtra ſuggerit reſtituendi facultatem. Auſon. par. neg. ad Gratian.

Quorum nomine, quia non queo tantum perſolvere gratiarum, quantum debeo, ſaltem tibi ago gratias quam poſſum maximas, debendo magis quam loquendo. Nigr. 1. ep.

Tibi vota ſolvam gratias (ut Diis ſolet) ſed ſentiendo, quam loquendo plenius. Et gratiarum non minima pars hæc erit, Differre grates; ut cito juſſa exequar. Alab. Rox. 1

Annon properandum mihi erat, ut pro eo honore vobis multas gratias dicerem, pro qua nullas preces dixeram? Non quin magnitudo Carthaginis mereatur etiam precem à philoſopho pro honore, ſed ut integrum & intemeratum veſtrum eſſet beneficium, ſi nihil ex gratia ejus mea petitio defregiſſet: id eſt, ut uſquequaque eſſet gratuitum: Neque enim aut, &c. Apul. 3. flor.

Hanc unam Cæſar habeo injuriam tuam, quod effeciſti ut viverem & morerer ingratus. Furnius impetrata venia patri ſuo Antonianas partes ſecuto ab Auguſto. Senec. 2. l. de Benef. 25. c.

Quid ſcribam? gratias agere me? ne concipio quidem. & affeciſti me, in ſummo hoc beneficio, una hac injuria, ut vivendum & moriendum ſit ingrato. Lipſ. 4. cent. ep. 14.

Hunc hominem adpetentiſſimum tui (mihi crede) complectere, adprehende, imo & invita, ac ſic ama, tanquam gratiam referas: neque enim obligandus ſed remunerandus eſt in amoris officio, qui prior cœpit. Plin. 3. ep. 7. l.

Et tu occaſiones obligandi me avidiſſime amplecteris, & ego nemini lubentius debeo. Plin. 13. ep. 2. l.

Amatur à me plurimum, nec tamen vincitur. Ibid.

Ibid. Beneficia tam grate interpretatur, ut dum priora accipit, posteriora mereatur.

Plin. 4. l. 1. ep. In hoc ego ut referrem gratiam (nam vinci in amore turpissimum est) &c.

Lips. ep. 1. cent. Enimvero tu rem & verba simul ad me mittis; ego quid nisi verba? pudet gratias agere, tam expositæ, tam obviæ beneficentiæ: quæ, ut fontes, sponte irrigat & dimanat.

Horat. 1. od. 4. l. *Quod spiro & placeo (si placeo) tuum est.*

Ap. 11. Met. Irremunerabili quippe beneficio oppignoratus.

Sidon. 8. l. 6. epist. Equidem in quantum fieri præter jactantiam potest, gaudeo præstantissimi viri autoritate, si certus est: amore, si fallitur.

Nero apud Tacit. 14. Annal. Et tua quidem erga me munera, dum vita supperetet, æterna erunt.

Ælian. v. hist 4. l. 27. c. Diogenes acceptis paucis nummis à Diotymo Carystio, dixit, Dii tibi dent animo quantum cupis ipse, virumque atque domum.

Plaut. Capt. Dii tibi omnes omnia optata afferant, cum me tanto honore honestas, cumque vinclis eximis.

Ap. 11. Met. At ego referendis tuis laudibus exiguus ingenio, & adhibendis sacrificiis tenuis patrimonio: nec mihi vocis ubertas ad dicenda quæ de tua Majestate sentio, sufficit: nec ora mille, linguæque totidem, vel indefessi sermonis æterna series. ergo quod solum potest, religiosus quidem sed pauper efficere, curabo divinos tuos vultus, numenque sanctissimum intra pectoris mei secreta conditum perpetuo custodiens imaginabor.

Plin. paneg. Ut intelligam etiam atque etiam enitendum mihi, ut hunc consensum vestrum complectar, & teneam & indies augeam.

Opem

Opem Offerendi & Pollicendi.

FAc me certum quid tibi ſit, juvabo te aut re, aut opere, aut conſilio bono. Plaut. Pſeud.

Omnes tibi, ut pro aliis etiam loquar quod de me ſentio, quoniam ſubeſſe aliquid putas quod cavendum ſit, non modo excubias & cuſtodias, ſed etiam laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum pollicemur. Cic. pro Mar.

Sed quid erit quod mea tibi poſſit ars efficere, & impera, & factum puta. Ter. And.

Nam de me illud vobis habeo polliceri, me beneficiis vinci poſſe, amore & egregia voluntate non poſſe, quod hoc ſit in mea voluntate, illud in fortunæ arbitrio ſitum; nam bene merendi ſemper voluntas adeſt, facultas non ſemper.

Itaque ſi quid laboris vigiliarumque adjici poſſit, certantem ſecum ipſum annifurum, ut tanto de ſe conſenſu civitatis opinionem, quæ maxima ſit, etiam conſtantem efficiat.

Reſpondit & militres ex formula paratos eſſe, & ſi pluribus opus eſſet, plures daturos: & quicquid aliud imperaret vellet que Pop. Rom. enixe facturos: ad id ſibi neque opes deeſſe, animum etiam ſupereſſe. Livius.

Ἐι πλέον ἔχον, πλέον ἐδίδουν. Græcus quidam Auguſto. Macr. Sat.

Dices, oportet me tuis rebus & meis uti etiam, ſed perinde illis ac meis parco. Plin. ep. 2.8.6.1.

Proin ſtudii certius eſt judicium ſupra vires niti, quam viribus ex facili uti; alter enim quod poteſt præſtat, alter etiam plus quam poteſt. Val. Max. 4.1.8.c.

Reliquum eſt, ut ad omnia quæ tui velint ita ſim præſto, ut mei non ſolum omnia debere tua cauſa quæ poſſum, ſed ea quoq; quæ non poſſum, putent. Cic. epiſt. ad Marcel. 8. l. 4.

Plin. 9. ep. 1. 2. Reddam vicem, si reposces: reddam, si non reposces.

Interea temporis me vestræ Celsitudini obsequiis omnibus, syncere pro eo ac debeo, & totum dedo.

Hunc meis laboribus qua meliorem qua illustriorem redditum, Augusto nomini tuo inscripsi, & quæ antiqua formula votorum est, libens merito donavi, dedicavi.

Flor. prol. Ut ad constituendum ejus imperium contendisse virtus & fortuna viderentur.

Plin. 13. epist. l. 10. Ut jure sacerdotii precari deos pro te publice possim, quos nunc precor pietate privata.

Sidon. l. ep. 6. l. Causam meam nesciens agit, qui à me ad vos literas portat. Nam dum votivi mihi fit gerulus opportunus officii, beneficium præstat quod se arbitratur accipere.

Laudandi.

ITa eloquens ut nemo sapientior, ita sapiens ut nemo eloquentior: perfectus utrobique magister, & tam prudentiæ fructu abundans, quam dictionis flore gratiosus.

Nigr. de Cic. Ille omnium generum, causarum & locorum orator, mens curiæ, vox fori, lingua judiciorum; omnium gentium defensor, cunctorum miserorum & calamitosorum patronus.

Non rhetor aut philosophus ex vulgo, sed vel orator natus in philosophiæ spatiis, vel philosophus florens ex eloquentiæ myrotheciis.

Juli literatorum optime & optimorum literatissime. Omne tulit punctum.

Vir inter optimos nobilissimus, inter nobilissimos optimus; inter utrosque doctissimus.

Vir ut omnibus virtutibus, ita humanitatis quoque laudibus instructissimus.

Omnibus

Omnibus virtutis numeris dives.

Inter bonos optimus, inter doctos doctissimus.

Magis suo merito quam fortunæ beneficio magnus.

Avi tui (quanti viri Deus bone) hæres es.

Credite optimi, & in quantum opus est diserissimi viri.

Hæc tantis animi dotibus reliquis omnibus præstitit, ut in dubio esset, majorene corporis venustate, an mentis virtute esset, in ea tamen nihil admirabilius, quam quod virum incredibili amore prosequeretur.

Demosthenes cujus commemorato nomine, maximæ eloquentiæ consummatio audientis animæ oboritur. Val. Max.

Quæcunque in Equite Rom. dignitas esse possit, quæ certe possit esse maxima, ea semper in M. Cæ. habita est summa hodieque habetur. Cic. pro Cælio.

Quorum ipsa nomina sunt instar æterni triumphi.

Nec vox hominem sonat, O Dea certe.

Qui simulac pedem limine extulerat, omneis prope civeis, virtute, gloria, dignitate superabat.

Per totum vitæ spatium optimus est habitus, sed melior tamen fuit quam habitus est.

Ita ut quantum operibus tuis diuturnitas detrahet, tantum afferat laudibus.

Qui medius fidius (audacter dico) plus fidei quam artis, plus veritatis quam disciplinæ possidet in se, quem pop. Rom. meliorem virum quam histrionem esse arbitratur: qui ita dignissimus est scena propter artificium, ut dignissimus sit curia propter abstinentiam. Cic. pro Rosc. Com.

Magis mea adolescentia indiget illorum bona Ibid.

bona existimatione, quam illorum severissima senectus desiderat meam laudem.

Cic. pro Fronteio. At in quem virum? qui tanta virtute & integritate fuit, ut etiam illis temporibus optimis, cum hominem invenire nequam neminem posses, solus tamen frugi nominaretur, &c. Gracchus cogis me, inquit, dicere inimicum meum frugi.

Turn. 8. or. O perpulchram formam! Angeli videtur, non hominis, & tamen Sacerdotis est, non Angeli, seu potius & Sacerdotis & Angeli.

Idem or. 81. Laudes illius numerandi potius quam poliendi (Illud enim possunt aggredi, hoc assequi nullus.)

Ibid. Non ferret tamen artis præscriptio, minutiora illa recensere, cum laudum maximarum torrens quidam me transversim abripiat.

Or. 14. Non cecidit nobis pupula hominis insignis ostro, &c. sed non invenio vocem qua meam notionem exprimam. Princeps fortasse hominum, Grammatice satis; Gemma sacerdotum, Rhetorice; Aristotelis quadratus, Philosophice. cecidit miraculum hominis.

Ibid. Ut putem me nativæ principis germanæque virtuti lituram inspersurum aut libem, si ei ex gente laudem viliter emendicavero.

Quanquam mali pono momentum in una ejus voce, qui tota vita ita dixit, ita fecit, ut & vita verbo, & verbum vitæ, & utrumque fidei fecerit fidem.

Macrob. 1. Sat. 24 c. Laudare hic memoriam, ille doctrinam, cuncti religionem.

Sen. 7. benef. 1. Vir meo jud cio magnus, etiamsi maximis comparetur.

Sen. 7. benef. 8. Quem mihi videtur rerum natura nostrum esse temporibus, ut ostenderet nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripi posse.

Qui

Qua puella nihil unquam festivius, amabilius, nec modo longiore vita sed prope immortalitate dignius vidi. Plin. 16. epist. 5. l.

Quis ita affectet singula, ut tu imples omnia? Quid enim aliud es quam ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio. Sidon.

Facilitate sæpius quam industria commendatur. Quint. 10. l. 1. c.

Magna Isæum fama præcesserat, major inventus est, &c. Plin. 3. ep. 2. l.

Quare cum vir bonus ab omnibus censeatur, non est homo pejor, si non est optimus. Sidon. 4. epist. 4. l.

Consummatissimum virum, cunctarumq; virtutum conscientia, & fama, juxta beatum. Sidon. 17. epist. l. 4.

Cujus ut facta, exempla; sic verba, dogmata sunt: in historiam utraque referenda, ut æterna sint. Put. diatr. 7.

Quantum est hominum optumorum optume. Plaut. Capt.

Delapsa cœlo sydera hominibus si se offerant, venerationis amplius non recipient. Val. Max. 2. l. 4. c.

Prisci candoris & humanitatis exemplum, gentis urbisque suæ gemma resplendens. Put. 4. diatr.

Quo melior fingi ne voto quidem poterat. Plin. 26. ep. l. 6.

Quo nihil verius, nihil simplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi. Plin. epist. 9. l. 2.

De laudibus tuis cum canat multa, plus reticet. Sidon. 13. ep. 8. l.

Dictorum sanctitatem factorum constantia commendabat. Unum hoc difficile judicium, utra in eo virtus major, morum an scientiæ. Camp. rat.

Cui vivo & mortuo innocentiæ fama constitit. Idem.

Multa præterea pollentissimis ingeniis edisserta, Solin. c. 8.

edifferta, quæ præterire, quam inferius exequi, tutius duximus.

Ov. 7. Met. de Theseo. Put. 1. l. 1. ep.

Si titulos annosq; tuos numerare velimus
Facta prement annos ——

Tu unus instar omnium es, qui tot unus virtutibus abundas, ut unus omnium laudes exhaurias.

Apul 3. Flor.

Quibusnam verbis tibi, Æmyliane Strabo, vir omnium qui unquam Numantiæ fuerunt, aut sunt, aut etiam erunt, inter optimos clarissime, & inter clarissimos optime, inter utrosque doctissime.

Apul. 4. Flor.

Viri inter se mutuo, & vobis & utilitatibus publicis merito, amicissimi, doctrina & eloquentia & benevolentia paribus: incertum modestiane quietiores, an, industria promptiores, ac honoribus clariores. Quibus cum sit summa concordia, tamen hæc sola æmulatio, & in hoc unum certamen est, uter eorum magis Carthaginem diligat, atque summis medullitus viribus contendunt ambo: vincitur neuter.

Pineg. ad Max. & Constant.

Nec tamen miranda ista in te est, Maximiane, animi magnitudo, in quem dii immortales tanta congesserunt, & naturæ bona & ornamenta fortunæ, ut quamvis maxima largiaris, ita penes te sint omnia, quasi ea solus obtineas.

Senec. de Cic. præf. ad 1. el. controv. Ibid.

Illud ingenium quod solum pop. Rom. par imperio suo habuit.

Nemo plus ingenio suo imperavit, nemo plus indulsit.

Put. 9. diatr.

Euphanti sodales sunt elegantiæ & deliciæ meræ. quibus an quid suavius amæniusque Natura produxerit, jure dubites: habet uterque quicquid mereri invidiam possit, imo vincere.

Sid. ep. 8. l. 7. Cic. ep. l. 5. Sen. ep. 103.

De quo narrantur plurima bona, atque ea quidem à plurimis bonis.

Magna hæc laus est, laude non corrum-

pi;

pi; malle animi illum fructum conscientiæ horreo conditum, quam rumoris aura ventilatum, sparsumque. Put. ded. ad 1. diatr.

Virtute tua & doctrina excitor: quam utramq; ita conjungis, & exeris in patriæ & commune bonum, ut boni quique te ament, admirentur omnes. Id. 4. ep. l. 1.

Singularem in tanta dignitate modestiam, in consiliis ineundis prudentiam, in capiendis religionem, in exequendis vigilantiam, in congressibus publicis animi præsentiam, in privatis lenitatem, in sermonibus eruditionem, in verbis leporem, in moribus suavitatem, &c. Morin.

Cujus actiones omnes, maximas, minimas, Gratiæ Virtutesque deperibant adeo, ut earum gloriam utræque ambiguo certamine vendicare sibi viderentur. Idem.

Ille meus, ille tuus, ille omnium, occidit. Amor & delicium hactenus meum, tuum, omnium, nunc meorum. Put. 13. ep. l. 3.

Ut siquis magnitudinem imperii cum annis conferat, ætatem ultra putet. Flor. prolog.

Quibus contigit diem illum triplici gaudio lætum celebrare, qui principem abstulit pessimum, dedit optimum, meliorem optimo genuit. Plin. ad Trajan.

Huic ego nihil per me accessurum putavi: & tamen deesse nolui, sciens judicio erga illum tuo nihil adjici posse, si scriberem; decessurum aliquid tamen meo officio, si tacerem. Symmach. 20. ep. 1. l.

Sed utcunq; virtutis tuæ opera curiosæ posteritatis oculis artificium manus addet, cum te vel Alpium dorsa superantem, vel, &c. Hæc pictorum atque fictorum assequetur imitatio: Clementia imp. quo cœlo, quo pigmento, quo ære, amore ducetur? qua tu ipsius victoriæ victor ita omnem cum armis iram deposuisti, ut ceciderit nemo post bellum. Pacat. Panegyr. ad Theodos.

Vitu-

Vituperandi.

Fœminæ pluſquam virili audacia invere-cundæ; viri pluſquam muliebri molli-tie ac turpitudine effœminati.

Cic. 2. in Verr. 3. Verr. Homo factus ad iſtius libidines.

At homo inertior, ignavior, magis vir inter mulieres nequam, impura inter viros

Cic. pro Quinctio. muliercula proferri non poteſt.

C. Caſſius (nunquam ſine præfatione pub-lici parricidii nominandus, &c.)

Cum ei Natura nihil melius quam vo-cem dediſſet, pater nihil præter liberta-tem reliquiſſet: vocem in quæſtum con-tulit, libertate uſus eſt, quo impunius di-cax eſſet.

Cic. pro Roſc. Comœdo. Oro atque obſecro vos qui utrumque no-ſtis, vitam inter ſe utriuſque conferte; qui non noſtis, faciem utriuſque conſiderate. Nonne ipſum caput & ſupercilia illa peni-tus abraſa olere malitiam & clamitare cal-liditatem videntur? Nonne ab imis ungui-bus uſque ad verticem ſummum, ſi quam conjecturam affert hominibus tacita corpo-rum figura, ex fraude, fallaciis, mendaciis conſtare totus videtur? qui idcirco capite & ſuperciliis ſemper eſt raſis, ne ullum pi-lum viri boni habere dicatur, &c.

Pic. Mi-rand. Sordidos, rudes, incultos; quos nec vix-iſſe viventes, nedum extincti vivant; & ſi nunc vivant, vivere in pœnam & contume-liam.

Tertul. Apol. 44. c. De veſtris ſemper æſtuat carcer; de ve-ſtris ſemper metalla ſuſpirant; de veſtris ſemper beſtiæ ſaginantur; de veſtris ſempe muneratii noxiorum greges paſcunt.

Asseverandi & Obtestandi.

NOn mehercule criminis augendi causa dicam, Judices; sed quem accepi ipse oculis animoque sensum, hunc vere apud vos, & ut potero planissime exponam. Cic. 4. Verr.

At ne puteris hæc non tam dici à me syntere ad veritatis involutam notionem explicandam, quam oratorie ad laudes ejus exaggerandas. Turn. 11. Or.

Nolite, quæso, Judices, brevitate orationis meæ potius, quam rerum ipsarum magnitudine crimina ponderare. Sed sistitis fortasse hic cogitationem vestram, cogitate adhuc, quod vultis maximum, vincam profecto cogitationem vestram. En ——

Corrigendi.

ETiam opinionem si ratio labefactarit, si veritas extorserit; ne difficiles vos præbeatis.

Invitus ea tanquam vulnera attingo, sed nisi tacta, tractataque sanari non possunt. Liv. 3. dec. 8. l. Plin. 5. l. ep. 7. & Tilon.

In summa (cur enim non aperiam tibi vel judicium meum, vel errorem?)

Plusquam Chironium ulcus non contentus scalpro meo aperuisse, sed medicari etiam pro virili aggressus sum.

Epanorthosis

Defendere (si hoc est defendere, & non.)

Hanc excogitavit rationem (si hæc ratio potius quam amentia nominanda est)

Aufert: imprudens huc incidi Jud. emit, non abstulit, nollem dixisse.

Sic vixit ut muliebria quotidie convivia essent, vir accumberet nemo præter ipsum & prætextatum filium, tametsi recte sine exceptione dixerim, virum, cum isti essent, neminem fuisse. Cic. Verrin.

Non

Non hospitii jus: sed quid ego hospitii jura in hac tam immani bellua commemoro?

Turn. or. Quascunque Martyres subierunt pœnas (subierunt maximi maximas)

Ibid. Humilitas tam fuit depressa in terram, seu potius tam fuit erecta in cœlũ, ut primas præripuerit ónibus, secundas vix reliquerit ulli.

Hortandi, Suadendi, & Consulendi.

PRudenter & te dignum feceris, si à scopo virtutis non declines.

Facilius est currentem (ut aiunt) incitare, quam languentem commovere.

Liv. 2. Macte virtute, hac pietate in patrem patriamque T. Manli esto. Macti virtute Milites Rom. estote.

Hom. Odys. 8. Καὶ σὺ ἄλκιμος ἔσσ' ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ: Pallas ad Telemachum.

Cic. 1. de Or. Non sibi cohortandum Sulpitium & Cottam, sed magis utrumque collaudandum videri, quod, &c. Quamobrem pergite ut facitis, adolescentes: atque in id studium, in quo estis, incumbite, ut & vobis honori, & amicis utilitati, & resp. emolumento esse possitis.

Put. 5. chat. Vos vero è juventute ista ad summa venietis, si à stirpe & indole non deflectatis, si rectam hanc semitam, quam calcare cœpistis, insistere pergatis, semitam, inquam, literarum ad serena sapientiæ templa stratam.

Quintil. 4. l. 5. c. Sed & reficit audientem certo singularum partium fine, non aliter quam facientibus iter multum detrahunt fatigationis notata inscriptis lapidibus spacia. Nam & exhaustis laboribus, nosse mensuram, voluptati est; & hortatur ad reliqua fortius exequenda, scire quantum supersit.

Quid

Quid te aut horter, quod facis; aut agam gratias, quod non expectas? Cic. ad Attic. 3. 1.

Qui monet ut facias id quod facis, ille monendo Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

Me ad melioris sortis aleam movent & hortantur.

Facias ista semper, nec unquam in hoc opere aut animus tuus aut fortuna lassetur. Plin. paneg. ad Trajanum.

Faciebas ergo, cum diceres optimos: nec ipsorum modo vita à te, sed judicium Senatus comprobatur. Ibid.

Multum ac diu exosculatus adolescentem, qui est acerrimus stimulus monendi, laudibus incitavi, pergeret qua cœpisset: lumenque quod sibi majores sui prætulissent, posteris præferret. Plin. 17. ep. 5. l.

Meditemur duriora, & non sentiemus: relinquamus lætiora, & non desiderabimus: stemus expediti ad omnem vim, nihil habentes quod relinquere timeamus. retinacula sunt ista spei nostræ. Tertul. de cultu fœm. c. 12.

Aurum, gloriam, delicias, Veneres contemnite. Quid enim aliud ista sunt quam terrarum ilia, canorus aer, popina vermium, bella sterquilinia, &c. Camp. rat. 10.

Neque enim cuiquam tam clarum stacim ingenium est ut possit emergere, nisi illi materia, occasio, fautor etiam commendatorque contingat. Plin. 23. ep. 6. l.

Proinde immitte rudentes, pande vela, ac si quando alias, toto ingenio vehere. Cur enim non ego quoque poetice cum poeta? Idem 4. epist. 8. l.

Accedit quod tibi certamen est tecum— Idem 24. ep. l. 8.

Hæc ego tecum quæ quotidie mecum: ut desinam mecum, si dissenties tu: quanquam non dissenties; ut qui semper clarum aliquid & immortale meditaris. Idem 9. l. 3. ep.

Nam satis eminet meritis ingenii proprii, qui fuerit fautor alieni. Sidon. l. 5. epist. 2.

Gra-

Sid. 2. ep. 1. 3. Gratulor tibi, quod istis moribus vivis, ut necesse habeas electionem tui timere, laudo efficaciam.

Putean. ad Senat. Mediolan. Vos modo marcescere ætatis vestræ florem ne sinatis, sed magno animo gradimini, ne citra annos ingenium consistat. Cogitate quam spem alatis, & quo viatico vobis utendum. Ad Theol. Jurispr. Medic. transitis? literarum hæc studia vos dirigent. Ad Remp. & latum clavum? ducent. Ad militiam & arma? hinc præcepta, hinc exempla suppetent. Sed quid ego ista copiosius? Bonas literas amare & tractare æque necessum est, ac non necessum laudare apud amantes.

Nigr. or. 1. Contendite honorario certamine cum ipsa Natura; ut quantum illa contulit artificium ad orationis munia, tantam vos item adhibeatis artem ad absolutionem operis.

Ibid. Ita disciplinæ belli assuescas domi; ut aliquando ex aula pergas ad castra; ex umbra in solem; è palæstra in aciem; atque è ludicris pugnis in vera prælia descendas: & lusoriis ornamentis in arma decretoria commutatis, vel æques majores, vel etiam superes.

Nigr. or. 7. Laudo vestrum animum, conatus probo, commendo sedulitatem: vobis in tam fructuoso labore studii perseverantiam exopto, mihi jucundissimam, gratissimam parentibus, vobis ipsis utilissimam; quam si retinueritis——

Exclamandi, querendi, detestandi.

Tul. de or. 3. O Fallacem hominum spem, fragilemque fortunam, & inanes nostras contentiones! quæ in medio spacio sæpe franguntur & corruunt, & ante in ipso cursu obruuntur, quam portum conspicere potuerunt.

O

O clementiam Pop. Rom. ſeu potius patientiam miram ac ſingularem ! 6. Verr.

O ſcelus, O portentum in ultimas terras exportandum ! non enim poteſt ea natura, quæ tantum facinus admiſerit, hoc uno ſcelere eſſe contenta. neceſſe eſt ſemper aliquid ejuſmodi emoliatur; neceſſe eſt, &c. Act. 2. in Verr.

Quæ vox ? quæ latera ? quæ vires hujus unius criminis querimoniam poſſint ſuſtinere? 5. in Verr.

Me Chriſte ! —— me Deus !

Omnia, Judices, in hac cauſa ſunt miſera & indigna, nihil tamen acerbius & iniquius, quam—— Pro Roſc. Amer.

O Divinam autoritatem, quam dum cogito, mente concido! O divinam poteſtatem, quam dum effero, lingua hæreo ! Turn. or. 10.

Stupeo P.C. necdum ſatis aut oculis meis aut auribus credo : atque identidem me an audierim an viderim interrogo. Plin. ad Trajanum.

Horror & ſtupor, ubi eſtis ? ubi lacrymæ & comploratione? ubi planctus & ejulationes ? cui tam è pumice oculi, aut ita ex chalybe præcordia, ut non in lacrymas ſolutus totus fluat, fleatque ?

Nec unquam fando auditum, & omnium, quæ monſtra dicuntur, monſtroſiſſimum. Macrob. 3. 17.

Ingens, atrox, horridum facinus ! quale nec antiquitas vidit, nec credent poſteri ; omnium denique flagitiorum compendium, in ferrei hujus ſeculi fæces reſervatum.

Monendi.

QUæ mihi commendas, ea tantæ mihi curæ ſunt, ut me admoneri nolim, rogari vel ſine magno dolore vix poſſim.

Quamobrem te quoque, Hortenſi, qui monendi locus eſt, ex hoc loco moneo, videas Tul. 6. Verr.

peas etiam atque etiam & consideres quid agas, quo progrediare, quem hominem & qua ratione defendas, &c.

Videte igitur utrum sit æquius.

Quare si etiam monendi estis à me, quod non estis, Jud. video hoc leviter pro mea authoritate vobis præcipere posse, ut ——

Divinat. in Verr.

Video non te sed hunc librum esse responsurum quem monitor tuus hic tenet: qui si recte monere volet, suadebit tibi ut hinc discedas, neque mihi verbum ullum respondeas.

Non enim exprobrandi causa sed commonendi gratia dicam.

Ita irritatis militum animis subdere ignem & materiam seditioni non esse ætatis, non prudentiæ ejus.

Cic. fam. ep. 10. l. 4.

Neque monere te audeo præstanti prudentia virum, nec confirmare, &c.

Apul. de deo Socratis.

Enimvero Socrates utpote vir apprime perfectus ex sese, & ad omnia sibi congruentia officia promptus, nullo adhortatore unquam indigebat: at vero prohibitore nonnunquam, &c.

Qui monet, ut facias, quæ jam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

Sidon. ep. 20. l. 5.

Redde te tamen expectantium votis, expetentiumque charitatem proba, qui jam probasti pudorem.

Excusandi.

QUod mihi consuevit in cæteris causis esse adjumento, id quidem in hac causa defecit, nam quo minus ingenio possum, subsidium mihi diligentiam comparavi: quæ quantum sit, nisi tempus & spatium datum fit, intelligi non potest. & tot. exord. pro Quinctio.

Si vires desint, tam æquum est æquos vos adversum me esse, quam ego adversus magnum illum Deum sum, quem scio non uni omnia dedisse.

Ego infirmitatis meæ deterritus conscientia.

Culpam deprecari, aut noxæ me eximere non possem, si repulsam à me patereris.

Amœnitates vero & copias, ubertatesque verborum Latina omnis facundia vix quidem indipisci potuerit: mea tenuitas nequaquam. A. G. Pavo.

Quantum oratione mea nunquam æquem, quantum scribendo non consequi possum.

Enimvero mirari satis non queo etiam te hæc desiderare, quæ neque ego teneo, usi ii qui docent, neque sunt ejus generis, ut si optime tenerem digna essent sapientia & auribus vestris. Cic. de Orat.

Qui ad illa arma fato fuimus nescio quo Reip. misero funestoque compulsi, etsi aliqua culpa tenemur humani erroris; à scelere certe liberati sumus. Pro Marcell.

Judicavit, à plerisque ignoratione potius, & falso atque inani metu, quam cupiditate aut credulitate civile bellum esse susceptum.

Non cupiditate, præsertim aut pravitate aliqua lapsis, sed opinione officii, stulta fortasse, certe non improba, & facie quadam Reip. Pro Marcell.

Quo in negotio, tamen illa me res, judices, consolatur, quod hæc quæ videtur esse accusatio mea, non potius accusatio quam defensio existimanda est, &c. defendo enim multos, &c. Cic. divinat. in Ver.

Verum id mihi non sumo, judices, & hoc non modo in oratione mea non pono, sed ne in opinione quidem cujusquam relinquo meæ, &c. Ibid.

Cum

Cum vero, &c: profecto vereri non debeo ne quis hoc quod facio, non existimet, summi officii ratione impulsum coactumque suscepisse.

Cic. pro A. Cluen. Abs te peto, Oppianice, ut me invitum de patris tui causa dicere existimes, adductum fide atque officio defensionis. Etenim tibi si in præsentia satisfacere non potuero, tamen multæ mihi ad satisfaciendum reliquo tempore facultates dabuntur. Cluentio nisi nunc satisfecero, postea mihi satisfaciendi potestas non erit.

Agnosco equidem me lyram Apollinis nunquam tetigisse. Mallem sane confiteri veram ignorantiam, quam profiteri vanam scientiam.

Oratione (quam è temporis vestigio natam & quasi inter prima labra vix dixero me commentatum fuisse) perstrinxi.

Auson. præf. ad 12 Edyl. Quæ quidem omnia quoniam insuavis materia devenustat, lectio benigna conciliet.

Id. ad 3. Edyl. Perlege hoc etiamsi operæ est frivolum & nullius precii opusculum; quod nec labor excudit, nec cura limavit, sine ingenii acumine & moræ maturitate.

Id. ad 14. Ed. Igitur cui hic ludus non placet, ne legerit; aut quem legerit obliviscatur; aut non oblitus ignoscat.

Tacit. Ann. 16. Etiamsi bella externa & obitas pro Rep. mortes tanta casuum similitudine memorarem; neque ipsum satias cepisset, aliorumque tædium expectarem, quamvis honestos civium exitus, tristes tamen & continuos aspernantium. At nunc patientia servilis, tantumque sanguinis domi perditum, fatigant animum & tristitia restringunt, &c.

Pacat. Pan. neg. Theodos. d. Huc accedit auditor Senatus, cui cum difficile sit, pro amore quo in te præditus est, de te satisfieri; tum difficilius pro ge-

nio

nita atque hereditaria orandi facultate, non esse fastidio rudem hunc & incultum Transalpini sermonis horrorem, præsertim cum absurdæ sinistræque jactantiæ possit videri, ostentare facundiam, quam de deorum fonte manantem in nostros usque usus derivatio sera traduxit.

Ita dum obsequio interpretor impudentiam, dum in eundem hominem non convenire puto gaudium & silentium, duas res diversissimas junxi, metum & temeritatem. Ibid.

De eloquentia vero, si qua mihi fuisset, neque mirum neque invidiosum deberet videri, si ab ineunte unis studiis literarum ex summis viribus deditus, &c. Apul. apol. 1.

Cujus vel industria promptius suffragium, vel benignitas veniam spondebat faciliorem Solin. c. 1.

Dabitur utcunque venia piæ temeritati, si usurpasse communia, non occupasse videamur aliena. Pacat. Paneg. Theodos. d.

Θεόκριτος ἐρωτηθεὶς διὰ τί οὐ συγγράφει, ὅτι, εἶπεν, ὡς μὲν βούλομαι οὐ δύναμαι, ὡς δὲ δύναμαι οὐ βούλομαι. Stobæus. Macrobius transtulit; Quæ præsens locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præsenti sunt apta, nec tempori.

Deliberandi.

De quo neque quomodo dicam neque quomodo taceam reperire possum. si enim taceam, &c. Pro Ros. Amer.

Quæ omnia ita trivit Oratoris oratio, ut cum tædeat loqui, pudeat tamen tacere, sed cum amor efficit, ut malim loqui cum tædio, quam tacere cum pudore, persequor illam coquorum laudatam consuetudinem, &c. Turn. or. 8.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam? Pacat. Paneg.

Cum

Ibid. Quum igitur impediat turba delectum, atque præfiet gesta insummam referri, quam enumerando tenuari; dixisse sufficiat, unum illum divinitus extitisse in quo virtutes simul omnes vigerent, quæ singulæ in omnibus prædicantur.

A Gel. ex or. C. Gracch. Quæ vos per hosce annos appetistis atque voluistis, ea nunc si repudiaritis abesse non potest, quin aut olim cupide appetisse, aut nunc temere repudiasse dicamini.

Vereor mehercule ne aut gravioribus utar verbis, quam natura fert, aut levioribus quam causa postulat.

Pro Quinct. Utrum impudentius à sociis abstulit? an turpius meretrici deditan improbius Pop. Rom. ademit? an audacius tabellas publicas commutavit?

Plin. ep. 7. l. 1. Neque enim tantopere mihi considerandum est, quid vir optimus in præsenti velis, quam quid semper sis probaturus.

Act. 2. in Ver. Quid hoc homine faciatis? aut ad quam spem tam perfidiosum, tam importunum animal reservetis?

Illudendi.

Pro Quinct. Cic. Nær. Cic. pro Quinct. TUm iste vir opt. (vereor ne se derideri putet, quod iterum jam dico opt.) Non comparat se tecum gratia P. Quinctius, Nævi: non opibus, non facultate contendit. omnes tuas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit, fatetur se non, &c. non habere domum clausam pudori & sanctimoniæ, patentem atque adeo expositam cupiditati & voluptatibus, &c.

Lipsi. adverf. Dialogist. Itane vero? tu ille es qui censuram hic nobis sine suffragio geris? tu provides ne quid Resp. capiat detrimenti? Bene est. state firmi cives hoc tibicine & destina? Sed tamen ego Magistratus esse putabam, quibus

quibus hæc curæ, &c. nisi tu unus plus sapis & vides quam cæteri omnes, *O mi senex, omnes videmur nobis saperdæ, festivi, belli, cum simus copreæ.*

Ite igitur, &, si ita vultis, facultates divinas prostituite; cœlo demissum animum humi prostratum adfigite; sensus rationi præponite, pergite esse virtutum proditores, vitiorum jumenta, voluptatum mancipia.

Minandi.

VIdesque, ô Juvenis, hoc dictu quam factu difficilius esse, vel factu quam dictu expromptius. Cæsar ad Metel. Trib. impedientem. Plut. 6. Verrin.

Et si me in hoc reo, quem mihi inimicum Siculi dederunt, satis vehementem, satis perseverantem, satis vigilantem cognorunt; existiment in iis hominibus, quorum ego inimicitias Pop. Rom. salutis causa suscepero, multo graviorem & acriorem futurum.

Οἱ Θρᾶκες πρὶν εἰς ἔφικτον ἐλθεῖν, ἐκόντισαν τρεῖς λόγχας ἕκαστος. Chlon. in ep.

Quod si te perpetrasse comperero, pejus cruce & furca lueres, nec ad commiserationem me flecteres, etiamsi fleres sanguinem. Plaut.

Metuendi & Obstupescendi.

TAmen ita deos mihi velim propitios, ut cum illius diei mihi venit in mentem, quo die citato reo mihi dicendum sit, non solum commoveor animo, sed etiam toto corpore perhorresco.

Qui tandem istius animus est in recognitione scelerum suorum, cum ego ipse in commemoratione eorum non solum animo commovear verum etiam corpore per-

horreſcam? venit enim mihi fani, loci, religionis illius in mentem; verſantur ante oculos omnia.

Horret animus tanti vitii imagine.

Turn. 11. An hoc quiequam potuit audire majus? audivit, audivit, quod cum dicere conor, lingua ſuppreſſis faucibus fluitans palato inhæreſcit. Nam ad tantum myſterium enunciandum opus eſt non Oratoris alicujus voce, contentione, lateribus; ſed Cherubinorum ac Seraphinorum linguis, ardore, flamma. At quid poteſt latere tantum? habet hoc quidem quod ſum dicturus flagitii ſpeciem, veruntamen ſi non renuatis audire, audeo quidem dicere. non renuitis meruit L. audire, &c.

Plin. ep. 22. l. 6. Si quis forte te, quod abominor, fallat.

Male & bene precandi.

Androm. ad Ulyſſ. Sen. Troad. 696. verſ. SIc te reviſat conjugis ſanctæ torus, annoſque dum te recipit extendat ſuos Laerta! ſic te juvenis excipiat tuus, & vota vincens veſtra felice indole Ætate avum tranſcendat, ingenio patrē! miſerere matris.

Drex. Æternæ 9. Veritas te amet, mi N. & ſapientia; tam enim hoc ſapienter, quam vere dixiſti.

Plaut. Aſin. 3. Act. Dii te ſervaſſint ſemper cuſtos herilis, decus popli, theſaurus copiarum, ſalus interioris corporis, amoriſque imperator.

Plaut. pſeud. 3. Tantum tibi boni Dii immortales duint.

Plin. paneg. ad Trajan. Dent tibi, Cæſar, ætatem Dii, quam mereris, ſerventque animum quem dederunt.

Ibid. Quid iſti benignitati precer? niſi ut ſemper obliges, obligeris. incertumque facias utrum magis expediat civibus tuis debere tibi an præſtitiſſe.

Ibid. Digna vota quæ ſemper ſuſcipiantur, ſemperque ſolvantur.

Ibid. Pro nobis ipſis quidem hæc erat ſumma votorum,

votorum, ut nos ſic amarent Dii, quomodo tu.

Nos inter ſecunda omnia & vota certantia, quæ præſenti tibi conferentur, vehemur alacres. Ibid.

Quo majore fiducia iiſdem illis votis, quæ ipſe pro ſe nuncupari jubet, oro & obteſtor: ſi bene Remp. ſi ex utilitate omnium regit, primum ut illum nepotibus noſtris ac pronepotibus ſerves: deinde ut quandoque ſucceſſorem tribuas, quem gemuerit, quem formaverit, ſimilemque fecerit adoptato. Aut ſi hoc fato negatur, in conſilio ſis eligenti, monſtreſq; aliquem quem adoptari in Capitolio deceat. Ibid.

Deum precor, conatum meum feliciter, teque V. C. nobis & Reip. ſervet. Plut. 4. ep. 5. l.

Quod ſupereſt, Deum poſco, ut te filii conſequantur, aut quod plus decet velle, tranſcendant. Sidon. ep. 7. l. 2.

Dii tibi omnes omnia optata afferant, &c. Vid. form. Grat. agendi.

Propino tibi ſalutem plenis faucibus. Plaut. Stich. 2

Ita mihi meam voluntatem, ſpemque reliquæ vitæ veſtra Pop. Rom. exiſtimatio comprobet, &c.

Ita amor hic inter nos perennet, quem coimus auſpice & teſte immortali tuo patre.

Ita perpetuus inter nos amor ſit, mi L. ut cum aculeo diſceſſi à vobis. Lipſ.

(Ita meus mihi genius faveat.) (Dii meliora piis.

Tu ſalve & idem voveo Holmanno. B. & cæteris collegis.

At vos ſalus ſervaſſit. Plaut.

C. Cæſari filiæ ſuæ filio, cum eum in Armeniam mitteret Auguſtus precatus eſt à Diis, gratiam Pompeii, audaciam Alexandri, fortunam ſuam concedi. Cicel. Plut. Apoph. Plaut.

Dii illum infelicitent omnes, qui, &c. Pæn. 2.

Dii te eradicent.

Plin. ep. 35. l. 10. Solennia vota pro incolumitate tua, qua publica ſalus continetur, & ſuſcepimus, Domine, pariter & ſolvimus, precati Deos, ut velint ea ſemper ſolvi, ſemper ſignari.

Put. Vivite & annum hunc, & ſeculum hoc feliciter incipite atque tranſigite.

Put. diatr. 10. Ergo florete felices viri Senatorio munere vere digni. florete urbes non muris magis turribuſque quam Rectoribus munitæ. incrementa capite, quæ nulla unquam vis hoſtilis, nulla militiæ calamitas labefactet.

Eumenes ad milites ſuos. Juſtin. l. 14. At vos devota capita reſpiciant Dii perjuriorum vindices, taleſque vobis exitus dent, quales vos ducibus veſtris dediſtis. Nempe vos iidem paulo ante & Perdiccæ ſanguine eſtis aſperſi, & —— Ultima nunc ego perfidorum victima has vobis diras atq; inferias dico; ut inopes extorreſque omne ævum in hoc caſtrenſi exilio agatis, devorentque vos arma veſtra, quibus plures veſtros, quam hoſtium duces abſumpſiſtis.

Conſolandi.

Cic fam. ep. l. 5. NAm quod allatura eſt ipſa diuturnitas, quæ maximos luctus vetuſtate tollit; id nos præcipere conſilio prudentiaque debemus. Etenim ſi nulla unquam fuit liberis amiſſis tam imbecillo mulier animo, qræ non aliquando lugendi modum fecerit: certe nos, quod eſt dies allatura, id conſilio anteferre debemus. neque expectare temporis medicinam, quam repræſentare ratione poſſumus.

Plin. ep. 16. l. 5. Ut enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur, atque ultro requirit: ſic recens animi dolor conſolationes rejicit, ac refugit, mox

mox deſiderat & clementer admotis acquieſcit.

Neque monere te audeo, præſtanti prudentia virum, nec confirmare, &c. Cic. fam. ep. l. 4.

Illud tamen me vel monuiſſe vel cenſuiſſe puta, vel propter benevolentiam tacere non potuiſſe, ut quod ego facio tu quoque in animum inducas. Ibid.

Homines ſane ſumus, & urit illud avelli. Soletur te quod non in longum. Lipſ. Cent. 2. Ep. 30. tota Ep. 55. 64. 67. Senec. Ep. 67. & 99.

Non prius conquievit, quam è cœlo ſpei & conſolationis auram aliquam ſentiſceret. Turn. or. 15.

Quibus ex cauſis neceſſe eſt tanquam immaturam mortem ejus in ſinu tuo defleam: ſi tamen fas eſt aut flere, aut omnino mortem vocare: qua tanti viri mortalitas magis finita quam vita eſt. Vivit enim, vivetque ſemper, atque etiam latius in memoria hominum & ſermone verſabitur, poſtquam ab oculis receſſit. Plin. ep. 1. l. 2.

Fuit hoc luctuoſum ſuis, acerbum patriæ, grave bonis omnibus. Sed ii tamen Remp. caſus ſecuti ſunt, ut mihi non erepta *L.* Craſſo à Diis immortalibus vita, ſed donata mors eſſe videatur. Non vidit flagrantem bello Italiam, non ardentem invidia Senatum, non luctum filiæ, non exilium generi, non-non-non denique in omni genere deformatam eam civitatem, in qua ipſe florentiſſima multum omnibus gloria præſtitiſſet. Ego vero te, Craſſe, cum vitæ flore, tum mortis opportunitate, divino conſilio & ortum & extinctum eſſe arbitror. Nam tibi—— Cic. 3 l. de orat.

O noctem mihi omni deinceps die clariorem! O numerandam candido lætitiæ calculo! vos pergite officioſæ lacrymæ, & Put Dict. 9.

alio nunc affectu fluite: madere gaudii rivis jam debet facies.

Vide Sulpitii ep. 5. l. 4. & 5. epist. 12. Luceii. & 16. epist. Cic. Consol. Sen. ad Polyb. Marciam, Helviam matrem. Plut. ad uxorem, & ad Apollon. Hieron. ep. &c. enumeratas à J. G. Vossio, l. 3. institutionum, c. 4.

Judicem compellandi.

Plut. dict. 7. CAusa hæc te Ephoro peragatur: parva quidem si mores nostros spectes, magna si antiquos; & sic prudentia, doctrina, authoritate tua digna, atque in parte tua.

Id. Ibid. Dies dictus est, & tu judex, vir clarissime, ut inter nos pronuncies. Neque superstitiose tibi causam meam commendabo, neque neglectim. Tu ingenio rectus, judicio acer, non oculis sed animo ipso Argus, veram & incorruptam sententiam per te laturus.

Ibid. Itaque si tuo unius judicio justam causam laudasse ac defendisse videar; honesto elogio clarus apud bonos, laudatusque sum. Claritas enim, ut pulcherrime Seneca, non desiderat multa suffragia. potest & unius boni viri judicio esse contenta. Nam bonos omnes bonus unus judicat.

Moderandi & Dijudicandi formulæ.

Apul. Flor. APud Indos præstabile quoddam genus hominum fuisse memoriæ traditum est, quos Gymnosophistas vocabant. Hi neque periti erant propagandæ vitis, nec inoculandæ arboris, nec proscindendi soli. Non illi norant arvum colere, vel aurum colare,

colare, non equum domare, vel taurum ſubigere, non ovem vel capram tondere vel pascere. Unum pro his, & illud omnium ſummum, norant; Sapientiam colebant, tam magiſtri ſenes, quam diſcipuli minores. Apud hos, ubi menſa poſita, omnes adoleſcentes ex diverſis locis & officiis ad dapem convenerant, perrogabant magiſtri, quod factum, à lucis ortu ad illud diei, bonũ feciſſent. Alius ſe commemoravit, aliquid meditatione ſua reperiſſe, vel alterius demonſtratione didiciſſe, alius ſeſe parentibus quidpiam imperantibus obediſſe; alius ſe inter duos arbitrum delectum, ſanata ſimultate, reconciliata gratia, purgata ſuſpicione, amicos ex infenſis reddidiſſe. Qui nihil habuit adferre cur pranderet, impranſus ad opus foras extrudebatur. Atque utinam mihi prandii tantum diſpendio liceret hinc diſcedere, ac ne ſorte ſicut Cyrus quondam, qui puer à Magiſtro judex duobus aliis pueris datus, quorum alteri grandiori tunica erat brevis, alteri minori tunica erat longa, pronunciavit utrique magis convenire, ſi veſtes inter ſe mutarent; ſua deinde & ipſe tunica exutus, vere Gymnoſophiſta factus, verberibus excipiebatur, quod contra jus dominii nec ſecundum leges ſententiam tuliſſet: ſic & ego litis hodiernæ conſtitutus arbiter (in qua tu, Longine, majuſculorum patronus magna voce ſonas manuque tota, *Ineſt ſua gloria magnis*; Tu, Minuti, breviorum tueris partes, & in pedum digitos erectus exclamas, *Et ineſt ſua gratia parvis.*) Theſea expectarem vindicem, ſi utrumq; ad Procruſtis lectum dimenſus, alterum detruncandum, extendendum alterum pronunciarem, meritas vel me judice daturus pœnas ſententiæ ex æquo magis

Xenoph. Cyri pæd. l. 1.

quam ex juſto latæ. Sed aliam longe contro-verſiæ hujus dirimendæ rationem mihi in-eundam video. quocirca——

Anthol. β. λ.

Litem aliquando intenderat ſurdus ſur-do; ſibi trimeſtrem ædium penſionem de-beri clamitans. Reus ſe illa nocte fora uſquam prodiiſſe pernegabat, ut qui do-mi pernox molam verſarit. Judex æque ſurdus, hunc, illum intuitus, Nam quid, in-quit, ſuper hac re contenditis? annon u-triq; veſtram mater eſt? uterque alat, jus & æquum poſtulat. Ego ſane ſurdus non ſum; & tamen abſurdus eſſem, & dignus qui male audirem, ſi modo ex allegatis veſtris ſententiam ferre vellem, qui non ſurdi ſolum ſed & cæci; Andabatarum mo-re digladiantes, à ratione præcipites toto erratis cœlo. Quo enim tu tantum mihi lævus abis? quid? an in Contemplatio-nis altum? Tu vero quo tam diverſus? an in cæca practicæ ſaxa? quin me ſequi-mini, ad tutæ pacis & tranquillæ quietis portum——

Ælian. Var. hiſt. l. 14. c. 9.

Plato, quoties à magiſtro ſuo Socrate diſſentire lubuit, excuſare ſe ſolitus, Ami-cum ſibi eſſe Socratem, magis amicam ve-ritatem, invidiæ mox ſuæ vindicem habuit & Ariſtotelem diſcipulum, quem etiam in-gratitudinis nomine pullum vocabat equi-num, ut qui lacte ſatur materno, calcibus matrem peteret. Hic itaque ſi quando à magiſtri placitis diſcedere in animo ha-beret, profiteri ſolebat, Amicum ſibi eſſe Socratem, amicum Platonem, ſed maxime amicam veritatem. Abſit modo invidia, ju-dicio pronunciatum ſano, exemplo utili. Sic diligendi ſunt amici, ut non diligantur eo-rum errores. Neque enim placet naſo duci aut auribus trahi, ut pedibus eam in alterius ſententiam non prius examinatam probe ad

Ariſt. Eth. Nicom. l. 6. 1.

veritatis

veritatis stateram. Turpe vero cum sit ex omnium rerum dictatore atque domino intellectu facere mancipium alienæ libidinis: Discernamus quas è metallis vestris erutas attulistis massas in exploratore aurei veritatis conflatorii igne, idque separatim—— Scalig. exerc. 6. sect. 4.

—— Atque utinam mihi in manum daretur libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona imponeret, in alteram corporis & externa: tantum propendere illam boni lancem putavit, ut terram & maria deprimeret. Cic. 1. Tusc. qu.

Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα, Homer. Iliad. χ.
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο.
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ.
Ὤχετο δ' εἰς ἀΐδαο, λίπεν δὲ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων
Jupiter ipse duas æquato examine lances Virgil. Æn. 12:
Sustinet, & fata imponit diversa duorum:
Quem damnet labor, & quo vergat pondere lethum.

Περὶ μὲν τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος, ἀμφίδοξός εἰμι καὶ διχογνώμων, καὶ τῇ δὲ κακεῖσε κλίνων ὡς ἐπὶ πλάστιγγος πρὸς οὐδέτερον ῥέψαι δύναμαι, πολὺς δ' ὄκνος ἔχει με καὶ τῆς εἰσηγήσεως καὶ τῆς ἀποτροπῆς. Plutarch. de educat. puer.

Veritatem, quæ (ut opinabatur Democritus) in profundo mersa puteo latet, vos binæ quasi situlæ, aut gemini φρεάντλεις certatim vicaria opera eaque strenua eruere laboravistis. Ad quam quia uterque summa fiducia affectare videri vultis; videamus & nos, ne forte, quod fieri solet, altercando amittatur vetitas, utrum remota erroris nebula, sublato opinionis velo, sedato deniq; affectuum vento, pura illa sit, simplex & sincera, uti prætenditis. Primum itaque prodeat——

Diog. Laert. l. 1. Chilo jam ætate provectus, dum modo vitæ anteactæ virtutibus vellet frui, modo vitia recensere, ut censura sua in ea animadverteret, dixit, Se sibi per totam vitam non conscium fuisse ingratitudinis. una tamen re se modice moveri, quod cum semel inter amicos illi judicandum esset, neque contra jus agere aliquid aut decernere vellet, persuaserit amico judicium à se provocaret; ut sic nimirum utrumque, legem & amicum servaret——

Plutarch. apophth. Themistocles à duobus amicis suis cooptatus litis æstimandæ dijudicandæque arbiter, ingrati muneris invidiam declinare volens, judicium aversatus est, inquiens, Nolle se ex amico transire in judicem, ne ex amico jam utriusque, cogeretur in alterius transire inimicum——

Simonidi petenti à Themistocle ut in causa quadam inique judicaret: Neque tu, inquit, si præter modos caneres, bonus esses poeta; neque ego, si præter leges quid decernerem, magistratus probus——

Xenophon ἀπομνημάτων. In deserto hoc bivio cum Hercule anceps animi hæreo. Hinc mollis mihi sese offert via rosis violisque consita: illinc ardua via & acclivis intercluditur dumis spinisque aspera. Utram tandem insistam à Virtute & Voluptate, luculenta utrinque oratione admonitus, vixdum constat. Tu comes blanda hortaris——

Homer. Odyss. μ. Unde oculis meis repente oborta in tam clara luce caligo? unde menti stupor, cordi genibusque tremor? Mihi ipsi, qui vobis moderator datus sum, moderamine opus est. Quis me Tiphys, quis Deus geminis hisce interceptum monstris expedietis? *Hac rabiosa premit canis, hac lutulenta ruit sus.* Hinc latrat sæva *Luxus* Scylla, inde vorat tomitque *Avaritia* Charybdis. Quis mihi dabit,

Arist. Eth. Nicom. 12. c. 8.

dabit, inter vastum gurgitem atque infamem naufragiis scopulum, iter tenere medium? Tu mihi sola, Ratio, Circe, Calypso, Heleno potior dictabis medium; Νῆα δὲ τοῦ καπνοῦ ἐκ κύματος ἐκτὸς ἐέργειν, per illud potius extremum in quo minus peccatur, à quo plus imminet periculi, ad portum tendere; ἐπεὶ ἡ πολὺ φέρτερόν ἐστιν Ἓξ ἑτάρους ἐν νῆι ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας——

In contentione Divitiarum, Nobilitatis, Honoris, Voluptatis, Scientiæ, Virtutis, &c. de summa felicitatis sede poterit Moderarator ab initio usurpare, aut etiam in orationem prorsam solvere illud Lucretii:

Suave, mari magno turbantibus æquora ventis, Lib. 2.
E terra magnum alterius spectare laborem:
Non quia vexari quenquam est jucunda voluptas,
Sed quibus ipse malis careas, quia cernere suave est.
Suave etiam belli certamina magna tueri
Per campos instructa, tua sine parte pericli.
Sed nil dulcius est, bene quam munita tenere
Edita doctrina sapientum templa serena:
Despicere unde queas alios, passimque videre
Errare, atque viam palanteis quærere vitæ:
Certare ingenio, contendere nobilitate:
Noctes atque dies niti præstante labore
Ad summas emergere opes, rerumque potiri.
O miseras hominum mentes! O pectora cæca!
Qualibus in tenebris vitæ, &c.

Optimo sane consilio eductæ utrinque copiæ, summa arte instructæ acies vestræ concurrerunt fortiter, dimicarunt strenue; obstinatis usque adeo animis obnixæ non cedere, *dum gravis aut has, Aut has versa fuga victor dare terga coegit.* Faxo tamen ut *motus hosce animorum atque hæc certamina* Ex Virg. 4 Georg.

tanta

tanta Pulveris exigui jactu compressa quiescant. Proinde è ductoribus acie revocatis, deterior qui visus detractis pinnis discet humi serpere; *melior vacua regnabit in aula*, & triumphans *caput inter nubila condet*——

Ex Ovid. 7. Metamorph. Vipereos agnosco dentes, & lethali prætincta veneno semina. Colchica hæc sementis; ubi è serpentinis dentibus nati terrigenæ, in sua, in parentis viscera infestis animis armatas convertunt manus. Neque enim nisi literis instructi, & eloquentia delibuti, illarum castra obsidere, hujus arcem oppugnare potuissetis aut etiam ausi fuissetis. Quam tamen destructum itis sic eloquenter, ut vel hoc ipso adstruatis, quo destruere præsumitis. Ita nihil eloquentiam destruere præter eloquentiam potest: ideoque nec ipsa potest; quoniam scilicet hoc quoque potest quod omnino non potest. Ne tamen Cadmea forte victoria rem ad internecionem plane deducat; jam tempus adeoq; discrimen postulat, ut filicem meum in medios jaculatus hostes, depulsum ab Eloquentia Martem in ipsos convertam. Intestini itaque ferri licentiam vel sic dearmatum venio——

Pac. distr. 7. Militiam si intuemur, non turba, sed disciplina ad victoriam facit; non quam multi, sed quam boni pugnent; etiam in oratione stabit victoria non à numero & multitudine, sed robore & vi argumentorum.

Huc mentem adhibeatis, justane an injusta dicam. hoc enim Judicis officium est, Rhetoris autem vera loqui.

Medorum judices ferebant prætextas vittatas loris, & in capite tiaram. Atque hinc tiara cuique cui appendet ad sinistrum latus opus è margaritis fimbriatum, alteram aurem ejus qui gestat obtegens. Quibus signi-

significabant aurem quidem rectam accusatoribus dari, tectam vero accusatis sed absentibus reservari.

Philippus inter duos malos judex constitutus, alteri ut è Macedonia abiret, alteri ut eum persequeretur imperavit.

Mercurio deferenti pomum Minerva, Jovisque mandatum respondet Paris.

Videte autem quale à me judicium expectet vel etiam exigat, qui de me prius tam inique judicavit hominum deorumque moderator summus. Qua enim fiducia mortalis ego utique opilio & è plebe bubsequa, cujus neque fori neque subsellii res est, quæ in certamen venit: decernam hanc litem anxiam & ancipitem de immortalium dearum forma? quarum etiam præsentiam tremulo horrore expavesco; nondum satis aut mitissimo ipsarum aspectu, aut mollissimo vocalis dei affamine confirmatus. Quanto melius ipse sibimet sumpsisset hunc judicii calculum formarum spectator elegans, cupitor ardens, potitor notus? sed video quid velit; declinare scilicet, & à se amovere vult tantæ dijudicationis invidiam, & in me tandem derivare. Jam olim docuerunt me rex ille asininis donatus auribus, & vates oculis mulctatus, quam periculosæ machinæ subeat aleam, quicunq; vestris dirimendis controversiis arbiter adscitus fuerit. Quod ego vos, sereniſſimæ dominæ, oratas exoratas velim, quoniam Jovis summi nullatenus per hunc Argicidam diffugere authoritatem licet, ut sententia (quod factu necesse est) secundum unam pronunciata reliquæ duæ spe sua frustratæ, me conjugis patrisque vestri sortitione judicem electum, rejectione vestra non improbatum, nec offensa excipiatis, nec odio aut vindicta prosecutum eatis. Agite igitur pulcherrima numina, vestras perorate causas, vestras prædicate dotes, namque hinc

hinc etiam venuſtatis commendatio, formæ conciliatio dum ego interea temporis, me recolligo, totuſque divino huic ſpectaculo addictus, exactiori luſtratione ſingulas & ſingulares formas rimer, penſioreque examine de iis judicem.

Orationem primum Deorum excipit hæc Paridis ſententia. Quam ſi placere ſenſero, & illas & alias hujuſce generis dabit iterata editio.

Papæ! quale ſpectaculum, quanta pulchritudo, quæ undique voluptas? hic certe eſt ubi Argus fieri velim, quo tot ſimul oculis tanta devorem gaudia. Quam venerabile & regium fulget præſtringitque tum oculorum tum animi aciem Saturno digna proles, Jove matrona, oculis veneranda, ulnis candida? quam inſuper imperiis pollens, quam muneribus potens, diademate caput cincta, ſceptro innixa, divum incedit Regina, & vera inceſſu patet Dea? par rotandis cœlis, regendis terris, calcandis inferis, quo æquior (ita mihi faveat Saturnius) factus ſum Ixioni tam divinam formam ambienti, rotamque cui affixus ſequiturque fugitque vel uno illius amplexu, utcunq; per ſubmiſſam nubem, imaginario redimere præoptem. Illa vero, quam ex facie agnoſcas, conſilii æque ac fortitudinis dominam, ex galeæ cono oleagina redimito corona, lauro tamen præcincta, ſcias belli paciſque mediam, namque & ægidem quatit, & haſtam vibrat, patris æmulata fulmen armipotens virago, belli ſpolia, paciſque firmamenta præ ſe ferens: medio tamen inter gratiam & terrorem tenore, nullis non obſequiis votiſque expetenda, niſi in perpetem & pertinacem juraſſet virginitatem. Sed & hæc, dii boni! quam egregio decore conſpicua? neque ex parte ſpecioſa, ſed tota amabilis, amicabilis, admirabilis; divumque hominumque voluptas alma Venus. intecto corpore perfectam formoſitatem profeſſa, colore in ſpeciem diviſo teſtata ortum; candida,

quod

quod cœlo demeat, cærula quod mari remeat. Erubeſcunt punicantes in genis roſæ, horrent ſororiantes ſub pectus mamillæ, liventes paſſim per cutim tranſlucent venulæ, per diffuſas undique ambroſias comas renident humeri eburnei, quam denique vel ſic, neque gemmato ceſto cinctam, neque Gratiis gratiſſimis comitatam, neque ſuis cupidinibus circumfuſam, commendat dulcis riſus, non dedecet ipſe nævus, & ſupra omnia apud me valet ipſius oratio; qua ſe mihi daturam nuptui pollicetur quandam forma præcipuam, ſuique ſimilem, candidam utpote à Jove cygno ſatam, teneram ut quæ in ovo nutrita fuerit. Valeat itaque imperandi libido, faceſſat bellicæ gloriæ ſitis; habendam in hoc certamine rationem pulchritudinis monent & Jovis juſſa, & Mercurii mandata, & ipſius aurei pomi inſcriptio, *Pulchra capiat.* Hoc igitur cape tuo jure, O Venus.

Nam tua forma deam, me judice, vincit utramque.

Et alias diſcernendi litium formulas, litem ſecundum alteram partem dandi, vel ampliandi licebit affingere ex judicio Dolabellæ, & rejectione mulieris Smyrneæ ad Areopagitas. 4. Gell. 12. l. 6. c. ex Val. Max. 8. 1. vid. & judicium Galatium Val. Max. 2. l. 8. c. Licinii Fimbriæ. l. 7. c. 2. Jul. Cæſ. Sen. de benef. 5. l. 24. c. Philippi & mulieris Val. Max. 6. l. 2. c. Cambyſis. l. 6. 3. c. Claudii de muliere non agnoſcente filium Suet. Claud. 15. c. Alexander alteram occludebat aurem, reo ſc. reſervatam. Qui ſtatuit aliquid parte inaudita altera, Æquum licet ſtatuerit, haud æquus fuit. De judicis officio in litibus. A. Gell. 14. lib. 2. cap. & 4. cap. & Cic. pro A. Cluentio. Judicium pop. Rom. parum ho-

ne-

neſtum inter Ardeates & Aricinos. Liv. 1. 3. & Val. Max. 7. lib. 3. cap. Ampliationis N. L. *non liquet.* Aſconius, Cicero, Liv. &c. Ptolomæi. Ælian. Var. hiſt. lib. 14. cap. 43. Philippi dormitantis Plût. Apophth.

FINIS.

INDEX POETICUS.

ABorigines, indigenæ. *Virg.* VIII. 314.
Academia. *Casp. Barlaus. laud. Hortuli Leydenſis.*
Academici honores. *Barlaus.* 12. *Miſcellan.*
Accipiter. *comp. Virg.* XI. 721.
Acies inſtructa, exercitus, *vid.* Belli conflictus. *Plaut. Amphitruo. act.* I. *ſc.* 1. *Virg.* VIII. 593. *Stat. Theb.* 401. *Claud. in Ruſin.* II. 174. 351.
Actæon. *Ovid. Met.* III, 138. *Sen. Oed.* 751.
Adoleſcentia. *Lavin Torrentius. Caſimirus Sarbievius.* I. *lyr. od.* 4 & III. *lyr.* 22. *ode.*
Adonis. *Ovid. Met.* X. 503.
Adverſa virtutem illuſtrant. *Ov. Triſt.* V. *el.* 6. *verſ.* 48.
Adulatio. *Barb. Urb. PP. p.* 278.
Adulterorum apud inferos ſupplicia. *Virg.* VI. 612.
Ædificator, *Juvenal.* Sat. XIV. 86.
Ædificia. *vid.* Luxus in ædific.
Ægis. *Virg.* VIII. 435. *Claudian. conſ. Prob, & Olyb.* 93. *Claudian. Gigantomach.* 98. *Sidonius carm,* XV. 7.
Æmulatio. *Virg.* V. 229. *Barlæus* II. *eleg.* 18.
Ænigmata *Caſp. Barlæus.*
Æolus. *Virg.* I 56. *Val. Flacc.* I. 581.
Æquanimitas. *Hor. od.* II. 10. III. 1. *Sen. Troas.* 257. *Sen. Thyeſt.* 612. *Caſimirus Sarb.* III. *lyric. od.* 4.
Æquinoctium autumnale. *Virg. Ge.* I. 208. *Aer. Ovid. Met.* I. 52.
Æſtas. *Baſ. Zanchius.*
Æſtus nimius. *vid.* Siria ſtella. *Stat. Theb.* IV. 698. 738. *Barlæi Sylva Dulcis.*
Ætas aurea, felicia ſecula. *Virg.* 6. *Ecl.* 28 *Georg.* I. 128. *Lucr.* V. 781. *Catul.* 64. *Tibul.* I. *el.* 3. *Ovid. Met.* I. 89. *Sen. Med.* 329. *Sen. Hippol.* 523. *Octavia.* 388. *Claud. rapt. Proſ.* III. 24. *Claud. in Ruſin.* I. 389. *Sidon. carm.* II. 105. *Boeth.* II. 5. *metr. Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum vid.* 224. *Idem* II. *el.* 5. *Caſim. Sarb.* I. 1. *Zevecotius* II. *el.* 13. *Jac. Gaddius.* 24.

Ætas.

Ætas argentea. *Virg.* Ge. I. 128. *Ovid. Met.* I. 113.
Ætas ferrea. *Catul* 64. *Ovid. Met.* I. 127. *Barlæus* II. *el.* 5. *Zevecotius* II. *el.* 13.
Ætate fruere, fugit enim. *Ovid. de Arte.* III. 59. *Juvenal.* IX. *Sat.* 125. *Baudius* I. *Iamb. ad Equinum meribundi ad amicos.* & II. *Iamb. Ben. Turenino. Fr. Secundus* I. & 5. *Buchanan. eleg.* 2. *Heinsii Herodes, chorus* IV.
Ætas hominis. *Hor. ad Pisones.* 157. *Ovid. Met.* XV. 221.
Ætates animalium. *Auson. eidyll.* 18. *Epigr. Virgilio adscript.*
Æternum. *Hor.* III. *Od.* 30. *Ovid. Met.* XV. 871. *Stat. sylv.* I. 1. 90. *Sil. Ital.* VII 477. *Claud. bel. Get.* 54. *Sannazarius de partu virgin* II. 392.
Æternum nihil. *Sen. Herc. Oet.* 1035.
Æna. *Virg Æn.* III. 570. *Virg. Æna.* 385. *Lucr.* VI. 639. *Ovid. Met.* XV. 340. *Silius* XIV. 59. *Val. Flacc.* II. 29 *Claud. rapt. Proserp.* I. 161.
Affectus. *Virg.* VI. 733. *Ovid. Me.* II. alluf. 84. 233 *Sen. Med.* 385. *Palmg. scorp.*
Affectus cum ratione lucta sub persona Medeæ. *Ovid. Met.* VII. 12. *Sen. Med.* 925.
Affectus tollendi ut scias verum, ut velis bonum, ut vivas beatus. *Boeth.* I. 4. *metr.* & 7. III. 5. *metr.*
Africa. *Sannazarius de partu Virginis* II. 204. *Barcl. Argenis.* IV. 6. *metr.*
Agricolarum vita. *vid.* rustica vita.
Agricolarum arma. *Virg. Ge.* I. 160.
Agriculturæ ratio. *Virg. Georg.* I. 43. *Claud. Consul. Mallii.* 175. *Barb. Ur. PP. p.* 121.
Agriculturæ inventor *Osiris. Tibul.* I. *el.* 8.
Ahenum æstuans. *Virg.* VII. 462.
Ajax Telamonius. *Ovid. Met.* XIII.
Ajax. *Oilei f. Sen. Agam.* 527.
Alcyone & Ceyx. *Ovid. Met.* XI. 414.
Alexander Magnus. *Juvenal.* X. *Sat.* 167.
Aliena nostris potiora videntur. *Hor. Sat.* I. 1. *Baud.* I. *Iambic. ad Jan. Gruterum, & in Trochaicis ad Elsam Bigotium.*

ad

ad Aliena vitia aquilæ, ad noſtra talpæ. *Horat. Sat.* I. 3.
Aliis alia ſtudia & vota, mihi hoc. *Virg.* VI. 848. *Hor. od.* I. 1. *Propert.* III. *el.* 7. *Ovid. Triſt.* II. 485. *Sen. Herc. Fu.* 191. *Perſ.* V. 51.
Allii deteſtatio. *Hor. Epod.* 3.
Alpes. *Silius.* III. 477. *Petron.* 16. *metr.*
Alta cadunt, ſublimia vita. *Ovid. Triſt.* II. *v.* 83. *Triſt.* III. *el.* 4. *Sen. Hippol.* 1120, *Sen. Troas.* 257. *Agam.* 88. *Zevecotius* II. *eleg.* 1. *vid.* Mediocria firma.
Amantum umbræ in Elyſiis. *Virg.* VI. 442.
Amator. *Hor. Sat.* II. 3. *Perſ.* V. 161.
Amazones. *Virg.* I. 494. XI 570. 648. *Sil.* II. 73. *Claud. rapt. Proſ.* II. 63. *Conſ. Probini & Olyb.* 88. *Feſcennina in nuptiis Honorii & Mariæ.* 32.
Ambitio. *Hor. Sat.* II. 3. *Sen. Herc. Oet.* 632. *Perſ.* V. 177. *Claud. de Laud. Stil.* II. 114. *Cauſſini Solyma. Chorus* I.
Amellus flos. *Virg. Ge.* IV. 271.
Amens. *Virg.* IV. 642. *Ovid. Met.* IV. 502. *alluſ.*
Amicus & amicitia certa. *Virg.* VI. 158. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 3. *verſ.* 63. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 4. *Dan. Heinſ.* I. *ſylv.* 3. *Zevecotius* I. *el.* 6.
Am. prævaricator. *Hor. Sat.* I. 4.
Amicus ollaris. *Martial.* IX. 15.
Amicorum paria. *Ovid. de Ponto.* III. *el.* 2. *verſ.* 67. *Manil.* II. 599. *Claud. in Rufin.* I. 107.
Amicitia requirit par. *Martial.* VI. 11.
Amicitiæ fides violata. Amicitia fortunam ſequitur. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 7. *de Ponto.* IV. *el.* 3. *Petron.* 8. *metr. Plaut. Stichus. act.* IV. *ſc.* I. *v.* 14.
Amicorum deſiderium. *Buchanan. eleg.* 4. & *Sylv.* 2.
Ammonis templum. *Lucan.* IX. 511.
Amœnus locus. *Virg.* IX. *Ecl.* 40 *Culex.* 120. *Ovid. de Arte.* III. 667. *Stat. I. Sylv.* 3. *verſ.* 5. *Petron.* 20. *metr. Martial.* X. 30. *Claud. rapt. Proſ.* II. 101. *Sidonius. Carm.* XI. *Epith.* 6. *N. Reuſener. eleg. ad And. Cruſium. Franciſci Moncæi Paradiſus. Simon Egerius. Sylv. Grotius.* II. *epig. Barlæi hortulus Leyd. Idem* II. *el.* 3. *Grotofr. Torinus* I. *p.* 3. *Jac. Gaddius.* I. 14. *Caſimirus Sarb. Epod.* I.

Amor.

Amor. *Virg.* IV. 1. *Lucr.* I. 473. *Henſii Scholium ſive Hymnus in Amorem.*

Comp. tonitrui. *Virg.* VIII. 388.

Ex luxu & otio naſcitur. *Virg.* I. 689. *Ovid. Remed.* I. 139. *Remed.* II. 350. *Ovid. Met.* IV. 30. *Sen. Hippol.* 203. *Octav.* 545. *Sil.* XI. 386.

Ex affectu naſcitur. *Virg.* I. 721.

Ejus vis. *Plaut. Aſin.* act. I. ſc. III. verſ. 4. *Mercator.* act. V. ſc. II. v. 10. *Virg. Georg.* III. 243. *Aen.* IV. 80. *Tibul.* III. eleg. 4. *Propert.* II. el. 7. *Sen. Hippol.* 272. *Octav.* 797. *Sil.* XI. 399. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 226. *Bapt. Spagnolus. Titus Strozza. Hercules Strozza. P. Meliſſus.* eleg. *Baudius Var. Sylv.* I. *Palingenius cancer. Barlaus in nuptias Adr. Blyenburgii. Alabaſter Roxana chorus.* III.

Amor inſanus. *Virg.* 10. ecl. 44. *Hor. Sat.* II. 3. *Propert.* II. el. 1. *Sen. Hippol.* 99. 358. *Stat. Achilleid.* I. 301.

Amor militia. *Ovid. Amor.* I. el. 9. *de Arte.* II. 233.

Hortus Amorum. *Damaſ. Blyenburgius.*

Amor ſui; Φιλαυτία. *Catul.* 22. *Ovid. Met.* III. 414. *Barb. Urban. PP.* p. 253.

Amor optimum condimentum; *Plauti Caſin.* act. II. ſc. III. v. 1.

Amoris miſeriæ. *Plauti Ciſtell.* act. II. ſc. I. v. 1. *Mercator.* act. I. ſc. I. v. 18. act. III. ſc. IV. v. 1. *Trinummus* act. II. ſc. I. 10.

Anchora. *Virg.* VI. 4.

Ancile. *Ovid. Faſt.* III. 371.

Andromedæ fab. *Manil.* V. 531.

Anguis. *vid.* ſerpens. *Virgil.* II. 203. V. 84. *Ovid. Met.* III. 31. VII. 150. *Claud. rapt. Proſerp.* I. 182.

Preſſus. *Virg.* II. 379. V. 273.

Nitidus juventa. *Virg.* II. 471. *Lucr.* IV. 54. *Stat. Theb.* IV. 95. *Sil.* XII. 8.

Animum cole, & animi bona. *Ovid. de Arte.* II. 119. *de Remed.* I. 127. *Ovid. Triſt.* III. el. 7. verſ. 43. *Plaut. Panulus.* act. I. ſc. II. 83. *Paling.*

gitt. Gotofr. Torinus. VII. p. 135. Caſimirus Sarb. III. lyr. 23. od.
Animi magnum auſum. Virg. IX. 184.
Anni quatuor partes. Lucr. V. 737. Ovid. Met. II. 27. XV. 200. Sen. Hippol. 963. Lucan. I. 15. epigr. Virgilio adſcript. Cunradini epigr.
Anni incuntis auſpicia & vota. vide Calendæ Jan. & Strena. Claud. tert. conſ. Honorii. 1. de conſ. Probini & Olyb. 6. de Laud. Stilic. II. 454. Auſon. Eidyl. 9. Heinſius Iamb. ad annum. Jo. Somm. poemat.
Annibal. Sil. Ital. & Juvenal. X. Sat. 147. Sidonius. carm. II. 300.
Annulus, Hug. Grotii Dactyliotheca Gorlei.
Anſancti valles. Virg. VII. 565.
Anthropophagi. Juv. Sat. XV.
Antipodes. Lucr. I. 1058.
Aper. Comp. Virg. X. 707. Sil. I. 421. Jan. Pannonius eleg. 18.
Calydonius. Ovid. Met. VIII. 281.
Apes: earum cura & ratio. Virg. Georg. IV. 8. Æn. I. 434. Claud. rapt. Proſerp. II. 124. Dan. Heinſius III. ſylv. Caſimirus Sarb. III. lyric. 15. od. Gazaipia Hilaria. p. 21.
Examen. Virg. VII. 64. Claud. VI. Conſ. Honorii. 259.
Pugna. Virgil. Georg. IV. 67. Joſeph. Iſcanus. VI. 19.
Natura; Politia; Labor. Virg. Geor. VI. 149. Æn. VI. 707.
Apollo. Virg. IV. 144.
Aponus, fons. Claud. Epigr.
Apotheoſis, Virg. 5. ecl. 56.
Sacra. Prudentii. Ἀποθέωσις. Barlæi Manes Auriaci. v. 325.
Cœlo adſcriptus, in cœlum receptus. Claud. tert. Conſ. Honorii. 162.
Apotheoſeos vanitas, Prudentius contra Symmachum. Joſ. Iſcanus. III. 455.
Aquæ medicæ. Claudian. Aponus. Epigr.

Aqua Memmia. *Passeratius*, 13
Aquila. comp. *Virg.* IX 563 *Sannazarius de partu virginis.* I. 428 *Salust. Barthasius.* V. *lib.* Heb. 1. *Casimirus Sarb.* II. *lyric.* 20 *od.*
rapiens Ganymedem, *Virg.* V. 252. *Stat. Theb.* I. 549
rapiens Serpentem, *Virg.* XI. 751 *Ovid. Met.* IV. 362. 714 *Sil.* XII. 55
Augurium, *Virg.* XII. 247 *Sil* XVII. 52
Explorans pullos ad Solem, *Lucan.* IX. 903 *Sil.* X. 108 *Claud. praf. ad Paneg. de tertio conf. Honorii*
Araneola, *Antonius Thesius Gazæus pag.* 21
Arbores, *Virg Culex.* 122 *Ovid. Met.* X. 90 *Stat.* II. *Sylv* 3 *Stat. Theb.* VI. 99 *Claud. rapt. Proserp.* II. 10 7 *Bard. Argenis.* III. *metr.* 3 *Casp. Barlæi hortulus Leydensis. Jos. Semmeri poemata*
Arborum infrugiferarum usus, *Virgil. Georgic. II.* 439.
Arbor accisa, *Virg. II.* 626 *XI.* 135 *Sil. X.* 532 *Val. Flacc. III.* 163 *Cassini Solyma* 3 *act.*
Satio, *Virg. Ge. II.* 9
Insitio, *Virg. Georg. II.* 73 *Ovid. Met. XIV.* 626
Archimedes, *Sil. XIV.* 342
Arethusa, *Ovid. Met.* V. 573 *Stat. I Sylv.* 2 *vers.* 204
Argo, *Senec. Med.* 607 *Stat. Theb.* V. 337 *Val. Flacc.* I. 122 *Claud. bell. Get.* 8 *Jos. Iscanus*, I. 63
Argus, *Ovid. Met. I.* 625
Arion, *Ovid. Fast. II.* 83
Aristæi fab. de apibus reparandis, *Virg. Georg.* IV. 281 *Ovid. Fast. I.* 369
Arma, galea, &c. Turni, *Virg.* VII. 785 XI. 486 *Claud. laud. Stilic. I.* 351
Arma pulchra, *Virg.* XI. 769 XII. 87 430 *Sil. II.* 407 V. 132 XV. 667 *Casimirus Sarb. l. lyric.* 11. *od.*
Arma Vulcania, *Virg.* VIII. 620 *Claud. tert. cons. Honorii*, 191
Arma varjarum gentium, *Claud. laud. Stilic. I.* 109.

Armentum. *Claud. Epigr.*
Artes invenit neceſſitas. *Virg. Geor.* I. 132. & experientia. *Manil.* I. 63. 81.
Artes malæ in pretio, bonæ non ita. *Petron* 10. *metr.*
Artium elogia. *Berſmannus. Stigellii Artes liberales. Got. Torin.* I I. *à pag.* 37. *uſque ad lib.* IV. *pag.* 65. *& lib.* V I I. *p.* 136.
Artificum opera. *Stat.* I. *Silv.* 1. *verſ.* 100. II. *Sylv.* 2. *verſ.* 63. IV. *Sylv.* 6. *verſ.* 25. *Theb.* I. 542. *Claud. de laud. Stilic.* II. 176.
Aruſpicina. *Virg.* IV. 57.
Aſia. *Sannazarius de partu virginis* II. 126.
Aſini encomion. *Jo. Lauterbachius. Jo. Majoris. Cumanus. Jac. Gaddius.* II. 20.
Aſtrologi. *Lucan.* I. 640. *Juvenal.* VI. *Sat.* 554. *Tho. Mori epigr.*
Aſtrologiæ defenſio. *Jac. Micyllus.* III. *Sylv.*
Aſtronomia. *vid.* Cauſas cognoſcere rerum, *Ovid. Faſt.* III. 106. *Lucan.* VIII. 170. *Manilius. lib.* V. *Buchanan.* V. *de ſphæra. Barlæus in equo Godefrid.*
Atalanta. *Ovid. Met.* X. 535.
Atlas mons. *Virg.* IV. 246. *Sil.* I. 202. *Val. Flacc.* V. 410.
Avaritia & Avarus. *Lucr.* III. 59. *Hor. Sat.* I. 1. II. 3. *Epiſt.* II. 2. *Propert.* III. *el.* 6. *Gall. el* 1. *Ovid. Faſt.* 1. 201. 217. *Sen. Herc. Oet.* 620. *Perſ.* V. 130. VI. 75. *Manil.* IV. 1. *Juvenal. Sat.* XIV. 108. *Claud. in Ruſin.* I. 101, 102. *de laud. Stilic.* II 114. *Boeth.* II. 2. *metr.* 4. *metr. Plaut. Aulid. act.* II. *ſc.* IV. *v.* 20. *Buchanan. epigr. de Chryſalo lib.* II. *Buchanan.* I. *de ſphæra. Sarada* II. *proluſ.* 6. *poetic. acad. Jac. Gaddius* I. 17. *Barber. Urban. PP. pag.* 20.
Audacia. *Virg.* X. 284. XI. 153.
In audaces non eſt audacia tuta. *Ovid. Met.* X. 545. *Martial.* VI. 25.
Avernus. *Virg.* VI. 238. *Lucr.* VI. 812. *Sil.* XII. 120.
Aves diis immolatæ. *Ovid. Faſt.* I. 445.
Aves. *Georg. Gallus Chrysdimenus. Barlæi hortulus Leydenſis.*

Axis

Avis de pullis ſolicita. *Claud. Rapt. Proſerp.* III. 141.

Avis Paradiſiaca, ſive Apous. *Lud. Celottus.*

Augurium. *vid.* Vaticinia. *Joſ. Iſc.* IV. 231.

Aula. *Virg.* I. 665.

Aulicæ artes. Fraus ſublimi regnat in Aula. *Sen. Agam.* 79. *Herc. Oet.* 608. *Octavia* 33. *Lucan.* VIII. 400. *Claudian. in Rufin.* I. 177. *Ranzovii emblema. Drurei Alured.* V. *act.* 10. *ſc. Eliſab. Jo. Weſtenii.* 7. *epigr. Heinſii Herodes act.* 2. *Jac. Gaddius.* I. 25. *Alabaſt. Roxan. act.* III. *ſc.* 4.

Aura. *Paſſerat.* 16.

Aurum. *Claud. de laud. Stilic.* III. 226.

Auri ſacra fames. *Virg.* I. 353. III. 56. *Propert.* III. *el.* 11. *Barlæi Argo Batava.*

Auri vis. *Hor. od.* III. 16. *Propert.* III. *el.* 12. *Lucan.* III. 118. *Barclaii Euphorm.* II. *metr.* 5. *Caſp. Barl. Heriberti de Beaumont.*

Auriga. *Virg. Geor.* I. 511. *Sil.* 281.

Aurora. *Virg.* III. 521. 588. IV. 6. 584. V. 105. VII. 25. XII. 113. *Culex* 41. *Epigr. Virg. adſcript. Lucr.* II. 141. *Ovid. Amor.* I. *el.* 13. *Ovid. Met.* II. 112. *Sen. Herc. Fur.* 124. *Stat. Theb.* II. 134. VI. 24. XII. 1. *Sil.* I. 574. V. 54. VI. 1. XVI. 230. *Val. Flacc.* II. 72. IV. 90. *Claud. rapt. Proſ.* II. 1. 120. *Amalth. Sylv.* 5. *Sennazarius de partu Virginis.* III. 499. *Jacob. Gaddius* I. 3. II. 85. *Lud. Celotti Adrianus. Chorus* 3.

Autumnus. *Petron. Fragm. Jam nunc ardentes, Autumn. &c. Baſ. Zanchius. Barclaius* II. *Barb. Urban. PP. pag.* 202.

BAcchus. *Tibul.* I. *el.* 8. *Propert.* III. *el.* 15. *Ovid. Met.* III. 553. 677. *Ovid Faſt.* III. 715. V. *el.* 4. *Sil.* VII. 194. *Val. Flacc.* II. 265. *Claud. rapt. Proſ.* I. 16. *Sidonius carm.* XXII. 22. *Nic. Rudingerus. Jac. Gaddius.*

Baccho immolatur caper. *Ovid. Faſt.* I. 357.

Bacchanalia. *Virg.* VII. 389. *Catul.* 64. *Stat. Theb.* IV. 653. *Claud.* IV. *Conſul. Honorii* 606. *Lavinus Torrentius. Barcl. Argenis.* IV. 8. *metr. Heinſii Herodes. act.* 1.

Balneum. *vid.* Thermæ. *Stat.* I. *Sylv.* 3. *verſ.* 43. *Sylv.* 5. *Sidonius carm.* XVIII.

Barbarus. *Virg.* I. 571.

Baſia. *Catul. epigr. Janus Douſa. Joannes Secundus. Jan. Lernutius. Sannazar. Ep.*

Batrachomyomachia. bellum ranarum cum muribus. *ex Homero. Henr. Smetius. Eluſius Calentius tribus lib.*

Baucis & Philemon. *Ovid. Met.* VIII. 634.

Bellatrix cultu Amazonio. *Virg.* VII. 805. *Joſ. Iſcanus.* VI. 565. 589.

Bellona. *Sil.* V. 220. *Claud. in Eutrop.* II. 143.

Bellum. *Tibul.* I. *el. Ovid. Faſt.* I. 703. *Sen. Hippol.* 536. *Sen. Thyeſtes.* 551. *Sen. Theb.* 389. *Virg. Culex.* 27.

Belli portenta. *Virg. Ge.* I. 469.

Bellicus apparatus. *Virg.* VIII. 1. *Sen. Theb.* 389. *Lucan.* VII. 139. *Stat. Theb.* III. 578. *Achilleid.* I. 425. *Sil.* IV. 9. *Petron.* XVI. *metr. Joſ. Iſcanus.* I. 307. IV. 275. *Baudius. od.* II. *lib.* I. *Barlæus Panegyr. Fred. Henrio. Barlæi Sylva Ducis. Cauſſini Sohma. act.* II.

Belli miſeri eventus. *Virg. Ge.* I. 505. *Hor. od.* II. 1. *Ovid. triſt.* III. *el.* 10. *ver.* 53. *Sen. Herc. Fur.* 365. *Sen. Theb.* 546. 625. *Lucan.* I. 24. *Sil.* XV. 521. *Claud. in Ruſin.* II. 36. 59. *Joſ. Iſcanus.* IV. 342. *Barclaii Euphorm.* II. *metr.* 12.

Vide Mars & Comitatus.

Bellum dulce inexpertis. *Vir.* XI. 153.

Bellum indicitur. *Virg.* VII. 469.

In Bello conſilium. *Baudius* III. *Iamb. ad Jac. Endium.*

Belli & exercituum conflictus, pugna commiſſa. *Plaut. Amphitr.* I. *ſc.* I. *act. v.* 62. *Virg.* VII. 525. *Lucret.* II. 324. *Hor. od.* II. 1. *Lucan.* VII. 475. *Stat. Theb.* VI. 416. VIII. 386. 397. *Syl.* IX. 320. 358. XVII. 391. *Val. Flacc.* VI. 182. *Joſ. Iſcanus* V. 140. *Barlæi Sylva Ducis.*

Bellum civile. *Virg.* VI. 832. *Hor. od.* II. 1. *Epod.* 16. *Lucan.* I. 1. *&c.* IV. 169. *Claud. in Eutrop.* II. 573. VI. *conſulat. Honorii.* 399. *Barlæi Oratio Venetia. Jacob. Gaddius.* I. 8.

Bellicæ Machinæ. *Lucan.* III. 455 490 *Heinſii Herodes. Chor.* II.

Jo. Secundus II. *el.* 11 *invehitur* in tormentorum inventorem. Deſcribit *Barlæus in obſid. Sylvæ Ducis. Jac. Gaddius* II. 5.

Bellicæ gloriæ Nemeſis, *Juvenal.* X. Sat. 133.

Belluæ ad bellum comparatæ. Lucr. V. 1310.

Bibendi ars. *Vinc. Opſopœus.*

Bibliotheca. *Paſſeratius* II. *ſtrena.*

Biſon. *Natal. Com.* III. *venat.*

Bombyx. *Hieron vidæ lib. duo. Gazæi pia hilaria, p.* 22.

Bonum, ubi & quid ſit ignorantes, quærimus. *Boeth.* III. 8. *metr.*

Boreas. *Virg. Georg.* III. 196. *Ovid. Met.* VI. 691 *Claud. rapt. Proſerp.* I. 70.

Boum cura, forma & notæ. *Virg. Ge.* III. 50.

Briareus. *Virg.* X. 565.

Bubalus. *Natalis comes.* III. *venat.*

CAcus. *Virg.* VIII. 193 *Propert.* IV. *el.* 10 *Ovid. Faſt.* I. 551.

Caduceus. *virg.* IV. 242.

Cædes. *Virg.* XII. 36 *Stat. Theb.* X. 268 *Claud. tert. conſ. Honorii* 98.

Calendæ Januar. Decembres, Saturnales. *vid.* anni ineuntis auſpicia. *Ovid. Faſt.* I. 73 *Stat. I. Sylv.* 6. IV. *Sylv.* 9 *verſ.* 23 *Auſon.* 8 *eidyll. Sannazarius* II. *eleg.* 3. *Paſſeratius.* 1. & *inde frequentes. Jo. Barclaius ad Jacobum Reg. Brit. Octav. Menmus.*

Calendæ Maiæ. *Sannazarius. Adrian. Blienburgius. Jo. Secundus.* I. *el. ſolennes. Buchanan. eleg.* 2.

Caliſto. *Ovid. Met.* II. 410 *Ovid. Faſt.* II. 155.

Canis venaticus. *Enn.* X *Ovid. Met.* I. 533 *Sil.* X. 77 *Claud. laud. Stil.* III. 297 *Natalis Comes.* I. *Venat. Alabaſtri Roxana. act.* I. *ſc.* 3.

Canum alendorum ratio. *virg. Ge.* III. 404 *Hieronymi Fracaſtorii Alcon.*

Canum elogium. *Micyllus Sylv.* IV. *Nathan Chytræus. Jov. Pontanus. Jo. Darchius.*

Caprea. *Natalis Comes.* III. *venat. Capreolus. ibid.*

Carmen,

Carmen amœbæum. *Virg.* 3. *Ecl.* 7.
vide *Genethliacon.*
vide *Epicedion.*
Amatorium Cyclopis. *Ov. Met.* XIII. 790
Carmine mulcetur labor. *Ovid.* Triſt. IV. *el.* 1 *verſ* 5.
Carmina, incantatio. *vide* Magia.
Carniſ-privium. Pythag. *Ovid. Met.* XV. 77.
Carthago. *Virg.* I. 12 *Sannazarius de partu virginis.* II. 214.
Caſtitatis laus. *Avitus lib. ad Fuſcinam ſororem.*
Caſtor. *Natalis Comes.* IV. *venat.*
Catella Publii. *Martial.* I. 110.
Catellæ epitaphium. *Barcl. Argenis.* II. *metr.* 6.
Cauſas rerum cognoſcere. *Virg. Georg.* II. 499. *Ætna.* 230 *Ovid. Met.* XV. 69 *Ovid. Faſt.* I. 313 *Perſ.* III. 66 *Claud. epigr. de Magnete. Boeth.* I. 2 *metr.* IV. 5 *metr. Sannazarius.* I. *eleg.* 2. *Baudius* VI. *epos. Heinſ.* I. *Sylv.* 4 *Grotius. ſylv.* II. *Zevecotius* II. *el.* 6.
Cerberus. *Virg.* VI. 299 *Sen. Herc. Fur.* 782 *Sannazarius de partu virg.* I. 231.
Ceres. *Ovid. Faſt.* IV. 393 *Barcl. Argenis.* II. *metr.* 1.
Cereris ſacra. *Heinſii Herodes. act.* 1.
Certamen cœſtus. *Virg.* V. 363 *Val. Flacc.* IV. 250 *Sidonius carm.* V. 161.
Curſus. *Virg.* V. 286.
Sagittæ. *Virg.* V. 485.
Jaculi. *Sil. Ital.* XVI. 556.
Cutule. *Virg.* V. 144 *Sil.* XVI. 314 *Manil.* V. 74 *Sidonius carm.* XXIII. 324.
Navale. *Virg.* V. 114.
Gladiatorium. *Sil* XVI. 526.
Singulare, *Virg.* XII. 116. *Sil.* XIII. 151. *Joſeph. Iſcan.* V. 488 *et* VI. 630. *Fam. Strad.* II. 6 *proluſ. poet. aead.*
Super Armis Achillis. *Ovid. Met.* XIII. 621.
Cervus. *Virg.* VII. 484 *Stat. Theb.* V. 165 *Sil.* XIII. 116 *Jan. Pannonius. eleg.* 18 *Natalis Comes.* III. *venat.*
Ceſtos veneris. *Claudian. in nuptias Honorii & Mariæ.* 124.

Cete, *Val. Flacc.* II. 500 *Manil.* v. 565.
Chaos, *Ovid. Met.* I. 6 *Ovid. Faſt.* I. 103 *Sen. Thyeſt.* 820.
Charon, *Virg.* VI. 298 *Sen. Oed.* 166 *Sen. Herc. Fu.* 763.
Chartæ inventio, *Ritterſhuſii varia. Tho. Reædi Inventa adeſpota.*
Charybdis, *Virg.* III. 419.
Chimæra, *Ovid. Met.* IX. 738.
Chryſtallus, *Claud. epigr. var. Sidonius carm.* XI. *Epithalam.* 94.
Ciconia, *Cornelius Muſius. Gallus Chrudimenus.*
Circe, *Virg.* VII. II. *Ovid. Met.* XIV. 254.
Circus, *Ovid. Amor.* III. *el.* 2. *de Arte. Juvenal* XI. 192.
Citharœdus, *Tibul.* III. *el.* 4.
Civis bonus, *vid.* Vir bonus. *Sidonius carm.* VII. 566.
Claſſis, *Virg.* X. 155 *Sidonius carm.* V. 454. *Joſ. Iſcanus.* IV. 315.
Clementia, *Ovid. Triſt.* II. 33 *verſ.* III. *el.* 5 *verſ.* 33. *de Ponto* I. *el.* 3. *verſ.* 53. *Stat. Theb.* XII. 492. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii* 113 *de conſ. Mallii.* 220 *de laud. Stilic.* II. 6. *Epiſt. ad Hadrianum.* 1 *Baylei Brit. Triumph.* 329 *Octav. Menimus. Heinſii Herodes act.* 3. *Cauſſini Felicitas. act.* 1.
Cleopatra, *Hor. od.* I. 37 *Epod.* 9 *Propert.* III. 9 IV. 6.
Clientes ſportulam emeriti. *Juvenal. Sat.* I. 96. Cœnæ injuria excepti. *Sat.* V. *Martial. ep. paſſim. Plauti Menechmi act.* IV. *ſc.* II. *v.* 1.
Clypeus ſcutum. *Virg.* X. 483.
Æneæ. *Virg.* VIII. 447 626
Cœcitas, *Eric. Puteani Muſarum fercidum.*
Cœli regia. *Ovid. Met.* I. 169 *Sannazarius de partu virginis.* I. 444.
Cœlum ſuſpice. Cœleſtem perdit Eurydicen, qui in terra & Tartaris quærit. *Boeth.* III. 12. *metr.* & IV. 1. *metr. Zevecotius* I. *el.* 10. *Ejuſdem Maria Græca.* IV. *act. Ejuſdem Roſimund. Chorus* II. *Gor. Torinus.* V. *p.* 99.
Cœleſtia certo procedunt corpora curſu. *Boeth.* IV. 6. *metr.*
Cœlibatus, *Virg.* IV. 32.

Cognomina,

Cognomina, *Ov. Fast.* I. 597.
Colica, *Joan. Sommerus poem.*
Columba, *Virg.* v. 213 *Passeratius.* 23.
Coma & Calvities. *Petron.* 15. *metr. Ludovicus Helmboldus.*
Coma Berenices, *Catull. ep.* 67.
Coma Earihi, *Stat.* III. *Sylv.* 4.
Comites, *Sil.* I. 459. *Manil.* I. 812. 874. *Claud. rapt. Proserp.* I. 233. *Berſman.* I. *el.* 3. *Geor. Sabinus.* III. *el.* 8.
Commendativa Epiſtola, *Hor. Epiſt.* I. 9.
Concilium Deorum, *Ovid. Met.* I. 167 *Claud. rapt. Proſ.* III. 6. *Sidonius. carm.* VII. 28 *Sannazarius de partu virg.* III. 1.
Concilium ridiculum, *Juvenal.* IV. *Sat.*
Conjugium, *vid.* Nuptiæ. *Hor. od.* I. 13. *Claud. rapt. Proſ.* I. 184. *Fr. Taubmanni Concordia maritalis.*
Conjugii jugum grave, *Juvenal.* VI. *Sat. Plauti Miles Glorioſ. act.* III. *ſc.* I. *v.* 91.
Conjugium inæquale, *Virg. alluſ.* VIII. 485 *Claud. rapt. Proſ.* II. 239.
Connubium, *vid.* Conjugium. Nuptiæ.
Conſcientia recta, arx munita. *Hor. od.* I. 22. *Barlæus in cubile Stapeli. Barber. Urban.* P P. *pag.* 152.
Conſcientia carnifex, *Lucr.* III. 1025. *Hor. od.* III. 1. *Ov. Met.* II. 447 IV. 498 *Sen. Hippol.* 161 *Juven.* XIII. *Sat.* 193. *Claud.* 4. *Conſ. Honorii.* 104 *Boeth.* IIII. *metr.* 2. *Zevecotii Roſimunda* I. *act. & Chorus* I. *& act.* 2. *ſc.* 2 *Act.* III. *Cauſſini Theodoricus.* 1 *act. & chorus. & 2. act. Barb. Urb.* PP. *pag.* 152.
Conſolatio, *Virg.* I. 202 IV. 394 *Hor. od.* II. 8. *Ovid. ad Liviam.* 357 *Stat.* II. *Sylv.* 1. v. *Syl.* 1. *Theb.* VII. 221 *Stigelius Ge. Rhavo. Hug. Grotius ad patrem.* Solamen miſeris ſocios habuiſſe doloris. *Sen. Troad.* 1007 *Petron. Fragm. Naufragus ejecta, &c.*
Conſtantia, *alluſ. Virg.* III. 76 comp. quercui. IV. 441 comp. rupi. VII. 587 *Hor. od.* III. 3 *Epiſt.* I. 16 *Sidon. Carm.* XXIII. 536 *Boeth.* I. 4 *metr. Baudius* II. *Iambic.* 1. *ad Barlæum.*
Contagio, *Ovid. Remed.* II. 218.
Contentus ſuo, *vid.* Dives eſt qui, &c. & *vid.*

Aliena noſtris potiora.
Convivii læti apparatus. *Virg.* I. 638 *Hor. od.* I. 36 II. 7. III. 19. *Sat.* II. 6.
Convivium bellum & facetum. *Baudius* II. *Iambis. Genio Bellimontanæ libertatis.*
Convivium ſplendidum. *Lucan.* x. 109 *Stat.* IV. *Sylv.* 2 *Sil.* XI. 271 *Joſeph. Iſcan.* I. 239 *Cauſſini Theodoricus. act.* 4. *Theodor.*
Convivium ſordidum. *Hor. Sat.* II. 8.
Coralium. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 169.
Cornu Achieloi. cornu copia. *Ovid. Met.* IX. 85.
Coronæ. *Ovid. Faſt.* v. 339 *Claud. laus Serenæ.* 181 *Sidon. carm.* v. 594.
Crambe. *Jac. Auguſt. Thuanus.*
Crepuſculum. *Ovid. Met.* IV. 399.
Cruciatus. tormenta. *Hor. od.* I. 35 *Sil.* I. 172 VI. 539 *Plaut. Aſinar. act.* III. *ſc.* II. *v.* 4 *Barlæus* II. *el.* 5 *Cauſſini Felicitas. trag.* 1 *act. &* 3 *act.*
Crudelis & crudelitas. *Sen. Troad.* 1103 *Sil.* XIV. 528 *Juvenal.* XIV. *Sat.* 15 *Claud. in Rufin.* I. 234 *Sidon. carm.* XXIV. 1 *Burg. Pontii. Cauſſini Theodoricus* 4 *act. Elpid. Caſimirus Sarb.* II. *lyr.* 24 *od.*
Cuculus. *Gazæi pia hilaria. p.* 23.
Culex. *Virgilius. Ang. Politianus* XII. *l. epiſt. Celius Calcagninus.*
Culex. electro incluſus. *Jo. Jacomotus. Chriſtoph. Manlius.*
Cupido. *Ovid. Met.* v. 365 *Sen. Hipp.* 185 *Herc. Oet.* 540 *Sil.* VII. 444. *Claud de nuptiis Honorii & Mariæ.* 73 & 112 *Epigr. de Magnete. Paling. cancer.*
Cupido cruci affixus. *Auſon. eidyll.* 6.
Cupidinis tela. *Ovid. Met.* I. 468.
Cupidinis aſſeclæ. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 77.
Cura comes adſidet. *alluſ. Virg.* IV. 67. *Hor. od.* II. 16.
Cura facit canos. *Boeth.* I. 1. *metr.*
Curis mens hebet. *Boeth.* I. 2. *metr.*
Curioſus in re aliena. *Plaut. Stichus. act.* II. *ſc.* I. *v.* 44.
Currus veliferi. *Hug. Grotius* II. *Epigr.*

Cyaneæ.

Cyaneæ, *vid.* Symplegades.
Cybele, *Catul.* 64 *Ovid. Faſt.* IV. 262.
Cybeles ſacra, *Lucr.* II. 618 *Sil.* XVII. 17 *Claud. rapt. Proſ.* II. 267.
Cyclopes, *Virg. Georg.* IV. 170 *Æn.* III. 644. VIII. 424 *Cauſſini trag. Felicitas* 3 *act. Synopſis.*
Cygnus, *Virg.* I. 397 XI. 456 *Ovid. Met.* II. 373 *Paſſeratius* 32.
Cymba, *Barcl. Argenis.* II. *metr.* 8.
Cynegeticon, *vide* Venatus.

DEdalus. *vid.* Icarus.
Danaides. *Hor. Od.* III. 11.
Daphnes fab. *Ovid. Met.* I. 452.
Dedicatio, *Virg.* 9 *ecl.* 8. *Ge.* I. 24 III. 10 *Catull.* I. *ep. Martial.* III. 2 *Auſon. præfat.*
Degeneratio in pejus, *Virg. Georg.* I. 198 *Hor. od.* III. 6 *Boeth.* III. 6 *metr.*
Degeneratio hominum in pecudes, *Claud. rapt. Proſ.* III. 41.
Deliquium animæ, *Virg.* IV. 389 *Ovid. Triſt.* I. *el.* 3. *verſ.* 89 *Joſ. Iſcanus.* VI. 540.
Delos, *Virg.* III. 73 *Petron. Fragm.* Delos jam ſtabili, *&c.*
Delphines, *Virg.* V. 594 *Ovid. Met.* III. 67 2 *Cunradini* Phaleucia. *Saluſt. Bartaſ.* II.
Deſperatio, *Virg.* II. 354 *Claud. in Rufin.* II. 18.
in Detractorem. *vid.* Maledicentia.
Deus omnium conditor, libere agens. *Sen. Hippol.* 956 *Boeth.* I. 5 *metr.* III. 9 *metr.* IV. 6 *metr. Sannazarius de partu virgin.* III. 467 *Palmg. ſagitt. Zevecotii Maria Græca. act.* I. *ſc.* 1 *Heinſii Herodes. act.* 1 *Dii gentium. ibid. Cauſſini Nebuchodonoſor. Act.* I. *Got. Torinus.* V. *p.* 89.
Deus omnia videt ſimul; omniſcius. *Boeth.* V. 2 *metr. Cauſſini Nebuchodonoſ. act.* II.
Deo cede. *Virg.* V. 455.
terra marique impenditur labor, ut vana conſequamur; Impendendus homo eſt, eſſe ut Deus poſſit in ipſo. *Manil.* IV. 389.

Deorum fuga, insequente Typhœo. *Ovid. Met.* v. 322 *Barclaii Argenis* I. *metr.* 6.
Diana, *Virg.* I. 503 *Sen. Hippol.* 405 *Agam.* 352 *Claud. rapt. Pros.* II. 27 *Barcl. Arge.* II. *metr.* 5.
Dianæ comites, *Claud. de laud. Stilic.* III. 242.
Dictamnum, *Virg.* XII. 412.
Dies, *Ovid. Met.* XV. 190.
Dies fausti & infausti. *Virg. Geor.* I. 277.
Dies lætus, *Pers.* II. 1. *Claud. Cons. Probini & Olyb.* 1.
Dies anniversarius, *Virg.* v. 49.
Difficile quod pulchrum, *Claud Fescenn. in nuptiis Honorii & Mariæ.* 105 *Barlæi Manes Auriaci.* v. 177.
Diluculum, *Stat. Theb.* III. 33 684 VIII. 271.
Diluvium, *Hor od.* I. 2 *Ovid. Met.* I. 260 *Jo. Secundus Sylva.* 2 *Jani Pannonii eleg.* 7 *Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii. Barlæus* I. *eleg.* 4.
Diræ, *vid.* Imprecatio.
Disciplina dura. *vid.* Educatio aspera.
Discordia, *Petron.* 16 *Metr. vid.* Mars & Comitatus. *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 7.
Dives & divitiæ, *Tibul.* II. *el.* 4. IIII. *el.* 2. *Lucan.* VII. 755 *Stat.* I. *Sylv.* 2. *vers.* 122 III. *Sylv.* 3. *ver.* 88. *Claud. in Rufin.* II. 134 *in Eutrop.* I. 226 *tert. cons. Honorii.* 216 *Boeth.* III. 10. *metr.*
Dives est qui parvo beatus nil cupit. *Horat.* II. *od.* 3 16 18 III. *od.* 16 *Sat.* II. 5 *Bauhusius* II. *lib. epig.* & IV. Quis dives?
Divitiæ non expetendæ quia miseræ, *Juvenal.* X. *Sat.* 12. *Palingen. aries.*
Divitiarum contemptus, *Virg.* VIII. 364 *Tibul.* III. *el.* 3. *Sidonius, carm.* VII. 231.
Divitiarum quis modus, *Juvenal.* XIV. *Sat.* 315
Usus, *Hor. Sat.* I. 1 II. 3 *Barlæus in Eucharistico ad Comitem Penbroch.*
Divitiæ vitiorum ministræ. *Juvenal.* VI. *Sat.* 299 *Martial.* X. 13.
vivos cruciant, mortuos deserunt, *Boeth.* III. *metr.* 3.
Divitum fastus & neglectus pauperum, *Juvenal.* V. *Sat.* 1 *Martial.* II. 43 46.

In male Doctos, *Lubini Satyra.*
Dolor fortiſſima frangit pectora. *Sen. Her. Oet.* 1279.
Dolus, *Virg.* II. 389.
Dona fallacia, *Virg.* II. 49.
Dos optima, *Plaut. Amph. Act.* II. *ſc.* II. *v.* 209 *Aulid. act.* III. *ſc.* v. *v.* 5.
Druidæ, *Lucan.* I. 446.
Dubius animus, *Virg.* IV. 280.
Comp. aquæ tremulæ ſole repercuſſæ, *Virg.* VIII. 21 procelloſo mari. *Heinſii Herodes. act.* 4. *ſc.* 3. turbini puerili. *ibid.* Charybdi. *ibid.*
Durus, *Catul.* 64. *Virg. Æn.* IV. 365. *Tibul.* III. *el.* 4. *Ov. Triſt.* I. *el.* 7. *v.* 38. *Ov. Triſt.* III. *el.* 11. *verſ.* 3. *Claud. rapt. Proſ.* III. 98 104 *Barlæus* I. *el.* 16. *Druræi Alureda* IV. *act.* 17. *ſc. Heinſii Herodes. act.* V. *ſc.* 2.
Dux prudens & ſtrenuus, *Claud. bell. Get.* 114. *Sidonius carm.* V. 516 *Baudius* III. *Iambic. ad Mauricium à Naſſau.*
Dux imbellis & mollis, *Claud. Bell. Gildon.* 444.
Dux exemplo præit, *Lucan.* IX. 380. *Sil.* I. 239 *Sidonius. carm.* V. 551. *Claud.* IV. *Conſ. Honori.* 342.

EBrietas, *Lucr.* III. 479. *Hor. od.* I. 18. *Ovid. Met.* I. *alluſ.* 721. *Theod. Beza Cato. Nic. Friſchlinus. Seb. Hornmoldus. Jan. Douza epigr. Dem. Lampſonius de duobus potatoribus blaſphemis. Siman Ogerius. Paling. gemini. Friſchlini eleg. Eryc. Puteani Muſarum ferculum. Gataus. pag.* 127 *vid.* vinum ut noxium.
Echinus ſive Erinaceus, *Juſt. Lipſius in Miſcellan. Nathan. Chytræus. Natalis Comes.* III. *venat.*
Echo, *Virg.* V. 150 *Lucr.* IIII. 576 *Ovid. Met.* III. 356 *Auſon. Epigr.* 11 *Heinſius* III. *Sylv. manes Douz.* 7.
Echo, luſus, *Friſchlinus. Jo. Secundus Sylv.* 4. *Bauhuſius* IV. *lib. epigr.*
Educatio aſpera, adeoque recta, *Plauti Bacchides; act.* III. *ſc.* III. *v.* 18. *Virg.* IX. 603 XI. 570 *Hor. od.* III. 224. *Perſ.* III. 23 53 V. 30 *Petron.* I. *metr. Juvenal. Sat.* XIV. 70 *Martial.* V 57 *Auſon.* 4. *eidyll. Ang. Politiani Nutricia. Jov. Pontanus.* 21

Baud. I. *Iambic ad Gruterum de præceptoribus. Id.* *Oda* VIII. *lib.* II. *Petr. Scriverius. Barlæi panegy.* *Fred. Henrici, Barberini Urbani.* PP. *p.* 142.
Educatio lenis, *Terent. Adelphi.*
Electro apis incluſa, *Martial.* IV. 32 Vipera. IV. 59 Formica. VI. 15.
Elementa, *Lucr.* I. 710 *Ov. Met.* I. 26 XV. 239 *Manil.* I. 152 *Boeth.* III. 9 *metr. Gotofr. Torinus.* V. *p.* 97.
Elephas, *Lucr.* II. 536 *Sil.* IV. 612 IX. 236 575 *Claud. de laud. Stilic.* III. 349 *Paſſeratius* 20 *Sal. Barthaſ. Hebd.* VI. *Natalis Comes.* II. *Venat.*
Elogia, *Jo. Laromus.*
Eloquentiæ vis, *Virg.* I. 135 *Horat. ad Piſones epiſt. de Orpheo. Sil.* XV. 456 *Sannazar. de partu Virg.* I. 137 *Barlæus 6 Miſcellan.*
Eloquentia dominis ſuis perniciosa, *Juvenal.* X. *Sat.* 114.
Elyſii campi incolæ, *Virg.* VI. 638 660 *Culex.* 295 357 *Sen. Herc. Fu.* 738 *Sannazar. de partu virgin.* 236.
Emblemata, *Andr. Alciatus. Janus Chunradus Rhumelius. J. Sambucus. Ant. Fayus. Joach. Camerarius. Nicolaus Taurellus. Paul. Maccius. Adrianus Junius. Jo. Catzius. Elegidia epidictica. Henricus Oranus. Dionyſius Lebeus Taubillius. Theod. Beza.*
Enthuſiaſmus in vaticiniis, *Virg.* VI. 46 *Sen. Agam.* 705 *Lucan* I. 675 V. 190 210 *Stat. Achilleid.* I. 515 *Joſ. Iſcanus* III. 366 *Sannazar. de partu virg.* II. 422.
Enthuſiaſmus poeticus, *Claud. rapt. Proſ.* I. 4 *Sannazar. de partu virgin.* II. 342.
Epicedion, elogium. *Virg. ecl.* 5 *Hor. od.* I. 22 *Ovid. Amor.* III. *el.* 8. *Ovid. el. ad Liviam de morte Druſi. Lucan.* IV. 798 *Stat.* II. *Sylv.* 1. & *Sylv.* 6 V. *Sylv.* 1 & 3 & 5 *Auſon.* 2 *eidyll. Petr. Crinit.* 2 *Sannazarii eclo-ga* I. *Paſſeratius* 39 43 54 57 61 *Joſ. Scalig. Funebria. Acidalius.* II. *el.* 3 Q. *Æmiliani nœnia. Jo. Albini Funebria. Berſmanni epicedia. Eobani epicedia. Jani Gulielmi Manes Palmeriani. Lotichius. Micylli Sylv.* I. *Poſtrii elegiaca. Bern. Prætorii Funus.*
Gulielm.

Gulielm. & *Funebria. Reuſneri elegiaca. Stigelii Funebria. Tileni epicedia. Baudii Funebria.* & IV *epos.* & *Oda* VI. *Laur. Beyerlingius. Nic. Grudii Funerum lib. duo. Jan. Lernutii Funus Lipſianum. And. Marius in obitum Jo. Secundi. Fran. Modius. Elias. Putſchius. Jo. Secundi, funerum liber. Dan Heinſius* I. *Sylv* 6 *Syl.* II. 7 & III. *Sylvarum Manes, Threni, Funera epitaph. Heinſ.* I. *el.* 9 III. *el.* 8 *Monobiblos* 8 *el. in obitum Jo. Butor. fil. Scæv. Samarthani. Jani Gruteri. Petri Colonii. Iho. Erpenii. Jani Pannonii el.* 8 *Jo. Filic(ki Funebria. Hugo Grotius* II. *Sylv.* & II. *Farraginis* 3 & III. *Farr. Epigram.* I. *in mortem Scaligeri. Jo. Barclaii in obitum Iſabellæ à Boſchoit.* I. *lib. poem.* & II. *Barlæi Manes Auriaci. Ejuſdem Manes Bavari. Idem in obitum Rutgerſii. Idem in obitum Willebr. Snellii. Idem in obitu Mariæ de Jonghe. Idem in obitum Erpenii. Idem Miſcellan.* 5 *Octav. Meninus. Eryci Puteani Muſarum fercul in Juſtum Lipſium. Jac. Gaddius.* II. 55 & 77 *Caſimirus Sarb.* III. *lyr. ode* 26 *Barberini Urbani* PP. *in obitu Alexandri Farneſii. pag.* 188 *in obitu Cardinalis Paleotti. pag.* 196 *Georgius Thurius.*

Epinicion. *Jo Bochius. Jan. Lernutius. el.* VI. *item, Epinicia alia. Lavinus Torrentius. Barclaii Argenis.* III. *metr.* 1 *Barlæi Argo Batava. Barlæi Sylva Ducis. Cauſſini Solyma.* 3 *chorus. Jac. Gaddius.* I. 18 *Lud. Celottus Caſimir.* I. 15.

Epiſtolæ Heroidum, *Ovidius. Jo. Meurſius. Hugo Grotius.* I. *eleg.*

Epitaphia, *Virg. ecl.* 5 *Lucan.* VIII. 793 *Martial.* I. 89 V. 75 VI 28 52 76 VII. 39 95 IX 29 30 X. 53 63 67 *Claud Epigr. de ſepulchro ſpecioſæ. Auſonii Epitaphia Heroum; & aliorum. Petr. Bembus. Paſſeratius* 58 60 *Theod. Beza. Juvenil. Berſmanni Epitaphia & Tumuli. Petr. Lindebergius. Micyllus Sylv.* IV. *Baudius Var. poem. ſylva. Georg. Benedictus Ludovic. Maſurius. Jo. Secundus in Funerum libro. Hug. Grotius.* II. *Farraginis. Barcl. Argenis.* IV. 1 *metr. Bauhuſius in epigram. Gul. Alabaſtri in Spencerum poetam Anglum. Id. m*

in Morlæum. Epitaphia Jacoseria, Francisco Smeerio collectore. Petri Andreæ Canonherii flores epitaphiorum.

Epithalamium, *Catul. 62,63 Sen Med. 56 Stat. Sylv. I: 2. Martial. IV. 13. Claud. rapt. Pros. II. 367 in Nuptiis Honorii & Mariæ. Epithal. Palladii & Celerinæ. Ausonii Cento nuptialis. eidyll. 13 Sidonii dict. Ruricio & Iberiæ. carm. X. Polemio. & Araneolæ. dict. carm. XV. Jov. Pontan. 17 18 19 30 32. Paßeratius 71 Sammarthanus. III. Sylv. 4. Aconitius. Jo. Albini Nuptialia. Beïsmanni Epithalamia. Natn. Chytræus Sylv. Lindebergius. Lotichius IV. eleg. 3. ecloga VI. ejúsdem Epithalamion. P. Melissi emmetra. Micylli Sylv. II. Posthii Sylv. Reusneri elegiaca. Sabinus de nupt. Sigismundi & Elissæ. Schellenbergii Nuptialia. Schosserus. Stigelii Cristaus, & Epithalamia. Tileni epithalamia. Casp. Ulsini Epithal. Joach. Axonii Gamelion. Bandius Heroic. II. spos. & VI. Idem in Farragine, epith. Henrici IV. & Mariæ Medices. & alia ibidem. Adrianus Damman. in nuptiis Jacobi VI. Scotorum regis, &c. Adrianus Junius in nuptiis Philippi Hisp. & Mariæ. Justi. Lipsius in Miscellan. Simon Ogerius Sylv. Elias Putschius. Dan. Heins. II. Sylv. 1 2 3 4 & 5 monobibl. el. 7 & poem. extemp. Epithal. Jacobi Golii. Jacobi Musii. Buchanan. Sylv. 4 Frischlini Nuptialia. Jo Filiczki poem. Hugonis Grotii Nuptialium mis lib. Epithal Pollii. Hug. Grotius II. Farraginis, & III. Barcl. Argenis. v. 2 mens. & 5 Casp. Barlæi Venus Batava. Idem in nuptias Constantini Hugenii. Idem in nuptias Adriani Blyenburgii. Idem in nuptias Patric. Hooft. Idem II. eleg. 15 Eryci Puteani Musar ferculum. Casimirus Sarb. Epod. 7.*

Equi generosi forma & notæ. *virg. Georg. III. 76 Æn. v. 566 XI. 492 XII 84 Hor. Sat. I. 2 Ovid. Met. XII. 395 Claudian. de nuptiis Honorii & Mariæ. 290 Buchanan. Sylv. 6 Barlæus in hortulo Leydensi. Idem Fat. vind. Straten. Hensii Herodes act. 3. Nazarii Comes. I. venat. Lud. Celotti Sapor. 2 chorus.*

alendi ratio & cura, *virg. Georg. III. 179.*

Equus pulchre ornatus, *Virg.* IV. 135 VII. 274. *Barlæi equus Godefrid.*

Equus bellator *Ovid. Met.* III. 704 celes. *Lucan.* I. 293 VI. 396. *Sil.* X. 454 *Claud.* IV. *conſul. Honorii.* 547 *Barlæi equus Godefrid.*

Equi ſtatua, *Stat. Sylv.* I. 2. imagines equeſtres, *Hug. Grotius* I. *epigr.*

Equi Arcadii cingulum, *Claud. epigr.*

Equi Honorii phaleræ, frenum, cingulum, *Claud. Epigr.*

Eques peritus, *Manil.* 86 *Sidonius. carm.* V. 178.

Euchariſticon, *Sidon. carm.* XVI. *Jo. Barclaii Corydon. Caſp. Barlæi ad Comit. Penbrochiæ.*

Eunuchus, *Claud. in Eutrop.* I. 45 223 320.

Europæ fab. *Hor. Od.* III. 27 *Ovid. Faſt.* V. 610 *Met.* II.

Ilii Excidium, *Virg.* II. 324 361 *Petron.* XI. *metr. Joſeph. Iſcan.* (ex lib.

Execratio, *vid.* Imprecatio.

Exemplis trahimur, *Hor. Sat.* I. 4. *Juvenal.* XIV. *Sat.* 1. & 30 *Claud.* IV. *Conſ. Honorii.* 393 *Barlæi Panegyr. Fred. Henr.*

Exercitatio corporis, militiæ prævia, *Hor. od.* I. 8 III. 12 *Sen. Troad.* 772 *Sil.* VIII. 553 *Claud.* 3 *conſ. Honorii* 40.

Ingenium ut ager ſqualleſcit, niſi exerceatur, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 13 *verſ.* 21.

Exilium, *Ovid. Faſt.* I. 485 *Ovid. Triſt.* I. *el.* 3. multos illuſtravit, *Ovid. de Ponto.* I. *el.* 4 *verſ.* 75.

FAbulæ, *Pantaleonis Candidi*, 150 *Eliſab. Jo. Weſtonia.*

Fama. *Virg.* IV. 173 *Ovid. Met.* XII. 39 *Val. Flac.* II. 117. *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 34 *de laud. Stilic.* II. 408.

Fama immortalis, *Virg.* IX. 446.

Fames, *Ovid. Met.* VIII. 795 *Lucan.* IV. 93. *Sil.* II. 471 *Juvenal.* XV. *Sat.* 93 *Plaut. Curculio. act.* II. *ſc.* III. *v.* 38.

Famis ſedes & deſcr. *Ovid. Met.* VIII. 755.

Fatum

Fatum inexorabile, *Virg.* VI. 377 *Ovid. Met.* XV. 809 *Sen. Herc. Fu.* 187.

Fatis agimur, cedite fatis, *Sen. Oed.* 980 *Manil.* IV. 13.

Fata librat Jupiter, *Virg.* XII. 125 *vide* Parcæ.

Ferrum, *Lucret.* V. 1284.

Fertilitas, *Claud. rapt. Pros.* I. 188 Terra ferax. *Claud. in Eutrop.* II. 269 *Sidon. carm.* VII. 142.

Fescennina, *Claud. in nupt. Honorii & Mariæ.*

Festa, *Tibul.* II. *el.* 1. 5. III. *el.* 6 *Propert.* III. *el* 8 *Ovid. Amor.* III. *el.* 12 *vide* sacra & lætitia. *Sen. Herc. Fu.* 874 *Juvenal.* XII. *Sat.* 1.

Ficus, *Passeratius*, 26.

Fides, *Silius*, XIII. 281.

Fiducia, *Virg.* II. 61.

Flora, *Ovid. Fast.* V. 195.

Flores, *Virg.* 2 *ecl.* 45 *Culex.* 398 *Propert.* I. *el.* 20 *Manil.* V. 255 *Petron.* 18 *metr. Claud. rapt. Pros.* 128 *Claud. de laud. Stilic.* 467 *Sidon. carm.* XXIV. 58 *Sannazarius de partu virginis*, II. 17 *Florum pictura*, *Hug. Grotii Epig.* I. *Leochæus eclog.* 4 *Bauhusius* III. *epig.* 1 *Barlæus in hort. Leydenst. Casimirus* III. *lyr.* 21 *od. Barberini, Urban.* PP. *p.* 226.

Flos languens, *Comp. Virg.* IX. 435 decerptus, *Virg.* XI. 68 *Catul.* 63.

Heliotropion, *Leochæus*, II. *eleg.* 3.

Fluviale numen, *Virg.* VIII. 33 *Claud.* IV. *cons. Honorii*, 159 *Sannazar. de partu virgin.* III. 291 *Barlæi Rheno-berca.*

Fluvius, *vide* rivus. Mosella, *Auson. eidyll.* 10 Fluvii Europæ. *Sidonius carm.* V. 208 *Simon Ogerius. Jac. Gaddius*, II. 4.

Fluvius exundans, *Virg.* II. 305 496 *Lucret.* I. 281 *Stat. Theb.* III. 671 IX. 446 465 X. 858 *Sil.* III. 468 IV. 524 *Claud. in Rufin.* I. 269 *Balzac. le prince.*

Flumina, *Casp. Barlæus hymn. in Christum*, 30 v.

Flumina Germaniæ, *Felix Fidlerus.*

Fœderatum sacrum, *Virg.* XII. 169.

Fons, *Ovid. Met.* III. 407 *Stat.* I. *Sylv.* 5 *vers.* 31 *Heinsius* III. *el* 9. *Barberin. Urbani* PP. *pag.* 206.

Forma

Forma bonum fragile & pernicioſum, *Virg.* 2 *ecl. verſ.* 15 *Ovid. de arte* II. 113 *Triſt.* III. *el.* 7 *verſ.* 31 *Sen. Hippol.* 758 *Herc. Oet.* 380 *Juvenal. Sat.* x. 288 *Auſon.* 54 *epigr. Paling. cancer. Buchanan. eleg.* 6 *Cauſſini Felicitas trag.* 2 *act.*

Formæ decus, *Enni.* XI. *Virg.* I. 406 593 X. 135 XII. 67 *Tibul.* III. *el.* 4 *Propert.* II. *el.* 3 21 IV. *el.* 5 *Gall. el.* 1 *Ovid. Met* III. 420 IV. 353 *Sen. Medea* 75 *Hippol.* 738 *Octavia* 752 *Stat.* I. *Sylv.* 2 *verſ.* 113 & 130 II. *Sylv.* 1 *verſ.* 39 & 139 III. *Sylv.* 4 *verſ.* 39 *Achilleid.* I. 160 *Silius* XII. 227 *Petron.* 30 *metr. Martial.* V. 38 *Claud. rapt. Proſ.* III. 86 VI *conſ. Honorii*, 560 *de nuptiis Honorii & Mariæ* 264 *Epithal. Palladii & Celerinæ* 41 *Sidonius carm.* XI *Epithal.* 73 *Joſeph. Iſcanus* IV. 176 *Jo. Secundus* II. *el.* 7 *Leochæi Panthea* I. *Jo. Barclæi Argenis*, I. *metr.* 1 *Heinſii Herodes act.* 2 *Jac. Gaddius* I. 27 & 64.

Formicæ, *Virg.* IV. 403 *Lud. Bigus ad Strozam. Gazæi pia Hilaria*, *pag.* 21.

Formica ſuccino incluſa, *Martial.* VI. 15 *ep. Gul. Alabaſter epig. Jac. Gaddius* II. 30 & 31.

Formido, rete, *Virg.* XII. 750 *Seneca Hippolyt.* I. *act.* 1 *ſc.* v. 45.

Fortis, *Virg.* VI. 880 *Val. Flac.* III. 88 *Claud. in Ruſin.* II. 183.

Fortium, qui in bello cæſi, umbræ, *Virgil.* V 1. 480.

Fortuna vices mutat, *Virg.* XI. 425 *epig. Virgilio adſcript. Hor. od.* I. 34 35 III. 29 *Sat.* II. 8 *Ovid. Triſt.* V. *el.* 9 *verſ.* 15 *Sen. Thyeſt.* 594 *Manil.* III. 535 *Petron.* 16 *metr. Boeth.* II. 1 *metr. Joſeph. Iſcan.* I. 230. V. 511. *Petr. Crinitus*, 9 *Baud.* I. *Iambic. ad Lernutium. Lævinus Torrent.* II. *od. Jo. Secundus Sylv.* 3 *Zevecotii Maria Græca*, III. *chorus*, & *act.* IV. & *chorus* IV. *ejuſdem Roſimunda. act.* IV. *ſc.* 2 & IV. *chorus. Gul. Alabaſtri epigr. Gotofr. Torinus*, VII. *pag.* 142 VIII. *pag.* 145 IX. *pag.* 160 *Caſimirus Sarb.* I. *lyr.* 7. *ode. Alabastri Roxana*, *act.* II. *ſc.* 2.

Fortuna virtute comes, *Virg.* X. 284 XII. 714.

Fortuna, potens Dea, *Plauti Pſeudolus. act.* II. *ſc.* III. *verſ.* 13.
Fortuna fortibus invida, *Sen. Herc. Fu.* 523 *vide* Providentia.
Fortuna Redux, *Claud.* VI. *conſ. Honorii.* 1.
Fraudis Nemeſis conſcientia mala, &c. *Juvenal.* XIII. *Sat.*
Fraudis & furti pœnæ apud inferos. *Virg.* VI. 569.
Frigus, *Ovid. Triſt.* III. *eleg.* 10. *Lucan.* IV. 50 *Claud. bell. Getic.* 320 342.
Frugalis cœna, hoſpitium frugi, *Virg.* VII. 110 *Virg. Moretum.* 55 *Ovid. Met.* VIII. 634 *Sil.* VII. 166 *Juvenal. Sat.* XI. *Petron* 25 *metr. Sidonius carm.* XVII.
Fulmina, *Virg.* VIII, 429 *Lucr.* VI. 356 *Stat. Theb.* III. 317 *Cauſſini Nabuchodonoſor. act.* 3. *Caſimirus* III. *lyric.* 24 *od.*
Funus exequiæ, Funebris apparatus, pompa, ritus: *Virg.* VI. 178 212 884 XI. 30 59 72 185 *Tibul.* III. *el.* 2 *Propert.* II. *el.* 10. *Ovid. de Ponto.* I. *el.* 10. *verſ.* 47. *Lucan.* VIII. 730 IX. 174 *Stat.* II. *Sylv.* 1 *verſ.* 159 V. *Sylv.* 1 *verſ.* 211 *Theb.* VI. 55 *Sil.* X. 521 *Val. Flacc.* V. 8 *Joſ. Iſcanus.* IV. 445 *Barlæus in obitu Rutgerſii.*
Funebria, *vide* Epicedion, *Lucan.* IX. 186.
Fures, *Plaut. Aulid. act.* III. *ſc.* VI. *v.* 18.
Furiæ, *Alecto, &c. virg.* VII. 324 450 XII. 845 *Ovid. Met.* IV. 452 *Sen. Med.* 13 956 *Sen. Agam.* 754 *Sen. Herc. Fu.* 86 *Herc. Oet.* 1002 *Stat. Theb.* I. 104 *Sil.* II. 541 *Claud. rapt. Proſ.* I. 39 *in Ruſin.* I. 27 119 *Alabaſtri Roxana act.* II. *ſc.* 3.
Furiis actus, *virg.* IV. 468
Comp. turbini, *virg.* VII. 378.
Furor, *Virg.* I. 298 *Sen. Herc. Fu.* 938 *Oedip.* 957.

GAllia, *Sannazarius de partu virgin.* II. 194.
Gallorum & Batavorum mores, icones, *Barlæus* 18 *Miſcellan.*
Gallus leoni terror, *Lucret.* IV. 711 *vide* Leo.
Gallus, avis, *Paſſeratius* 21 *Tobius Sculteti, Juvenil. Nathan. Chytræus. Barthaſius Hebd.* I. *lib.* 5. *Jo. Poſthius.*

Gallorum

Gallorum pugna, *Barclaius* II. *li. poemat.*
Galli ſacerdotes Cybeles, *Virg.* VIII. 658 *Claud. in Eutrop.* I. 277.
Ganymedes, *vide* Aquila Ganymedem rapiens, *de raptu Ganymedis Melchior Barlæus lib. ſingulari.*
Garrulitas, *Hor. Sat.* I. 9. *Ovid. Met.* II. 540 III. 356 *Petron. Fragm.*——
——Nam citius.
Gemini, *Joſ. Iſcanus.* IV. 165.
Gemma, *Buchanan.* 10 *ſylv. de adamante.*
Gemmata armilla, *Buchanan. Argenis.* II. *metr.* 4.
Generatio ex corruptione, *Ovid. Met.* XV. 362.
Genethliacon, *Virg.* 4 *ecl. Stat.* II. *Sylv.* 7 IV. *Sylv.* 8. *Martial.* VI. 3 *Claud. laud. Stilic.* II. 342 *Laus Serenæ.* 86 *Auſon. Eidyll.* 5 *Fracaſtorius Naugerius.* 41 *Ti. Strozza. Sannazarius* I. *eleg.* 4 II. *el.* 8 *Paſſeratius* 22 *Sammarthanus* III. *Sylv.* 3 *Stigelii Geneth. Frid. Buchanan. Sylv.* 7 *Gul. Alabaſter. ad Jacobum Regem ſuper nepote nato ipſis. Cal. Jan. Octav, Meninus nata filia Henrico* IV. *Gall. regi.*
Gens fera, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 8 15.
Gentium variæ facies, linguæ, mores, *Manil.* IV. 701 *Claud. laud. Stil.* I. 156.
Geographia, Mundi partes, *&c. Manil.* IV. 590 Poetica, *Lamb. Danæo Collect.*
Germania, *Huttenus, Stigelius.*
Geryon, *Silius*, XIII. 200
Gigantomachia, *Virg. Æina*, 42 *Hor. od.* III. 4 *Ovid. Met.* I. 151 v. 321 *Sen. Herc. Fu.* 965 *Manil.* I. 413 *Claud. rapt. Proſ.* III. 237 *de bello Get.* 62 *Claudiani Gigantomachia. Sidonius* VI. *carm.* 21 *præf. carm.* IX. 80 *Joſ. Iſcanus* VI. 44 *Sannazarius de partu virginis*, III. 40 *Idem ecloga* IV. *Eilardus Alma lib. quatuor.*
Gladiatoria ars, *Dan. Heinſius. Caſp. Barlæus ad Gerard. Thibantium. & in Miſcellaneis ad eundem.*
Glis, *Gazæus, pag.* 23.
Gloria, *virg.* IV. 233 V. 137 IX. 204 dat Gloria vires, *Ovid. Triſt.* V. *el.* 13 *v.* 37 *de Ponto*, IV. *el.* 2 *v.* 35. *Baudius* III. *Lamb. ad Wouwerium, Barlæus* 8 *Miſcellan.*

Gloria bulla, vapor, *Boeth.* II. 7 *metr.*
Gloria inanis, *Perſ. Sat.* I. 24.
Græci & Trojani principes depicti, *Joſ. Iſcanus*, IV. 43.
Græcæ gentis artes malæ, adulatio, perfidia, &c. *Juvenal.* III. *Sat.* 60.
Græca lingua, *Barberini Urban.* PP. *pag.* 237.
Grammaticorum conditio miſera, *Juvenal.* VII. *Sat.* 207 *Auſon.* 128 *epig. Buchanan. eleg.* 1. *Barlæus* 7 *Miſcellan.*
in Grammaticos, *Jo. Secundus, epigr. ad Hier. Suritam.*
Grando, *virg.* X. 803 *Sil.* V. 385 *Cauſſini Nabuchodonoſor* 3 *act.*
Gratiæ, *Paſſeratius*, 29.
Gratias agendi formulæ, *virg.* I. 601 IV. 333 *Ovid. de Ponto*, IV. *el.* 5 *verſ.* 39 *Perſ.* V. 21 *Paſſeratius*, 68.
Gratitudo, *Virg.* I *eel* 60 *Æn.* VII. 231.
Grues, *Comp. Virg.* X. 264 *Lucan.* V. 711.
Gula, *vide* Luxus gulæ.
Gulones, *Claud. in Eutrop.* II. 326.
Gyrgathus, *Gazæus pag.* 242.

HArpiæ, *Virg.* III. 212 *Val. Flacc.* IV. 428.
Helena. *Ovid. Met.* XV. 231 *Joſ. Iſcanus*, IV. 172.
Helleſpontus, *Val. Flacc.* II. 615.
Hercules, *Virg.* VI. 801 VIII. 214 *vide* Hymnus, *Sen. Herc. Fu.* 43.
Herculis labores, *Lucr.* V. 25 *epig. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* IX. 182 *Sen. Agam.* 806 *Herc. Fu.* 214 526 *Herc. Oet.* 15 *Silius* III. 333 *Claud. praf. ad* II. *de raptu Proſ. Claud. in Ruſin.* I. 284 *Sidonius carm.* IX. 91 *carm.* XIII. *Boeth.* IV. 7 *metr.* Herculis laudes, *poeta Anonymus Claudiano ſubjectus, Joſ. Iſcanus*, II. 109.
Herculis & Antæi lucta, *Lucan.* IV. 610.
Hercules furens, *Sen. Herc. Fu.* 938.
Hercules ſervivit Omphale. *Senec. Herc. Fu.* 464.
Herculis lethum, *Ovid. Met.* IX. 161 *Sen. Herc. Oet.* 1645.
Hercules Surrentinus, *Stat.* III. *Sylv.* 1.

Here-

Heredipetæ, *Hor. Sat.* II. 5. *Juvenal.* XII. *Sat.* 93 *Martial.* VI. 63 *Plauti Miles glorios. act.* III. *sc.* I. 115 *v.*
parcus ob Heredem, *Pers.* VI. 34 *Martial.* VIII. 44.
Heroes, *Jul. Scaliger. Petr. Lindebergius.*
Heroinæ, *Jul. Scalig.*
Hesperus, *Sen. Medea*, 71.
Hesperidum horti, *Lucan.* IX. 360.
Hiems, *Virg. Ge.* III. 354 *Ovid. Trist.* III. *el.* 10 *Balbus*, 3. *Raphael Thorius, Eryci Puteani Bruma, in Musarum fercul. & diatr.*
Hiemis commoda, *Hug. Grotius* I. *eleg.*
Hiems genialis, *Virg. G.* I. 300.
Hippolytus, *Ovid. Fast.* VI. 737 *Sen. Hippol.*
Hippomanes, *Virg. Ge.* III. 280 *Æn.* IV. 515.
Hirundo, *Comp. Virg.* XII. 474.
Hispania, *Sannazarius de partu virginis*, II. 198.
Hispaniæ laus, *Claud. laus Serenæ*, 50.
Histrio, *Gazæus*, *pag.* 202.
Histrix, *Claudiani epigr. Natalis Comes* III. *venat.*
Hodœporicon, *Hor. Sat.* I. 5. *Mart. Brascius, Joach. Camerarius, Georgii Fabricii itinera. Lindebergi Hodœp. Georg. Sabinus* II. *eleg.* 1.
Hominis creatio, *Ovid. Met.* I. 76 *Claud.* 4 *cons. Honorii*, 221 *Jos. Iscanus*, IV. 194 *Barlæus hymn. in Christum*, 95 *v.*
reparatio ex lapidibus Deucal. & Pyrrhæ, *Ovid. Met.* I. 400.
os Homini sublime datum est, ut cœlum tueatur, despiciat terras; cætera animalia cernua terram spectant. *Ovid. Met.* I. 81 *Boeth. v. metr.* 5 *Paling. aries.*
Homo comparatur ædificio, *Plaut. Mostellaria, act.* I. *sc.* II. *v.* 9.
Homo bulla, *Bauhusius* II. *lib. epig.*
Honor non expetendus, cujus apex lubricus, *Juvenal.* X. *Sat.* 54 *Claud. in Rufin.* I. 22. *Jos. Iscanus*, I. 37 *Plaut. Acl. act.* II. *sc.* I. *v.* 45 *Gazæus*, *pig.* 101.
Honoris templum statuit poeta, *Virg. Ge.* III. 13.

Horo-

Horologium, *Nicod. Frischlini, Argentoratense, Cabillaus Epigr. select. Barlæus* 10 *Miscell. Famian. Strad.* II. *prolus.* 3 *pars* 2.
Horoscopus, *Hor. Od.* II. 17 *Ovid. in Ibin* 209 *Claud.* VI. *cons. Honorii*, 18.
Hortatio, *Virg.* VI. 95 261 546 IX. 641 *Sil.* IV. 477 ad virtutem, *Barberin. Urban.* PP. *p.* 245.
Hortatio militum, *Virg.* X. 279 369.
Hortatio Nautica, *Virg.* V. 189 X. 294.
Hortus, *Cat.* 19 *Virg. epigr. hortuli laudes: Martial.* IV. 64 VIII. 68 *Lucan.* IX. 360 *Sidonius carm.* XXIV. 69 *Passeratius* 10 11 *Nic. Rhedigerus, Barlæus de horto Leydensi. Jacob. Gaddius* II. 48.
Hortorum cura & cultus, *Virg. Ge.* IV. 118.
ex Humili evectus, *Virg.* VI. 806.
ex Humili loco evecti ferociunt, *Hor. Epod.* 4. *Claud. in Eutrop.* I. 181.
Hydrops, *Sannazarius de partu virgin.* III. *Barlæus* II. *eleg.* 28.
Hyæna, *Natalis Comes* II. *venat.*
Hylas, *Val. Flacc.* III. 543 *Hemsius Monobibl.* 5. *eleg.*
Hymenæus, *Sen. Med.* 67 *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 6.
Hymnus in Apollinem, *Sen. Agam.* 310 *Stat. Theb.* I. 696.
Hymnus in Palladem, *Barcl. Argenis* I. *metr.* 7.
Hymnus in Herculem, *Virg.* VIII. 288.
Hymnus in Theseum, *Ovid. Met.* VII. 332.
Hymnus in Bacchum, *Hor. od.* II. 19 III. 25 *Ovid. Met.* IV. 11 *Sen. Oed. p.* 403. *dithyrambus, Sannazarius* II. *eleg.* 5 *Jacob. Gadaius* I. 2.
Hymnus in Terminum, *Ovid. Fast.* II. 658.
Hymni, *vide* Poemata sacra.
Hymnus in Christum, *Casp. Barlæus.*
Hymnorum naturalium, Jovi, Palladi, cœlitibus cæteris dict. *Marulli libri quatuor.*

JAnus Anni choragus, *Ovid. Fast.* I. 65.
Janus custos mundi, belli, pacis, &c. *Ovid. Fast.* I. 117.
Jani templum & belli portæ, *Virg.* VII. 607.

Jasonis

Jaſonis expeditio in Cholchos, *Propert* I. *el.* 20. *Ovid. Met.* VII. 1 *Val. Flacc. Joſ. Iſcanus* I. 63.
Icarus, *Virg.* VI. 30 *Ovid. de arte*, II. 45 *Ovid. Met.* VIII. 183 *Senec. Oedip.* 891 *Herc. Oet.* 683 *Sil.* XII. 88.
Ichneumon, *Lucanus* IV. 724 *Natalis Comes* IV. *venat.*
Ignis lambens, *Virg.* II. 683 VII, 74.
Ignorantia, *alluſ. Virg.* II. 604 *Boeth.* III. 8 *metr.* & IV. 5 V. 3. *metr.*
Erudita Ignorantia, *Hug. Grotius*, I. *epig.*
Imago, effigies, ſtatua, tabella picta, *Martial.* X. 32.
Imago repræſentata, *Virg.* X. 636 *Sil.* XVII. 527.
Imbellis, *Virg* XI. 338 390 *Claud. in Eutrop.* II. 360. 406.
Immotus, *Virg.* VI. 27.
Imperii præſagia, *Sidonius*, *carm.* II. 115.
Impietas, *Virg.* X. 773.
Imprecatio, *Virg.* II. 535 IV. 24 608 *Virg. Dirae. Tibul.* I. *el.* 6. *Ovid Trift.* III. *el.* 11. *Ovid. in Ibin.* 105 253. *Sen. Med.* 20 531 *Sen. Hippol.* 668 *Sen. Thyeſt.* 1074 *Lucan.* III. 110 VIII. 823 *Joſ. Iſcan.* VI. 524 *Jo. Secundus* II. *el.* 7. *Caſimirus Sarb.* II. *Lyr. ode* 24.
Inauguratio Regis, *Tho. Morus. Hug. Grotius* II. *Sylv. Caſp. Barlai Britannia triumphans.*
Incantatio, *vide* Magia.
Incendium, *virg. Georg.* II. 304. *Æn.* II. 304 X. 405 *Ovid. Met.* II. 210 *Sil.* IV. 304 680 VII. 360 XIV. 308.
Inc. urbis, *virg. Æn.* II. 304 *Sil.* II. 663.
Inc. navium, *Virg* V. 680 *Sil.* XIV. 422. *Fam. Strada* II. *proluſ.* 3 *pars* 2.
Inc. caſtrorum, *Sil.* XVII. 93.
Inc. ſylvæ, *virg.* XII. 521.
Inconſtantia, *Hor. Sat.* II. 7. *Epiſt.* I. 1.
Increpatio, *Virg.* II. 42 XI. 732 *Joſ. Iſcanus*, VI. 523.
Indignatio, *Claud. in Eutrop.* I. 436.
Indoles *virg.* III. 342 IV. 157 IX. 311 *Stat. Achilleid.* I. 275 *Martial.* VI. 38 *Claud.* 4 *conſul. Honorii* 190,

Indul-

Indulge genio, *vide* vive velut rapto.
Ineffabile, *Virg.* VI. 626 *Perſ.* v. 1. *Joſ. Iſcanus*, VI. 765 *Sannazarius de partu virginis*, III. 488 *Barlæus hymn. in Chriſtum*, v. 463 *Barlæus pan eg. ad Voſſium*, *Goi. Torinus*, v. p. 98.
Infans, *Stat.* v. *Sylv.* v. *verſ.* 81.
Infantes in orci limine, *Virg.* VI. 429.
Inferi, *Virg. Georg.* IV. 467 *Ovid. Met.* IV. 432 *Sen. Herc. Furens*, 670 *Sil.* XIII. 523 *Val. Flacc.* I. 828 *Claud. rapt. Proſ.* II. 282.
ad inferos deſcenſus, *Virg.* VI. *Sil.* XIII. 396. *Ovid. Met.* IV. 432.
deſcenſus facilis, adſcenſus inde difficilis, *Virg.* VI. 126.
de inferis perverſa opinio, *Juvenal.* II. *Sat.* 149.
Inferni Judices, *Claud. in Ruf.* II. 479.
Inferni ſeu Orci ſatellites, *Virg.* VI. 273.
bivium, *Virg.* VI. 541.
Inferorum ſupplicia, *Virg.* VI. 608 *Culex.* 231 *Tibul.* I. *el.* 3. *Ovid. Met.* IV. 432 *Ovid. in Ibin.* 175. *Sen. Hippol.* 1225 *Sen. Agam.* 13 *Sen. Herc. Fu.* 730 750 *Sen Thyeſt.* 3 *Herc. Fu.* 942 *Octavia* 611. *Silius* XIII. 608 *Joſ. Iſc.* VI. 524 *per μεταφίχωσιν. Claud. in Rufin.* II. 483 506 *Drurei Aluredus* V. *act.* 15 *ſc.*
Inferorum ſupplicia patimur in hac vita, *Lucr.* III. 952.
Inferorum fluvii, *Sil. Ital.* XIII.
Infernarum umbrarum feriæ, *Claud. rapt. Proſ.* II. 326 *Barlæus hymn. in Chriſtum*, 386. *v.*
Inferna monſtra. *Sannaz. de partu Virg.* I. 391.
Inferiæ, *Virg.* III. 62 X. 518 XI. 81.
Ingratitudo, *Catul.* 74 *Ovid. Met.* II. 285 *Virg. Culex.* 222.
Innocentia, *vide* Conſcientia recta, arx munita, *Tibul.* III. *el.* 5 *Octav. Meninus.*
Ino & Melicerta, *Ovid. Met.* II. 285 *Ovid. Faſt.* VI. 489.
Inſaniunt aliqua ex parte omnes, *Hor. Sat.* II, 3.

In-

Inſidiæ bellicæ; ſtratagemata, *Virg.* XI. 522 *Ovid. Faſt.* II. 214 *Lucan.* IV. 730 *Sil.* V. 42.
Inſulæ fortunatæ, *Sidonius, carm.* II. 407.
Invidia, *epigr. Virgilio adſcript. Ovid. Met.* II. 761 *Martial.* V. 30 *Baudius* IV. *Iambic. in Typhoeum, Dan. Heinſius* I. *Sylv.* 2 *Zevecotius*, III. *el.* 16.
Invitatio, *Hor. od.* I. 20 III. 29 IV. 11 *Epiſt.* I. 5 *Catul.* 13 *epigr. Juvenal. Sat.* XI. *Martial.* V. 79 X. 53 *Auſon. Ephemer. Sidonius, carm.* XVII. *ad Ommatium, Baudius* II. *Iambic. ad Q. Septimium, Juſt. Lipſius ad Victorem Gileſ.*
Invocatio numinis, patroni, *Virg. Georg.* I. 5. 24 II. 40 *Æn.* XII. 500 *Ætna* 4 *Lucan.* I. 63 *Stat.* I. *Sylv.* 4 *verſ.* 19 *Stat. Theb.* I. 23 *Sidonius carm.* XIV. *Sannazarius de partu Virgin.* II. 5 *Barlæi Britannia triumphans*, V. 37 *Got. Tornius* V. *p.* 96 *Barb. Urb. PP. p.* 286
Invocatio Muſarum, *Virg.* VII. 641.
Jocandi ars, *Mat. Delius.*
Jovis furta & amores, *Ovid. Met.* VI. 108 *Sen. Octav.* 200 *Petron.* 17 *metr. Sidon carm.* XV. 173.
Ira, *Virg.* XII. 527 *Hor. od.* I. 16 *Ovid. Met.* III. 72 *alluſ. Sen Med.* 591 *Sen. Troad.* 670 *Stat. Theb.* II. 128 *Sil.* XI. 216 *Joſ. Iſcan.* IV. 151.
Ira tauro comparata, *Virg.* XII. 101.
aheno æſtuanti, *Virg.* VII. 462.
Ira generoſa, *Virg.* V. 453.
Iris, *Ovid. Met.* VI. 63 XI. 590 *Sen. Oedip.* 315 *Claud. rapt. Proſ.* II. 98 *Paling. ſagitt. Jac. Gaddius*, II. 68.
Irriſio, poſticæ, ſannæ, *Perſ. Sat.* I. 58.
Irrita fecit, *Virg.* XI. 798.
Iſidis ſacra, *Claud.* IV. *conſ. Honorii*, 570.
Italia, *Sannazarius de partu virginis*, II. 181.
Italiæ laus, *Virg. Georg.* II. 136 *Propert.* III. *eleg.* 20
Judex corruptus, *Claud. in Eutrop.* I. 197.
Judex integer, *Dom. Baudius* II. *Iambic. ad Thuanum, item ad Molæum, &, ad Myronem.*
Judicum mollities, *Juvenal.* II. *Sat.* 66.
Judicium Paridis, *Sil. Ital.* VII. 466 dearum orationes, & ſententia Paridis *Joſ. Iſcan.* II. 237 *Chriſtoph. Stummelius*

melius. Dionys. Gotofredus, in appendice ad Commem. in Ovid. Metamorph.

Juno, *Ovid. Fast.* VI. 27 *Senec. Agam.* 338 *Jos. Iscan.* II.

Juramenta, *Tibul.* III. *el.* 6 *Ovid. Trist.* II. *vers.* 53. *Juvenal.* XIII. *Sat.* 77.

Jurisconsulti, *Jo. Lotichius, Barlaus Miscellan.* 7, 8 & 13.

Justitia, *Virg.* VI. 621 *Barlei Britannia triumph.* 323.

Juventus, *Hor. ad Pisones, Epist. vers.* 161 *Tibul. el.* 9 *Claud. Cons. Prob. & Olyb.* 70.

Juventus senilis, *Claud. Cons. Mallii Theod.* 16 *Jos. Iscanus* I. 19 *Barlæus ad Jac. Volmarum, Gotofr. Torinus* VII. *p.* 129.

Juvenum à Philosophia aversorũ socordia, *Pers.* III. 19.

LAbor omnia vincit, *virg. Georg.* I. 145 *Casimirus Sarbievius* I. *lyric. od.* 23.

Labyrinthus, *virg.* V. 588 VI. 27 *Ovid. Met.* VIII. 158.

Lacrymæ, est quædam flere voluptas, *Ovid. Trist.* V. *el.* 1 *vers.* 53 *Sen. Agam.* 658 *Petron.* 27 *metr. Casimirus* III. *lyric. od.* 5.

Læsus cavet. ictus piscator sapit, *vide* Nocumenta documenta.

Lætitia, plausus. *Claud.* VI. *Cons. Honorii,* 611 *Cons. Probini & Olyb.* 247 *de laud. Stiliconis,* I. 84 II. 397 III. 63 *de nuptiis Honorii & Mariæ,* 207 296. *Sannazarius de partu virginis* III. 96 *Baudius* II. *Iambic. in Soterio.*

Lanificium, *Ov. Met.* VI. 19 *Ov. Fast.* III. 815.

Latium, *virg.* VIII. 323 *vide* Italia.

Laurus, *virg.* VII. 59 *Jos. Iscanus,* II. 214. *Passeratius* 30 *strena.*

Leno, lena: *Claud. in Eutrop.* I. 77 90 *Ant. Flaminius. Plaut. Asin. act.* I. *sc.* III. *vers.* 23. *Plauti Persa. act.* III. *sc.* III. *vers.* 1. pro lena apologia, *Buchanan. eleg.* 3. & 7.

Leo, *Comp. virg.* IX. 339 793 XII. 4 *Sen. Oedip.* 919 *Lucan.* I. 205 *Stat. Theb.* VIII. 124 592 IX. 737 X. 405 *Achilleid.* II. 184 *Sil.* II. 684. IV. 375 V. 309. *Val.*

Val.Flacc. III. 587. *Claud. rapt. Pros.* II. 209 *Claud. de bello Get* 323 *tert. Cons. Honorii* 77 *de laud. Stilic.* III. 333 *Sanna Zarius de partu virginis* I. 421 *Barlaus* I. *el.* 13 *Zevecotii Maria Graeca.* III. *act.* 1. *sc. Hemsii Herodes act.* 3 *Natalis Comes* II. *venat.*

Leo manſuetus, *Stat.* II. *Sylv.* 5.

Leo territus à gallo, *Gazaus. pag.* 24 *vide* Gallus.

Lepus, *Natalis comes.* II. *Venat. Gazaus pag.* 49 140

Liberalitas, hoc habeo quodcunque dedi. *Martial.* V. 43 *Claud. conſ. Probini & Olyb.* 45.

Libertas vera, *Hor. Sat.* II. 7 *Perſ.* V. 74.

Libertate nihil dulcius, *Boeth.* III. 2 *metr.*

Libra, *Auſon. de ratione libræ. eclog.*

Libri & autores, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 231

Libri cultus, *Tibul.* III. *el.* 1. *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 5 *Martial.* I. 67 III. 2.

Lilium, *Wolfg. Crellius. Nathan Chytræus.*

Linguæ Gall. affectator, *Tho. Morus.*

Linx, *Natalis Comes*, IV. *Venat.*

Lucifer, *Virg.* VIII. 590.

Lucretia, *Ovid. Faſt.* II. 741. *Barlæi querela Lucretiæ.*

Luctus, ejulatus, *Virg.* II. 486 IV. 683 *Propert.* II. *el.* 16 *Ovid. ad Liviam.* 102 *Ovid. Met.* II. 334 *Ov. Triſt.* I. *el.* 3 *verſ.* 73 *Sen. Troas.* 83 *Lucan.* II. 20 *Stat.* III. *Sylv.* 2 *Theb.* X. 560 811 *Petron* 27 *metr. Martial.* X. 50 *Joſephus Iſcanus.* VI. 1. *Zevecotii Maria Græca ult. Chorus. Cauſſini Nabuchodon.* 5. *chorus. Cauſſini Theodoricus* 4 *act. Elpid.*

Lucus, *Sen. Oedip.* 530 *Herc. Oet.* 1618 *Lucan.* III. 398 *Paſſeratius* 12 *Paling. gemini. Barc. Argenis.* III. *metr.* 3.

Ludi, nequitiæ ſemina, *Ovid. Triſt.* II. *verſ.* 279 *epigramma Virgilio adſcript.*

Ludus Trojanus, *Virg.* V. 553.

Ludi Laconici, *Propert.* III. *el.* 12.

Ludi pueriles, *Perſ.* III. 48.

Ludus talorum & teſſerarum, *Ov. de Art.* II. 203 III. 333.

Ludus calculorum, ſeu Latruncolorum ſeu Scacchiæ. *Ovid. de Arte.* II. 208 III. 337 *Hieron. Vida.*

Luna, *Ovid. Met.* XV. 196 *Manil.* II. 87.
Lunæ eclipſis, *Claud. bell. Getic.* 223 *Sannaz. de partu Virginis.* I. 376 *Idem de morte Chriſti.* 25 *Fel. Fidelvus.*
Lupus, *Virg.* II. 355 IX. 59 *Stat. Theb.* X. 41 *Sil.* VII. 126 718 *Sidon. carm.* VII. 355 *Natalis Comes* II *Venat.*
Luſcinia, *Virg. Ge.* IV. 510 *Sen. Agam.* 664. *Octavia.* 905 *Famian. Strada.* II. *proluſ.* 6 *poetic. academ. de Luſcinia & fidicine idem. Jacob. Gaddius* II. 33.
Luſtratio, Februa, Expiatio. *Ovid. Faſt.* II. 19 *Lucan.* I. 592 *Barlæi Venus ἀναδυομένη.* nullum flumen eluit ſcelus. *Sen. Herc. Fu.* 1322. *Barclaii Arg.* I.
Luxus gulæ & Veneris, *Virg.* XI. 737 *Hor. Sat.* II. 2. 4 *Lucan.* IV. 373 *Stat.* IV. *Sylv.* 6 *verſ.* 6 *Juvenal. Sat.* I. 140 *Petron.* 12 *metr.* & 16 *metr. Juvenal.* V. *Sat.* 28 XIV. *Sat.* 6 *Martial.* III. 22 XII. 48 *Plaut. Pſeudolus act.* III. *ſc.* II. *v.* 25 *Paling. gemmi. Bauhuſius.* I. & II. *epig.* 1 & III. *epig. diſcincti nepotis proſopopœia.*
Luxus in veſtitu, *Virg.* IV. 262 VII. 814 *Lucr.* IV. 1117 *Tibul.* I. *el.* 9 II. *el.* 6 *Propert.* I. *el.* 2 *Ovid. de Arte.* III. 100. *Ovid. Met.* II. 733 V. 52 *Sen. Hippol.* 386 *Herc. Oet.* 659 *Silius* XIV. 653 *Claud.* IV. *conſ. Honorii.* 585 VI. *conſ. Honorii* 523 *de laud. Stilic.* II. 88 *de nuptiis Honorii & Mariæ* 87 99 *Phœnix Claud.* 84 *Sidonius. carm.* XV. 126. *de palla Jovis. Sannazarius de partu Virg.* I. 435 & III. 508 *Barberin. Urban.* PP. *pag.* 231.
Luxus in ædificiis, *Hor. od.* II. 15 18 III. 1 *Epiſt.* I. 1 *Tibul.* III. *el.* 3 *Propert.* II. *el.* 23 *Stat.* I. *Sylv.* 2. *verſ.* 147 *Sylv.* 3 *verſ.* 35 48 *Petron.* 16 *metr. Barlæus in prætorium Fred. Henr. Gor. Torinus.* I. *p.* 5.
Luxus diſſuaſor honeſti, publica pernicies, *Lucan.* I. 158 *Sil.* XI. 32 *Manil.* IV. 9 *Claud. rapt. Proſ.* III. 28.
Luxuria, *Manil.* V. 505 *Petron.* 6 *metr.* 12 *metr.* & 16 *metr. Juvenal.* XI. *Sat.* 93 120 *Martial.* IX. 23 *Claud. de laud. Stilic.* II. 132 *de nuptiis Honorii & Mariæ* 213.
Lyra, *Claud. præf. ad l.* II. *de rapt. Proſ.*

Machi-

MAchinator, *Sil.* VI. 552.
Magici ritus, *vid.* Veneficia. Necromantia.
Magiæ vis, *Virg.* 8. *ecl.* 68 *Æn.* IV. 483 *Tibul.* I. *el.* 2 *el.* 9 *Ovid. Met.* VII. 200 *Sen. Med.* 751 *Oed.* 547 *Herc. Oet.* 454 *Lucan.* VI. 431 460 *Sil.* VIII. 498 *Petron.* 24 *metr. Claud. in Rufin.* I. 144 *Sannazarius ecloga* V. *Jo. Secundus* III. *el.* 1 *Leochæus eclog.* 3 *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 4 *Cauſſini Nabuchodonoſor. act.* 2 *Lud. Celotti Sapor, act.* IV. *ſc.* 13.
Magnes, *Claudiani epig. Famian. Strada* II. *proluſ.* 6 *poet. academic. ibid. Chryſomagnes.*
Maledicentia, in maledicos, detractores. *Hor. Epod.* 6 *Ov. Triſt.* III. *el.* 11. *Martial.* V. 30 VI. 64 *Sannazarius* I. *eleg.* 11 *Sabini Hendecaſyllab. Baudius in Scoppium* IV. *Iambic. ibid. in rabulam, falſarium & alios. In Tragoram. Var. Sylv. Dan. Heinſii Hipponax. Malapertius in Miſcellan. Zevecotius* II. *Sylv.* & III.
Malum aureum, citreum, punicum, medicum, *Virg. Georg.* 2 126 *Sannazarius* II. *eleg.* 10.
Manium invocatio, *Sen. Med.* 739 *Hip.* 1095 *Lucan.* VI. 694 *Claud. rapt. Proſ.* I. 20.
Mare infidum, *Virg.* V. 848 *Catul.* 64 *Propert.* III. *el.* 5
Maris æſtus, *Com. Virg.* XI. 124 *Caſp. Barlæus hymn. in Chriſtum. v.* 100.
Maris diſcrimina, *Tibul.* IV. *el.* 1.
Marius & Sylla, *Lucan.* II. 69.
Mars & Comitatus, *Virg.* XII. 330 *Stat. Theb.* III. 222 422 *Sil.* IV. 446 IX. 447 *Val. Flacc.* II. 204 *Petron.* 16 *metr. Claud. in Rufin.* I. 342 *Claud. Gigantomachia* 75 *Fauſt. Advocatus.*
Mars & Venus irretiti, *Ovid. Met.* IV. 151 *de Arte* II. 562.
Martyres, *Prudentius* Περιστεφάνων. *Cauſſini trag. Felicitas prolog. Franciſc. Mendoca. flor. poet.*
Mathematica, *Grotius* II. *Sylv. Barlæus Miſcellan.* 2 & 10 *Idem ad Jo. Heurnium.*
Medea, *Ovid. Met.* VII. 9 *Sen. Medea. Val. Flacc.* VI. 439.
Medicina & Medicamenta, *Virg.* III. 392 418 *Stat.* I. *Sylv.* 4 *verſ.* 99 & 111.

in Medicos malos. *Schoberus.*
Medicina adhibeatur tempeſtiva. *Virg. Georg.* III. 452.
Medici elogium, *Baudius* III. *epòs. Barlæus* II. *eleg.* 7 *Idem* 5 *Miſcellan.*
Mediocritas aurea, tuta, & firma. *Hor. od.* II. 10. *Ovid. Met.* II. 134 *Sen. Hippol.* 1120 *Sen. Oedip.* 882 *Agamem.* 102 *Herc. Oet.* 675 *Boeth.* II. 4 *metr. Baudius* I. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanum, &c. Barlæus.* II. *eleg.* 22.
Medium tene, *Virg.* III. 785.
Mens concipit, agit, fit omnia. *Boeth.* v. 4 *metr.*
comparata aquilæ. *Paling. gemmi.*
Menſes, *Ovid. Faſt.* I. 31 *Auſon. in eclogario. Nath. Chytræi epigr. Ranzovius.*
Mercurius, *Virg.* IV. 238 *Ovid. Met.* I. 671 *Stat. Theb.* I. 305 *Claud. rapt. Proſ.* I. 90 *Sidon. carm.* VII. 20.
Mergus, *Virg.* IV. 255 *Jacobus Eyndius.*
Meridies, *Virg. Ge.* III. 327. IV. 401 425 *Culex* 100 *Stat. Theb.* IV. 680
Metalla Fodinæ, *Sil.* I. 218.
Midæ votum, *Ovid. Met.* XI. 101 *Claud. in Ruf.* I. 164 *Paling. aries.*
Miles ſtrenuus, *Virg.* VI. 879 *Tibul.* IV. *el.* 1. *Sil.* I. 160 *Flacc.* III. 88 *Sidonius* V. *carm.* 186 *Barlæi Manes Auriaci, v.* 87.
Militaris diſcipl. *Claud.* IV. *conſ. Honorii* 320 527 *de laud. Stilic.* I. 162 *Petr. Tiara.*
Militaria ſigna, *Sidonius carm.* V. 408 *Caſimir. lyr.* I. *od.* 11.
Militares ordines comp. cygnis. *Virg.* VII, 699.
Militum privilegia, *Juvenal. ſat.* XVI.
Militaris ſeditio, *Lucan.* V. 240.
nulla fides pietaſque viris, qui caſtra ſequuntur. *Lucan.* X. 406:
Minæ, interminatio. *Virg.* IV. 384 *Sen. Hippol.* 927
Minervalia & Minervæ opera, *Ovid. Faſt.* III. 809 *Sannazarius de partu virginis.* 435.
Miſeratio, *Juvenal. ſat.* XV. 130.

Modeſtia

Modeſtia in rebus proſperis, *vide* Æquanimitas. fortunam reverenter habe, &c. *Claud. in Ruf.* II. 442 *Con. Mallii.* 210 231 *Auſon. Epig.* 8 *de Agathocle. Joſ. Iſcanus.* I. 33 *Baudius* I. *Iamb. ad Lud. Transaquanum, &c* II. *Iamb ad Winandum Everwinium.*

Molles, & Mollities, *Virg.* IV. 215 IX. 614. *Manil.* V. 146 *Juvenal.* II. Sat. 93 *Claud. in Eutrop.* II. 335.

Moly. *Ovid. Met.* XIV. 291.

Monendi formulæ, *Virg.* III. 433.

Monſtra, *Virg.* VI. 285 *Claud. in Eutrop.* I. 1.

Monſtra inferna, *Sannazarius de partu virginis.* I. 395.

Monſtrum hominis, *Claud. in Ruf.* I. 90 *in Eutrop.* I. 289.

Moras pelle, *Lucan.* I. *Sil.* IV. 734 *Claud. de nuptiis Hon. & Mariæ* 14.

Mora, quicquid id eſt, da moram & ſpatium tibi. *Sen. Agam.* 127 *Stat. Theb.* X. 697.

Morari, *Virg.* VII. 315.

Morbus, *Ovid. Triſt. el.* 3. *de Ponto.* I. *el.* 11. *verſ.* 9 *Sannaz. de partu Virgin.* III. 355 *Buchanan. eleg.* 4 & 6 *Zevecotius* II. *eleg.* 7 & 9.

de antiqua Morum ſimplicitate, *Fr. Dedekindi lib.* II.

O tempora! O Mores! *Bauhuſius* I. *epiſt.* 1. *Caſimirus Sarb.* I. *lyric. ode* 8 & 15 & *Epod.* 8.

Moribundus, *Joſ. Iſcan.* IV. 440 *Alabaſtri Roxanæ act.* I. *ſc.* 2.

Mors, *Virg.* X. 745 *Hor. Epiſt.* I. 16 *Propert.* III. *el.* 3 *Sen. Theb.* 151 *Herc. Oet.* 105 *Silius.* XII. 242 XIII. 559 *Claud. rapt. Proſ.* II. 296 *Barlæus* II. *eleg.* 9 Proſopopœia Mortis.

Nemo ante obitum felix, *Ovid. Met.* III. 135.

Mors non optanda nec adſciſcenda, *Sen. Theb.* 189 *Martial.* I. 9 II. 80 *Dan. Heinſius lib.* IV. *de Contemptu mortis.*

Mortis meditatio, *Barberini Urbani* PP. *pag.* 149.

Mors immatura comparatur flori languenti, aut decerpto. *Virg.* IX. 436 XI. 68 *Stat.* III. *Sylv.* 3. *verſ.* 127 V. *Sylv.* I. *verſ.* 148 *Sylv.* 5 *verſ.* 16

Barlæus in obitum Mariæ de Jonghe. Barber. Urban. PP. p. 219 *Caſimir.* III. *lyr. od.* 26.
ad Mortem mille patent aditus. ubique Mors eſt. *Stat.* II. *Silv.* 1. *verſ.* 212 *Boeth.* IV. 4 *metr. Barlæus* II. *eleg.* 1.
Mortis portenta, *Virg.* IV. 451.
in morte luctа, *Virg.* IV 688.
Mortis bellicæ gloria, *Barlæus Rhenoberca.*
Mortis votum, *Gall. el.* 1. cohortatio ad mortem, *Lucan.* IV. 476.
Mortis neceſſitati nemo non obnoxius, *Lucr.* III. 1038 *Virg. Æn.* IV 690 *Hor. od.* I. 4 28 II. 3 14 III. 1 IV. 7 *Epiſt.* II. 2 *Propert.* III. *el.* 16 *Gall. el.* 6 *Ovid. el. ad Lyviam* 360 *Ovid. Met.* X 32 *Martial.* IV. 60 *Boeth.* II. *metr.* 7 *Plaut. Trinumm. act.* II. *ſc.* IV. *v.* 90 *Paling. virgo. Zevecotti Maria Græca.* III. *chorus.*
oppida poſſe mori, *Sannazarius de partu Virgin.* II. 214 *el.* 9.
Morus candida, *Sannaz.* II. *eleg.* 4.
Morus, *Paſſeratius.* 25.
Morus exciſa, *Adrianus Marius* II. *el.* 1.
Multi, innumeri. comp. *Virg.* VI. 309 626 VII. 718 IX. 668 *Claud. rapt. Proſ.* II. *Ovid.* IV. *Triſt.* IV. *de Ponto.* I. *de Arte* 308 *Joſ. Iſcanus.* VI. 624 *Sannazarius de partu virginis.* II. 271 *Silius* VII. *Marullus. Senec. Herc. Fu. Oedip.*
Mulierum laus, *Propert.* III. *el.* 9 *Claud. laus Serenæ.* 12 149 *Simon. Ogerius Sylv. Barlæus hymn. in Chriſtum.* 768 *v. Idem in manibus Bavaris. Idem ad Ann. Mariam à Sch. Lud. Celotti. Adrianus chorus* 4.
Mulierum nequitia & ſcelera, *Propert.* III. *el.* 17 *Sen. Med.* 263 *Juvenal.* VI. *Sat. tota Joſ. Iſcanus* IV. 202 *Plauti miles glorioſ. act.* II. *ſc.* II. *v.* 33.
Mulier comparata navi, *Plauti Pœnulus. act.* I. *ſc.* II. *v.* 1.
Mulier umbra viri, *Barth. Anulus.*
Muliebris mundi artifices, *Plaut. Aulul. act.* III. *ſc.* V. *v.* 34 veſtes ipſæ, *Epidicus. act.* II. *ſc.* II. *v.* 45.

Mundi

Mundi creatio, *Virg.* 6 *ecl.* 32 *Tibul.* IV. *Ovid. Met.* I. 5 *Jovian. Pontanus. Sannazarius de partu virginis* III. 19 *Nath. Chytrai uranoscopia, Geoscopia, Zoöcopiae Æoloscopia. Paling. libra. Salust. Bartassius Hebdom. Casp. Barlæi hymn. in Christum.* 69 *Barlæus* I. *eleg.* 1.

Mundi rudimenta, *Virg. Ætna.* 93 *Stat.* IV. 278 *Manil.* I. 75.

Mundi dissolutio, *Sen. Herc. Oet.* 1103 *Lucan.* I. 72

Mundi plagæ quatuor, *Sen. Hippol.* 284 *Herc. Oet.* 1521 *Claud. in Ruf.* II. 240 *Sannazar. de partu virginis.* II. 123 *Zevecotii Maria Graeca. chorus* I. & *act.* IV.

Mundi Geographica descriptio, poetarum. *Collectore Lamb. Danaeo.*

Mundus concordi stat vinctus amore, *Boeth.* II. 8 *metr.*

Mundus in tela pictus, *Claud. rapt. Pros.* I. 250.

Murmuri maris comp. fremitus populi, *Virg. Æn.* XI.

Musæ, *vid.* Poeta.

Musa comes fugæ, *Ovid. Trist.* IV. *el.* 1 *vers.* 19 & *el.* 10 *vers.* 121 *Boeth.* I. 1 *metr.*

Musarum inventa, *Auson. eidyll* 20 *epig. Virgilio adscript.*

de Musca aureæ phialæ insculpta. *Hen. Cunradinus.*

Musica, *Lucr.* V. 1381 *Gall. el.* 5 *Ovid. Met.* X. 41 *Sil.* XI. 433 464 XIV. 468 *Claud. cons. Mallii.* 310 *Jo. Linckius. Paling. gemini.*

Mutantur omnia. Nihil constat. *Ovid. Met.* XV. 185 *Manil.* III. 519 IV. 414 *Boeth.* II. 3 *metr. Jos. Iscanus* V. 512 *Jo. Albinus. Jo.* Secundus. *Sylv.* 3 *Barlæus Paneg. ad Vossium. Heinsii Herodes. Chorus* V. *Barberin. Urbani. PP. pag.* 145.

NArcissus, *Ov. Met.* III. 413 *Auson. Epigr.* 94 95: Natalis celebratus, *Epigr. Virgilio adscript. Tibul.* II. *el.* 2 IV. *el.* 5 *Ovid. Trist.* III. *el.* 13 V. *el.* 6 *Pers.* II. 1 *Martial.* IV. 1 *Passeratius* 19 *Lotichius* II. *eleg.* 8 *Sabinus* VI. *eleg.* 1 *Lipsius de Natali Jani Doucæ Miscellan. Fran. Modius. Heinsius in Iambicis.*

Hug. Grotius II. *Farraginis.* & III. *Farrag.*
Natalis infauſtus, *Ovid. in Ibin.* 217.
Natura parvo & parabili contenta, *Lucr.* II. 23 *Lucan.* IV. 377 *Petron. fragm. Omnia quæ miſeras, &c.*
Naturæ mira, *Ovid, Met.* XV. 308.
Naturæ opera, *Sannazarius de partu virgin.* III.
Naturæ rerum diviſio, *Sidonius. carm.* XV. 102.
Naturæ potentia, *Boeth.* III. 2 *metr.*
Naturalis ſimplicitas vitiata, *Virg. Ge.* II. 464 *Perſ.* II. 63 *Juvenal.* III. *ſat.* 19.
Naves, *Virg.* VIII. 68.
Naves & inſignia navium, *Virg.* X. 169 *Joſ. Iſcanus.* III. 164.
Navium fabrica, *Claud. rapt. Proſ.* III. 359.
Navale certamen ludicrum, *vide* Certamen.
Navale prælium, Actiacum. *Virg.* VIII. 670 *Lucan.* III. 538 *Silius.* XIV. 358.
Navigatio, *Hor. Od.* I. 3 *Catul.* 65 *Propert.* I. *el.* 17 III. *el.* 5 19 *Ovid. Amor.* II. *el.* 11 *Triſt.* I. *el.* 2 *verſ.* 72 *Sen. Med.* 301 607 *Stat.* III. *Sylv.* 3 *verſ.* 3 & 61 *Val. Flacc.* I. 687 *Petron.* 4 *metr. Juvenal.* XII. *ſat.* 55 *ſat.* XIV. 266 *Claud. præf. ad rapt. Proſ. Joſ. Iſc.* I. 63 184 *Baudius* V. *epos. Leochæi eclogæ nauticæ. Barlæi Manes Auriaci* 56 *v. Ejuſdem Argo Batava. Zevecotius* II. *eleg.* 11 *Jacob. Gaddius* II. 66 *Caſimirus Sarb.* II. *Iwic.* 21 *ode.*
Naufragium, *Lucr.* II. 552 *Propert.* III. *el.* 5 *Ovid. Met.* XI. 552 *Lucan.* I. 498 *Sil.* X. 321 XVII. 273 *Juvenal. ſat.* XIV. 295 *Claud.* IV. *conſ. Honorii.* 136 *Barlæi Venus* ἀναδυομένη.
Nauta, *Ovid. Met.* III. 590 *Sen. Herc. Fu.* 151 *Sil.* XIV. 453 *Val. Flacc.* I. 482 *Heinſii Herodes. act.* 3.
Nautæ portum ſubeuntes, *Virg. Geor.* I. 303.
Necromantia, *Lucan.* VI. 619. *Sil.* XIII. 396.
Nemo, Luſus. *Vir. Hutienus. Theodorus Marcilius. Jo. Huldrich. Grobius.*
Neptuni currus & chorus, *Virg.* VI. 817 *Ovid. Met.* I. 275 *Sil.* III. 410 *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 155 *Sannazar. de partu Virginis.* III. 291 *Barlæus in nuptias Adr. Blyenburgii.*

Nihil

Nihil, *Paſſeratius.* 18 *Lambert. Ludolphus. Zevecotius* II. *eleg.* 6.
Nilus, *Lucr.* VI 707 *Tibul.* I. *el.* 8 *Claudiani epigr. Heinſii Herodes. chorus.* I.
Nili inundantis cauſæ excuſſæ, *Lucan.* X. 200.
Nimbus, *Virg.* XII. 451.
Nobilitas, *Virg.* I. 136 *Hor. Sat.* I. 6 *Stat.* V. *Sylv.* 2 *verſ.* 15 *Sil.* VIII. 295 *Boeth.* III. 6 *metr.*
Nobilitas ſola eſt atq; unica virtus, *Juvenal.* VIII. *ſat.* 10ta. *Sannazar.* III. *eleg.* 1 P. *Scriverius. Petr. Tiara. Paling. virgo. Barlæus ad Adrianum Ploſium.*
Genus, & proavos, & quæ non fecimus ipſi, vix ea noſtra voco. *Ovid. Met.* XIII. 140 *Sen. Herc. Fu.* 336 *Boeth.* III. 6 *metr.*
Nobilium degeneratio ignobilis, *Juvenal.* VIII. *Sat.* 140.
Noctua, *Virg.* XII. 862.
Nocumenta documenta, *Ovid. Triſt.* I. *el.* 1. *verſ.* 75 *de Ponto.* II. *el.* 7 *verſ.* 7.
Noſce teipſum, *Perſ.* IV. 23 50 *Juvenal.* XI. *Sat.* 23 *Mich. Hoſpitalius Sermonum* IV.
Notarius velox, *Martial.* XIV. 208 *Auſon.* 137 *Epigr.*
Notus, *Ovid. Met.* I. 264.
Nova veteribus potiora, *Ovid. Faſt.* I. 225.
Nox, *Virg.* II. 250 IV. 351 523 V. 835 VIII. 28 369 *Stat. Theb.* I. 337 & 498 *Achilleid.* I. 618 *Sil.* I. 554 *Claud in Ruf.* II. 324 *bell. Gildon.* 213 *Auſon.* 19 *Ep. Joſ. Iſcanus.* III. 268 IV. 520 V. 1 *Sannazarius de partu virgin.* II. 309 *Buchanan. eleg.* 1 *Jacob. Gaddius* II. 19.
Nox tempeſtuoſa, *Stat. Theb.* I. 345 371.
Nox conſiliis apta, *Virg.* IX. 224.
Nubes, *Lucr.* IV. 136.
Nugæ, *Paſſeratius* 17.
Numeri ternarii gryphus, *Auſon. idyll.* XI.
Numerus Senarius, *Auſon. Epiſt.* 18.
Nunquam à contrariis, *Virg. Diræ.* 4 *Ov. in Ibin.* 31 *Sen. Hippol.* 567 *Sen. Herc. Fu.* 372 *Sen. Theyſt.* 475 *Herc. Oet.* 334 *Octav.* 219 *Claud. Conſ. Prob. & Olyb.* 169 *Sidon. carm.* V. 281 *Buchanan. Sylv.* 3.

Nuptiæ, *Virg.* I. 77.
Nuptiæ multo emptæ, *Claud. laus Serenæ.* 165 *Sidonius carm.* II. 490.
Nuptiale festum, ritus, apparatus, pompa. *Virg. Circ.* 443 *Ov. Met.* IV. 758 *Lucan.* II. 254 *Stat.* I. *Sylv.* 2 *vers.* 230 *Theb.* II. 227 *Claud. rapt. Pros.* II. 320 *de nuptiis Honorii & Mariæ. Jos. Iscan.* II. 86.
Nuptiæ impares, *alluf. Virg.* VIII. 485.
Nuptiæ inauspicatæ, *Virg.* IV. 167 *Ovid. Met.* VI. 429 *Lud. Celotii, Nuptiæ Tragicæ Mahumetis* II. *Alabastri Roxana. act.* IV. *sc.* I.
Nuptiæ Thetidos & Pelei, *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ, præfat.*
Nuptiale carmen, *vid.* Epithalamium.

OBlivio, *Virg. 9 ecl.* 51.
Obsidio urbis & expugnatio, *vid* Oppugnatio, *Sil.* I 298 XIII. 104 *Jos. Iscan.* I. 378 VI. 557 *Barlæi Vesalia deprehensa. Barlæi Sylva Ducis. Barlæi RhenoBerca capta. Caussini Solyma. chorus* 2 & 3 *act.* & 3 *chorus.*
Obsunt quæ prosunt. *Ovid.* II. *Trist. vers.* 267 279 IV. *el.* I *vers.* 31.
Obtestatio, *Virg.* II. 141 IV. 316 *Ovid. Trist.* II. *vers.* 155 *Sen. Med.* 285 479 *Herc. Fu.* 1245.
Occasionis simulachrum, *Auson.* 12. *epigr.*
Occidens, *Virg. Ge.* III. 358.
Ocelli, *Jan. Lernutius.*
Otia læta, *Virg.* I *ecl.* 51.
Otia corpus alunt, animus quoq; pascitur illis, *Ovid. de Ponto.* I. *el.* 5 *vers.* 11 *Dom. Baudius* II. *Iamb. ad Gul. Du-peyrat. Justus Lipsius ad Jan. Douzam.*
Oestrum, asilus. *Virg. Geor.* III. 146.
Oliva, *Passeratius.* 24.
Olor, *vide* Cycnus.
Omina, *Stat.* III. 491 *Claud. rapt. Pros.* III. 125 *Claud. Get.* 226 *Zevecotius* I. *el.* 3 *Alabastri Roxana. act.* IV. *sc.* I.
Omnis, lusus. *Jo. Alexander Brassicanus.*
Onager, *Martial.* XIII. 97 & 101 *Natalis Comes.* IV. *Venat.*

Oppor-

Opportunum tempus alloquii, *Virg.* IV. 293 421.
Oppugnatio, *vide* Obſidio. *Virg.* II. 440 V. 439 IX. 505 XII. 575 *Petr. Angelius ad Coſm. Medicem. Lotichius.* II. *eleg.* 4 *Baudius* III. *Iambic.* Oſtendæ obſid. *Barclaius* II. *lib. poemat.*
Oracula, *Virg.* III. 90 *Sen. Oedip.* 227 *Stat. Theb.* III. 471 *Claud. bell. Get.* 550 IV. *conſ. Honorii.* 25.
Oraculum Delphicum, *Lucan.* V. 86.
Oraculum conſultum per ſomnia, *Virg.* VII. 81.
Oraculum Fauni velleribus incubando, *Virg.* VII. 81 *Ovid. Faſt.* IV. 647.
Oraculorum defectus, *Sannazarius* II. *eleg.* 7 *Caſp. Barl. hymn. in Chriſtum.* 3780.
ſapiens ſibi eſt Oraculum, *Lucan.* IX. 566.
Oratores inepti, *Perſ. Sat.* I. 83.
Oratorum & cauſſidicorum conditio vilis, *Juvenal.* VII. *Sat.* 104.
Oriens, *Virg. Georg.* I. 251.
Orion Gigas, *Virg.* X. 763.
Orpheus, *Virg.* VI. 645 *Culex.* 269 & *epigr. Virgilio adſcript. Hor. Epiſt. ad Piſones. verſ.* 392 *Sen. Med.* 624 *Sen. Herc. Fu.* 568. *Herc. Oet.* 1031 *Sil.* XI. 460 *Manil.* V. 320 *Mart. lib. ſpect. Epigr.* 21 *Claudian. præf. ad* II. *lib. rapt. Proſ. Epiſt. ad Serenam.* dona Orpheo à feris delata, *Boeth.* III. 12 *metr. Jo. Secundus ſylva* 5 & *Mythologyſt.*
deſcendit ad inferos, *Virg. Georg.* IV. 454 *Ovid. Met.* X. 11.
diſcerptus à Mænadibus, *Ovid. Met.* XI. 40.
Oryx, *Natalis Comes.* IV. *venat.*
Othonis mors, *Martial.* VI 32.
Ovium & caprarum cura, *Virg. Ge.* III. 294.

PAllas, *vide* Diana. *Sen. Agam.* 352 522 *Sil.* IX. 442 *Claud. rapt. Proſ.* II. 18 141 *Claud. Gigantomach.* 92 *Sidon. carm.* XV. *Epith.* 3 *Joſ. Iſcan.* II. 335.
Palilia, *Ovid. Faſt.* IV. 719.
Pallor, *Eryc. Putean. Muſarum ferculum.*
Palma, *Paſſeratius* 27.
Pan, *Silius* XIII. 325.

Pani

Pani aſinus immolatus, *Ovid. Faſt* I. 425.
Panicus terror, *Gazæus. pag.* 174.
Panegyris, *Tibul.* IV. 1 *Ovid. vel Lucan. ad Calp. Piſonem. Claud. de conſulatu* 3 4 6 *Honorii de Coſs. Mallii Theodori. de conſulatu Probini & Olyb. item Mallii Theodori. Paneg. Anthemio Auguſto dicta. Sidonius. Apol.* II. *carm. Valerio Auguſto dict. Sidon. carm.* IV. *Avito Aug. dict. carm.* VII. *Caſp. Enſius. Ulric. Huttenus. Poſthii epos gratulatorium. Janus Pannonius epiſc. poem.* 1 & 2 *Friſchlinus de Cæſ. Auſtr. Barlaus de Fred. Henrici præfect. ad Jo. Ger. Voſſium. Caſim. lyr.*
Panthera, *Natalis Comes* IV. *Venat.*
Paraſitus, *Plaut. Captivi act.* I. *ſc.* I. *v.* 1.
Parcæ, *vide* Fata. *Sen. Herc. Fu.* 180. *Claud. rapt. Proſ.* I. 48.
Pardus, *Natalis Comes* IV. *Venat.*
Parentes ſoliciti de liberis, *Virg.* I. 650.
Parentum indulgentia, *Adrianus Junius.*
Parentalia, *Virg.* III. 301 v. 49. 76 *Ovid. Faſt.* II. 533 *Silius* XVI. 287 304 *Auſonius opere cognomine. Joſ. Iſcanus.* VI 73 *Jo. Major.*
Parnaſſus, *Lucan.* V. 71 terræ umbilicus. *Claud. præfat. ad conſulatum Mallii Theodori.*
ne Pars ſincera trahatur, &c. *Ovid. Met.* I. 191 *Claud. in Eutrop.* II. 1.
Parthenope, *Aud. Aurelius.*
Parvis ineſt ſua gratia & virtus, *Virg. Geor.* II. 412 IV. 6. *Æn.* V. 755 *Ovid. Remed.* II. 23 *Stat.* I. *Sylv.* 4 *verſ.* 34 *Manil.* IV. 913.
Parvo contentus, *vide ſub. tit.* Avaritia, Dives eſt qui parvo beatus nihil cupit. *Tibul.* I. *el.* 1. *&c.* Natura parvo contenta, *Claud. in Ruf.* I. 215.
Paſiphae, *Virg.* 6 *ecl.* 45 *Ovid. de arte.* I. 290. *Petron. vario metri genere.*
Paſſer, *Catul.* 23 *Adr. Marius epigr. Jo. Secundus epigr. Fr. Auratus.*
Patientia, *Virg.* V. 710. *Propert.* II. *el.* 20 *Claud. Conſ. Mallii.* 10 *Joſ. Iſcan.* I. 141 *Val. Acidalius.* I. *el.* 7. *Plaut. Aſin. act.* II. *ſc.* II *v.* 57.

Patriæ,

Patriæ amor & deſiderium, *Virg.* VI. 823 *Ovid. de Ponto*, I. *el.* 4. *verſ.* 33 *Joach. Bellaius. Heinſii monobiblos*, 9 *eleg.*
Patria eſt ubicunque bene eſt, *Ovid. de Ponto*, *el.* 4. *verſ.* 75 *Barlæus* I. *eleg.* 5.
Patris exemplum, *Virg.* XII. 435 *Juvenal.* XIV. *ſat.* 10ta.
Pavo, *Paſſeratius*, 15.
Pauper, *Virg.* XII. 518.
Paupertas læta, ſecura, *Ovid. Met.* VIII. 634 *Lucan.* V. 525 *Claud. in Ruf.* I. 201 *Jo. Fabricius*, *Palingen. taurus. Druræi Alaredus* II. *act.* VIII. *ſc.*
Paupertatis & divitiarum collatio, *Claud. in Ruſin.* I. 204 *Auſon.* 53 *Epigr.*
Paupertas contemptui habetur, *Juvenal.* III. *Sat.* 147.
Paupertatis mala, *Natalis Comes*, I. *Mythol. c.* 10.
Pax, *Virg.* 4 *ecl.* 16 *Æn.* I. 295 *Tibul.* I. *el.* 11 *Propert.* III. *el.* 3 *Ovid. Faſt.* I. 705 *Sen. Medea*, 63 *Sen. Herc. Fu.* 927 *Lucan.* I. 60 *Sil.* XI. 595 *Claud. bell. Gildon. præfat. Claud. de laud. Stilic.* I. 220 II. 191. 287 *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 195 *Calphurn. ecl.* I. *Paſſeratius*, 5 *Nath. Chyträi ſylva. Secundus*, III. *el.* 8 *Paling. cancer. Barcl. Argenis*, III. *metr.* 2 *Heinſi Herodes*, *chorus* IV. *Caſimirus Sarb.* I. *lyr.* 1 *ode.*
Peccata non ſunt æqualia, *Hor. Sat.* I. 3.
Pecudes, *Lucr.* II. 318.
regina Pecunia, *Hor. Epiſt.* I. 6 *Petron.* 2 *metr.* & 28 *metr. Andr. Libavius*, *Jo. Secundus*, *Sylva* I.
Pegmata, *Claud. conſ. Mallii.* 317.
Pelicanus, *Jo. Lorichius.*
Pentheus, *Virg.* IV. 468 *Ovid. Met.* III. 511 *Claud. in Eutrop.* II. 522.
Peregrinatio, *Caſimirus*, *Sarb.* III. *lyric.* 8. *od.*
Perjuria ridet amantum Jupiter, *Hor.* II. *od.* 8 *Tibul.* III. *el.* 6 *Ovid. Amor.* III. *el.* 3.
Peſtis, *Virg. Ge.* III. 478 *Æn.* III. 137 *Lucret.* VI. 1131. *Ovid. Met.* VII. 422 *Sen. Oedip.* 36. 110 *Stat. Theb.* I. 630 *Sil.* XIV. 582 *Cauſſini Nabuchodonoſ.* 3 *act.*
Phaeton, *Ovid. Met.* II. 1 *Sen. Med.* 599 *Claud.* IV. *conſ.*

Conſ. Honorii, 62 *Sidonius carm.* VII 406 *Barclaii Euphorm.* I. *metr.* 1.
Phalarica, *Virg.* IX. 705 *Sil.* I. 352.
Phalaridis taurus æneus, *Sil.* XIV. 213.
Philomela, *vide* Luſcinia, *Ovid. Met.* VI. 452.
Philoſophia, *v.* Cauſſas cognoſcere rerum.
Philoſophia naturalis. placita de principiis rerum, *Claud. conſ. Mallii Theod.* 71 *Gul. Xylander de Philoſophia & ejus partibus*, *Barlæus* 25 *Miſcellan.*
Philoſophia moralis, *Claud. conſ. Mallii Theod.* 92 *Barlæus ad Jac. Volmarium.*
Gnomæ moralis & civilis Philoſophiæ, *Dom. Baudius Iamb.*
Metaphyſica, *Barlæus* 26 *Miſcellan.*
Philoſophorum ſectæ, *Sidonius carm.* II. 165.
Philoſophorum hypocriſis, *Juvenal.* II. *Sat.* 1.
Phœbus, *Virg. Culex.* 12 *Tibul.* II. *el.* 5 *Ov. Met.* I. 515 II. 1 *Sidonius, carm.* XXII. *Burg. Pontii* 66.
Phœnix, *Ovid. Met.* XV. 392 *Claud. de laud. Stilic.* II. 415. *Claud. Epigr. de Phœnice. Sanna Zarius de partu virginis*, II. 413 *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 11 *Barlæi Britan. triumphans* v. 110.
Pictoris elogium, *Baudius ad Rubenium*, *Var. Sylv.* 2 *Janus Pannonius, eleg.* 16.
Pietas in parentes, *Virg.* IX. 284 *Claud. epigr. de Amphinomi & Anapii ſtatuis.*
Piſcator, *Ovid. Met.* III. 584 *Sen. Herc. Fu.* 153 *Sil.* V. 46 VII. 501 *Plaut. Rudens act.* II. *ſc.* I. *v.* 1. *Leochæi ecloga Piſcatoria.*
Piſcis, *Lucret.* I. 372 *Lucan.* X. 200.
Planetæ, *Got. Torinus* IV. *Anticlaud. p.* 76.
Plantarum natura, *Barclaii Euphorm.* I. *metr.* 10.
Pluto, *Sen. Herc. Fu.* 721 *Claud. rapt. Proſ.* I. 55 *Sanna Zarius de partu Virgin.* I. 400.
Podagra, *Claud. epigr. in Podagrum. Poſthii elegiaca. Joan. Sommeri poemata. Bilibaldus Birckheymerus. Georg. Bartholdus Pontanus, Barber. Urban. PP. p.* 238.
Poeta, *Lucr.* I. 918 *Hor. od.* I. 1. IV. 3 *Propert.* III. *el.* 2 *Ovid. de Arte.* III. 529 *Juvenal.* VII. *Sat.* 52 *Siden. carm.* IX. 208 poetarum catal. *Sidon. carm.* XXIII.

135 Heinſius III. el. 4 Barleus II. eleg. 27 Idem Miſcellan. 3. Fac. Gaddius. II. 32. & 49. & 55. & 82 Caſimirus Sarb. I. lyric. 22 ode.

Poeta ſolicitudine omni liber Muſis vacet. Hor. od. I. 26 Epiſt. II. 2 Ovid. Triſt. I. el. 1. verſ. 39 Ovid. Trift. v. el. 13 verſ. 3 Juvenal. VII. ſat. 56 Zevecotius II. el. 10.

Poetarum vita, ſtudia, mores aſſeruntur, Heinſii Hipponax.

Poetæ ducibus curæ, Claud. præfat. ad III. de laud. Stilic. Barlaus Panegyr. ad Comitem Penbrochiæ.

Poetarum Latinorum elogia, Barlaus.

Poetarum ſterile ſtudium, miſeriæ & neglectus, Martial, I. 77 X. 4 Juvenal. VII. Sat. 1 Barlaus D. Oldiſworthio. Zevecotius II. eleg. 12.

Poetarum fabulæ & mendacia, Virg. Ætna 74. 567 Joſ. Iſcanus, III. 454 Paling. aries & gemini.

Poetarum œſtrum amor, Ovid. Triſt. II. verſ. 363 Martial. VIII. 73 Heinſius III. el. 7 Barlaus in Epithalam. Conſt. Hugenii.

facit indignatio verſum, Juvenal. I. Sat. 22. 79.

carmina morte carent, Hor. od. III. 30 IV. 9 Ovid. Amor. I. el. 15 Lucan. IX. 980 Martial. X. 2 Claud. laus Serenæ. 4 Sannazar. I. eleg. 9 Baudius II. Iambic. ad Sebaſt. à Berghen. Scriverius. Barber. Urban. PP. pag. 270.

carmine ſit vivax virtus, Hor. od. IV. 8 Tibul. I. el. 4 Propert. III. el. 1 Ovid. de Ponto. IV. el. 8 verſ. 45 Barlaus in Panegyr. ad Comitem Penbroch.

Poetæ veteres in precio, Hor. Epiſt. II. 1 Perſ. I. 76 Martial. V. 10.

in Poetarum recitationes, Perſ. I. 45 Juvenal. I. ſat. 1.

Poetæ malæ notæ, Virg. 3 ecl. 26 Hor. Sat. I. 4 Perſ. I. tota. Theod. Beza ſylva 10 Schoberus. Tho. Morus. epigr.

Poetæ vinoſi. Hor. Epiſt. I. 19.

de Arte Poetica, Hor. ad Piſones Epiſt. Ovid. Rem. I. 373 Scriverius, Barberin. Urban. PP. I p. 1 Wolfgang. Lorſeca.

Poemata

. Poemata ſacra, *Auſon. Ephem. oratio. Damaſi Epiſcopi Romani elogia. Juvenci hiſtoria Evangelica. Aurelii Prudentii Pſychomachia. Vitiorum & virtutum pugna. Hymni cathemerini. Peri ſtephanon, de coronis Martyrum. Apotheoſis de divinitate.* Ἁμαρτιγένεια *de origine peccatorum. in Symmachum.* Ἐγχειρίδιον *novi & veteris inſtrumenti. Paulinus de S. Jo. Baptiſta. & Epiſt. ad Auſonium. Honorii Fortunati lib. 4. de partu Virginis: de Chriſto: de vita hominum: de miraculis piorum. Sidonius carm.* XVI. *ad Fauſtum Epiſcop. Euchariſtic. Friſchlinus de Natali Chriſti, lib. Barber. Urban.* PP. *Hymnus ad Sp. S. de S. Eliſabetha Luſitaniæ regina: de S. Maria Magdal. ode. de Partu Virginis Sannazarius Chriſti genethliacon. lib. 3. idem de morte Chriſti Sannazarius. Hieron. Vida, Chriſti Natalia, Theod. Beza ſylva 3 Cunæ Chriſti, Valens Acidalius,* I. *el.* 1. *Fabricii victoriæ cœleſtes, Huſanus de Angelis, Cunradi Leii Idioticſmi ſacri, Lotichii Natalis Chriſti,* IV. *eleg.* 6. *Jo. Major, Adam Siberus, Baudius* I. *Iambic. in Trochaicis Cantienum Moſis. Idem à Baldvino Berligomio dictum, Hugo Grotius,* I. *Sylv. Malapertius, Bauhuſius, Cabillaus, Barlæus l.* I. *elegiæ plurimæ, Jac. Zevecotius, Jacobus Gaddius, Lud. Celotti Adrianus, Chorus. 2 Ejusdem Hendecaſyllaba ad Chriſtum naſcentem, Caſimirus Sarb. Franciſcus de Mendoca flor. Poet.*

Polyphemus, *Virg.* III. 617 *Ovid. Met.* XIII. 770.

Pompa, *Joſeph. Iſcanus* III. 299 *Robertus Turnerus. vide* Triumphus.

Populi favor pernicioſus, *Sen. Octav.* 867.

Portenta, *vide* Prodigia.

Portus, *Virg.* I. 163 III. 533 *Joſeph. Iſcan.* III. 211.

Poſteri, *Virg.* III. 98.

Prælium, *vide* Belli & exercituum conflictus, *Luc.* VII. 475 *Stat. Theb.* VIII. 597 *Joſ. Iſcan.* V. 140. 230 *Caſimir. Sarbiev. lyr.* IV. *ode.* 4.

Præluſtria vita, *vide* Alta cadunt.

Præmia victorum, *Virg.* V. 110 *Sil.* XV. 254 XVI. 445.

Præmia promiſſa, *Virg.* IX. 254.

Priapo immolatur aſinus, *Ovid. Faſt.* VI. 339.

Prin-

Principia rerum ſunt ardua, *Ovid. Met. alluſ.* II. 63. *Auſon.* 80 *epigr.*
rudia, *Claud. Conſ Mallii Theod.* 43.
Principiis obſta, *Ovid. de Rem.* I. 79 *Sen. Hippol.* 130 *Sen. Troad.* 535 *Perſ.* III. 63 *Claud. in Eutrop.* II. 5 *Palmg. ſcorpius.*
Principis officium & virtutes, *Virg.* I. 511 *Sen. Med.* 220 *Sen. Oct.* 463 *Claud.* IV. *conſ. Honorii*, 257. 487 *Marten. Prætorius*, *Jo. Simonii*, *Princeps. Baudius* II. *Iambic. in Soter.o*, *Barlæi Britannia triumph. Balzac. le prince.*
cura ſolicita, *Virg.* v. 700.
amicitiæ emerendæ, *Hor. ep.* I. 17. vitia, *Sidon. carm.* v. 322.
Procris & Cephalus, *Ovid. de Arte*, III. 675 *Ovid. Met.* VII. 694.
Prodigia, portenta, *Virg. Georg.* I. 468 *Ovid. Met.* XV. 785 *Lucan.* I. 525 *Stat. Theb.* II. 53 VII. 403 *Sil.* v. 45. 624 *Claud. in Eutrop.* II. 40 *de bello Get.* 226 *Joſ. Iſcanus*, VI. 662. *Barcl. Argenis*, II. *metr.* 2.
Prodigus, *Perſ.* VI. 23.
Proditio, *Claud. bell. Gildon.* 262 Trojæ, *Joſ. Iſcanus*, VI. 707.
Prometheus, *Hor. od.* I. 3 *Val. Flacc.* IV. 64 *Martial.* IX. 46.
Prometheus & Epimetheus: ratio provida & ſenſus improvidus, *Claud. in Eutrop.* II. 490.
Propempticon, *Stat.* III. *Sylv.* 2 *Dan. Heinſius*, *Sylv.* I. 1 & *Sylv.* II. 9 *Barclaius lib.* II. *poematum*, *Barcl. Argen.* v. 4 *metr. Caſp. Barlæus ad Georg.* & *Wenceſlaum*, *Cigan*, *Ejuſd. ad Foppium. Ejuſd. ad Jo. Schoterbos*, *Zevecotius* II. *eleg.* 8.
Proſerpinæ raptus, *Ovid. Met.* v. 391 *Ovid. Faſt.* IV. 423 *Stat. Theb.* XII. 269 *Claud. trib. lib. perpetuis*,
Proteus formas mutans, *Virg. Ge.* IV. 406 *Sil.* VII. 421 *Sannazarii eclogæ* IV.
Prorrepticon, *Stat.* v. *Sylv.* 2 *Auſonius.*
Providentia divina, *Boeth.* IV. 6 *metr.*

Pro-

Providentia divina ſi regat vitam, cur bonis male ſit, malis bene. *Sen. Hippol.* 971 *Boeth.* I. 5 *metr. Plaut. Miles glor. act.* III. *ſc.* I. *v.* 135 *Paling. ſcorpius. Hug. Grotius*, III. *Farrag.* bono nihil mali. *Barlæus.* I. *eleg.* 12 *Zevecotii Maria Graca*, II. *act.* 2 *ſc. Alabaſt. Rox. act.* IV. *ſc.* 5.

Providentiane an fortuna res humanæ regantur. *Claud. in Ruf.* I. 1 *Barlæi Venus ἀναδυομένη. Cauſſini Theodericus* 1 *act. Nemeſis. Lud. Celotti ſapor. act.* II. *ſc.* 7.

Pſittacus, *Ovid. Amor.* II. *el.* 6 *Stat.* II. *Sylv.* 4 *Strozza. Paſſeratius* 28 *Loiſchius* II. *carm. Gazæus, pag.* 25.

Pſylli, *Lucan.* IX. 906.

Pueritia, *Hor. Epiſt. ad Piſones, verſ.* 158.

Pugna tumultuoſa, *Ovid. Met.* v. 2 XII. 222 *Stat. Theb.* I. 421 V. 240 VI. 164.

Pulchritudo, *vide* forma.

Pulex, *Ovidius. Lud. Bochellus. Barn. Briſſonius, pulex Catharina Rupella. Joſ. Scaliger. Jacob. Mangotius. Nic. Rapinus. Hieron. Angerianus.*

Pulicis epitaphium, *Fr. Taubmannus. Adam Siberus, Sal. Frencelius.*

Pulvera nubes, *Sil.* v. 535 *Claud. de bello Get.* 455.

Purpura, *Nic. Rigaltius.*

Pygmæi, *Juvenal.* XIII. 167 *Claud. bel. Gildon.* 474.

Pygmaſionis ſtatua, *Ovid. Met.* X. 243.

Pythagorica μετεμψύχωσις, *Tibul.* IV. *el.* 1 *Ovid. Met.* XV. 157.

Pythagorica litera Y. *Perſ.* III. 56 *epigram. Virgilio adſcript.*

Python, *Ovid. Met.* I. 438 *Claud. præf. ad* I. *in Ruſin.*

Quercus, πανσοφόρος, *Lucan.* I. 136.
Quercui immotæ comparata conſtantia *Virg.* IV. 441
Quies, *Propert.* II. *el.* 19 *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 11.

Ramus aureus, *Virg.* VI. 136.
Ranarum & murium pugna, *Huntingd. Plumireus*, *vide* Batrachomyomachia,
Rationis cum affectu lucta, *vide* Affectus.

Rector

ector navis, *Claud.* IV. *Conſ. Honorii*, 419.
Regia *Virg.* VII. 170 *Catul.* 64 *Ov. Met.* II. 1 *Sen. Thyeſt.* 64 *Claud. rapt. Proſ.* I. 239 *Simon Ogerius, ſylv.*
Regnum ſplendida miſeria, *Sen. Oedip.* 6 *Troad.* 1. 269 *Agam.* 56 *Thyeſt* 451 *Herc. Oet.* 648 *Octav.* 615 *Zevecotii Maria Græca. act.* II. *ſc.* 2 & III. *chorus. Ejusdem Roſimunda.* IV. *act.* 2 *ſc. Druræi Aluredus* I. *act.* IV. *ſc.* & *act* II. *ſc.* 4 *Heinſii Herodes act.* III. *Lud. Celotti Choſroes, act.* 3. *ſc.* 3.
Regni adminiſtrandi præcepta, *Claud.* IV. *Conſ. Honorii*, 257.
Religio, *Lucr.* I. 83 *Sil.* VII. 88 XIII. 316 *Petron. frag. Primus in orbe deos, &c. Joſ. Iſcanus*, I. 101 *Caſimir. Sarb. Lyr.* IV. *od* 1.
Remora, *Gazæus, pag.* 25.
Res ſecundæ non norunt modum, *Virg.* X. 500. *Joſ. Iſc.* I. 33.
Rex, *Sen. Herc. Fu.* 796 *Lud. Celotti Saper.* 3 *chorus.*
Rex eſt qui metuit nihil. Mens bona te Regem non Diadema facit. *Sen. Thyeſt.* 345 *Claud* IV. *conſ. Honorii* 257. *Tho. Morus epig. Malapertii Sedechias*, III. *chorus, Druræi Aluredus, act.* IV. *ſc. ult. Heinſii Herodes. act.* 4 *Cauſſini Felicitas trag. act.* 1 *Jac. Gaddius* 12 *Caſimirus Sarb.* I. *lyric.* 17 *ode. Caſimirus* IV. *lyric.* 3 *ode.*
Rex colendus, ut qui ſalus populi, *Virg. Georg.* IV. 210.
Rex juvenis, *Silius* XIV. 87.
Rhetorum conditio miſera, *Juvenal.* VII. *ſat.* 150.
Riſus encomium, *Cal. Calcagninus.*
Rivus *vide* Fluvius, *Catul, ep.* 69 *Claud. rapt. Proſ.* II. 112.
Robigalia, *Ovid. Faſt.* IV. 914.
Roma, *Virg.* VI. 781 *Sidonius carm.* II. 395 *carm.* V. 13 100 *Zevecotius* I. *el.* 2 *Heinſii Herodes chorus* IV. bonarum artium nutrix. *Caſimirus Sarb.* IV. *lyric.* 9 *ode. Barber. Urban.* PP. *pag.* 209, 210.
Romæ incunabula & incrementa, *Virg.* VIII. 338. 630. *Tibul.* II. *el.* 5 *Prop.* IV. *el.* 1 *Ovid. de Arte*, III. 115 *Ovid. Faſt.* I. 103 *Sil.* I. 606 *Aud. Aſtelius perpetuo carmine, Lipſius Miſcellan.*

de

de vitis Cæſ. ex numiſmatis Romanis reſtitutis, *Barlæus* II *Miſcellan.*
Romani imperii majeſtas, *virg.* XII. 838.
Ros, *Sannazarius de partu Virginis* II. 360.
Fabula roris, *Dan. Heinſius Elag. Juven.* 2.
Roſæ, *Auſon. idyll.* 14 *Paſſeratius*, 31 *Valens Acidalius* 2 *Joach. Camerarius*, *Janus Gulielmus*, *Barb. Urban.* PP. *p.* 236.
Rubor ex verecundia, *Ovid. Met.* III. 183 IV. 330 *Claud. rapt. Proſ.* I. 273.
Rupes, *virg.* VII. 587 *comp.* X. 694 *Stat. Theb.* IX. 92 *Lud. Alealmus*, *Dom. Baudius. epos* VII.
Ruſtica vita laudata, *virg. Ge.* II. 458. 513 *Ætna* 259 *Culex.* 57 *Hor. Epod.* 2 *Sat.* II. 6 *Epiſt.* I. 10. 14. 16 *Tibul* I. *el.* 1. 5 II. *el.* 1. 3 *Ovid. Remed.* I. 169 *Sen. Hippol.* 482 *Manil.* V. 235 *Juvenal.* III. *ſat.* 190 *Martial.* X. 51 *Claud.* I. *in Ruffinum* 201 & *epigr. de ſene Veronenſi*, *Ang. Politiani ruſticus*, *Ant. Mureus*, *Sannazarius* I. *eleg.* 2 *Hen. Stephanus Idyll. Lotichius* III. *eleg.* 8 *Jo. Secundus*, *epigr. ad Hier. Surittm*, *Leochæus eclog.* 1 *Saluſt. Bartaſ.* III. *Zevecotii Roſimunda*, *act.* IV. *ſc.* 2 *Jac. Gaddius* II. 68 *Barber. Urban.* PP. *p.* 168 *pag.* 192 *pag.* 199.
urbanæ vitæ & ruſticæ diſcrimina.
Caſp. Barl. II. *el.* 13 *Eliſ. Jo. Weſtonia* 8 *epig.*
urbanæ & aliis vitæ inſtitutis prælata, *virg. Ge.* II. 493.
Ruſtica ſacra, *Virg. Ge.* I. 338 II. 380 *Ovid. Faſt.* I. 667.
Ruta. *Lotichius*, II. *l. carm.*

SAbinæ raptæ, *Ovid. Art.* I. 100 *Ovid. Faſt.* III. 198.
Sacerdotum mollities perverſa, *Juvenal.* II *Sat* 84.
Sacra, *virg.* I. 420 IV. 200 VIII. 179, 273. *Tibul.* II. *el.* 1. 5. *Sen. Agam*, 575. *Herc. Fu.* 908 *Herc. Oet.* 784. *Sil.* I. 119.
Sacra exſecranda, *Sen. Thyeſt.* 680 *Sil.* IV. 769 *Heinſii Herodes act.* 1.
in Sacris velamen, *virg.* III. 405.
mens pura melius litat, quam manus plena, *Hor. Od.* III. 23 *Ov. Trift.* II. 75 *v. Perſ.* II. 71. *Joſ. Iſcan* III. 10. victi-

victima parva litat. *Ovid. de Ponto*, 17. *el.* 8 *vers.* 37 *Stat.* I. *Sylv.* 4. 125. *Martial.* x. 58 *Barlæus in Eucharistico ad Comitem Penbroch. Idem* II. *eleg.* 2.
Sagittandi gestus, *Virg.* XI. 853.
Sagittandi peritus, *Sil.* II. 93.
Sagitta Parthi, *Virg.* XII. 856.
Salices, *Sannazarii ecloga* VI.
Salmoneus, *Virg.* VI. 585.
Salubria pro suavibus propinanda, *Lucr.* I. 932.
Sapientia robore potior, *Hor. od.* III. 4 *Ov. Met.* XIII. 371 *Got. Torinus* II. *p.* 35.
Sapientia præstat tranquillitatem, quam cætera impediunt, *Lucr.* II. 1.
Sapiens, *Hor. Ep.* I. *Lucan. alluſ.* II. 268 *Claud. Conſ. Mallii*, 205 *Dom. Baudius* II. *Iambic. ad Wm. Everwinium*, *Caſimir. Sarbiev. Lyr.* IV. *ode* 3.
Sapientes 7 Græciæ, *Auſonii ludus ſapientum*, *Sidonius carm.* II. 157 *carm.* XV. 44 *carm.* XXIII. 98.
Saturnalitius riſus, *vide* Cal. Jani. Decembris, *Stat.* IV. *Sylv.* 9.
Saxum de monte ruens, *Virg.* XII. 684.
Scævæ factum, *Lucan.* VI. 149.
Scævolæ ſpectaculum, *Martial.* VIII. 30 *lib. ſpect. ep.* 7 factum, *Mart.* I. 22 *Sidon. carm.* V. 76 *Barlæi oratio Scævolæ.*
Scelera, *Manil.* II. 583 *Juvenal.* XIII. *Sat.* 145 *Claud. Bell. Gildon.* 166.
Scelera in autores redeunt ſuos, *Ov. de Arte* 650 *Claud. in Eutrop.* I. 158 *Hemſii Herodes trag. act.* 4. *ſc.* 1 & 3 *Lud. Celotti Choſroes*, *chorus* 1 & 4.
Scelus horrendum, ſuorum cædes & epulæ, *Sen. Med.* 40. 120 *Thyeſt.* 690 *Lucan.* I. 375 *Stat. Theb.* VI. 498 *Juvenal. Sat.* XV. 122 *Sidon. carm.* IX. 107 *Alabaſtri Roxana*, *act.* V. *ſc.* 4.
Sceptrum, *Virg.* XII. 206.
Schola, *Hulricus Schoberus.*
Scholarcha, *Barlæus 6 Miſcellan.*
Scientiæ votum, *Virg. Ge* II. 475.
Scientiæ contemptus, *Perſ.* III. 78.
Sciurus, *Natalis Comes* III. *venat.*

Scriptoria penna, *Jan. Douza epiſt. ad Janum Hau*
num. Michael Ferdius.
Scripturæ elegantis ſeu calligraphiæ laus, *Dom. Bau*
us III. *Iambic. ad Cornel. Boiſſens. Barber. Urban.* Pl
p. 224 *vide* Notarius velox.
Scylla, *Virg.* III. 419 *Ciris, Sen. Med.* 350.
Scylla Niſi, *Ovid. Met.* VIII. 81 *Virg. Ciris,* 125.
Scythia, *Virg. Ge* III. 349 *Sidon. car.* II. 239.
Seculare carmen ad Apollinem. *Horat. poſt lib. epod.*
Seculare carmen ad Dianam, *Catul.* 35.
Securitas *Virg.* IV. 560.
Seditio, *Virg.* I. 154.
Senectus, *Virg.* V. 395. 415 VIII. 508 *Hor. Epiſt. ad P*
ſones, v. 168 *Prop. II. el.* 14 IV. *el.* 5 *Gall. el.* 1 & 2 *Ovi*
Triſt. IV. *el.* 8 *de Ponto. I. el.* 5 *v.* 1 *Claud. in* Rufin.
134 *in Eutrop. I.* 110 *Aud. Aurelius, eleg. ad filium*
Buchanan. eleg. 2. *Jac. Gaddius, I.* 23.
Senectus miſera, *Ovid. Met.* XIII. 518. *Juvenal. Sat.*
X. 190.
Senectutem præproperant curæ, *Boeth. I.* 1 *metr.*
Senſus quinque, *Got. Torinus* IV. *p.* 68.
Senſuum delinimenta, *Lucret. II.* 498.
Sepultura, *Virg.* X. 904 *Ovid. Triſt. I. el.* 2. *verſ.* 52 *III*
el. 3. *verſ* 69.
Sepultura alia apud gentes alias, *Sil.* XIII 468.
Serpens, *Virg. Culex.* 161 *Stat. Theb.* V. 505 *Sil. III.* 185
VI. 151. 224.
Serpentes, *Virg. Ge. III* 414. *vide* Anguis *Lucan.* IX. 700
Servus frugi, *Plaut. Aulul. act.* IV. *ſc.* 1 *v.* 1 *Menachm*
act. V. *ſc* VI. *v.* 1.
Servus nequam & inutilis. vile mancipium, *Claud. in Eu-*
trop. I. 32. 128. *Plauti Bacchides, act.* IV. *ſc.* IV. *verſ.* 8
Plauti Perſa, act. III. ſc. III. v. 13.
Sexum qui mutarint, *Auſon* 68 *Epigr. Ovid. Met.* Tire-
ſias, Ceneus, &c.
Sibyllæ antrum, *Virg.* VI. 42.
Sibyllæ folia, *Virg. III.* 445 VI. 74.
Sicilia, *Virg. III.* 414 *Lucr.* I. 715 *Silius* XIV. 20 *Claud.*
rapt. Proſ. I. 144.
Sidera, ſigna cœleſtia, *Manil. I.* 297. *Auſon. eclog.*
He-

Heinſius Sylv. III. manes Douz. 5 Barlæus in obitum Willebr. Snellii. Zevecotii Roſimunda. chorus II. Heinſii Herodes chorus II. eleg. juven. 3 Got. Termus. v. pag. 84.
Silenus, Virg. 6. ecl. 14 Petron. 23. metr.
Simia, Claud. in Eutrop. I. 303 Micyllus ſylv. IV. Fac. Eyndius cercopitheci epicedion Dan. Heinſius. II. Sylv. 8 Natalis Comes III. Venat. Gazæ pia Hilaria. p. 11. & 96.
Sirenes Epigr. Virgilio adſcript. Martial. III. 64 Claud. ript. Proſ. III. 254 Claud. epigr.
Siria ſtella, Virg. x, 273 Stat. III. Sylv. 1 verſ. 52 Sil. XIV. 255.
Sitis, Lucan. IV. 333 Raph. Thorius hymn. Tabac. p. 2.
Sol, Ovid. Met. II. 24 IV. 226 XV. 192 Heinſius III. Sylv. manes Douza 4 Paling. cancer. Barlæus hymn. in Chriſtum, 90 v. Idem 10 Miſcellan.
Solis regia, Ovid. Met. II. 1.
Sol refugus, Sen. Thyeſt. 783.
Solis eclipſis, Sannazarius de partu Virg. I. 371.
Somnium, Virg. VI. 283. XII. 908 Lucr. IV. 35. 454. 1000 Tibul. III. el. 4 Ovidii ſomnium, Ovid. Met. XI. 634 Lucan. VII. 7 Sil. III. 166 Petron. 19 metr. Manual. VII. 53 Claud. in Ruf. II. 327 Auſon. Ephemeris, Joſ. Scan. v. 428 Ti. Strozza. Beza Juvenilia. Heinſius III. eleg. 2 Zevecotii Maria Græca III. act. 2 ſc. Druvæi Aluredus, II. act. I. ſc. Canſſini Nabuchodonoſ. act. 2 Alabaſtri Roxana, act. II. ſc. 4 & act. III. ſc. 2.
Somnia ſibi quiſque facit, Lucr. IV. 959 Sen. Octav. 630 Petron. 13. metr. Zevecotii Maria Græca. chorus II.
Somnii portæ, Virg. VI. 893 Claud. præf. in VI. conſ. Honorii.
Somnus, Virg. III. 511 v. 854 VI. 523 Culex, 155 Ovid. Met. XI. 624 Sen. Herc. Fur. 1064 Stat. v. Sylv. 4 Theb. II. 142. v. 196 Sil. X. 341 Val. Flac. VIII. 70 Jo. Secundus, II. el. 9 Jan. Pannonius eleg. 12 Theo. Morus epigr. Leochæus I. Panthea.
Somni regia, Ovid. Met. XI. 593 Stat. Theb. X. 86.
Soteria, Stat. I Sylv. 4 Baudius II. Iambic. Henric. IV. Gall. reg. Barcl. Argenis, v. 1 metr. Barlæus reſt. Conſt. Hugenio.

Spectrum, *Zevecotii Roſimunda, act.* III.
Spelunca, *Virg. Ge.* IV. 419 *Ovid. Met.* III. 29 *Sannaz. de partu virginis* II. 284.
Spes, *Tibul.* II. *el.* 7 *Ovid. de Ponto*, I. *el.* 7 *verſ.* 27 *Barcl. Euphorm.* I. *metr.* 3.
Sphæræ & Zonarum ratio, *Virg. Ge.* I. 234. *Ov. Met.* I. 45 *Buchanan lib. quinq; Claud. epigr. in Sphæram Archimedis.*
Sphinx, *Sen. Oedip.*
Spolia hoſti exuta, *Virg.* VII. 185.
Sponſio, *Virg.* 3 *ecl.* 29.
Statuæ, *vide* Artificum opera.
Stella cadens, *Virg.* V. 527 *Sil.* I. 358.
Sterilitas, *vide* Terra ſterilis.
Straminis encomion, *Widebrami Palamedia.*
Strena, dona Saturnalitia, *vid.* Cal. Decembres, *Stat. I. Sylv. 6. verſ.* 10 *Jo. Paſſeratii plurima & varia, Dom. Baudius* II. *Iambic. ad Elizabetham regin. Ibidem ad Jo. Boiſſiſium, Idem* IX. *epos. ad Philip. Sidneium, Jan. Lernutius D. Ferdinando, Juſt. Lipſius, Buchanan. Strena, epigr.* III.
Struthiocamelus, *Claud. in Eutrop.* II. 310.
Stryges, *Ovid. Faſt.* VI. 131.
à Studiis aſſuetis haud facile recedimus, *Ovid. de Ponto* I. *el.* 6 *verſ.* 35.
Studia, *Barlæi Paneg. ad Ger. Voſſ.*
Stygis jusjurandum, *Virg.* IX. 104 XII. 817 *Ovid. Met.* III. 290.
Superbia, *Claud. de laud. Stilic.* II. 160 *Got. Torinus*, IV. *p.* 76.
Superbos ulciſcitur Deus, *Hor. od.* I. 34.
Inſolentia Niobes, *Ovid. Met.* VI. 193.
Superſtitio, *Hor. Sat.* II. 3. *Perſ.* II. 30 V. 180 *Juvenal. ſat.* VI. 512 XV. 1 *Joſ. Iſcan.* IV. 220.
Supplicatio Deorum, *Virg.* XI. 477.
Symplegades, *Sen. Med.* 341 *Val. Flacc.* IV. 636. 658.
Syrtes, *Lucan.* IX. 301.

TAbaci ſeu Pæti Hymnus, *Raphael Thorius, Petrus Bethius.*
Contra Tabacum, *Barclaii Euphorm.* II. *metr. ult. Petrus Bethius.*

Ta-

Taciturnitas, *Hor. Od.* III. 2 *Petron. Frag.* Nam citius flammas, &c. *Claud in Rufin.* II. 285 *Auſon. Epiſt.* XXV. 26.
Tantalus, *Sen. Agam.* 762 *Sen. Thyeſt.* 140 *Petron.* 9 *metr.*
Tarpeia, *Propert.* IV. *el.* 4.
Tartarus, *Virg.* VI. 574 *Val. Flacc.* III. 398.
Taurus, *Sannazarius de partu virginis* I. 413.
Taurorum pugna, *Virg. Ge.* III. 220 *Æn.* XII. 715 *Lucan.* II. 601.
Taurus Marinus, *Sen. Hippol.* 1033.
Tela Martia, *Virg.* XII. 283 *Stat. Theb.* V. 384 VI. 406 *Achilleid.* II. 418.
Telæ, *Ovid. Met.* VI. 55 *Claud. rapt. Proſ.* I. 249 II. 41. *Claud.* IV. *Conſ. Honorii.* 592.
Tempeſtatum prognoſtica, *Virg. Ge.* I. 253 311 350 *Æn.* V. 11. *Lucan.* 540 *Claud. bell. Gildon.* 490.
Tempeſtas cœli, *Virg. Ge.* I. 318 *Æn.* IV. 160 V. 694 *Lucr.* VI. 172 *Sil.* XII. 608 652 *Malapertius de ventis lib. duob.*
Tempeſtas maris, *Virg.* I. 83 III. 194 *Culex.* 346 *Hor. Epod.* 10. *Ovid. Met.* XI. 481 *Ovid. Faſt.* III. 587 *Ov. Triſt.* I. *el.* 2 & *el.* 3 *verſ.* 105 & *el.* 10 *verſ.* 15 *Sen. Agam.* 462 *Thyeſt.* 575 *Lucan.* V. 565 635 *Stat. Theb.* III. 26 V. 363 *Sil.* XVII. 241 *Val. Flacc.* I. 614 *Juvenal.* XII. *Satyr. Adr. Damman. Barcl. Euph.* I *metr.* 2 *Cauſſini Solyma* 3 *act. ſcen.* 2 *Jac. Gaddius* II. 65.
Templum & lucus, *Virg.* I. 445 *Sil.* I. 81. *Calphurn. eclog.* VII.
Tempus fugit, *Tibul.* I. *el.* 4 *Ovid. Met.* II. *alluſ.* 70 XV. 179.
Tempus edax rerum, *Gal. eleg.* 1. *Ovid.* XV. 233 *Ovid. de Ponto.* IV. *el.* 10 *verſ.* 3 *Sen. Troas.* 380 *Claud. de laud. Stilic.* II. 427 *Auſon* 34 *Epigr. Hug. Grotius* I. *Farrag. in Gruteri Inſcriptiones.*
Tempus duriſſima mollit, *Ovid. de Arte.* 473 *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 6 *verſ.* 1 *de Ponto.* I. *el.* 4 *verſ.* 15 *Sen. Agam.* 127.
Temporis opportunitas, *Ovid. Remed.* I. 131.
Tempora ſignat propria Deus, quæ nobis obſervanda. *Boeth.* I. 6 *metr.*

Tenebræ, *Lucr.* IV. 168 *Sil.* V. 34 *Barcl. Euphorm.* II *metr.* 8 *Cauſſini Nabuchodonoſor.* 3. *act. ſcen.* 2.
Terminalia, *Ovid. Faſt.* II. 640.
Terra mater omnium, *Lucr.* II. 990 *Ovid. Met.* II. 1 *Stat. Theb.* IV. 302.
Terra ſterilis, *Tibul.* IV. *el.* I. *Ov. Met.* V. 476 *Ovid. Triſt.* III. *el.* 10 *verſ.* 71 *de Ponto.* I. 4 *el.* 51 *verſ.* III. *el.* 1. *verſ.* 13. *Sen. Herc. Fu.* 697 *Secundus* III. *el.* 11.
Terrarum naturæ variæ, *Virg. Ge.* I. 53 II. 109 177 *Ov. de Arte.* 759 *Manil.* IV. 724 *Sidon. carm.* V. 42.
Terræ motus, *Virg. Ætna.* 149 *Ovid. Met.* XV. 300. *Sil.* V. 611 *Sannazarius de partu virg.* I. 381.
Terræ Deiparæ, & Diis ſacræ, *Claud. quart. Conſ. Honorii* 127 *Sannaz. de partu virg.* II. 257 *Sannaz. eclog.* III.
Thermæ, *Poſthii elegiaca.*
Theſeus & Ariadne, *Catul.* 64.
Theſſalia, *Lucan.* VI 333.
Thraces, *Sidonius. carm.* II. 35.
Tigris, *Stat. Theb.* II. 128 IV. 315 X. 114 *Sil.* IV. 333 XII. 457 *Claud. rapt. Proſ.* III. 263 *Natalis Comes* II. *Venat.*
Timor, *Virg.* II. 727 III. 30 259 308 VI. 54 *Ovid. Met.* II. 180 XI. 417 *Sen. Troad.* 621 *Herc. Oet.* 706 *Lucan.* I. 192.
Nihil ſtulte timendum aut concupiſcendum. *Caſimirus Sarb.* II. *lyr.* 16 *ode.*
Titanes, *vid.* Cyclopes & Gigantomachia. *Claud. rapt. Proſ.* III. 182 *Claud. tert. conſ. Honorii.* 159.
Tityus, *Virg.* VI. 595.
Toga dono miſſa, *Martial.* VIII. *epigr.* 28 *Paſſeratius* 7.
Tonitru, *Virg.* VII. 141 *Lucr.* V. 1270 VI. 95 *Hor. od.* I. 34 *Sil.* XII. 604 *Cauſſini Nabuchodonoſor. act.* 3.
Tormenta, *vide* Cruciatus.
Torpedo, *Claud. epigr.*
Torpor, *Barberin. Urban. PP. pag.* 283.
Torrens, *vide* Fluvius exundans.
Tragœdiæ.
Tranquillum mare, *Virg.* I. 146 *Sen. Agam.* 425 *Lucan.* V. 442. *Stat.* II. *Sylv.* 2 *verſ.* 24 *Theb.* III. 255 *Achilleid.* I. 53 *Sil.* VII. 264.

Tranquillitas, *Tibul.* IV. *el.* 1. *Prop.* III. *el.* 8. *Stat. Theb.* v. 468 *Val. Flacc.* II. 56.
Triton, *Ovid. Met.* I. 332 *Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ* 132.
Triumphus, *Propert.* III. *el.* 3. *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 2 *Silius.* XVII. 632 *Claud.* VI. *Conſ. Honorii.* 374 *de laud. Stilic.* III. 67 *Sidon. carm.* v. 592 *Barlæus ſub fine obſid. Sylv. Ducis. Ejuſdem capta Olinda Pernambuci.*
Trojæ deſcriptio, *Joſ. Iſcan.* I. 474.
Trojæ excidium, *Sen. Agam.* 605 *Petron.* Ἰλίου ἅλωσις. XI. *metr. Joſephus Iſcanus ſex lib.*
Tropæum, *Virg.* XI. 583.
Tuba, *Virg.* IX. 503 *Luer.* IV. 543.
Tulliæ facinus parricid. *Ov. Faſt.* VI. 595 *Sil.* XIII. 834
Tumultus populi, *Sen. Octavia.* 770.
Tumulus, *Virg. Culex.* 392 *Joſ. Iſcanus.*
Mauſoleum Gulielmi principis Auranſ. *Barlæus.*
Turben, *Virg.* VII. 378.
Turris, *Virg.* II. 46.
Tutelares locorum Dii, *Sidonius carm.* IX. 165.
Typographiæ inventum, *Tho. Readi Inventa adeſpota. Octav. Meninus. Eliſab. Joanna Weſtonia. Caſimirus Sarb.* III. *lyric.* 31. *ode.*
Tyrannorum metus & miſeria, *Boeth.* IV. 2 *metr. vide* Regnum ſplendida miſeria.
Tyrannicidæ, *Buchanan.* 7. *ſylv.*

VAledicendi formula, *Virg.* III. 493 *Diræ* 80.
Vana omnia. ô quantum eſt in rebus inane! *Zevecotius* II. *el.* 13. *Idem* I. *Sylv.*
Varietas grata, *Petron. Frag.* Nolo ego ſemper idem.
Vates & Vaticinium, *vide* Enthuſiaſmus. *Virg.* III. 359 *Sen. Troad.* 352 *Lucan.* I. 587 v. 194 VI. 425 *Stat. Theb.* VII. 706 *Sil.* III. 695 *Claud.* IV. *Conſ. Honorii* 141 *Sidonius carm.* v. 260 IX. 187 *Barcl. Argenis* II. *metr.* 7.
Vates, *Virg.* X. 177.
Velox, *Virg.* v. 316 VI. 700 VII. 808 X. 248 *Prop.* II. *el.* 23 *Ov. Met.* X. 653 *Lucan.* I. 228 *Stat. Theb.* VI. 638 *Sen. Thebaid. Hippol. Claudian. rapt. Proſ.* II. 197 *tert. Conſ.*

Conſ. Honorii, 197 *Sidonius carm.* V. 165 XXIII. 34
Venatrix, *Virg.* I. 319.
Venatus, *Virg.* IV. 130 151 *Propert.* II. *el.* 15 *Ovid.* R*med.* I. 199 *Met.* III. 144 VIII. 339 *Sen. Hippol.* *Olympii Nemeſiani Cynegeticon. Claud. de laud. S*lic.* I. 64 III. 317 *Ranzovii epigr. Barlæi Britann*triumph.* 197 *Caſſini Nabuchodonoſ.* 5 *act. ſcen.* *Nat. Comes lib.* 4.
Veneficia, *vide* Magiæ vis. *Virg.* 8 *ecl.* 63 *Ciris* 374 *Ho*Epod.* 5 17 *Sat.* I. 8 *Tibul.* II. *el.* 4 *Propert.* IV. *el.* *Ovid. Remed.* I. 249 *Met.* VII. 182 235 *Sen. Med.* 71 739 *Lucan.* VI. 517 *Sil.* I. 94 *Juvenal.* VI. *ſat.* 61 *Sidonius carm.* V. 125 *Leochæus eclog.* 3.
Venetiarum ſitus, *Sannazarius* I. *l. epigr.*
Venetiarum, *lib. tres Germ. Aud. Aurelii Sannaz.* II *el.* 1. *Jo. Lauterbachius. Gul. Alabaſter epigr.* 2.
Venti, *Virg.* I. 56 II. 416 *Lucr.* I. 271 *Ov. Met.* I. 56 *Manil.* IV. 580 *Malapertius, de Ventis lib. duob.*
Venti ſecundi, *Virg.* III 69 130.
Venti diſcordes, *Enn.* XVII. *Virg.* X. 355 *Ovid. Triſt.* I *el.* 2. *verſ.* 23 *Stat. Theb.* XI. 113 *Sil.* VII. 570 *Jan Pannonii* Eranemus, *id eſt*, Ventorum contentio *vid*, Tempeſtas.
Venti quare ex Aſtræo & Aurora fingantur nati, *Berſmannus* I. *eleg.* 10.
Venus, *Joſ. Iſcanus* II.
Venus omnium genitrix, *Lucr.* I. 1. *Gall. el.* 5 *Ovid. Faſt.* IV. 92 *Sen. Hippol.* 467 *Stat.* I. *Sylv.* 2 183 *Barlæi Venus Batava.*
Venus dormiens, *Claud. Epithal. Palladii & Celerina.*
Veneris pervigilium, *Catul.*
de Venere & vino, *Epigr. Virgilio adſcript. Barberini Urbani PP. pag.* 135 *vid.* Luxus gulæ & Veneris.
Ver. *Virg.* 3 *ecl.* 56 *Ge.* II. 320 *Hor. od.* I. 4 *Catul.* 47 *Ovid. Met.* XV. 201 *Faſt.* I. 149 III. 237 IV. 127 *Ovid. Triſt.* III. *el.* 12 *Stat. Theb.* V. 459 *Martial.* X. 51 *Bonamicus* 8 *Fracaſtorius. Naugerius* 25 *Baſil. Zanchius. Adrian. Marius. l.* II. *el.* 4. *Jo Secundus* II. *el.* 1 *ſolennes. Zevecot. Maria Græca. act.* I. *ſc.* 1 *Jacob. Gaddius.* I. 7 II. 26 & 63 & 75 & 93.

Vertumnus,

rtumnus, *Propert.* IV. *el.*2.*Ovid.Met.* XIV. 640 *Juſt. Lipſius. Miſcellan.* I.
ſævus, *Val. Flacc.* IV. 507.
ſper, *Virg.* I. *ecl.*83. *Ge.* I. 252 III.236 *Æn.*I.378 *Stat.Theb.*II. 41 & 527 III.407 *Strada* III.*Momus.*
eſta; *Ovid.Faſt.* VI. 290.
eſtis, *vide* Luxus in Veſtitu.
etita appetuntur, *Hor.od.* I.3 *Dom. Baudius* III. *Iambic.ad Scriverium.*
ia Domitiana, *Stat.* IV. *Sylv.*3.
iciſſitudines rerum. *v.* omnia mutantur. poſt nubila Phœbus. poſt tempeſtatem tranquillitas, *Boeth.* I.3 *metr. Paling. cancer. Caſimirus Sarb.* I. *ode.* 2.
victus tenuis cõmoda, *Hor. Sat.* II. 2.
victoria, *Claud. de laud.* Stil. III.199.
vigila, *Virg.* X. 228.
vigiliæ, *comp.* fœminæ lanificæ, *Virg.* VIII.408.
villæ laus, *Stat.* I.*Sylv.* 3 II. *Sylv.*2 *Martial.* III.58. *Auſon.* 3. *eidyll.*
vina parant animos, faciuntque ad gaudia promptos, *Hor.od.*I.18 III. 21 *Epiſt.*I. 5 *Ovid. Remed.* II. 410. *Baudius* II. *Iambic. Genio Bellimont. libert. Leochæus*, I. *el.* 2.
vinum ut noxium, *Virg. Geor.*II.454 *epigr. Virgilio adſcript.Terent.Eunuch.* IV. *act.* 5 *ſc.Hor.* I. *od.* 18 *Propert.* II.*el.*24 *Ovid. Met.* III.*alluſ.* 531 *Leochæus* II. *el.* 4 *Bauhuſius* II. *ep.*1.
vinalia, *Ovid. Faſt.* IV. 861 *Vinitoriæ eclogæ Leochæi.*
vindicta, *Juvenal* XIII. 180 *Senec. Medea, act.* I. & *Hercules Fu.act.*I. *Alabaſtri Rox. act.* II *ſcen* 4.
vir bonus, *Lucan.* II. 380 *Stat.* II. *Sylv.* 2 *verſ.* 123 *Sylv.*3 *verſ.* 70 *Martial.*IV. 5 X. 23.*Auſon.eidyll.*16 *epigr. Virg. adſcript.Ulric. Huttenus.*
virtutis & voluptatis deliberatio, *Silius* XV.11.
virtus colenda, inſuper celebranda, *Barb. Urbani* PP. *p.* 195.
virtus ſeipſa contenta, *Plaut.Amph.Act.* II. *ſc.* II.*v.* 15 *Claud.Conſ.Mallii Theod.*I.*Baudius* II. *Iambic. ad Levinum de Witte. Barlæus* 13 *Miſcellan.*
virtus, *Stigelius Gul. Duci Juliæ.*

tendit in ardua Virtus. preſſa renititur. *Ovid. Met.* II. 63 *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 3 *v.* 73 *vide* Adver illuſtri ant. *Sen. Herc. Fu.* 436 *Lucan.* IX. 395 *Bau praf. ad Iambic. & I. Iambic. ad Lernutium. Cauſſi trag. Felicitas*, 2. *act.*

Virtus in formoſo, *Virg.* v. 344.

Virtus neſcit mori. Virtutis fama ſuperſtes, *Virg.* X. 46 *Ovid. Met.* XII. 615 *de Ponto*, III. *el.* 2 *v.* 31. Se *Herc. Oet.* 1577. 1983. *Sil.* XIII. 662 *Claud. Con Mallii Theod.* 5 *Baudius* IV. *Iambic. cantio cygne Zevecotius* I. *eleg.* 1.

Viſcum, *Virg.* VI. 205.

Vita beata, *Martial.* X. 47. *Jo. Fabricii vita beata. Bau dius* I. *Iambic. ad Lud. Tranſaquanum, &c. Barc Euphorm.* II. *metr.* 11.

Vita privata & humilis, bene qui latuit, bene vixit, *O vid. Triſt.* III. *el.* 4 *Sen. Hippol.* 1134 *Herc. Fu.* 191 *Thyeſt.* 390. 447 *Herc. Oet.* 652 *Octavia*, 368. 883 *Lu can.* v. 528 *Martial.* I. 56 II. 90 *Claud epigr. de ſen Veronenſi. Jovic. Bellatus ad* I. *Morellium. Barl Argenis.* v. 3 *metr. Heinſii Herodes. chorus* 3. *Caſimi Sarb.* III. *lyr.* 21 *ode.*

Vita quieta omnium ſcopus & terminus, *Hor. od.* II. 16

Vita ſolitaria, *Adrian. Turnebus.*

Vita aulica, *Caſimirus Sarb. Epigr.* 76. *vide* Aula.

Vita bulla, *Sen. Troas* 390 *Fr. Quintianus* 2 *Tho. Mo rus. epigr. Barlaus ad Conſt. Hugenium.* Vita via. *Eryc Puteanus. Muſarum ferculum. Cauſſini Theodoricus* 4 *act Umbræ.*

Vitæ inſtituta ſtudia & vota varia, *Virg. Ge.* II. 506 *Hor. Od.* I. 1. *Ant. Muretus.*

huic vel illi vaca, *Ovid. de Arte.* II. 669.

Vita brevis benefactis extendenda, *Mart.* X. 23 *Caſi mirus Sarb.* II. *lyr. ode* 2.

Vitæ tædium. *Gall. el* 1. *Ovid. Triſt.* V. *el.* 11 *verſ.* 45. *Juvenal.* X. *ſat.* 240.

Vitis vidua, *Catul.* 63.

Vitium colendarum ratio, *Virg. G.* II. 260.

Vive hodie; velut rapto; memor brevis ævi, *Hor. Od* I. 4, 7, 9, II. 3, 11, *Epod.* 13 *Terent. Adelph. act.* V. *ſc.* 4. *Cæ.*

Cat. 5 *Sen. Hippol.* 444 *Herc. Fu.* 173 *Perſ.* v. 150 *Martial.* I. 16 II. 59. 90 IV. 54. V. 21. 59 VIII. 77 *Cauſſini Felicitas, trag.* 2 *act.*

Ultio divina, *Virg.* I. 545 XI. 255 *Joſ. Iſcan.* I. 38 *Barcl. Argenis.* IV. 4 *metr. Zevecotii Roſimunda*, IV. *act. ſc.* III. *Cauſſini Nabuchodonoſ. chorus* 2 *Cauſſini Theodoricus*, 1 *act. Juſt. Divm. &* 3 *chorus. Lud. Celotti Choſroes, chorus* 2.

Ulyſſes, *Hor.* I. *epiſt.* 2 *Juvenal. ſat.* XV. 14 *Sidonius carm.* IX. 147 *Stigelii Ulyſſes.*

Ulyſſis ſocii in belluas, *Virg.* VII. 11. *Ovid. Met.* XIV. 254 *Boeth.* IV. 3 *metr.*

Umbra, *Paſſeratius*, 14 *Tho. Campianus, Joan. Woiwerus.*

Umbra vindex, *Virg.* IV. 384 *Ovid. in Ibin*, 141.

Unicornus, *Natalis Comes*, IV. *Venat.*

Voluptas, *vid.* Virtus. *Gall. el.* 4 *Sirenes Mart. alluſ.* III. 64 *Boeth.* III. 7 *metr. Paling. gemini. Zevecotii Maria Græca* II. *act. &* III. *chor. Barberini Urbani* PP. p. 135.

invicem cedunt dolor & voluptas, *Sen. Thyeſt.* 594 *Cauſſini Nabuchodonoſor*, 2 *act.*

Voluptatis aſſertio, *Paling. gemini.*

viciſſe voluptatem voluptas maxima. *Symbolum Scultheti. Hugo Grotius* I. *Farr.*

Vota immodica, *Ovid. Met.* II. 54.

Votum, *Virg.* 4 *Ecl.* 53 *Ge.* I. 498 *Ov. Faſt.* V. 681 *Ovid. Triſt.* IV. *el.* 5. *v.* 25 *de Ponto*, II *el.* 8 *v.* 39 *Stat.* I. *Sylv.* 3 *v.* 105 *Claud.* IV. *Conſ. Honorii*, 643 *de nuptiis Honorii & Mariæ*, 337.

Votum tranquillæ & honeſtæ ſenectæ, *Hor. od.* I. 31 II. 6 *Sat.* I. 1 *Hipp. Capilupus.*

vide vitæ inſtituta, & aliis alia ſtudia & vota.

Vota arcana, *Perſ.* II. 4.

de Votis *Juvenal* X. *Sat. tota.* quid vovendum, *verſ.* 346 *Fran. Modius. Paling. leo. Jo. Barclaius* II. *l. poematum.*

Urbana vita, *Virg. Ge.* II. 495 *Hor. Sat.* II. 6 *Epiſt* I. 10. 14 *Sen Herc. Fu.* 161.

Urbis incommoda & mala, *Juvenal.* III. *Sat. vide* Ruſtica vita.

Urbs fundata, *Virg.* I. 427.

Urbes nobiliores, *Auſon. claræ urbes. Jul. Scaliger. Au-*

Urbicus Aurelius, Lindebergius, Jan. Lernutius.
Urbes Batavæ, Barlæus 28 Miscellan.
Burgi Pontii Leontii mœnia, fertilitas, &c. Sidonius carm. XXII. Narbo Siden. carm. XXIII.
Ursus, Natalis Comes III. venat.
Usu atteruntur omnia, Lucr. I. 312.
Vulcani officina. Virg. VIII. 416 Stat. III. Syl. 1. v. 131.
Vulcanus cœlo dejectus, Val. Flac. II. 87.
Vulgus, Virg. II. 39.
Vulgus mobile, Stat. Theb. I. 191.
Vulgus fortunam sequitur, Ovid. Trist. I. el. 8 de Ponto II. el. 3 v. 7 IV. el. 3.
Vannazar. de partu Virg. I. 315 Barlæus I. eleg. 12.
Vulnus, Virg. XII. 387.
Vulnera honesta, Siden. carm. XXIII. 72.
Vulsus & auxilium &c. Ovid. Trist. II. vers. 19.
Vulpes, Natalis Comes III. venat.
de Vulpe lusus, Schopperus lib. quatuor.
Vultus animi index, Jo. Secundus III. el. 2.
fronti nulla fides, Sen. Hippol. 912 Juvenal. II. Sat.
Uxor pudica, Stat. III. Sylv. 5 vers. 7 Sidonius carm. XXIV. 38.

Xerxes, Juvenal. X. Sat. 173 Sidonius carm. IX. 37.

Y Litera Pythagorica, Pers. III. 56 Epigr. Virgilio adscript.

Zelotypia, Propert. III. el. 13.
Zephyrus, Claud. rapt. Pros. II. 63. 88 Jac. Gaddius, I. 5.
Zodiacus, Ovid. Met. II. 130. Bartas. hebd. I. Barlæi Britannia triumph. 480 Strada III. Momus.
signa 12 Sen. Thyest. 846. Lucan. IX. 533 Manil. I. 264. 670.
ad quid inclinent, Manil. IV. 121.
Zonæ, Virg. I. Georg. 233. Ovid. Met. I. 45.